

Tid: kl. 10:00-17:00

Plats: OSD

Ordförande

Thomas Andersson (C)

Ledamöter

Margareta Winberg (S)

Ann-Marie Johansson (S)

Bengt Bergqvist (S)

Anders Frimert (S)

Jenny Sellsve (S)

Robert Uitto (S)

Kristina Holm (S)

Anton Hammar (S)

Karin Näsmark (S), 2:e vice ordförande

David Adervall (S)

Martine Eng (S)

Thomas Hägg (S)

Britt Carlsson (S)

Abbas Khanahmadi (S)

Cathrine Blomqvist (S)

Tahar Khalfallah (S)

Maria Nerpin (S)

Jörgen Persson (S)

Elin Lemon (C)

Eva Hellstrand (C)

Mats Gärd (C)

Andreas Karlsson (C)

Cristine Persson (C)

Marie-Louise Oscarsson (C)

Jörgen Larsson (C)

Håkan Larsson (C)

Britt-Inger Roos (C)

Gunnar Nilsson (C)

Elise Ryder Wikén (M)

Jan-Olof Andersson (M)

Robert Hamberg (M)

Amanda Jonsson (M)

Lise Hjemgaard-Svensson (M)

Veronica Eklund (M)

Margareta Gladh (M)

Linus Kimselius (M)

Elin Hoffner (V)
Marie Svensson (V)
Sonny Hoffman (V)
Catarina Antán (V)
Jörgen Blom (V)
Peter Johansson (SD)
Anette Rangdag (SD)
Ronny Karlsson (SD)
Bengt-Åke Arendolf (SD)
Alexandra Boije af Gennäs (-)
Lars-Erik Olofsson (KD)
Linnéa Haggren (KD), 1:a vice ordförande
Margareta Mahmoud Persson (KD)
Stefan Nilsson (KD)
Lennart Ledin (L)
Eva-Britt Boij (L)
Karin Thomasson (MP)
Anton Nordqvist (MP)

Ersättare

Maria Jakobsson (S)
Niklas Rhodin (S)
Ella Wallberg (S)
Christer Nordqvist (S)
Marie Olofsson (S)
André Norlén (S)
Gudrun Olsson (S)
Roger Östlund (S)
Maud Fortuna (S)
Leif D Sivertsson (S)
Diana Lindström (S)
Kent Wassdahl (S)
Carina Fröberg (S)
Leif Persson (S)
Anitha Olofsson (S)
Christina Westberg (S)
Crister Leandersson (S)
Gabrielle Carlsson (S)
Mari Eriksson (C)
Johannes Andersson (C)
Bogna Wojtkiewicz Adolfsson (C)
Olle Christmansson (C)
Ghulam Mustafa (C)
Annakarin Olsson (C)
Tom Silverklo (C)

Olivia Widholm (C)
Daniel Danielsson (C)
Linn Aldén (C)
Mathias Friman (C)
Karin Ekblom (M)
Pär Jönsson (M)
Pontus Nissblad (M)
Joackim Ekroth (M)
Knut Richardsson (M)
Elisabet Sjöström (M)
Lars-Olof Mattsson (M)
Catarina Espmark (M)
Svante Freij (V)
Helena Åsadotter Nord (V)
Bo Danielsson (V)
Alf Lundin (V)
Jeannette Ek (V)
Marcus Danielsson (SD)
Veronica Berglund (SD)
Stefan Sundberg (SD)
Ulla Vikander (SD)
Sune Sjöström (SD)
Karl-Erik Lundin (KD)
Andrea Hedenborg (KD)
Lena Persson (KD)
Rasmus Ericsson (KD)
Kia Carlsson (L)
Mats E Nilsson (L)
Barbro Zetterlund (L)
Kerstin Hylén (MP)
Anders Vikström Aloandersson (MP)
Jenny Persson (MP)

Övriga

1. Program Regionfullmäktige 11 december 2018

Beslutsunderlag

- Program regionfullmäktige 11 december 2018

2. Sammanträdet öppnas, upprop

Thomas Andersson (C)
10:00

3. Val av två justerare och tid för justering

Thomas Andersson (C)

Ärendebeskrivning

Justering 18 december kl. 13.00

4. Fastställande av föredragningslista

Thomas Andersson (C)

Ärendebeskrivning

Enligt regionfullmäktiges arbetsordning har tillkännagivande om sammanträdet och föredragningslista över de ärenden som ska behandlas vid sammanträdet meddelats på regionens anslagstavla och gjorts tillgängliga för ledamöter och ersättare.

Förslag till beslut

Preliminär föredragningslista fastställs som slutlig föredragningslista.

5. Fullmäktiges presidiums information (RS/213/2018)

Thomas Andersson (C)

6. Meddelanden om nya ledamöter och ersättare i regionfullmäktige 2018 (RS/35/2018)

Thomas Andersson (C)

Ärendebeskrivning

1. Kerstin Sjöberg (V) avsäger sig den 6 november 2018 uppdraget som ersättare i regionfullmäktige.

Länsstyrelsen meddelar i protokoll den 4 december 2018 att Jeannette Ek (V) utses till ersättare i Kerstin Sjöbergs (V) ställe.

Förslag till beslut

Meddelande om nya ledamöter och ersättare i regionfullmäktige noteras till protokollet.

Expedieras till

Politiska sekreterare

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Meddelanden om nya ledamöter och ersättare i regionfullmäktige 2018

- 7. Fördelning av inkomna motioner och medborgarförslag 2018 (RS/11/2018)** Thomas Andersson (C)
- Ärendebeskrivning**
Inga nya motioner och medborgarförslag har inkommit sedan senaste fullmäktigesammanträdet.
- 8. Motioner och medborgarförslag under beredning** Thomas Andersson (C)
(RS/202/2018)
- Ärendebeskrivning**
Enligt fullmäktiges arbetsordning ska fullmäktiges presidium 2 gånger per år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Även medborgarförslag redovisas. Följande motioner och medborgarförslag har anmälts till regionfullmäktige och är under beredning:
1. Motion från Mats Gärd (C) om Strategi för minskad förbrukning av fossila råvaror vid byggnationer (RS/604/2018), inlämnad 2018-03-13. Motionen har fördelats till regionala utvecklingsnämnden och skulle tidigare besvaras senast vid regionfullmäktiges sammanträde 8-9 oktober 2018 men har blivit framflyttad och ska nu besvaras senast 12-13 februari 2019.
 2. Motion från Lennart Ledin (L) och Mats El Kott (L), om hållbart flyg med nya flygbränslen (RS/805/2018), inlämnad 2018-04-12. Motionen har fördelats till regionstyrelsen och ska besvaras vid regionfullmäktiges sammanträde 11 december 2018.
 3. Motion från Lennart Ledin (L) och Mats El Kott (L), om att avveckla Länstrafiken och överföra verksamheten till regionala utvecklingsnämnden (RS/806/2018), inlämnad 2018-04-12. Motionen har fördelats till regionala utvecklingsnämnden och skulle tidigare besvaras senast vid regionfullmäktiges sammanträde 8-9 oktober 2018 men har blivit framflyttad och ska nu besvaras senast 12-13 februari 2019.
 4. Motion från Olle Arnsten och Patrik Andersson (C) om att texta regionfullmäktiges direktsändningar på nätet (RS/1239/2018), inlämnad 2018-06-20. Motionen har fördelats till fullmäktiges presidium och skulle tidigare besvaras senast vid regionfullmäktiges sammanträde 11 december 2018 men har blivit framflyttad och ska nu besvaras senast 12-13 februari 2019.
 5. Motion från Olle Arnsten (C) om fysisk aktivitet på recept (RS/1240/2018), inlämnad 2018-06-20. Motionen har fördelats till regionstyrelsen och skulle besvaras vid regionfullmäktiges sammanträde 20 november 2018. Ärendet blev dock bordlagt så motionen ska nu besvaras vid regionfullmäktiges sammanträde 11 december.
 6. Motion från Thomas Andersson m.fl. (C) om användandet av engångsartiklar i fossilbaserad plast (RS/1259/2018), inlämnad 2018-06-21. Motionen har fördelats till regionstyrelsen och skulle besvaras vid regionfullmäktiges sammanträde 20 november 2018. Ärendet blev dock bordlagt så motionen ska nu besvaras vid regionfullmäktiges sammanträde 11 december.
 7. Medborgarförslag om att fotvårdsremissen återinförs (RS/1541/2018), inlämnad

2018-08-28. Förslaget har fördelats till vårdvalsnämnden och ska besvaras vid regionfullmäktiges sammanträde 11 december 2019.

8. Motion från David Adervall (S) om ett rökfritt län (RS/2024/2018), inlämnad 2018-11-19. Motionen har fördelats till regionstyrelsen och ska besvaras senast vid regionfullmäktiges sammanträde 16-17 april 2019.

Förslag till beslut

Fullmäktiges presidium föreslår regionfullmäktige

Redovisningen av aktuella motioner och medborgarförslag läggs till handlingarna.

Expedieras till

Sekretariatet

Beslutsunderlag

- §67 RF pres Motioner och medborgarförslag under beredning
9. Utbildning för förtroendevalda - Säkerhet för Stefan Bergander,
förtroendevalda vid hot och våld beredskapschef

10. Fullmäktiges frågestund 2018 (RS/9/2018)

Ärendebeskrivning

Vid varje fullmäktigesammanträde har ledamöter och tjänstgörande ersättare tillfälle att ställa frågor i dagsaktuella ämnen som berör regionens verksamhet eller roll i samhället till någon ledamot i regionstyrelsen. Frågorna ska vara korta och muntliga liksom svaren. Frågor och svar begränsas till två minuter vardera. En följdfråga får ställas och besvaras. Frågestunden får vara högst 30 minuter vid varje sammanträde.

11. Allmänhetens frågestund 2018 (RS/8/2018)

Ärendebeskrivning

Vid varje fullmäktigesammanträde har allmänheten möjlighet att ställa frågor till antingen en namngiven fullmäktigeledamot eller ett visst parti. Frågorna ska vara skriftliga och undertecknade av frågeställaren. Frågorna ska lämnas in minst en dag före sammanträdet och besvaras vid en särskild angiven punkt under sammanträdet. Respektive fullmäktigeledamot eller parti ansvarar för att den som ställt frågan och övriga partier i fullmäktige får skriftliga svar vid eller efter sammanträdet.

12. Svar på medborgarförslag om återinförande av fotvårdsremiss (RS/1541/2018)

Ärendebeskrivning

Det har inkommit ett medborgarförslag om önskan att fotvårdsremiss återinförs för reumatiker.

Region Jämtland Härjedalen subventionerar sedan 1993 medicinsk fotvård för patienter med diabetes, nedsatt cirkulation i underbenen samt reumatism.

På grund av förbättrade behandlingsmetoder för patienter med reumatism klarar idag

de flesta reumatiker att själv sköta sin fotvård. Utifrån det ekonomiska läget i Region Jämtland Härjedalen beslutade regionfullmäktige 2016-10-19 § 146 om att reducera fotvårdsförmånen för patienter med reumatism till att enbart gälla de med nedsatt handfunktion. Det är således fortfarande möjligt för reumatiker att, utifrån en läkarbedömning, få remiss till fotvård.

På grund av det rådande ekonomiska läget finns i dagsläget inga planer på att ändra tidigare fattat beslut.

Regionstyrelsen behandlade ärendet 2018-12-10 § 286 och tillstyrker vårdvalsnämndens förslag.

Förslag till beslut

Vårdvalsnämnden föreslår regionfullmäktige

Medborgarförslaget avslås.

Expedieras till

Förslagsställaren

Chef Område hjärta, neurologi och rehabilitering

Beslutsunderlag

- §45 VVN Svar på medborgarförslag om återinförande av fotvårdsremiss
- Medborgarförslag om att fotvårdsremissen återinförs (utan personuppgifter)
- §286 Regionstyrelsen Svar på medborgarförslag om återinförande av fotvårdsremiss

- 13.** Regionstyrelsens rapport till regionfullmäktige 2018 Ann-Marie Johansson (S)
(RS/6/2018)

- 14.** Nämndernas och revisionens rapporter till
regionfullmäktige 2018 (RS/7/2018)

Ärendebeskrivning

Regionala utvecklingsnämnden

Vårdvalsnämnden

Gemensamma nämnden för samverkan

Gemensamma nämnden för upphandling

Patientnämnden

Revisorerna

- 15.** Revidering av Konstpolicy (RS/1531/2017)

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalens verksamheter styrs av olika styrdokument såsom policyer, strategier och planer. En policy är ett styrdokument som anger Region Jämtland Härjedalens värdering i en fråga eller förhållningssätt till något. Regionfullmäktiges presidium ansvarar för att se till att beslutade policys hålls aktuella och under 2016 och 2017 har en översyn av Region Jämtland Härjedalens policyer genomförts. En av policyerna som ska revideras är konstpolicy (tidigare Bildkonstpolicy).

År 2006 antogs styrdokumentet Bildkonstpolicy samt Riktlinjer och rutiner för hantering av bildkonst i Jämtlands läns landsting (JLL/525/2006). Senaste revideringen av Bildkonstpolicy skedde 2012 (LS/1654/2010).

Revideringen av Konstpolicy har skett med jämställdhets-, miljö- och ekonomiskt perspektiv samt med anpassning till regionbildningen. Sedan den senaste revideringen finns minoritetslagen vilket ska stärka de nationella minoriteternas inflytande. Regionen är samisk förvaltningsmyndighet vilket innebär ett särskilt ansvar för att främja samisk kultur och samiska språk.

Konstpolicy för Region Jämtland Härjedalen har reviderats parallellt med framtagandet av Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen 2019-2022 (RUN/363/2017) samt Revidering av riktlinjer och rutiner för hantering av Region Jämtland Härjedalens konst (RUN/359/2018).

Regionstyrelsen behandlade ärendet 2018-10-23--24 § 269 och tillstyrker regionala utvecklingsnämndens förslag.

Ärendet blev bordlagt vid regionfullmäktiges sammanträde 2018-11-20 §155.

Förslag till beslut

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Konstpolicy för Region Jämtland Härjedalen antas.

Expedieras till

Regionfullmäktige

Beslutsunderlag

- §159 Regionala utvecklingsnämnden Revidering av Konstpolicy
- Förslag till reviderad Konstpolicy för Region Jämtland Härjedalen
- §269 Regionstyrelsen Revidering av Konstpolicy

16. Översyn av parkeringspolicy (RS/1537/2017)

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalens verksamheter styrs av olika styrdokument såsom policyer, strategier och planer. En policy är ett styrdokument som anger Region Jämtland Härjedalens värdering i en fråga eller förhållningssätt till något. Regionfullmäktiges presidium ansvarar för att se till att beslutade policys hålls aktuella och under 2016 och 2017 har en översyn av Region Jämtland Härjedalens policyer genomförts.

En av de policyer som ingått i översynen är parkeringspolicyn. Nuvarande policy fastställdes i landstingsfullmäktige § 164, 2007. Policyn innehåller grundläggande värderingar, definition av parkeringar, regler för parkeringsavgifter och kontrollavgifter. I policyn anges att de parkeringsplatser som Region Jämtland Härjedalen disponerar i första hand ska tillgodose parkeringsplatser för patienter och besökande och i andra hand för bilar som behövs i tjänsten. Finns platser över erbjuds de till regionens medarbetare.

Översynen av policyn visar att regler och riktlinjer för parkeringar är en intern fråga som bör ligga inom regionstyrelsens ansvarsområde och hanteras som regler. Beslut om avgifter är en fråga för regionfullmäktige. Policyn behövs därför inte och kan tas bort.

Ärendet blev bordlagt vid regionfullmäktiges sammanträde 2018-11-20 §156.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

1. Region Jämtland Härjedalens parkeringspolicy tas bort.
2. Regionstyrelsen får i uppdrag att upprätta regler för parkeringar.

Expedieras till

Fastighetschef

Beslutsunderlag

- §270 Regionstyrelsen Översyn av parkeringspolicy
- Parkeringspolicy LF §164 2007

17. Regler för parkeringar och avgifter (RS/1049/2018)

Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige ska på sitt möte den 20 november 2018 behandla ärendet om Översyn av parkeringspolicy. Förslaget är att parkeringspolicyn tas bort och ersätts med en regel. Det utifrån att den översyn som gjorts visar att regler och riktlinjer för parkeringar är en intern fråga som bör ligga inom regionstyrelsens ansvarsområde och hanteras som regler. Beslut om avgifter är en fråga för regionfullmäktige.

I parkeringspolicyn finns en bestämmelse om att avgiften för besöksparkeringar ska ligga i nivå med den taxa som gäller i anslutning till landstingets lokaler i aktuell kommun och ska i största möjliga utsträckning vara enhetlig över länet. Taxan fastställas av landstingsstyrelsen. När beslut om policyn togs beslutade regionfullmäktige också om kontrollavgifter. Eftersom policyn tas bort behöver regionfullmäktige ta nya beslut om avgifterna.

För Region Jämtland Härjedalens verksamhet är det önskvärt att besökare och patienter kan parkera fordon i någorlunda närhet till respektive verksamhetsställe. Regionen har även tjänstefordon som behöver parkeringsplatser och i mån av plats erbjuds även regionens medarbetare parkeringsmöjlighet i närheten av arbetsplatsen och det gäller oavsett om det är parkeringsplatser vid egna eller inhyrda lokaler.

Parkeringssituationen som den är idag är inte tillfredsställande eftersom det finns för få platser i förhållande till intresset, framförallt vad gäller parkeringsplatser i

anslutning till sjukhuset. Därför pågår idag ett antal utredningar för att se hur situationen kan underlättas. Bland annat pågår inom regionens miljöarbete ett projekt om att hitta de effektivaste och ekonomiskt optimerade åtgärderna för att minska klimatpåverkan från tjänsteresor och pendlingsresor på såväl kort som lång sikt. Arbete pågår också med en långsiktig fastighetsutvecklingsplan.

Nuvarande regler för parkeringar har setts över. Bland annat utifrån att tidigare regelverk inte efterlevts, främst på grund av den ökade administration som skulle krävas för efterlevnad av framförallt de kriterier som ställs för att beviljas en personalparkeringsplats. Regeln har också sammanförts med regler och rutiner för personalparkeringar (LS/751/2017). De parkeringsavgifter som föreslås motsvarar de avgifter som gällt i enlighet med tidigare beslut. Förslag till avgift för laddplats för elbil har lagts till.

Regionstyrelsen behandlade ärendet 2018-10-23--24 § 271 och beslutade för sin del följande:

2. Regler för parkeringar fastställs.
3. Avgifter för parkeringar fastställs enligt följande:

Besöksparkering: 10 kronor per timme

Personalparkering:

- Uteparkering: 2 400 kronor per år, kostnaden tas ut via månatligt avdrag på lönen
- Dygnsparkering: 3600 kronor per år, kostnaden tas ut via månatligt avdrag på lönen
- Natt och helgparkering: 1800 kronor per år, kostnaden tas ut via månatligt avdrag på lönen
- Verksamhetsparkering: 2400 kronor för dagparkering och 3600 kronor per år för dygnsparkering, avgiften tas ut årsvis.
- Laddplats för elbil: 6000 kronor per år, kostnaden tas ut via månatligt avdrag på lönen.
- Månadsbiljett dagparkering: 250 kronor per månad.
- Om regionen hyr parkeringar av en extern hyresvärd till en lägre kostnad än ovanstående kan regiondirektör besluta att motsvarande lägre avgift tas ut av medarbetaren. Kostnaden för regionens förhyrning ska vara specificerad av hyresvärden. Ingår parkeringsplatser i det totala hyresavtalet får reducering av avgiften inte ske.

Punkt 2 gäller under förutsättning att regionfullmäktige beslutar enligt förslag i ärende om översyn av parkeringspolicy (RS/1537/2017) och punkt 3 gäller under förutsättningar att regionfullmäktige beslutar enligt förslag i detta ärende.

Ärendet blev bordlagt vid regionfullmäktiges sammanträde 2018-11-20 §157.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

1. Avgifter för besöksparkeringar ska ligga i nivå med den taxa som gäller i anslutning till regionens lokaler i aktuell kommun och ska i största möjliga utsträckning vara enhetlig över länet.
2. Den lägre kontrollavgiften fastställs till 400 kronor och den högre till 600 kronor.

3. Regionstyrelsen får delegation att besluta om taxan för parkeringsavgifter.

Expedieras till
Fastighetschef

Beslutsunderlag

- §271 Regionstyrelsen Regler för parkeringar och avgifter
- Regler för parkeringar och avgifter

18. Svar på motion från Olle Arnsten (C) om fysisk aktivitet på recept (RS/1240/2018)

Ärendebeskrivning

Olle Arnsten (C) har lämnat en motion till regionfullmäktige om fysisk aktivitet på recept där han förslår att Region Jämtland Härjedalen återinför fysisk aktivitet på recept FAR och att det inledningsvis kan ske som ett försök på några hälsocentraler. Han föreslår också att möjligheten till samverkan med lokala idrottsföreningar undersöks.

Fysisk aktivitet på recept, FaR® bygger på ett patientcentrerat förhållningssätt där det som styr samtalet är patientens hälsotillstånd, eventuella riskfaktorer, tidigare erfarenheter samt vad som känns roligt och möjligt att genomföra. Samtalet leder sedan fram till den skriftliga ordinationen av FaR®. Aktiviteten som ordinerar kan bedrivas individuellt eller i grupp organiserad av en aktivitetsarrangör, såsom idrottsföreningar.

När FaR® infördes år 2004 hade två hälsocentraler i länet medverkat i ett pilotprojekt och tagit fram den modell som blev en utgångspunkt för hur FaR® implementerades på länets hälsocentraler. Mellan åren 2004–2009 utbildades samtliga hälsocentraler och kringliggande föreningsledare enligt den framtagna metoden. Sedan dess kan länets samtliga hälsocentraler förskriva FaR® och det kan göras av all legitimerad personal med kunskap inom fysisk aktivitet som behandlingsmetod. Möjlighet att skriva ut FaR® inom Region Jämtland Härjedalen har inte tagits bort utan pågår fortfarande om än i liten skala.

En samverkan har funnits mellan Jämtlands läns landsting och Jämtland-Härjedalens Idrottsförbund sedan 2001 via olika EU-projekt. Vid EU-projektens slut formaliserades samverkan år 2005 genom ett samverkansavtal mellan parterna där Idrottsförbundet ersattes ekonomiskt av Jämtlands läns landsting för att möjliggöra fortsatt utvecklingsarbete och förvaltning av FaR® i Jämtlands län. Samverkansavtalet fortgick mellan åren 2005 – 2014. Vid omförhandling av innehåll och ersättningsnivå erbjöds J-Hs Idrottsförbund år 2014 en halverad ersättningsnivå, det resulterade i att J-Hs Idrottsförbund avböjde fortsatt samverkan kring FaR®.

Nedanstående är pågående insatser som möjliggör förbättrade förutsättningar för ökad förskrivning av FaR® inom hälso- och sjukvården i Region Jämtland Härjedalen.

- Nätverket Hälsofrämjande hälso- och sjukvård, (HFS) stödjer via ett pilotprojekt Region Jämtland Härjedalen kring verksamhetsutveckling med levnadsvaneindikatorer under 2018 – 2019.

- Beslut i Primärvårdsledning att KVÅ-koder (Klassifikation av vårdåtgärder) ska användas för levnadsvanor vilket inkluderar FaR®.
- Samordnare fysisk aktivitet på Folkhälsoenheten arbetar kontinuerligt med olika insatser och utbildningar i syfte att främja FaR® som behandlingsmetod inom hälso- och sjukvården.
- Det finns FaR® -kontaktpersoner på hälsocentralerna i länet och FaR® kan förskrivas på en aktivitet som patienten utövar på egen hand.
- Samordnare fysisk aktivitet har tagit fram FaR® -rekommendationer för olika diagnoser vilket ska läggas till i Z-läkemedel (rekommendationslista på de preparat som bör användas vid olika sjukdomar).
- Projekt pågår i regionen för att utveckla digitaliserat personligt stöd för fysisk aktivitet
- Folkhälsoenheten är positiva till utökad samverkan mellan Region Jämtland Härjedalen och Jämtland-Härjedalens Idrottsförbund, en träff är inbokad i oktober 2018.

Ärendet blev bordlagt vid regionfullmäktiges sammanträde 2018-11-20 §158.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Motionen anses besvarad.

Expedieras till

Olle Arnsten (C)
Hälso- och sjukvårdsdirektör
Chef Hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen
Chef Folkhälsoenheten
Folkhälsopolitisk strateg

Beslutsunderlag

- §273 Regionstyrelsen Svar på motion från Olle Arnsten (C) om fysisk aktivitet på recept
- Motion från Olle Arnsten (C) om fysisk aktivitet på recept

19. Svar på motion från Thomas Andersson m.fl. (C) om användandet av engångsartiklar i fossilbaserad plast (RS/1259/2018)

Ärendebeskrivning

Centerpartiet i Region Jämtland Härjedalen yrkar att regionen från 2020 fasar ut användande av engångsartiklar i fossilbaserad plast som ej är nödvändiga utifrån behov av smittskydd, patientsäkerhet eller andra verksamhetskritiska anledningar.

Vid tillverkning av plast används huvudsakligen två fossila råvaror; råolja och naturgaskondensat. Omkring fyra procent av världsproduktionen av råolja går till plastframställning. Användningen av förnyelsebara råvaror vid tillverkning av plast har dock ökat på senare tid och benämns ofta biobaserad plast.

Inom hälso- och sjukvården är plast ett dominerande material, men används även, som i övriga samhället, till en mängd olika produkter. Framställning av fossila råvaror bidrar till klimatpåverkan och om produkterna sen inte kan återvinnas utan

går till förbränning bidrar det också till klimatpåverkan. I vissa upphandlingar har biobaserad plast efterfrågats av regionen, men det sker inte systematiskt då resurser för djupare marknadsanalyser, som då behövs, saknas.

Det är dock viktigt ur både ekonomisk och miljömässig synpunkt att regionens verksamheter kritiskt granskar användandet av engångsartiklar och minskar s.k. slöserier. Regionen har inte resurser att göra s.k. innovationsupphandlingar, men där det finns alternativ på marknaden är det miljömässigt motiverat att så långt möjligt upphandla produkter av förnyelsebara råvaror som även helst kan återvinnas.

Regionen kommer i närtid att göra en översiktlig analys över de produkter som upphandlas och beställs via förrådsenheten med syfte att identifiera möjliga åtgärder för att minska avfallsmängden och öka återvinningen. Den analysen tillsammans med att nyttja kunskapen i befintliga nätverk mellan regioner och landsting kan ge en grov marknadsanalys över i vilka tillämpningar biobaserad plast finns på marknaden samt var plast fullgott kan ersättas med annan förnyelsebar råvara. Utifrån det så kan man ta fram ett arbetssätt och rutin för att så långt möjligt upphandla produkter av förnyelsebara råvaror. Det är dock viktigt att även väga in andra miljöaspekter i produktens livscykel såsom möjlighet till materialåtervinning i de avvägningar som görs.

Ärendet blev bordlagt vid regionfullmäktiges sammanträde 2018-11-20 §158.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

1. Motionen bifalls

2. Regionstyrelsen får i uppdrag att ta fram arbetssätt och rutiner för att successivt, så långt möjligt, fasa ut produkter baserade på fossila råvaror.

Expedieras till

Centerpartiet

Upphandlingschef Lena Larsson

Miljöstrateg Åsa Paletun

Beslutsunderlag

- §274 Regionstyrelsen Svar på motion från Thomas Andersson m.fl. (C) om användandet av engångsartiklar i fossilbaserad plast
- Motion från Thomas Andersson m.fl. (C) om användandet av engångsartiklar i fossilbaserad plast

20. Svar på motion från Lennart Ledin (L) och Mats El Kott (L) om Hållbart flyg med nya flygbränslen (RS/805/2018) (RS/805/2018)

Ärendebeskrivning

I en motion från Liberalerna föreslås att Region Jämtland Härjedalen ska bestämma ett belopp per tjänsteresa som betalas in till, alternativt träffa årsavtal med, Fly Green Fund, samt att regionen uppmanar sina anställda att betala in valfria belopp till Fly Green fund för privata resor. Fly Green Fund är en ekonomisk förening utan vinstintresse, som ger företag och privatpersoner möjlighet att reducera sitt

klimatavtryck vid flygresor genom att 75% av intäkterna går till inköp av biobränsle och 25% till att stötta produktion av flygbiobränslen i Sverige.

Motionen föreslogs avslås med hänvisning till kommunallagens principiella förbud mot att ge understöd till enskilda. Ärendet återremitterades med följande motivering: *"För att undersöka om det finns flera fonder, om man skulle göra detta ska den egna klimatväxlingen tas bort? Går det att klargöra tveksamheterna som finns i kommunallagen mer?"*

Det finns flera olika sätt att klimatkompensera. Klimatkompensation innebär inte att de egna utsläppen minskar och ger i sig inga särskilda incitament att vidta åtgärder internt, men man sponsrar andra initiativ som kan bidra till minskad klimatpåverkan globalt sett. Några sådana externa initiativ är förutom "Fly Green Fund"; "Klimatkompensera.se", "Tricorona.se" och vissa flygbolag erbjuder köp av biobränsle när man bokar en resa. Samtliga alternativ skulle innebära en faktisk kostnad för regionen, men inget av dessa alternativ bedöms dock förenliga med kommunallagens krav på lokal/regional koppling. Kostnaden varierar beroende på alternativ och om man vill kompensera fullt ut för alla utsläpp eller enbart för flygresor (ca 1000 ton CO₂ per år) eller för delar av flygresandets utsläpp. Den juridiska aspekten är dock svår att bortse från, se bifogad sammanställning från regionjurist, och med det rådande ekonomiska läget bedöms det vara mer motiverat att primärt fortsätta med insatser för att minska de egna utsläppen framför att betala ut medel till extern part. Om regionen ändå bedömer att man vill avsätta ekonomiska medel för extern klimatkompensation bör det först klarläggas inom vilka beloppsgränser det är aktuellt att regelbundet avsätta medel och en djupare utredning av vilka alternativ som kan vara aktuella som också är möjliga juridiskt och administrativt hanterbart. Det arbete som regionen medverkar i via Klimatråd Jämtlands län och i övrigt inom regionala utvecklingsarbetet för minskad klimatpåverkan kan eventuellt vara något att titta närmare på om man utgår från att det krävs en lokal/regional förankring/nyttoeffekt för de egna medborgarna.

Regionen ser dock positivt på insatser för att minska flygets klimatpåverkan och Regionala utvecklingsnämnden har skrivit under ett Letter of support för Trafikverkets projekt grön omställning för flyg (RUN/539/2018).

Den interna klimatväxlingen som beslutades i regionfullmäktige 2017 innebär en intern omfördelning av medel, främst för att i sig öka incitamenten att minska flygets dominans över tåg för regionens egna resor och dels för att kunna nyttja eventuellt överskott av klimatväxlingsmedel för insatser inom regionens verksamheter för att minska de egna utsläppen. Om överskottsmedlen på det interna kontot inte nyttjas fullt ut för sådana insatser, så förs resterande medel tillbaka in i den allmänna budgeten. På så sätt medför den interna klimatväxlingen inga investeringar eller kostnader som inte omfattar och gynnar den egna verksamheten direkt. Det är naturligtvis viktigt för länets möjligheter och utveckling med goda kommunikationer, såväl resfria alternativ samt tåg och flyg, men sett till hur regionens resmönster sett ut under överskådlig tid så har flyget gynnats på bekostnad av tåget. Utvärdering av den interna klimatväxlingens effekt på rese-mönster bör anstå till man kan se eventuell förändring på helåret 2018 då det är under årets sista kvartal de flesta resor görs. Men en preliminär bedömning utifrån delårsstatistik visar på att det troligen har haft effekt då resor till/från Stockholm under första halvåret 2017 skedde till 90%

med flyg och 10% med tåg, medan första halvåret 2018 skedde 81% med flyg och 19% med tåg. En annan positiv effekt av de nya resereglerna och interna klimatkompensationen är att SJ:s affärschef anger det som ett av huvudskälen till den återupptagna nattågstrafiken till och från länet.

Med hänvisning till det ekonomiska läget, svårigheter juridiskt att ansluta regionen till extern klimatkompensation samt fördelarna med intern klimatväxling bedöms det inte vara motiverat att i dagsläget initiera en djupare utredning i denna fråga. Det är dock viktigt, att i regionens arbete för att minska klimatpåverkan, att även i fortsättningen se till helheten och där så är möjligt stötta initiativ för en hållbar omställning även av flyget.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Motionen avslås.

Expedieras till

Lennart Ledin och Mats El Kott (L)
Miljöstrateg

Beslutsunderlag

- §287 Regionstyrelsen Svar på motion från Lennart Ledin (L) och Mats El Kott (L) om Hållbart flyg med nya flygbränslen (RS/805/2018)
- Bilaga: Motion om nya flygbränslen kontra kommunallagens bestämmelser
- Motion från Lennart Ledin (M) och Mats El Kott (M) om Hållbart flyg med nya flygbränslen

21. Ansvarig utgivare för webbsändning av regionfullmäktige (RS/1486/2018)

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen sänder fullmäktigesammanträdena direkt över regionens webbplats. Regionfullmäktige har tidigare utsett fullmäktiges ordförande Margareta Winberg (S) till utgivare för webbsändningen med Elisabeth Svensson (M) som ställföreträdare. Med hänsyn till att nya personer har valts till dessa uppdrag behöver fullmäktige entlediga den tidigare utsedda utgivaren och ställföreträdande utgivaren och utse ny utgivare. Det är lämpligt, i likhet med tidigare, att fullmäktiges ordförande utses till utgivare av fullmäktiges webbsändningar.

En utgivare har möjlighet att utse ställföreträdande utgivare. En utsedd ställföreträdande utgivare ska godkännas av regionen. För att vinna tid är det lämpligt att också godkänna fullmäktiges 1:e vice ordförande som ställföreträdande utgivare om hon utses.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

1. Margareta Winberg entledigas som utgivare för Region Jämtland Härjedalens webbsända regionfullmäktige.
2. Elisabeth Svensson entledigas som ställföreträdande utgivare för Region Jämtland Härjedalens webbsända regionfullmäktige.

3. Regionfullmäktiges ordförande Thomas Andersson (C) utses som utgivare för Region Jämtland Härjedalens webbsända regionfullmäktige.

4. Förste vice ordförande, Linnea Haggren (KD) godkänns som ställföreträdande utgivare för Region Jämtland Härjedalens webbsända regionfullmäktige under förutsättning att hon utses.

Expedieras till

Myndigheten för press radio och tv

Beslutsunderlag

- §281 Regionstyrelsen Ansvarig utgivare för webbsändning av regionfullmäktige
- §73 RF pres Ansvarig utgivare för webbsändning av regionfullmäktige

22. Bestämmelser om omställningsstöd, pension samt familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KL18) (RS/1658/2018)

Ärendebeskrivning

Landstingsfullmäktige beslutade 2003-06-18, § 115 om pensionsbestämmelse för förtroendevalda (PBF). Bestämmelserna var framtagna av dåvarande Landstingsförbundet. Sveriges Kommuner och Landsting tog år 2013 fram förslag till nya bestämmelser för omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL14). Landstingsfullmäktige fastställde dessa bestämmelser 2014-06-17—18 § 145. Sveriges Kommuner och Landstings styrelse har den 14 september 2018 antagit förslag till reviderade bestämmelser om omställningsstöd och pension till förtroendevalda (OPF-KL18). OPF-KL18 gäller för förtroendevalda som tidigare omfattats av OPF-KL14 eller som tillträder vid valet 2018 och inte tidigare omfattats av PBF eller PRF-KL i kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet.

OPF-KL18 är utformat för tillämpning hos respektive kommun och landsting/region. För att bestämmelserna ska gälla krävs ett lokalt antagande av regionfullmäktige.

OPF-KL18 omfattar reviderade bestämmelser för förtroendevalda gällande omställning, pension och familjeskydd. Utgångspunkten för OPF-KL18 har varit det nu gällande OPF-KL (nedan kallat OPF-KL14), som antogs av SKLs styrelse 2013-10-20.

I OPF-KL14 har delar om familjeskydd, samt till viss del möjlighet till aktiva omställningsinsatser saknats. Förslaget om OPF-KL18 är indelat i fyra kapitel, inledande bestämmelser, bestämmelser om omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd. Omställningsbestämmelserna tar sikte på aktiv omställning, med aktiva omställningsinsatser och tidsbegränsade ekonomiska omställningsstöd. Ändringarna innebär att Omställningsfondens roll i omställningsarbetet har förtydligats.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

1. Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda OPF-KL18

med tillhörande bilaga antas.

2. Regionstyrelsen är pensionsmyndighet för omställningsstöd och pension för förtroendevalda OPF-KL18.

3. Den förtroendevalde ska för att komma i fråga för aktiva omställningsinsatser vara anmäld till arbetsförmedlingen och aktivt söka annan försörjning.

4. De omställningsåtgärder som erbjuds de förtroendevalda motsvarar de åtgärder som kan erbjudas till anställda i Region Jämtland Härjedalen vid uppsägning på grund av arbetsbrist.

5. Regionstyrelsen får i uppdrag att utarbeta förslag till lokalt regelverk för omställningsstöd.

Expedieras till
Personaldirektör

Beslutsunderlag

- §282 Regionstyrelsen Bestämmelser om omställningsstöd, pension samt familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KL18)
- Förslag till bestämmelser om omställningsstöd, pension samt familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KL18) Cirkulär 18:31
- Bifogad fil: Cirkulär 18:31 Bilaga 1 Förslag till bestämmelser om omställningsstöd, pension samt familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KL18)
- Bifogad fil: Cirkulär 18:31 Bilaga 2 Kommentar till Förslag till bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL18)
- §75 RF pres Bestämmelser om omställningsstöd, pension samt familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KL18)

23. Revidering av Arbetsordning för regionfullmäktige, Reglemente för regionstyrelsen och nämnderna och Arvodesregler för förtroendevalda (RS/2343/2016)

Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige beslutade på sitt sammanträde den 14 februari 2018, § 27, om ny politisk organisation från 1 januari 2019 samt arbetsordning, regler och reglementen för de politiska organen. Det finns nu anledning att göra vissa tillägg och revideringar i vissa av styrdokumenterna.

I reglementen för regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden har det förtydligats vilket ansvar nämnderna respektive regionstyrelsen har för personal. Regionstyrelsen har arbetsgivaransvar för regionens personal med undantag för personal på patientnämndens kansli och revisionskontoret. Nämnderna har verksamhetsansvar och personalansvar med därtill hörande arbetsmiljöansvar för personal inom respektive förvaltningsområde.

I Arbetsordningen för regionfullmäktige och i Arvodesreglerna har det tillförts

tillägg om rätt till sjukledighet och föräldraledighet för regionråd och oppositionsråd. Det utifrån den nya kommunallagens (2017:725) bestämmelser om att fullmäktige kan anta lokala regler för att hantera den situation som uppstår när en ledande förtroendevald önskar vara föräldraledig eller drabbas av sjukdom. Bestämmelsen finns i 4 kap. 18 § KL. Ett huvudsakligt skäl till att bestämmelsen infördes i den nya lagen var att möjliggöra en bred politisk representation.

I Arbetsordningen för regionfullmäktige har det under punkt 2.2 Presidiets uppgifter lagts till att fullmäktiges presidium har som uppgift att besluta om vilka förtroendevalda som ska ha tillgång till tekniskt stöd enligt reglementet Verktyg till stöd för förtroendevaldas arbete i regionuppdraget. Detta ansvar låg tidigare på regionstyrelsen.

I samband med att regionstyrelsen besvarade revisorernas granskning av folkhälsoarbetet 2018-08-28 § 202 fick regiondirektören i uppdrag att revidera de politiska organens reglementen så att det politiska ansvaret för folkhälsofrågorna tydliggörs när den politiska organisationen förändras 1 januari 2019. I reglementet för regionstyrelsen har det därför under rubriken styrelsens uppgifter, 2.1, lagts till att regionstyrelsen ska arbeta med övergripande frågor om folkhälsa. Det för att förtydliga att folkhälsoansvaret delas mellan regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden. I den nya förvaltningsorganisationen från 1 januari 2019 verkställs den politiska organisationens mål om folkhälsa genom flera verksamheter. Förvaltningsområde Regional utveckling som ska stödja kommunerna i folkhälsofrågor och arbetar utifrån regionala utvecklingsnämndens mål. Folkhälsoenheten finns inom Hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhetsområde och är förlagd till primärvården och har ett tydligt ansvar mot hälso- och sjukvårdsrelaterad folkhälsa. Hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen och Utvecklingsavdelningen har ett övergripande ansvar utifrån Regionstyrelsens mål.

I Arvodesreglerna har ytterligare en punkt lagts till, punkt 7.3 Ordförandeträffar. Fullmäktiges presidium beslutade den 12 februari 2015, §18, att "Ordföranden och vice ordföranden i regionfullmäktige, regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden, vårdvalsnämnden, nämndutskott samt ledamöter i regionstyrelsen för partier som ingår i majoriteten får ersättning för högst 11 träffar per år." För oppositionen gäller högst sex träffar per år. Arvode för träffarna skulle ingå i årsarvodet.

I och med den nya politiska organisationen försvinner vårdvalsnämnden och utskotten och istället inrättas en hälso- och sjukvårdsnämnd. Årsarvodet för ledamöter i regionstyrelsen tas bort. Om regionstyrelsens ledamöter ska få ersättning för ordförandeträffar kommer det innebära en ökad kostnad som ska rymmas inom budget för 2019. Då det inte finns utrymme i den politiska budgeten för ökade kostnader, föreslås att ordförandeträffar ska gälla ordföranden och vice ordföranden i regionfullmäktige, regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden. För majoriteten gäller fortsättningsvis 11 träffar per år och för oppositionen sex träffar per år. Arvode för träffarna ska liksom tidigare ingå i årsarvode för uppdraget i respektive organ.

I övrigt har en del mindre redaktionella ändringar gjorts i dokumenten.

När ärendet behandlades av regionfullmäktige 2018-11-20 § 150 återremitterades ärendet med följande motivering:

- Ärendet behöver omarbetas med anledning av den nya politiska ledningen och vissa förändringar inom den.
- Partiernas gruppledare kallas till ett gemensamt möte för möjlighet till inspel för ytterligare förändringar.

Fullmäktiges presidium diskuterade behov av förändringar vid sitt sammanträde 2018-11-27 § 74 och gav då sekretariatet i uppdrag att upprätta förslag på nya reglementen. Förslaget diskuterades med gruppledarna vid en träff den 6 december.

I Arbetsordningen för regionfullmäktige har det under punkt 2.2 Presidiets uppgifter lagts till att fullmäktiges presidium har övergripande ansvar för demokratifrågor i tillägg till ansvaret för jämställdhet, jämlikhet och integration.

I regionstyrelsens och regionala utvecklingsnämndens reglementen har det lagts till att de ska delta i samverkansarenor för kommuner-region i frågor inom respektive organs verksamhetsområde i tillägg till att delta i Regionens samverkansråd. Samma uppgift har också lagts till i hälso- och sjukvårdsnämndens reglemente.

I Krisledningsnämndens reglemente har det lagts till att nämndens ledamöter och ersättare ska bestå av regionstyrelsens ordförande samt ledamöter från styrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden. Vid extraordinära händelser där det finns behov av att krisledningsnämnden sammankallas är det viktigt att ledamöterna är väl insatta i regionens olika verksamheter. I nämndens reglemente har det också lagts till att ledamöterna kan komma att genomgå säkerhetsprovning och registerkontroll för det specifika uppdraget.

I Arvodesreglerna har det lagts till en begränsning av gruppledarnas rätt till ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Begränsningen innebär att ersättning endast kan tas ut i samband med sammanträden och förrättningar.

Dessutom föreslås vissa ändringar i den politiska organisationen och dess arvodering. Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden föreslås få en tredje vice ordförande och i regionstyrelsen föreslås att en ledamot får ett utökat ansvarsområde. Ändringarna är kostnadsneutrala eftersom det görs en omfördelning av arvodet från ordförandena. Dessa ändringar har förts in i regionstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens reglementen samt i arvodesreglerna.

En uppföljning och utvärdering av den nya politiska organisationen och dess kostnader bör göras efter mandatperiodens första år.

Regionstyrelsen behandlade ärendet 2018-12-10 § 283 och tillstyrker fullmäktiges presidiums förslag men lägger också ett förslag om tillägg att en ny punkt 2.5 läggs till i arbetsordningen om att politiska sekreterare har närvarorätt till möten i Region Jämtland Härjedalens interna politiska organisation där partierna inte tar plats av egen kraft och där sekretess inte råder.

Förslag till beslut

1. Fullmäktiges presidium föreslår regionfullmäktige

- a. Reviderad Arbetsordning för regionfullmäktige i Region Jämtland Härjedalen 2019 – 2022 fastställs.
- b. Reviderat Reglemente för Regionstyrelsen i Region Jämtland Härjedalen 2019 - 2022 fastställs.
- c. Reviderat Reglemente för hälso- och sjukvårdsnämnd i Region Jämtland Härjedalen 2019 -2022 fastställs.
- d. Reviderat Reglemente för regional utvecklingsnämnd i Region Jämtland Härjedalen 2019 – 2022 fastställs.
- e. Reviderat Reglemente för krisledningsnämnden i Region Jämtland Härjedalen 2019-2022 fastställs.
- f. Reviderade Arvodesregler för förtroendevalda i Region Jämtland Härjedalen fastställs.
- g. Regionfullmäktiges presidium får i uppdrag att utvärdera den nya politiska organisationen efter mandatperiodens första år.

2. Regionstyrelsen tillstyrker fullmäktiges presidiums förslag samt föreslår regionfullmäktige att en ny punkt 2.5 läggs till i arbetsordningen om att politiska sekreterare har närvarorätt till möten i Region Jämtland Härjedalens interna politiska organisation där partierna inte tar plats av egen kraft och där sekretess inte råder.

Expedieras till

Sekretariatet

Beslutsunderlag

- §79 RF pres Revidering av Arbetsordning för regionfullmäktige, Reglemente för regionstyrelsen och nämnderna och Arvodesregler för förtroendevalda
- §283 Regionstyrelsen Revidering av Arbetsordning för regionfullmäktige, Reglemente för regionstyrelsen och nämnderna och Arvodesregler för förtroendevalda
- Arbetsordning för regionfullmäktige i Region Jämtland Härjedalen 2019 - 2022
- Reglemente för Regionstyrelsen i Region Jämtland Härjedalen 2019 -2022
- Reglemente för hälso- och sjukvårdsnämnd i Region Jämtland Härjedalen 2019 -2022
- Reglemente för regional utvecklingsnämnd i Region Jämtland Härjedalen 2019 - 2022
- Reglemente för krisledningsnämnd i Region Jämtland Härjedalen 2019 - 2022
- Arvodesregler för förtroendevalda i Region Jämtland Härjedalen

- Bilaga om möjlighet till föräldraledighet och sjukledighet
- 24. Tandvårdstaxa 2019 (RS/2039/2018)**

Ärendebeskrivning

Landstingsfullmäktige beslutade i juni 2008, § 128, att tandvårdstaxan för Folktandvården i Jämtlands län skulle sättas i enlighet med den referensprislista som fastställs av TLV, Tandvård och Läkemedelsverket.

Vuxentandvård finansieras av patientavgifter och ersättning från det statliga tandvårdsstödet. Taxan skall vara utformad så att konkurrensneutralitet gentemot privat tandvård och en balanserad egen ekonomi uppnås. Den ska också ge utrymme för verksamhetsutveckling och en patientsäker vård av god kvalitet. För att fortsatt vara konkurrensneutrala behöver tandvårdstaxan ligga på en sådan nivå att de intäkter den genererar motsvarar produktionskostnaderna.

De senaste 5 åren har referensprislistorna för allmän- och specialisttandvård höjts i varierande grad av TLV. Från att vissa år bara ha höjts 0,3 % till en höjning med 3 procent. Höjningarna har också varierat mellan olika åtgärdsgrupper i tandvårdstaxan.

Detta har inneburit att de ökade intäkterna från tandvårdstaxan flera år inte har motsvarat ökningen av produktionskostnaderna. Folktandvården finansieras till mera än hälften av vuxenintäkter från tandvårdstaxan och sammanlagt till 73 % av den produktion som utförs på patienter. Kostnader som uppkommer vid produktion är bl.a. medarbetarnas löner, lokaler och utrustning, material som används vid behandling, licenser för IT mm.

Detta har också inneburit att Folktandvården i Region Jämtland Härjedalen föreslagit ett antal undantag från referensprislistan.

- Beslut om undantag från referensprislistan har fattats enligt nedan;
- Beslut LF 2009 taxa avseende implantatkomponenter, åtgärd 420, 3 400 kronor.
- Beslut LF 2011 taxa avseende fyllningsåtgärderna nr 701, 702, 703, 704, 705, 706 och 707 referenspris enligt TLV+ 7 %.
- 2013-01-01 införde TLV referenspriser även för specialisttandvården. Beslut LF 2013 att införa denna referensprislista + 5 %.
- 2014-09-01 referenspriserna för åtgärdsgrupp 8 (800-890 protetiska åtgärder) sänks. Beslut LF att den generella prishöjningen av åtgärdsgrupp 8 inte överstiger referensprisets nivå med mer än 7 % för allmäntandvården och 12 % för specialisttandvården.
- 2018-01-15 beslut RF att prissättningen för åtgärdsgrupp 4, kirurgiska åtgärder, höjs och att inte priset överstiger referensprisets nivå med mer än 7 % för allmäntandvården och 12 % för specialisttandvården.
- 2018-01-15 beslut RF att höja prissättningen i Frisktandvårdstaxan med samma procentuella höjning som referenspriserna ökar, samtidigt varje gång som TLV justerar referensprislistorna för allmän- och specialisttandvård.

Folktandvården i Region Jämtland Härjedalen föreslår att som utgångsvärde för justering av tandvårdstaxan 2019-01-15, är den nuvarande tandvårdstaxan för 2018, inkluderande tidigare beslutade undantag.

Folktandvården i Region Jämtland Härjedalen föreslår också att justering av

tandvårdstaxan i fortsättningen ska göras i enlighet med LPIK istället för att sättas i enlighet med referensprislistan som fastställs av TLV.

Vad är LPIK

Prisindex med kvalitetsjusterade löner för landsting (LPIK) tas fram av Sveriges kommuner och Landsting (SKL) och uppdateras vid varje ny skatteunderlagsprognos. LPIK används som underlag vid beräkning av kostnadsutveckling av fasta löner och priser.

LPIK tas fram genom att priset för löner, material och tjänster och köpt verksamhet viktas till ett genomsnittligt pris.

SKL:s prognos för LPIK exklusive läkemedel för de kommande åren ser för närvarande ut så här;

2018	2019	2020	2021
4,0%	2,8%	3,4%	3,1%

Folktandvården i Region Jämtland Härjedalen förslår att fr o m år 2019 övergå till att beräkna justeringar av tandvårds- och friskvårdstaxan med hjälp av LPIK därför att;

- Den årliga förändringen av tandvårdstaxan i högre grad motsvarar ökningen av produktionskostnaden.

- Av Norrlands landsting/regioner har redan Västernorrland övergått till LPIK.

Norrbottnen och Västerbotten avser att gå över till LPIK 2019 respektive 2020.

Norrlands landsting/regioner har ej exakt samma utgångsläge vad gäller nivå på olika åtgärder inom tandvårdstaxan men ligger generellt nära varandra. Detta pga. att respektive fullmäktige beslutar om taxeförändringar.

- Även ett antal andra landsting/regioner har övergått till LPIK som beräkningsgrund för förändring av tandvårdstaxan.

- Undantag för olika åtgärdsgrupper inte behöver göras alls i samma utsträckning som tidigare, vid en justering av taxan.

- Den grupp som utgör grunden för folktandvårdens intäkter är de vuxna patienterna. Då gruppen barn, som har fri tandvård, har utökats med flera åldersgrupper, till att gälla upp t.o.m. 22 år 2018 och t.o.m. 23 år 2019, innebär det att vuxengruppen har minskat. Det i sin tur innebär att underlaget för patientintäkter har minskat.

Som beräkningspunkt föreslås, för kommande års tandvårds- och friskvårdstaxa, användas det LPIK-index som publiceras i augusti månad föregående år.

Som utgångsvärde för justering med LPIK föreslås dagens, (föregående års) prislista.

Den justerade taxan föreslås även i fortsättningen gälla från den 15 januari varje nytt år samtidigt som TLV förändrar sin referensprislista.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

1. Som beräkningspunkt för kommande års tandvårds- och friskvårdstaxa, används det LPIK-index som publiceras i augusti månad föregående år.

2. Tandvårds- och friskvårdstaxan ska från 15 januari 2019 följa LPIK index

exklusive läkemedel med en årlig prisjustering (för 2019 är det 2,8 %) efter beslut i fullmäktige.

3. Utgångsvärde för justering med LPIK är dagens (föregående års) prislista.

Expedieras till

Områdeschef Folktandvård

Beslutsunderlag

- §284 Regionstyrelsen Tandvårdstaxa 2019
- Jämförelse tandvårdspriser och utfall vid följsamhet TLV respektive prishöjning enligt LPIK 2019 Region Jämtland Härjedalen

25. Revidering av mål i Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020 (RS/102/2016)

Ärendebeskrivning

Det nu gällande trafikförsörjningsprogrammet antogs av regionfullmäktige 2016-04-11—12, §59. Programmet utarbetades under 2015, och mål för trafikens utveckling är satta för åren 2016, 2018 och 2020.

I kollektivtrafiklagen (SFS 2010:1065) 2 kap 8 § framgår att Den regionala kollektivtrafikmyndigheten ska regelbundet i ett trafikförsörjningsprogram fastställa mål för den regionala kollektivtrafiken. Programmet ska vid behov uppdateras.

Målen och utfallet för 2016 följdes upp vid regionala utvecklingsnämndens sammanträde i september 2017, § 126. Utifrån utfallet för såväl 2016 som 2017 föreslås att ett antal av målen i det regionala trafikförsörjningsprogrammet revideras. Anledning till att målen behöver revideras är flera. Mål om självfinansieringsgrad är satt innan den felaktiga fördelningen mellan Norrlandslänen upptäcktes, vilket innebär att självfinansieringsgraden är lägre än vad som angivits och antagits. Mål som är satta utifrån värden i kundbarometern KOLBAR har fått förändrade värden på grund av att mätmetoden har förändrats. Miljömålet formulerat som minskade nettoutsläpp av CO2 har med råge uppfyllts, tack vare att fordonen körs på HVO i större utsträckning än vad som tidigare antagits.

Ärendet behandlades av regionala utvecklingsnämnden den 16 oktober 2018, § 161, nämnden beslutade då att återremittera ärendet med följande motivering: ”Regionen måste ha en målsättning att Länstrafiken ska ha så hög självfinansieringsgrad som möjligt. Om de mål som finns i det regionala trafikförsörjningsprogrammet inte nås kan inte lösningen vara att ta bort målet. Målet bör istället revideras.”

Trafikförsörjningsprogram ska ha mål för verksamheten – den regionala kollektivtrafiken. Självfinansieringsgraden är ett mått på hur bolaget bedriver verksamheten. Förslaget är att målet utgår ur Trafikförsörjningsprogrammet och läggs till i ägardirektivet.

Utskottet för infrastruktur behandlade ärendet den 26 oktober 2018, § 41, och utifrån utskottets beslut har justeringar gjorts i beslutsunderlaget. Reviderade mål sätts för år 2020.

Regionstyrelsen behandlade ärendet 2018-12-10 § 285 och föreslår

regionfullmäktige att stycket om Bussgods på sidan 25 i Regionalt Trafikförsörjningsprogram 2016-2020 stryks men tillstyrker i övrigt regionala utvecklingsnämndens förslag.

Förslag till beslut

1. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Stycket om Bussgods på sidan 25 i Regionalt Trafikförsörjningsprogram 2016-2020 stryks.

2. Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige Reviderat Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020 antas.

Expedieras till

Länstrafiken i Jämtlands län AB

Beslutsunderlag

- §180 Regionala utvecklingsnämnden Revidering av mål i Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020
- §285 Regionstyrelsen Revidering av mål i Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020
- Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020 (med förslag till reviderade mål 2020)
- PM Reviderade mål i Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020

26. Valärenden 2018 (RS/1/2018)

Ärendebeskrivning

Valberedningen sammanträder 2018-12-10 kl. 08.30.

27. Ordning för inkallande av ersättare (RS/2095/2018)

Ärendebeskrivning

Ärendet behandlas av valberedningen 2018-12-10

28. Anmälan och svar på interpellationer och frågor 2018 (RS/10/2018)

Ärendebeskrivning

Inga interpellationer eller frågor har ännu inkommit.



1

Program Regionfullmäktige 11 december 2018

Program för regionfullmäktiges sammanträde 11 december 2018

Lokal: Peterson-Berger Hallen, OSD, Krondikesvägen 93, Östersund

Valberedningen sammanträder 10 december kl. 08.30

Tisdag 11 december

08.00 Partigruppsmöten inkl. kaffe

10.00 Sammanträdet öppnas, upprop
Ärenden enligt föredragningslistan

Utbildning för förtroendevalda – Säkerhet för förtroendevalda vid hot och våld

12.00 Lunch

13.00 Ärenden enligt föredragningslistan
Allmänhetens frågestund

14.30 Paus (gruppleddarträff)

15.00 Ärenden enligt föredragningslistan

Sammanträdet fortsätter tills alla ärenden är behandlade.

Med reservation för ev. ändringar



6

Meddelanden om nya ledamöter och
ersättare i regionfullmäktige 2018

RS/35/2018

2018-12-05

Sekretariatet
Charlotte Funseth
Tfn: 063-14 75 51
E-post: charlotte.funseth@regionjh.se

RS/35/2018

Meddelanden om nya ledamöter och ersättare i regionfullmäktige 2018

Ärendebeskrivning

1. Kerstin Sjöberg (V) avsäger sig den 6 november 2018 uppdraget som ersättare i regionfullmäktige.

Länsstyrelsen meddelar i protokoll den 4 december 2018 att Jeannette Ek (V) utses till ersättare i Kerstin Sjöbergs (V) ställe.

Regiondirektörens förslag

Meddelande om nya ledamöter och ersättare i regionfullmäktige noteras till protokollet.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Mikael Ferm
Regionstabschef

Utdrag till

Politiska sekreterare



8

Motioner och medborgarförslag under
beredning

RS/202/2018

§67

Motioner och medborgarförslag under beredning (RS/202/2018)

Sammanfattning

Enligt fullmäktiges arbetsordning ska fullmäktiges presidium 2 gånger per år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Även medborgarförslag redovisas. Följande motioner och medborgarförslag har anmälts till regionfullmäktige och är under beredning:

1. Motion från Mats Gärd (C) om Strategi för minskad förbrukning av fossila råvaror vid byggnationer (RS/604/2018), inlämnad 2018-03-13. Motionen har fördelats till regionala utvecklingsnämnden och skulle tidigare besvaras senast vid regionfullmäktiges sammanträde 8-9 oktober 2018 men har blivit framflyttad och ska nu besvaras senast 12-13 februari 2019.
2. Motion från Lennart Ledin (L) och Mats El Kott (L), om hållbart flyg med nya flygbränslen (RS/805/2018), inlämnad 2018-04-12. Motionen har fördelats till regionstyrelsen och ska besvaras vid regionfullmäktiges sammanträde 11 december 2018.
3. Motion från Lennart Ledin (L) och Mats El Kott (L), om att avveckla Länstrafiken och överföra verksamheten till regionala utvecklingsnämnden (RS/806/2018), inlämnad 2018-04-12. Motionen har fördelats till regionala utvecklingsnämnden och skulle tidigare besvaras senast vid regionfullmäktiges sammanträde 8-9 oktober 2018 men har blivit framflyttad och ska nu besvaras senast 12-13 februari 2019.
4. Motion från Olle Arnsten och Patrik Andersson (C) om att texta regionfullmäktiges direktsändningar på nätet (RS/1239/2018), inlämnad 2018-06-20. Motionen har fördelats till fullmäktiges presidium och skulle tidigare besvaras senast vid regionfullmäktiges sammanträde 11 december 2018 men har blivit framflyttad och ska nu besvaras senast 12-13 februari 2019.
5. Motion från Olle Arnsten (C) om fysisk aktivitet på recept (RS/1240/2018), inlämnad 2018-06-20. Motionen har fördelats till regionstyrelsen och skulle besvaras vid regionfullmäktiges sammanträde 20 november 2018. Ärendet blev dock bordlagt så motionen ska nu besvaras vid regionfullmäktiges sammanträde 11 december.
6. Motion från Thomas Andersson m.fl. (C) om användandet av engångsartiklar i fossilbaserad plast (RS/1259/2018), inlämnad 2018-06-21. Motionen har fördelats till regionstyrelsen och skulle besvaras vid regionfullmäktiges sammanträde 20 november 2018. Ärendet blev dock bordlagt så motionen ska nu besvaras vid regionfullmäktiges sammanträde 11 december.
7. Medborgarförslag om att fotvårdsremissen återinförs (RS/1541/2018), inlämnad 2018-08-

Fullmäktiges presidium

2018-11-27

28. Förslaget har fördelats till vårdvalsnämnden och ska besvaras vid regionfullmäktiges sammanträde 11 december 2019.

8. Motion från David Adervall (S) om ett rökfritt län (RS/2024/2018), inlämnad 2018-11-19. Motionen har fördelats till regionstyrelsen och ska besvaras senast vid regionfullmäktiges sammanträde 16-17 april 2019.

Förslag till beslut

Fullmäktiges presidium föreslår regionfullmäktige

Redovisningen av aktuella motioner och medborgarförslag läggs till handlingarna.

Beslut

1. Fullmäktiges presidium föreslår regionfullmäktige

Redovisningen av aktuella motioner och medborgarförslag läggs till handlingarna.

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras till

Sekretariatet

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Motioner och medborgarförslag under beredning



12

Svar på medborgarförslag om
återinförande av fotvårdsremiss

RS/1541/2018

§45

Svar på medborgarförslag om återinförande av fotvårdsremiss (VVN/21/2018)

Sammanfattning

Det har inkommit ett medborgarförslag om önskan att fotvårdremiss återinförs för reumatiker.

Region Jämtland Härjedalen subventionerar sedan 1993 medicinsk fotvård för patienter med diabetes, nedsatt cirkulation i underbenen samt reumatism.

På grund av förbättrade behandlingsmetoder för patienter med reumatism klarar idag de flesta reumatiker att själv sköta sin fotvård. Utifrån det ekonomiska läget i Region Jämtland Härjedalen beslutade regionfullmäktige 2016-10-19 § 146 om att reducera fotvårdsförmånen för patienter med reumatism till att enbart gälla de med nedsatt handfunktion. Det är således fortfarande möjligt för reumatiker att, utifrån en läkarbedömning, få remiss till fotvård.

På grund av det rådande ekonomiska läget finns i dagsläget inga planer på att ändra tidigare fattat beslut.

Förslag till beslut

Vårdvalsnämnden föreslår Regionfullmäktige

Medborgarförslaget avslås.

Beslut

Vårdvalsnämnden föreslår Regionfullmäktige

Medborgarförslaget avslås.

Expedieras till

Förslagsställaren

Chef Område hjärta, neurologi och rehabilitering

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse
- Borttagen på grund av personuppgifter.



2018 -08- 28

Dnr...RS./1541/20.18

Medborgarförslag

Till
Region Jämtland Härjedalen
Box 654
831 27 Östersund

Datum: 20180821

Namn: Ulla Kivenjuuri

Förslaget i korthet:

Jag önskar att fotvårdsremissen återinförs.

Motivering (beskriv och motivera ditt förslag):

Det är kortsiktigt besparing att har tagit bort remissen.

Det blir ökade kostnader för regionen då man inte kan sköta sina fötter genom att det behövs tätare läkarbesök. Att tunga fotvård själv är dyrt och då blir det längre mellan de besäken.

Fotvård behövs för att kunna hä rätt till rörelse som är så viktig för oss reumatiker!

Härmed godkänner jag att Region Jämtland Härjedalen lagrar och behandlar de personuppgifter jag lämnat.

Förslaget kommer att diarieföras och blir därmed offentligt, förslaget kommer även att bli publicerat på regionens webbplats.

Underskrift:

Ulla Kivenjuuri

§286

Svar på medborgarförslag om återinförande av fotvårdsremiss (RS/1541/2018)

Sammanfattning

Det har inkommit ett medborgarförslag om önskan att fotvårdsremiss återinförs för reumatiker.

Region Jämtland Härjedalen subventionerar sedan 1993 medicinsk fotvård för patienter med diabetes, nedsatt cirkulation i underbenen samt reumatism.

På grund av förbättrade behandlingsmetoder för patienter med reumatism klarar idag de flesta reumatiker att själv sköta sin fotvård. Utifrån det ekonomiska läget i Region Jämtland Härjedalen beslutade regionfullmäktige 2016-10-19 § 146 om att reducera fotvårdsförmånen för patienter med reumatism till att enbart gälla de med nedsatt handfunktion. Det är således fortfarande möjligt för reumatiker att, utifrån en läkarbedömning, få remiss till fotvård.

På grund av det rådande ekonomiska läget finns i dagsläget inga planer på att ändra tidigare fattat beslut.

Vårdvalsnämnden behandlade ärendet 2018-10-18 § 45 och föreslår regionfullmäktige att medborgarförslaget avslås.

Förslag till beslut

1. Regionstyrelsen tillstyrker vårdvalsnämndens förslag.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Yrkande

Elin Hoffner (V) yrkar bifall till medborgarförslaget om att återinföra fotvårdsremiss.

Proposition

Ordförande ställer proposition på regiondirektörens förslag och Elin Hoffners yrkande och finner regiondirektörens förslag antaget.

Ordförande ställer proposition på om paragrafen kan förklaras omedelbart justerad och finner det antaget.

Beslut

1. Regionstyrelsen tillstyrker vårdvalsnämndens förslag.

Regionstyrelsen

2018-12-10

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Reservationer

Elin Hoffner (V) reserverar sig till förmån för sitt eget yrkande.

Expedieras till

Förslagsställaren
Regionfullmäktige

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Svar på medborgarförslag om fotvårdsremiss
- §45 VVN Svar på medborgarförslag om återinförande av fotvårdsremiss
- Medborgarförslag om att fotvårdsremissen återinförs (utan personuppgifter)



15

Revidering av Konstpolicy

RS/1531/2017

§159

Revidering av Konstpolicy (RUN/564/2017)

Sammanfattning

Region Jämtland Härjedalens verksamheter styrs av olika styrdokument såsom policyer, strategier och planer. En policy är ett styrdokument som anger Region Jämtland Härjedalens värdering i en fråga eller förhållningssätt till något. Regionfullmäktiges presidium ansvarar för att se till att beslutade policys hålls aktuella och under 2016 och 2017 har en översyn av Region Jämtland Härjedalens policyer genomförts. En av policyerna som ska revideras är konstpolicyn (tidigare Bildkonstpolicy).

År 2006 antogs styrdokumentet *Bildkonstpolicy* samt *Riktlinjer och rutiner för hantering av bildkonst i Jämtlands läns landsting* (JLL/525/2006). Senaste revideringen av *Bildkonstpolicy* skedde 2012 (LS/1654/2010).

Revideringen av Konstpolicyn har skett med jämställdhets-, miljö- och ekonomiskt perspektiv samt med anpassning till regionbildningen. Sedan den senaste revideringen finns minoritetslagen vilket ska stärka de nationella minoriteternas inflytande. Regionen är samisk förvaltningsmyndighet vilket innebär ett särskilt ansvar för att främja samisk kultur och samiska språk.

Konstpolicy för Region Jämtland Härjedalen har reviderats parallellt med framtagandet av *Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen 2019-2022* (RUN/363/2017) samt *Revidering av riktlinjer och rutiner för hantering av Region Jämtland Härjedalens konst* (RUN/359/2018).

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår regionala utvecklingsnämnden
Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Konstpolicy för Region Jämtland Härjedalen antas.

Beslut

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Konstpolicy för Region Jämtland Härjedalen antas.

Expedieras till

Områdeschef Kultur
Konsthandläggare

Beslutsunderlag

- §72 Arbetsutskottet Revidering av Konstpolicy
- Förslag till reviderad Konstpolicy för Region Jämtland Härjedalen

Förslag till reviderad Konstpolicy för Region Jämtland Härjedalen

Inledning

Konstpolicyn baseras på Region Jämtland Härjedalens kulturpolitiska vision "Jämtland Härjedalen är en region att längta till och växa i, där kulturen är en drivkraft för hållbar utveckling och där alla har tillgång till kulturella upplevelser och möjlighet att skapa och uttrycka sig." Region Jämtland Härjedalens offentliga konstsamling representerar kulturella och ekonomiska värden och finns placerad i hela länet.

Syftet är att bidra med konst som en naturlig del i regionens miljöer. Konstsamlingen ska kunna brukas för interna och externa tillfälliga utställningar, projekt, publikationer, forskning med mera i syfte att fördjupa intresset för konsten. Den offentliga konsten kan även nyttjas för konstpedagogiskt arbete främst för barn och unga men också i hälsofrämjande syfte.

Värdering

Genom konstens positiva egenskaper vill Region Jämtland Härjedalen medverka till att skapa hälsofrämjande, stimulerande och trygga miljöer samt bidra till välbefinnande för alla vårdmottagare, medarbetare, studerande, besökare samt deltagare i aktiviteter. Region Jämtland Härjedalen vill även främja utveckling inom konstens område.

Region Jämtland Härjedalens inköp och förvaltning av konst och konstnärliga miljögestaltningar ska kännetecknas av:

- att konsten ska vara en naturlig del i regionens miljöer, samt stimulera och bidra till välbefinnande
- att konsten ska vara tillgänglig genom att vara placerad så att vårdmottagare i alla åldrar, besökare, medarbetare, studerande samt deltagare i aktiviteter kan ta del av den i de lokaler som regionen bedriver verksamhet
- hög kvalitet och god spridning när det gäller uttryck, teknik, form och innehåll
- att vara samtida och utförd av nu verksamma konstnärer
- att skapa förutsättningar för kulturella upplevelser
- att stimulera till kreativitet, normkunskap, kritiskt tänkande och forskning
- att främja jämställdhet och mångfald
- att medverka i regionens ansvar att främja och stärka samiskt språk och kultur
- att stärka det regionala konstlivet och i förlängningen medverka till länets utveckling och attraktionskraft

Kultur
Karin Larsson
Tfn: 063 153980
E-post: karin.larson@regionjh.se

2018-06-25

DNR:RUN/564/2017

- att konstsamlingen utifrån sitt konsthistoriska och ekonomiska värde ska säkerställas för framtiden genom tillsyn och skötsel

Revidering av Konstpolicy (RS/1531/2017)

Sammanfattning

Region Jämtland Härjedalens verksamheter styrs av olika styrdokument såsom policyer, strategier och planer. En policy är ett styrdokument som anger Region Jämtland Härjedalens värdering i en fråga eller förhållningssätt till något. Regionfullmäktiges presidium ansvarar för att se till att beslutade policies hålls aktuella och under 2016 och 2017 har en översyn av Region Jämtland Härjedalens policyer genomförts. En av policyerna som ska revideras är konstpolicyen (tidigare Bildkonstpolicy).

År 2006 antogs styrdokumentet Bildkonstpolicy samt Riktlinjer och rutiner för hantering av bildkonst i Jämtlands läns landsting (JLL/525/2006). Senaste revideringen av Bildkonstpolicy skedde 2012 (LS/1654/2010).

Revideringen av Konstpolicyen har skett med jämställdhets-, miljö- och ekonomiskt perspektiv samt med anpassning till regionbildningen. Sedan den senaste revideringen finns minoritetslagen vilket ska stärka de nationella minoriteternas inflytande. Regionen är samisk förvaltningsmyndighet vilket innebär ett särskilt ansvar för att främja samisk kultur och samiska språk.

Konstpolicy för Region Jämtland Härjedalen har reviderats parallellt med framtagandet av Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen 2019-2022 (RUN/363/2017) samt Revidering av riktlinjer och rutiner för hantering av Region Jämtland Härjedalens konst (RUN/359/2018).

Regionala utvecklingsnämnden behandlade ärendet 2018-10-16 § 159 och föreslår regionfullmäktige att *Konstpolicy för Region Jämtland Härjedalen* antas.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen tillstyrker regionala utvecklingsnämndens förslag.

Beslut

Regionstyrelsen tillstyrker regionala utvecklingsnämndens förslag.

Expedieras till

Regionfullmäktige

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Översyn av konstpolicy
- Förslag till reviderad Konstpolicy för Region Jämtland Härjedalen
- §159 Regionala utvecklingsnämnden Revidering av Konstpolicy



16

Översyn av parkeringspolicy

RS/1537/2017

§270

Översyn av parkeringspolicy (RS/1537/2017)

Sammanfattning

Region Jämtland Härjedalens verksamheter styrs av olika styrdokument såsom policyer, strategier och planer. En policy är ett styrdokument som anger Region Jämtland Härjedalens värdering i en fråga eller förhållningssätt till något. Regionfullmäktiges presidium ansvarar för att se till att beslutade policys hålls aktuella och under 2016 och 2017 har en översyn av Region Jämtland Härjedalens policyer genomförts.

En av de policyer som ingått i översynen är parkeringspolicyn. Nuvarande policy fastställdes i landstingsfullmäktige § 164, 2007. Policyn innehåller grundläggande värderingar, definition av parkeringar, regler för parkeringsavgifter och kontrollavgifter. I policyn anges att de parkeringsplatser som Region Jämtland Härjedalen disponerar i första hand ska tillgodose parkeringsplatser för patienter och besökande och i andra hand för bilar som behövs i tjänsten. Finns platser över erbjuds de till regionens medarbetare.

Översynen av policyn visar att regler och riktlinjer för parkeringar är en intern fråga som bör ligga inom regionstyrelsens ansvarsområde och hanteras som regler. Beslut om avgifter är en fråga för regionfullmäktige. Policyn behövs därför inte och kan tas bort.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

1. Region Jämtland Härjedalens parkeringspolicy tas bort.
2. Regionstyrelsen får i uppdrag att upprätta regler för parkeringar.

Beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

1. Region Jämtland Härjedalens parkeringspolicy tas bort.
2. Regionstyrelsen får i uppdrag att upprätta regler för parkeringar.

Expedieras till

Fastighetschef

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse om översyn av parkeringspolicy
- Parkeringspolicy

Parkeringspolicy för Jämtlands läns landsting(LS/740/2007)

ÄRENDEBESKRIVNING

Det finns för närvarande inte något övergripande regelverk för landstingets parkeringsplatser och hanteringen av desamma. Inom Landstingsdirektörens stab har ett förslag till parkeringspolicy utarbetats. Policyn innehåller grundläggande värderingar, definition av parkeringar, regler för p-bot - kontrollavgift mm. I policyn finns två olika nivåer för kontrollavgift. Den lägre avgiften utfärdas om avgift inte är betald eller om giltigt parkeringstillstånd saknas. Den högre avgiften utfärdas om parkering skett i strid mot p-förbud och på handikapplatser utan giltigt parkeringstillstånd.

I policyn uttalas att de parkeringsplatser som landstinget disponerar i första hand ska tillgodose behovet av parkeringsplatser för patienter och besökande och i andra hand för bilar som behövs i tjänsten. Finns platser över kan dessa erbjudas landstingets personal. I policyn uppdras till landstingsstyrelsen med möjlighet att delegera frågan till personalpolitiska utskottet att fastställa regler och avgifter för personalparkeringar.

Parkeringsavgiften ska ligga i nivå med den taxa som gäller i anslutning till landstingets lokaler i aktuell kommun. Taxan fastställs av landstingsstyrelsen

BESLUTSUNDERLAG

Parkeringspolicy för Jämtlands läns landsting

LANDSTINGSDIREKTÖRENS FÖRSLAG

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige

1. Parkeringspolicyn antas.
2. Den lägre kontrollavgiften fastställs till 400 kronor och den högre till 600 kronor.

I tjänsten

Karin Strandberg Nöjd

Göran Rydquist



Jämtlands Läns
Landsting

PARKERINGSPOLICY FÖR JÄMTLANDS LÄNS LANDSTING

Version: 0.200

Ansvarig: Landstingsstyrelsen

ÄNDRINGSFÖRTECKNING

Version	Datum	Ändring
0.100	2007-07-27	Nyutgåva.
0.200	2007-08-29	Ändrad efter landstingsstyrelsen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	PARKERINGSPOLICY FÖR JÄMTLANDS LÄNS LANDSTING	4
1.1	BAKGRUND	4
1.2	SYFTE OCH MÅLSÄTTNING	4
1.3	GRUNDLÄGGANDE VÄRDERINGAR	4
1.4	OLIKA TYPER AV PARKERINGSPLATSER	5
1.4.1	Besöksparkering	5
1.4.2	Särskilt förhyrda platser	5
1.4.3	Serviceplatser	5
1.4.4	Förhyrd personalparkering	5
1.5	KONTROLLAVGIFTER – P-BÖTER.....	5
1.5.1	Kontrollavgift / P-bot avskrivs om:	6

1 PARKERINGSPOLICY FÖR JÄMTLANDS LÄNS LANDSTING

1.1 BAKGRUND

Enligt policyn för landstingets lokalförsörjning ska Jämtlands läns landsting äga byggnader, mark och lokaler som kan anses vara av strategisk betydelse för verksamheten och som kräver hög anpassning och tillgodoser ett långsiktigt behov och landstinget kan äga eller hyra byggnader, mark och lokaler där verksamheter bedrivs men som inte kräver hög anpassning.

1.2 SYFTE OCH MÅLSÄTTNING

Landstinget har verksamheter i lokaler runt om i länet. En del är belägna på egna fastigheter medan andra är hyrda. Denna policy uttrycker landstingets värdering vid användningen av fastigheter för parkeringsändamål oavsett om parkeringsplatserna är belägna på egna fastigheter eller på hyrda fastigheter.

1.3 GRUNDLÄGGANDE VÄRDERINGAR

Landstinget ska planera och dimensionera parkeringsutrymme i anslutning till landstingets verksamheter på så sätt att parkering längs gator och liknande utrymmen enligt lokala trafikföreskrifter skall kunna efterlevas.

De parkeringsplatser som landstinget disponerar ska i första hand tillgodose behovet av parkeringsplatser för patienter och besökande och i andra hand behovet av parkeringsplatser för bilar som används i tjänsten. Finns därutöver parkeringsplatser att tillgå kan dessa erbjudas landstingets personal. De olika typerna parkeringsplatser ska märkas ut genom skyltning.

Parkeringsövervakningen syftar till att uppnå säkerhet, tillgänglighet och god trafikmiljö genom god efterlevnad av de generella parkeringsbestämmelser och lokala trafikföreskrifter som reglerar uppställning av fordon. Den senare delen är en organisatorisk fråga.

Parkeringsövervakningens inriktning ska vara att endast de kontrollavgifter som är nödvändigt ska utfärdas. Parkeringsövervakning ska ske på rätt plats, vid rätt tidpunkt, i förebyggande syfte samt ska ge service till patienter, besökande och personal.

Landstinget kan använda egen personal för parkeringsövervakning. Personalen ska ha den utbildning som krävs för att verksamheten ska kunna bedrivas på ett regelmässigt och ändamålsenligt sätt.

1.4 OLIKA TYPER AV PARKERINGSPLATSER

1.4.1 Besöksparkering

Besöksparkeringen är avsedd för patienter och besökare till verksamheter inom landstingets lokaler. Parkeringsavgiften ska ligga i nivå med den taxa som gäller i anslutning till landstingets lokaler i aktuell kommun och ska i största möjliga utsträckning vara enhetlig över länet. Taxan fastställs av landstingsstyrelsen.

1.4.2 Särskilt förhyrda platser

Särskilt förhyrda platser är i första hand till för personer som använder bil i tjänsten, eller har en mycket kort inställelsetid till sin arbetsplats, t.ex. bakjourer. För personal som är i behov av handikapparkeringsplats kan verksamheten hyra en specifik plats för att inte belasta de handikappsplatser som är avsedda för besökande. I de fall det råder brist på platser för uthyrning ska verksamhetens behov prioriteras. Parkering på dessa platser kräver särskilt parkeringstillstånd.

1.4.3 Serviceplatser

Serviceplatser är till för besökande entreprenörer som har korta uppdrag inom landstingets fastigheter/lokaler. Parkeringstiden på dessa platser ska med något undantag vara maximalt två timmar. Parkering på dessa platser kräver särskilt parkeringstillstånd. Entreprenör som har avtal med Jämtlands läns landsting kan få parkeringstillstånd.

1.4.4 Förhyrd personalparkering

I mån av tillgång på platser kan personalparkering med motorvärmare tillhandahållas. Parkering på dessa platser kräver särskilt parkeringstillstånd. Parkeringstillstånd ger inte rätt till särskild parkeringsplats utan ger tillgång till plats inom vissa områden.

Parkeringsstillståndet gäller på personalparkeringsplatser vid besök hos landstingets alla verksamheter i länet.

Parkeringsstillstånd för personalparkering gäller från och med 1 oktober till och med 30 september påföljande år. Samtliga tillstånd omprövas inför varje ny period.

Regler för personalparkering och avgiften för plats på personalparkering fastställs av landstingsstyrelsen, som får delegera detta till personalpolitiska utskottet.

1.5 KONTROLLAVGIFTER – P-BÖTER

Två nivåer för kontrollavgifter tillämpas:

Den lägre avgiften utfärdas om avgift inte är betald eller om giltigt parkeringstillstånd saknas.

Den högre avgiften utfärdas om parkering skett i strid mot p-förbud och på handikappplatser utan giltigt parkeringstillstånd.

1.5.1 Kontrollavgift / P-bot avskrivs om:

- patient har blivit försenad vid besök på klinik/mottagning om besökande klinik/mottagning intygar förseningen.
- patienten eller anhörig har parkerat fel vid "stressande" lägen om kliniken/mottagningen intygar att vederbörande varit där vid det aktuella tillfället.
- personal kallats in akut till sitt arbete om verksamhetsledningen intygar det. Avskrivning sker inte för otillåten parkering på handikapplats.
- nattarbetande personal som dröjt kvar på morgonen p.g.a. arbetssituationen eller om bakjourer/operations personal inte kan flytta sin bil i tid om verksamhetsledning intygar det.



17

Regler för parkeringar och avgifter

RS/1049/2018

§271

Regler för parkeringar och avgifter (RS/1049/2018)

Sammanfattning

Regionfullmäktige ska på sitt möte den 20 november 2018 behandla ärendet om Översyn av parkeringspolicy. Förslaget är att parkeringspolicyn tas bort och ersätts med en regel. Det utifrån att den översyn som gjorts visar att regler och riktlinjer för parkeringar är en intern fråga som bör ligga inom regionstyrelsens ansvarsområde och hanteras som regler. Beslut om avgifter är en fråga för regionfullmäktige.

I parkeringspolicyn finns en bestämmelse om att avgiften för besöksparkeringar ska ligga i nivå med den taxa som gäller i anslutning till landstingets lokaler i aktuell kommun och ska i största möjliga utsträckning vara enhetlig över länet. Taxan fastställas av landstingsstyrelsen. När beslut om policyn togs beslutade regionfullmäktige också om kontrollavgifter. Eftersom policyn tas bort behöver regionfullmäktige ta nya beslut om avgifterna.

För Region Jämtland Härjedalens verksamhet är det önskvärt att besökare och patienter kan parkera fordon i någorlunda närhet till respektive verksamhetsställe. Regionen har även tjänstefordon som behöver parkeringsplatser och i mån av plats erbjuds även regionens medarbetare parkeringsmöjlighet i närheten av arbetsplatsen och det gäller oavsett om det är parkeringsplatser vid egna eller inhyrda lokaler.

Parkeringssituationen som den är idag är inte tillfredsställande eftersom det finns för få platser i förhållande till intresset, framförallt vad gäller parkeringsplatser i anslutning till sjukhuset. Därför pågår idag ett antal utredningar för att se hur situationen kan underlättas. Bland annat pågår inom regionens miljöarbete ett projekt om att hitta de effektivaste och ekonomiskt optimerade åtgärderna för att minska klimatpåverkan från tjänsteresor och pendlingsresor på såväl kort som lång sikt. Arbete pågår också med en långsiktig fastighetsutvecklingsplan.

Nuvarande regler för parkeringar har setts över. Bland annat utifrån att tidigare regelverk inte efterlevts, främst på grund av den ökade administration som skulle krävas för efterlevnad av framförallt de kriterier som ställs för att beviljas en personalparkeringsplats. Regeln har också sammanförts med regler och rutiner för personalparkeringar (LS/751/2017). De parkeringsavgifter som föreslås motsvarar de avgifter som gällt i enlighet med tidigare beslut. Förslag till avgift för laddplats för elbil har lagts till.

Förslag till beslut

1. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

a. Avgifter för besöksparkeringar ska ligga i nivå med den taxa som gäller i anslutning till regionens lokaler i aktuell kommun och ska i största möjliga utsträckning vara enhetlig över länet.

- b. Den lägre kontrollavgiften fastställs till 400 kronor och den högre till 600 kronor.
- c. Regionstyrelsen får delegation att besluta om taxan för parkeringsavgifter.

2. Regler för parkeringar fastställs.

3. Avgifter för parkeringar fastställs enligt följande:

Besöksparkering: 10 kronor per timme

Personalparkering:

- Uteparkering: 2 400 kronor per år, kostnaden tas ut via månatligt avdrag på lönen
- Dygnsparkering: 3600 kronor per år, kostnaden tas ut via månatligt avdrag på lönen
- Natt och helgparkering: 1800 kronor per år, kostnaden tas ut via månatligt avdrag på lönen
- Verksamhetsparkering: 2400 kronor för dagparkering och 3600 kronor per år för dygnsparkering, avgiften tas ut årsvis.
- Laddplats för elbil: 6000 kronor per år, kostnaden tas ut via månatligt avdrag på lönen.
- Månadsbiljett dagparkering: 250 kronor per månad.
- Om regionen hyr parkeringar av en extern hyresvärd till en lägre kostnad än ovanstående kan regiondirektör besluta att motsvarande lägre avgift tas ut av medarbetaren. Kostnaden för regionens förhyrning ska vara specificerad av hyresvärden. Ingår parkeringsplatser i det totala hyresavtalet får reducering av avgiften inte ske.

Punkt 2 gäller under förutsättning att regionfullmäktige beslutar enligt förslag i ärende om översyn av parkeringspolicy (RS/1537/2017) och punkt 3 gäller under förutsättningar att regionfullmäktige beslutar enligt punkt 1 ovan.

Beslut

1. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

a. Avgifter för besöksparkeringar ska ligga i nivå med den taxa som gäller i anslutning till regionens lokaler i aktuell kommun och ska i största möjliga utsträckning vara enhetlig över länet.

b. Den lägre kontrollavgiften fastställs till 400 kronor och den högre till 600 kronor.

c. Regionstyrelsen får delegation att besluta om taxan för parkeringsavgifter.

2. Regler för parkeringar fastställs.

3. Avgifter för parkeringar fastställs enligt följande:

Besöksparkering: 10 kronor per timme

Personalparkering:

- Uteparkering: 2 400 kronor per år, kostnaden tas ut via månatligt avdrag på lönen
- Dygnsparkering: 3600 kronor per år, kostnaden tas ut via månatligt avdrag på lönen
- Natt och helgparkering: 1800 kronor per år, kostnaden tas ut via månatligt avdrag på lönen
- Verksamhetsparkering: 2400 kronor för dagparkering och 3600 kronor per år för dygnsparkering, avgiften tas ut årsvis.
- Laddplats för elbil: 6000 kronor per år, kostnaden tas ut via månatligt avdrag på lönen.
- Månadsbiljett dagparkering: 250 kronor per månad.
- Om regionen hyr parkeringar av en extern hyresvärd till en lägre kostnad än ovanstående kan regiondirektör besluta att motsvarande lägre avgift tas ut av medarbetaren. Kostnaden för regionens förhyrning ska vara specificerad av hyresvärden. Ingår parkeringsplatser i det totala hyresavtalet får reducering av avgiften inte ske.

Punkt 2 gäller under förutsättning att regionfullmäktige beslutar enligt förslag i ärende om översyn av parkeringspolicy (RS/1537/2017) och punkt 3 gäller under förutsättningar att regionfullmäktige beslutar enligt punkt 1 ovan.

Expedieras till

Fastighetschef

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse om regler för parkeringar och avgifter
- Regler för parkeringar och avgifter

Fastighetschef
Jan-Åke Lindroth

2018-10-17
RS/1049/2018

Regler för parkeringar och avgifter

Inledning

För Region Jämtland Härjedalens verksamhet är det önskvärt att besökare och patienter kan parkera fordon i någorlunda närhet till respektive verksamhetsställe. Regionen har även tjänstefordon som behöver parkeringsplatser och i mån av plats är det även ett intresse för regionen att erbjuda personalen parkeringsmöjlighet i närheten av arbetsplatsen och dessa regler gäller oavsett om det är egna eller inhyrda lokaler.

Prioriterade grupper

De parkeringsplatser som Region Jämtland Härjedalen disponerar indelas i tre grupper och ska prioriteras enligt nedan:

1. Patienter och besökare
2. Tjänstebilar
3. Personal

Besöksparkering

Besöksparkering är avsedd för patienter och besökare till Region Jämtland Härjedalens verksamhet. Parkeringarna kan vara avgiftsbelagda och priset ska då vara i paritet med angränsande parkeringsytor i enlighet med beslut av regionfullmäktige. Regionstyrelsen beslutar sedan om belopp.

Några få verksamhetsområden har möjlighet att dela ut tillfälliga besöksparkeringstillstånd till patienter och besökare med särskilt angelägna skäl.

Tjänstebil eller privata fordon som använd vid t.ex. jourverksamhet

Samtliga tjänstebilar ska ha parkeringstillstånd och kan ha en avsedd plats för respektive fordon. Vid tjänsteutövning får dessa bilar parkeras på personalparkeringsplatser vid aktuellt tjänsteställe.

För jourverksamhet har flera enheter en speciellt skyltad parkeringsplats för att förenkla tillgängligheten till arbetsplatsen med privat bil då man är i jourtjänst.

Personalparkering

Region Jämtland Härjedalen erbjuder medarbetare möjlighet att få uteparkeringstillstånd. Det gäller alla medarbetare oavsett organisatorisk tillhörighet. Alla medarbetare som önskar uteparkeringstillstånd får detta och inget urval görs.

Parkeringstillståndet gäller alla anläggningar som ägs eller hyrs av regionen. På några ställen (bland annat sjukhusområdet) kan överuthyrning bli följd av detta system varför det tidvis kan råda brist på personalparkeringar.

Syftet med överuthyrning är att platserna ska användas så optimalt som möjligt eftersom många medarbetare arbetar oregelbundna tider och ibland på andra tjänsteställen. Detta villkor framgår i parkeringsavtalet mellan regionen och den anställde. Det utgår ingen kompensation till personalen vid de tillfällen då brist på parkeringsplats råder. Personalparkering får endast ske i samband med tjänsteutövning. Personal ansöker om parkering via ett formulär på Insidan. Parkeringstillstånden gäller ett år i taget (1/10 till 30/9). Vid årsförnyelse skickas kort ut automatiskt. Avgiften regleras genom löneavdrag.

Personalparkeringsalternativ

- **Uteparkering**
Vardagar mellan 07:00-22:00 gäller platser utomhus, inom ett visst område för respektive anläggning (gäller även kallgaraget under P-däcket vid hus 3 samt delar av kallgaragen i psykiatrihuset).
- **Dygnsparkering**
Dygnet runt för ett visst parkeringshus. Dygnsparkeringen avser parkering för personal med oregelbundna arbetstider och ska intygas av överordnad chef till parkeringshandläggare innan en medarbetare får ett sådant kort.
- **Natt och helgparkering**
Gäller för ett visst parkeringshus vardagar 18:00-08:00 samt helger från vardag före helg 18:00- närmast påföljande vardag 08:00.
- **Verksamhetsparkering**
Verksamheten kan köpa kort för helt år avseende uteplats eller garageplats och låta personal (utan annat parkeringstillstånd) som utför uppdrag i tjänsten låna detta.
- **Laddplats för elbil**
Speciella platser enbart avsedda för laddbara elfordon.
- **Månadskort**
För korttidsanställd personal finns möjlighet att köpa månadsbiljett. Fast anställd personal får ej köpa månadsbiljett.

Diagnostik, teknik och service administrerar personalparkeringar på alla områden förutom inom primärvården, tandvården och kulturen där respektive verksamhet är ansvarig.

Oavsett vilket verksamhetsområde som förvaltar parkeringarna gäller landstingets gemensamma riktlinjer och avgifter.

Parkeringsövervakning

Parkeringsövervakning syftar till att uppnå säkerhet, tillgänglighet, god trafikmiljö och syftar till att använda tillgängliga ytor på ett så effektivt sätt som möjligt.

Kontroll av parkeringstillstånd utförs av regionvakten eller av annat företag, till exempel då regionen hyr parkeringar av extern part.

Två nivåer för kontrollavgift tillämpas:

- Den lägre avgiften utfärdas om avgift inte är betald eller om giltigt parkeringstillstånd saknas.
- Den högre utfärdas om parkering skett i strid mot p-förbud och på handikapplatser utan giltigt parkeringstillstånd.

Avskrivning av kontrollavgift kan göras vid särskilda omständigheter. Eventuell avskrivning ska vara restriktiv och beslutas av fastighetschef.



18

Svar på motion från Olle Arnsten (C) om
fysisk aktivitet på recept

RS/1240/2018

§273

Svar på motion från Olle Arnsten (C) om fysisk aktivitet på recept (RS/1240/2018)

Sammanfattning

Olle Arnsten (C) har lämnat en motion till regionfullmäktige om fysisk aktivitet på recept där han förslår att Region Jämtland Härjedalen återinför fysisk aktivitet på recept FAR och att det inledningsvis kan ske som ett försök på några hälsocentraler. Han föreslår också att möjligheten till samverkan med lokala idrottsföreningar undersöks.

Fysisk aktivitet på recept, FaR® bygger på ett patientcentrerat förhållningssätt där det som styr samtalet är patientens hälsotillstånd, eventuella riskfaktorer, tidigare erfarenheter samt vad som känns roligt och möjligt att genomföra. Samtalet leder sedan fram till den skriftliga ordinationen av FaR®. Aktiviteten som ordineras kan bedrivas individuellt eller i grupp organiserad av en aktivitetsarrangör, såsom idrottsföreningar.

När FaR® infördes år 2004 hade två hälsocentraler i länet medverkat i ett pilotprojekt och tagit fram den modell som blev en utgångspunkt för hur FaR® implementerades på länets hälsocentraler. Mellan åren 2004–2009 utbildades samtliga hälsocentraler och kringliggande föreningsledare enligt den framtagna metoden. Sedan dess kan länets samtliga hälsocentraler förskriva FaR® och det kan göras av all legitimerad personal med kunskap inom fysisk aktivitet som behandlingsmetod. Möjlighet att skriva ut FaR® inom Region Jämtland Härjedalen har inte tagits bort utan pågår fortfarande om än i liten skala.

En samverkan har funnits mellan Jämtlands läns landsting och Jämtland-Härjedalens Idrottsförbund sedan 2001 via olika EU-projekt. Vid EU-projektens slut formaliserades samverkan år 2005 genom ett samverkansavtal mellan parterna där Idrottsförbundet ersattes ekonomiskt av Jämtlands läns landsting för att möjliggöra fortsatt utvecklingsarbete och förvaltning av FaR® i Jämtlands län. Samverkansavtalet fortgick mellan åren 2005 – 2014. Vid omförhandling av innehåll och ersättningsnivå erbjöds J-Hs Idrottsförbund år 2014 en halverad ersättningsnivå, det resulterade i att J-Hs Idrottsförbund avböjde fortsatt samverkan kring FaR®.

Nedanstående är pågående insatser som möjliggör förbättrade förutsättningar för ökad förskrivning av FaR® inom hälso- och sjukvården i Region Jämtland Härjedalen.

- Nätverket Hälsofrämjande hälso- och sjukvård, (HFS) stödjer via ett pilotprojekt Region Jämtland Härjedalen kring verksamhetsutveckling med levnadsvaneindikatorer under 2018 – 2019.
- Beslut i Primärvårdsledning att KVÅ-koder (Klassifikation av vårdåtgärder) ska användas för levnadsvanor vilket inkluderar FaR®.
- Samordnare fysisk aktivitet på Folkhälsoenheten arbetar kontinuerligt med olika insatser och

Regionstyrelsen

2018-10-24

utbildningar i syfte att främja FaR® som behandlingsmetod inom hälso- och sjukvården.

- Det finns FaR® -kontaktpersoner på hälsocentralerna i länet och FaR® kan förskrivas på en aktivitet som patienten utövar på egen hand.

- Samordnare fysisk aktivitet har tagit fram FaR® -rekommendationer för olika diagnoser vilket ska läggas till i Z-läkemedel (rekommendationslista på de preparat som bör användas vid olika sjukdomar).

- Projekt pågår i regionen för att utveckla digitaliserat personligt stöd för fysisk aktivitet

- Folkhälsoenheten är positiva till utökad samverkan mellan Region Jämtland Härjedalen och Jämtland-Härjedalens Idrottsförbund, en träff är inbokad i oktober 2018.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Motionen anses besvarad.

Beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Motionen anses besvarad.

Expedieras till

Olle Arnsten (C)

Hälso- och sjukvårdsdirektör

Chef Hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen

Chef Folkhälsoenheten

Folkhälsopolitisk strateg

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Svar på motion från Olle Arnsten om fysisk aktivitet på recept
- Motion från Olle Arnsten (C) om fysisk aktivitet på recept

2018 -06- 19

Dnr. RS / 1240 / 2018

MOTION fysisk aktivitet på recept

När fysisk aktivitet (FaR) på recept togs bort från Landstinget i Jämtland Härjedalen berodde det på att många läkare inte tyckte det var "attraktivt" att skriva ut. Det var ett fåtal av läkarna som använde möjligheten.

Det fanns också delar i relationen till Jämtland/Härjedalens idrottsförbund som kan kritiseras.

Jag anser emellertid att FaR är värdefullt för folkhälsan och för rehabilitering och anser att Region Jämtland Härjedalen ånyo bör införa det. Detta bör kunna ske i en samverkan med de lokala idrottsföreningarna runt om i länet.

Med ovanstående som bakgrund yrkar jag

- att Region Jämtland Härjedalen återinför FAR
- att det inledningsvis kan ske som ett försök på några hälsocentraler
- att möjligheten med samverkan med lokala idrottsföreningar undersöks



Olle Arnsten
centerpartiet



CENTERPARTIET



19

Svar på motion från Thomas Andersson
m.fl. (C) om användandet av
engångsartiklar i fossilbaserad plast

RS/1259/2018

§274

Svar på motion från Thomas Andersson m.fl. (C) om användandet av engångsartiklar i fossilbaserad plast (RS/1259/2018)

Sammanfattning

Centerpartiet i Region Jämtland Härjedalen yrkar att regionen från 2020 fasar ut användande av engångsartiklar i fossilbaserad plast som ej är nödvändiga utifrån behov av smittskydd, patientsäkerhet eller andra verksamhetskritiska anledningar.

Vid tillverkning av plast används huvudsakligen två fossila råvaror; råolja och naturgaskondensat. Omkring fyra procent av världsproduktionen av råolja går till plastframställning. Användningen av förnyelsebara råvaror vid tillverkning av plast har dock ökat på senare tid och benämns ofta biobaserad plast.

Inom hälso- och sjukvården är plast ett dominerande material, men används även, som i övriga samhället, till en mängd olika produkter. Framställning av fossila råvaror bidrar till klimatpåverkan och om produkterna sen inte kan återvinnas utan går till förbränning bidrar det också till klimatpåverkan. I vissa upphandlingar har biobaserad plast efterfrågats av regionen, men det sker inte systematiskt då resurser för djupare marknadsanalyser, som då behövs, saknas.

Det är dock viktigt ur både ekonomisk och miljömässig synpunkt att regionens verksamheter kritiskt granskar användandet av engångsartiklar och minskar s.k. slöserier. Regionen har inte resurser att göra s.k. innovationsupphandlingar, men där det finns alternativ på marknaden är det miljömässigt motiverat att så långt möjligt upphandla produkter av förnyelsebara råvaror som även helst kan återvinnas.

Regionen kommer i närtid att göra en översiktlig analys över de produkter som upphandlas och beställs via förrådsenheten med syfte att identifiera möjliga åtgärder för att minska avfallsmängden och öka återvinningen. Den analysen tillsammans med att nyttja kunskapen i befintliga nätverk mellan regioner och landsting kan ge en grov marknadsanalys över i vilka tillämpningar biobaserad plast finns på marknaden samt var plast fullgott kan ersättas med annan förnyelsebar råvara. Utifrån det så kan man ta fram ett arbetssätt och rutin för att så långt möjligt upphandla produkter av förnyelsebara råvaror. Det är dock viktigt att även väga in andra miljöaspekter i produktens livscykel såsom möjlighet till materialåtervinning i de avvägningar som görs.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår

1. Motionen bifalls

2. Regionstyrelsen får i uppdrag att ta fram arbetssätt och rutiner för att successivt, så långt möjligt, fasa ut produkter baserade på fossila råvaror

Beslut

Regionstyrelsen föreslår

1. Motionen bifalls

2. Regionstyrelsen får i uppdrag att ta fram arbetssätt och rutiner för att successivt, så långt möjligt, fasa ut produkter baserade på fossila råvaror

Expedieras till

Centerpartiet

Upphandlingschef Lena Larsson

Miljöstrateg Åsa Paletun

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Svar på motion från Thomas Andersson m.fl. (C) om användandet av engångsartiklar i fossilbaserad plast
- Motion från Thomas Andersson m.fl. (C) om användandet av engångsartiklar i fossilbaserad plast

2018 -06- 2 1

Dnr. RS. 1259/2018

MOTION

Ta bort plasten i plastmuggen!

För att klara klimatmålen och övergången till ett hållbart samhälle måste vi ersätta det fossila med förnybara råvaror. Skogen är vår allra största naturresurs. I Jämtland Härjedalen är drygt 60% av landarealen skog. Istället för plaster gjorda av olja kan vi göra bioplaster.

Regionens verksamheter använder stora mängder engångsmaterial. Det kan vara fråga om engångsmuggar i plast eller papper, engångsförkläden, operationsdukar eller andra typer av engångsartiklar. I det senaste miljöbokslutet framkommer det att avfallsmängden ökar och att exempelvis koldioxidavtryck av användande av engångsmuggar är 50 ton koldioxid per år!

Vi kan växla upp vårt miljöarbete genom att först och främst minska användandet av engångsmaterial och i andra hand ersätta det vi behöver använda av verksamhetskritiska skäl med förnyelsebara material.

Centerpartiet i Region Jämtland Härjedalen yrkar:

att

region Jämtland Härjedalen från 2020 fasar ut användande av engångsartiklar i fossilbaserad plast som ej är nödvändiga utifrån behov av smittskydd, patientsäkerhet eller andra verksamhetskritiska anledningar.


Thomas Andersson


Elin Lemon

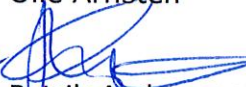

Mats Gärd


Eva Hellstrand


Olle Arnsten


Ingrid Kjellsson


Bogna W Adolfsson


Patrik Andersson

NÄRODLAD
POLITIK

Centerpartiet



20

Svar på motion från Lennart Ledin (L) och
Mats El Kott (L) om Hållbart flyg med nya
flygbränslen (RS/805/2018)

RS/805/2018

§287

Svar på motion från Lennart Ledin (L) och Mats El Kott (L) om Hållbart flyg med nya flygbränslen (RS/805/2018) (RS/805/2018)

Sammanfattning

I en motion från Liberalerna föreslås att Region Jämtland Härjedalen ska bestämma ett belopp per tjänsteresa som betalas in till, alternativt träffa årsavtal med, Fly Green Fund, samt att regionen uppmanar sina anställda att betala in valfria belopp till Fly Green fund för privata resor. Fly Green Fund är en ekonomisk förening utan vinstintresse, som ger företag och privatpersoner möjlighet att reducera sitt klimatavtryck vid flygresor genom att 75% av intäkterna går till inköp av biobränsle och 25% till att stötta produktion av flygbiobränslen i Sverige.

Motionen föreslogs avslås med hänvisning till kommunallagens principiella förbud mot att ge understöd till enskilda. Ärendet återremitterades med följande motivering:

"För att undersöka om det finns flera fonder, om man skulle göra detta ska den egna klimatväxlingen tas bort? Går det att klargöra tveksamheterna som finns i kommunallagen mer?"

Det finns flera olika sätt att klimatkompensera. Klimatkompensation innebär inte att de egna utsläppen minskar och ger i sig inga särskilda incitament att vidta åtgärder internt, men man sponsrar andra initiativ som kan bidra till minskad klimatpåverkan globalt sett. Några sådana externa initiativ är förutom "Fly Green Fund", "Klimatkompensera.se", "Tricorona.se" och vissa flygbolag erbjuder köp av biobränsle när man bokar en resa. Samtliga alternativ skulle innebära en faktisk kostnad för regionen, men inget av dessa alternativ bedöms dock förenliga med kommunallagens krav på lokal/regional koppling. Kostnaden varierar beroende på alternativ och om man vill kompensera fullt ut för alla utsläpp eller enbart för flygresor (ca 1000 ton CO₂ per år) eller för delar av flygresandets utsläpp. Den juridiska aspekten är dock svår att bortse från, se bifogad sammanställning från regionjurist, och med det rådande ekonomiska läget bedöms det vara mer motiverat att primärt fortsätta med insatser för att minska de egna utsläppen framför att betala ut medel till extern part. Om regionen ändå bedömer att man vill avsätta ekonomiska medel för extern klimatkompensation bör det först klarläggas inom vilka beloppsgränser det är aktuellt att regelbundet avsätta medel och en djupare utredning av vilka alternativ som kan vara aktuella som också är möjliga juridiskt och administrativt hanterbart. Det arbete som regionen medverkar i via Klimatråd Jämtlands län och i övrigt inom regionala utvecklingsarbetet för minskad klimatpåverkan kan eventuellt vara något att titta närmare på om man utgår från att det krävs en lokal/regional förankring/nyttoeffekt för de egna medborgarna.

Regionen ser dock positivt på insatser för att minska flygets klimatpåverkan och Regionala utvecklingsnämnden har skrivit under ett Letter of support för Trafikverkets projekt grön

omställning för flyg (RUN/539/2018).

Den interna klimatväxlingen som beslutades i regionfullmäktige 2017 innebär en intern omfördelning av medel, främst för att i sig öka incitamenten att minska flygets dominans över tåg för regionens egna resor och dels för att kunna nyttja eventuellt överskott av klimatväxlingsmedel för insatser inom regionens verksamheter för att minska de egna utsläppen. Om överskottsmedlen på det interna kontot inte nyttjas fullt ut för sådana insatser, så förs resterande medel tillbaka in i den allmänna budgeten. På så sätt medför den interna klimatväxlingen inga investeringar eller kostnader som inte omfattar och gynnar den egna verksamheten direkt. Det är naturligtvis viktigt för länets möjligheter och utveckling med goda kommunikationer, såväl resfria alternativ samt tåg och flyg, men sett till hur regionens resmönster sett ut under överskådlig tid så har flyget gynnats på bekostnad av tåget. Utvärdering av den interna klimatväxlingens effekt på resemönster bör anstå till man kan se eventuell förändring på helåret 2018 då det är under årets sista kvartal de flesta resor görs. Men en preliminär bedömning utifrån delårsstatistik visar på att det troligen har haft effekt då resor till/från Stockholm under första halvåret 2017 skedde till 90% med flyg och 10% med tåg, medan första halvåret 2018 skedde 81% med flyg och 19% med tåg. En annan positiv effekt av de nya resereglerna och interna klimatkompensationen är att SJ:s affärschef anger det som ett av huvudskälen till den återupptagna nattågstrafiken till och från länet.

Med hänvisning till det ekonomiska läget, svårigheter juridiskt att ansluta regionen till extern klimatkompensation samt fördelarna med intern klimatväxling bedöms det inte vara motiverat att i dagsläget initiera en djupare utredning i denna fråga. Det är dock viktigt, att i regionens arbete för att minska klimatpåverkan, att även i fortsättningen se till helheten och där så är möjligt stötta initiativ för en hållbar omställning även av flyget.

Förslag till beslut

1. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Motionen avslås.

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Beslut

1. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Motionen avslås.

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Regionstyrelsen

2018-12-10

Expedieras till

Lennart Ledin och Mats El Kott (L)

Miljöstrateg

Beslutsunderlag

- Svar på motion från Lennart Ledin (L) och Mats El Kott (L) om Hållbart flyg med nya flygbränslen (RS/805/2018)
- Bilaga: Motion om nya flygbränslen kontra kommunallagens bestämmelser
- Motion från Lennart Ledin (M) och Mats El Kott (M) om Hållbart flyg med nya flygbränslen

Motion om RJH-bidrag till Fly Green Fund – vad säger Kommunallagen?

Enligt 2 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) får kommuner och landsting själva ha hand om angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens eller landstingets område eller deras medlemmar.

Bestämmelsen ger uttryck för lokaliseringsprincipen, vilken innebär att en kommunal åtgärd kräver att det är av allmänt intresse att kommunen eller landstinget har hand om den. Det som avgör om en angelägenhet är av allmänt intresse är om det kan anses vara ett allmänt, samhälleligt och till det egna området knutet intresse att kommunen eller landstinget vidtar en åtgärd. Allmänintresset förutsätter inte att det finns ett kvantitativt betydande behov. Om det kan anses vara ett allmänt intresse att en kommun eller ett landsting har hand om en angelägenhet, får kommunen eller landstinget ha hand om den även om åtgärden bara kommer en mindre del av kommunens eller landstingets område eller ett mindre antal av medlemmarna direkt till godo. I bestämmelsen ligger även ett principiellt förbud mot att ge understöd åt enskilda, eftersom det inte kan anses vara ett allmänintresse att så sker (se prop. 2016/17:171 s. 299).

En fossilfri flygtrafik bör vara av intresse för många människor eftersom det bidrar till en bättre miljö för alla. Med hänsyn härtill skulle det kunna sägas vara av ett allmänt och samhälleligt intresse att medverka till den utvecklingen, så även för invånarna i Region Jämtland Härjedalen. Den kommunala kompetensen ska dock betraktas ur perspektivet att en kommuns respektive ett landstings verksamhet till största del finansieras med skatteintäkter varför kommunala åtgärder ska vara till nytta just för de egna kommun- eller landstingsmedlemmarna. I likhet med vad som framgår av förarbetena till kommunallagen ska åtgärden därför inte enbart ha ett samhälleligt intresse utan intresset ska även vara knutet till landstingets eget område. Fly Green Fund är en enskild aktör utan anknytning till Region Jämtland Härjedalen. Fly Green Funds verksamhet – att bidra till fossilfri flygtrafik främst genom inköp av bioflygbränsle – tillgodoser inte något behov knutet till Region Jämtland Härjedalens område eller verksamhet. Fly Green Fund har snarare ett nationellt och internationellt perspektiv eftersom deras syfte är att bidra till en mer hållbar flygtrafik i Norden och tillväxt i landet. Mot bakgrund av detta kan ekonomiska bidrag till Fly Green Fund inte sägas vara av ett sådant allmänt intresse som krävs för att åtgärden ska vara kompetensnlig.

I motionen görs vidare jämförelse med Swedavia som enligt uppgift köper in bioflygbränsle i samband med sina medarbetares resor i tjänsten. Med hänsyn härtill

bör framhållas att Swedavia är ett statligt ägt bolag, vars uppdrag är att äga, driva och utveckla flygplatser. Det kan därför antas ligga i Swedavias affärsintresse att flygtrafiken blir mer miljövänlig och därmed hållbar för framtiden. Att de, mot den bakgrunden, ger ekonomiskt stöd till Fly Green Fund framstår inte som anmärkningsvärt. Kommunallagens regler om kommunal kompetens är inte heller tillämpliga på statlig verksamhet.

Jenny Olsson Runebjer
Regionjurist

Hållbart flyg med nya flygbränslen

Flygets klimatpåverkan och hur den kan minskas diskuteras flitigt. Inom flyget pågår en intensiv forskning och omställning till nya bränslesnålare motorer, rakare både flygvägar och inflygningar med mindre bränsleåtgång och i övrigt effektivare flygplan. På 40 år har flyget redan blivit 70 procent mer bränsleeffektivt. På bränslesidan finns redan ett grönt alternativ framställt på fityrolja men tillgången är begränsad då tillverkningen ännu så länge bara sker på ett ställe (i Kalifornien i USA). Potentialen att producera biobränsle för flyget är dock stor främst från skogsråvara. Det finns planer för att investera produktionsanläggningar i Sverige. Därmed skapas gröna arbetstillfällen, forskning och teknikutveckling stimuleras, samtidigt som vi tar tillvara råvaror som finns i Sverige.

Det är naivt att tro att ökningen av resandet med flyg skulle kunna vändas till en minskning. Förutom att det vore utvecklingsfientligt så kommer knappast ländernas invånare att acceptera begränsningar i sin rörelsefrihet. Viljan att resa och se sig om i världen ökar med globaliseringen i övrigt. Införandet av flygskatter eller andra repressiva åtgärder blir slag i luften och gynnar inte den klimatomställning till fossilfritt som också behöver ske inom flyget. Flygskatten minskar inte utsläppen inom EU, något som bland annat konjunkturinstitutet påpekat i sin kritik mot regeringens miljösatser. I stället behövs arrangemang som bejaktar omställningen till fossilfria bränslen och till flygets teknikutveckling. Sådana arrangemang finns redan varav ett föreslås i föreliggande motion. För regionen är våra flygplatser Åre-Östersund och Sveg viktiga för besöksnäringen. För att bibehålla flygplatserna behövs ett stabilt och ökande antal resenärer för att flygbolag ska finna det intressant att trafikera dem.

Förebilden finns hos Swedavia som sedan 2016 årligen köper in bioflygbränsle motsvarande bränsleförbrukningen vid medarbetarnas cirka 10 000 årliga tjänsteflygresor. Swedavias vision är att det svenska inrikesflyget ska vara fossilfritt redan 2030, d v s samma mål som Region Jämtland Härjedalen har. Genom att upphandla bioflygbränsle för sina tjänsteresor vill Swedavia visa beslutsfattare, företag och producenter att det finns en marknad för förnybara bränslen inom flyget. Det kan i sin tur bidra till en storskalig produktion, ett konkurrenskraftigt pris och att flygbranschen når målet om ett fossilfritt inrikesflyg 2030.

Flera företag har följt Swedavias exempel genom att gå med i eller bidra med pengar till **Fly Green Fund** som är en ekonomisk förening, utan vinstintresse, som ger företag och privatpersoner möjlighet att reducera sitt klimatavtryck vid flygresor. Målet är att tillsammans kickstarta marknaden för bioflygbränsle i Norden. Grundare är SkyNRG, Karlstad flygplats samt NISA (Nordic Initiative Sustainable Aviation). Av de pengarna som betalas in till föreningen går 75 % till inköp av bioflygbränsle och 25 % till att ge support till kontinuerlig och storskalig produktion i Sverige.

Arrangemanget innebär att man inbetalar en valfri summa per flygresor till fonden. Företag och organisationer kan även ingå årsavtal med föreningen. På så sätt bidrar man till att nå målet om ett klimatsmartare flyg i Sverige, Norden och världen.

Vi föreslår att regionfullmäktige beslutar att:

1. Regionen där flygresor utgör det effektivaste alternativet för tjänsteresor bejaktar omställningen till klimatsmartare flyg genom att bestämma ett belopp per sådan tjänsteresa som ska betalas in till föreningen alternativt träffar årsavtal med Fly Green Fund.
2. Vi föreslår att regionen också uppmanar sina anställda att för sina privata flygresor betala in valfritt belopp till föreningen. Regionen skulle kunna uppmuntra detta genom att inrätta en årlig pristävling där den/de som bidragit mest vinner.



Lennart Ledin, (L)



Mats El Kott (L)



21

Ansvarig utgivare för webbsändning av
regionfullmäktige
RS/1486/2018

§281

Ansvarig utgivare för webbsändning av regionfullmäktige (RS/1486/2018)

Sammanfattning

Region Jämtland Härjedalen sänder fullmäktigesammanträdena direkt över regionens webbplats. Regionfullmäktige har tidigare utsett fullmäktiges ordförande Margareta Winberg (S) till utgivare för webbsändningen med Elisabeth Svensson (M) som ställföreträdare. Med hänsyn till att nya personer har valts till dessa uppdrag behöver fullmäktige entlediga den tidigare utsedda utgivaren och ställföreträdande utgivaren och utse ny utgivare. Det är lämpligt, i likhet med tidigare, att fullmäktiges ordförande utses till utgivare av fullmäktiges webbsändningar.

En utgivare har möjlighet att utse ställföreträdande utgivare. En utsedd ställföreträdande utgivare ska godkännas av regionen. För att vinna tid är det lämpligt att också godkänna fullmäktiges 1:e vice ordförande som ställföreträdande utgivare om hon utses.

Förslag till beslut

1. Fullmäktiges presidium föreslår regionstyrelsen

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

a. Margareta Winberg entledigas som utgivare för Region Jämtland Härjedalens webbsända regionfullmäktige.

b. Elisabeth Svensson entledigas som ställföreträdande utgivare för Region Jämtland Härjedalens webbsända regionfullmäktige.

c.. Regionfullmäktiges ordförande Thomas Andersson (C) utses som utgivare för Region Jämtland Härjedalens webbsända regionfullmäktige.

d. Förste vice ordförande, Linnea Haggren (KD) godkänns som ställföreträdande utgivare för Region Jämtland Härjedalens webbsända regionfullmäktige under förutsättning att hen utses.

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Beslut

1. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

a. Margareta Winberg entledigas som utgivare för Region Jämtland Härjedalens webbsända regionfullmäktige.

Regionstyrelsen

2018-12-10

b. Elisabeth Svensson entledigas som ställföreträdande utgivare för Region Jämtland Härjedalens webbsända regionfullmäktige.

c. Regionfullmäktiges ordförande Thomas Andersson (C) utses som utgivare för Region Jämtland Härjedalens webbsända regionfullmäktige.

d. Förste vice ordförande, Linnea Haggren (KD) godkänns som ställföreträdande utgivare för Region Jämtland Härjedalens webbsända regionfullmäktige under förutsättning att hen utses.

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras till

Myndigheten för press radio och tv

Beslutsunderlag

- §73 RF pres Ansvarig utgivare för webbsändning av regionfullmäktige

§73

Ansvarig utgivare för webbsändning av regionfullmäktige (RS/1486/2018)

Sammanfattning

Region Jämtland Härjedalen sänder fullmäktigesammanträdena direkt över regionens webbplats. Regionfullmäktige har tidigare utsett fullmäktiges ordförande Margareta Winberg (S) till utgivare för webbsändningen med Elisabeth Svensson (M) som ställföreträdare. Med hänsyn till att nya personer har valts till dessa uppdrag behöver fullmäktige entlediga den tidigare utsedda utgivaren och ställföreträdande utgivaren och utse ny utgivare. Det är lämpligt, i likhet med tidigare, att fullmäktiges ordförande utses till utgivare av fullmäktiges webbsändningar.

En utgivare har möjlighet att utse ställföreträdande utgivare. En utsedd ställföreträdande utgivare ska godkännas av regionen. För att vinna tid är det lämpligt att också godkänna fullmäktiges 1:e vice ordförande som ställföreträdande utgivare om hon utses.

Förslag till beslut

Fullmäktiges presidium föreslår regionstyrelsen

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

1. Margareta Winberg entledigas som utgivare för Region Jämtland Härjedalens webbsända regionfullmäktige.
2. Elisabeth Svensson entledigas som ställföreträdande utgivare för Region Jämtland Härjedalens webbsända regionfullmäktige.
3. Regionfullmäktiges ordförande Thomas Andersson (C) utses som utgivare för Region Jämtland Härjedalens webbsända regionfullmäktige.
4. Förste vice ordförande, Linnea Haggren (KD) godkänns som ställföreträdande utgivare för Region Jämtland Härjedalens webbsända regionfullmäktige under förutsättning att hen utses.

Beslut

1. Fullmäktiges presidium föreslår regionstyrelsen

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

- a.. Margareta Winberg entledigas som utgivare för Region Jämtland Härjedalens webbsända regionfullmäktige.

Fullmäktiges presidium

2018-11-27

b. Elisabeth Svensson entledigas som ställföreträdande utgivare för Region Jämtland Härjedalens webbsända regionfullmäktige.

c.. Regionfullmäktiges ordförande Thomas Andersson (C) utses som utgivare för Region Jämtland Härjedalens webbsända regionfullmäktige.

d. Förste vice ordförande, Linnea Haggren (KD) godkänns som ställföreträdande utgivare för Region Jämtland Härjedalens webbsända regionfullmäktige under förutsättning att hen utses.

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras till

Myndigheten för press radio och tv

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Ansvarig utgivare för webbsändning av regionfullmäktige



22

Bestämmelser om omställningsstöd,
pension samt familjeskydd till
förtroendevalda (OPF-KL18)

RS/1658/2018

§282

Bestämmelser om omställningsstöd, pension samt familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KL18) (RS/1658/2018)

Sammanfattning

Landstingsfullmäktige beslutade 2003-06-18, § 115 om pensionsbestämmelse för förtroendevalda (PBF). Bestämmelserna var framtagna av dåvarande Landstingsförbundet. Sveriges Kommuner och Landsting tog år 2013 fram förslag till nya bestämmelser för omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL14). Landstingsfullmäktige fastställde dessa bestämmelser 2014-06-17—18 § 145. Sveriges Kommuner och Landstings styrelse har den 14 september 2018 antagit förslag till reviderade bestämmelser om omställningsstöd och pension till förtroendevalda (OPF-KL18). OPF-KL18 gäller för förtroendevalda som tidigare omfattats av OPF-KL14 eller som tillträder vid valet 2018 och inte tidigare omfattats av PBF eller PRF-KL i kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet.

OPF-KL18 är utformat för tillämpning hos respektive kommun och landsting/region. För att bestämmelserna ska gälla krävs ett lokalt antagande av regionfullmäktige.

OPF-KL18 omfattar reviderade bestämmelser för förtroendevalda gällande omställning, pension och familjeskydd. Utgångspunkten för OPF-KL18 har varit det nu gällande OPF-KL (nedan kallat OPF-KL14), som antogs av SKLs styrelse 2013-10-20.

I OPF-KL14 har delar om familjeskydd, samt till viss del möjlighet till aktiva omställningsinsatser saknats. Förslaget om OPF-KL18 är indelat i fyra kapitel, inledande bestämmelser, bestämmelser om omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd. Omställningsbestämmelserna tar sikte på aktiv omställning, med aktiva omställningsinsatser och tidsbegränsade ekonomiska omställningsstöd. Ändringarna innebär att Omställningsfondens roll i omställningsarbetet har förtydligats.

Förslag till beslut

1.Fullmäktiges presidium förslår regionstyrelsen

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

a. Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda OPF-KL18 med tillhörande bilaga antas.

b. Regionstyrelsen är pensionsmyndighet för omställningsstöd och pension för förtroendevalda OPF-KL18.

Regionstyrelsen

2018-12-10

c. Den förtroendevalde ska för att komma i fråga för aktiva omställningsinsatser vara anmäld till arbetsförmedlingen och aktivt söka annan försörjning.

d. De omställningsåtgärder som erbjuds de förtroendevalda motsvarar de åtgärder som kan erbjudas till anställda i Region Jämtland Härjedalen vid uppsägning på grund av arbetsbrist.

e. Regionstyrelsen får i uppdrag att utarbeta förslag till lokalt regelverk för omställningsstöd.

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Beslut

1. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

a. Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda OPF-KL18 med tillhörande bilaga antas.

b. Regionstyrelsen är pensionsmyndighet för omställningsstöd och pension för förtroendevalda OPF-KL18.

c. Den förtroendevalde ska för att komma i fråga för aktiva omställningsinsatser vara anmäld till arbetsförmedlingen och aktivt söka annan försörjning.

d. De omställningsåtgärder som erbjuds de förtroendevalda motsvarar de åtgärder som kan erbjudas till anställda i Region Jämtland Härjedalen vid uppsägning på grund av arbetsbrist.

e. Regionstyrelsen får i uppdrag att utarbeta förslag till lokalt regelverk för omställningsstöd.

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras till

Personaldirektör

Beslutsunderlag

- §75 RF pres Bestämmelser om omställningsstöd, pension samt familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KL18)
- Förslag till bestämmelser om omställningsstöd, pension samt familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KL18) Cirkulär 18:31
- Bifogad fil: Cirkulär 18:31 Bilaga 1 Förslag till bestämmelser om omställningsstöd, pension samt familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KL18)
- Bifogad fil: Cirkulär 18:31 Bilaga 2 Kommentar till Förslag till bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL18)

CIRKULÄR 18:31

Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Victoria Bergner
Ossian Wennström

Nyckelord: Förtroendevalda, familjeskydd, omställning
och pension

Kommunstyrelsen
Landstingsstyrelsen
Regionstyrelsen

Förslag till bestämmelser om omställningsstöd, pension samt familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KL18)

Detta cirkulär innehåller förslag till lokalt beslut

Sveriges Kommuner och Landstings styrelse har den 14 september 2018 antagit förslag till reviderade bestämmelser om omställningsstöd och pension till förtroendevalda (OPF-KL18). OPF-KL18 gäller för förtroendevalda som tidigare omfattats av OPF-KL14 eller som tillträder vid valet 2018 och inte tidigare omfattats av PBF eller PRF-KL i kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet. OPF-KL18 gäller, i likhet med OPF14, inte för förtroendevalda som avgått 2014-12-31 eller senare (eller tidigare avgått) med rätt till visstidspension, annan egenpensionsförmån, avgångsersättning eller livränta. För dessa förtroendevalda fortsätter PBF eller PRF-KL att gälla.

OPF-KL18 är utformat för tillämpning hos respektive kommun och landsting/region. För att äga giltighet krävs ett lokalt antagande av bestämmelserna.

OPF-KL18 omfattar reviderade bestämmelser för förtroendevalda gällande omställning, pension och familjeskydd. Utgångspunkten för OPF-KL18 har varit det nu gällande OPF-KL (nedan kallat OPF-KL14), som antogs av SKLs styrelse 20131020.

I OPF-KL14 har delar om familjeskydd, samt till viss del möjlighet till aktiva omställningsinsatser saknats. Kansliet har därför tagit fram förslag till nya bestämmelser.

Förslaget om OPF-KL18 är indelat i fyra kapitel, inledande bestämmelser, bestämmelser om omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd.

Omställningsbestämmelserna tar sikte på aktiv omställning, med aktiva omställningsinsatser och tidsbegränsade ekonomiska omställningsstöd. Ändringarna innebär att Omställningsfondens roll i omställningsarbetet har förtydligats.

Förmåner i pensionsbestämmelserna motsvarar i stora delar pensionsavtalet AKAP-KL. Ålderspensionsintjänandet bygger på livsinkomstprincipen. Det tillagda

familjeskyddsregelverket är till största del överensstämmande med det familjeskydd för anställda som finns i AKAP-KL. Familjeskyddet är dock inte att ses som en kollektiv försäkringslösning utan hanteras separat av respektive huvudman.

Bifogas till cirkuläret

Förslag till bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL18) med tillhörande bilaga och kommentarer till bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL18) bifogas cirkuläret.

Förslag till lokala beslut

I enlighet med Sveriges Kommuner och Landstings styrelses beslut föreslås att kommunen/landstinget/regionen beslutar

att anta bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL) med tillhörande bilaga.

Frågor med anledning av detta cirkulär besvaras av Victoria Bergner och Ossian Wennström

Sveriges Kommuner och Landsting
Avdelningen för arbetsgivarpolitik



Victoria Bergner



Niclas Lindahl

Bilagor: 1 Förslag till bestämmelser om omställningsstöd och pension för
 förtroendevalda (OPF-KL18) med tillhörande bilaga
 2 Kommentarer till bestämmelser om omställningsstöd och
 pension för förtroendevalda (OPF-KL18)

Förslag till bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL18)

Allmänt om bestämmelserna

OPF-KL18 innehåller omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd för förtroendevalda som avses i 4 kap. § 1 kommunallagen. OPF-KL18 antas lokalt av fullmäktige inom kommun, landsting/region eller kommunalförbund.

OPF-KL18 indelas i fyra kapitel:

1. Inledande bestämmelser

- Pensionsmyndighet
- Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

2. Omställningsstöd

- Aktiva omställningsinsatser
- Ekonomiskt omställningsstöd
- Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

3. Pensionsbestämmelser

- Avgiftsbestämd pensionsbehållning
- Sjukpension
- Efterlevandeskydd

4. Familjeskydd

Kapitel 1

Inledande bestämmelser

§ 1 Pensionsmyndighet

I anslutning till att OPF-KL18 antas ska en pensionsmyndighet utses. Pensionsmyndigheten har i uppgift att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KL18.

§ 2 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

Förtroendevald är skyldig att följa de ändringar av och de tillägg till dessa bestämmelser som kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet från tid till annan beslutar.

Kapitel 2

Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om omställningsstöd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt, även förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Omställningsstöd

Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Omställningsstöd kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde själv aktivt verkar för att få ett nytt arbete.

§ 3 Aktiva omställningsinsatser

Möjlighet till aktiva omställningsinsatser har förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid och som inte uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder när han eller hon lämnar sitt (sina) uppdrag.

Respektive kommun, landsting/region och kommunalförbund har att utifrån den förtroendevaldes individuella förutsättningar ta ställning till lämpliga aktiva omställningsinsatser samt vilken kostnadsram som ska gälla. De åtgärder som erbjuds kan exempelvis, som på arbetsmarknaden i övrigt, bestå av rådgivningsinsatser och kompletterande utbildning.

§ 4 Ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid.

För varje år i uppdraget utges ett ekonomiskt omställningsstöd om tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd utges i högst tre år.

Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent under de två första åren och med 60 procent under år tre. Det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode gånger tolv under det senaste året.

Ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid hos kommun, landsting/region eller kommunalförbund, får uppdrag i Riksdagen eller regeringen eller får förvärvsarbete i minst motsvarande omfattning.

§ 5 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges till förtroendevald från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd enligt § 4 upphört. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges för ett år i taget och som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet efter årsvis ansökan från den förtroendevalde.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd motsvarar 60 procent av den förtroendevaldes årsarvode året innan avgångstidpunkten.

Rätten att erhålla förlängt ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid hos kommun, landsting/region eller kommunalförbund, eller får uppdrag i Riksdagen eller regeringen.

§ 6 Samordning

Omställningsersättningarna enligt §§ 4 och 5 ska samordnas/minskas med andra förvärvsinkomster om inte annat anges.

Det första årets utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd samordnas inte med förvärvsinkomster. De två följande åren undantas årligen ett prisbasbelopp från samordning.

§ 7 Uppgiftsskyldighet

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna omställningsstöd, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Har förtroendevald erhållit omställningsstöd, ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd obehörigen eller med för högt belopp genom oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller på annat sätt eller har förtroendevald i annat fall bort inse att utbetalningen var oriktig, ska det för mycket utbetalda beloppet återbetalas.

Pensionsmyndigheten kan – om särskilda skäl föreligger – besluta att helt eller delvis avstå från efterkrav.

§ 8 Ansökan om omställningsstöd

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras skriftligt enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar.

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras i anslutning till att den förtroendevalde lämnar/minskar sitt (sina) uppdrag.

§ 9 Utbetalning av ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Om rätt till ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd föreligger bör den förtroendevalde få sådant omställningsstöd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Kapitel 3

Pensionsbestämmelser

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om pension gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt, även förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

Pensionsbestämmelserna tillämpas för förtroendevald, oavsett uppdragets omfattning, om inte annat anges.

Pensionsbestämmelserna gäller inte för förtroendevald som vid tillträdet av sitt (sina) uppdrag har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

§ 2 Pensionsförmånernas omfattning

Pensionsförmåner enligt dessa bestämmelser är:

- a. avgiftsbestämd ålderspension
- b. sjukpension
- c. efterlevandeskydd

§ 3 Avgiftsbestämd ålderspension

En förtroendevald har rätt till avgiftsbestämd ålderspension enligt §§ 4 – 9.

§ 4 Pensionsgrundande inkomst

En förtroendevalds pensionsgrundande inkomst beräknas per kalenderår och begränsas till högst 30 inkomstbasbelopp.

Den pensionsgrundande inkomsten utgörs av den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid och som under ledighet till följd av sjukdom, olycksfall, arbetsskada eller

föräldraledighet och på grund av sådan ledighet fått avdrag från sitt arvode, ska den pensionsgrundande inkomsten räknas om (höjas) med vad som avdragits.

I den pensionsgrundande inkomsten ska inte ingå ersättning som betalas ut till förtroendevald enligt 4 kap 12 § kommunallagen för förlorad arbetsinkomst, semesterförmån eller tjänstepensionsförmån eller ersättning som utgör traktamente eller kostnadsersättning.

§ 5 Pensionsavgifter

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst enligt § 4.

Pensionsavgiften är 4,5 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp.

Pensionsavgiften är 30 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, intill dess den förtroendevalde har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 4,5 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid med sammanlagt minst 40 procent av heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB) och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen befrias från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång, ska pensionsavgift tillgodoräknas under tid då den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB).

Anmärkning

Pensionsavgift ska avsättas i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen). Pensionsavgiften beräknas på den pensionsgrundande inkomsten året före den förtroendevalde beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning. Pensionsavgiften avsätts till den förtroendevaldes pensionsbehållning.

Förtroendevald tillgodoräknas pensionsavgift från kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet endast om den för kalenderåret är högre än 3 procent av samma års inkomstbasbelopp. Då förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet ut motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande. Belopp understigande 200 kr avseende ett kalenderår utbetalas inte. Från och med år 2019 uppräknas nivån 200 kr årligen med förändringen av inkomstbasbeloppet.

§ 6 Pensionsbehållning

Pensionsavgiften för ett kalenderår avsätts senast den 31 mars följande år till en pensionsbehållning hos respektive kommun, landsting/region eller kommunalförbund, där den förtroendevalde har innehaft uppdrag. Med pensionsbehållning avses summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos respektive kommun, landsting/region eller kommunalförbund.

Pensionsbehållningen innehåller ett efterlevandeskydd enligt § 11.

Den förtroendevalde kan erbjudas möjlighet att välja bort efterlevandeskyddet i anslutning till ansökan om uttag.

§ 7 Information

Pensionsmyndigheten ska lämna information till den förtroendevalde om hans eller hennes pensionsbehållning, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift.

§ 8 Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension

Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension, dvs pensionsbehållningen enligt § 6, sker månadsvis och tidigast från den tidpunkt den förtroendevalde kan få allmän pension utbetalad, och i övrigt enligt överenskommelse mellan den förtroendevalde och pensionsmyndigheten.

Ansökan om avgiftsbestämd ålderspension ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten fastställt. Den förtroendevalde bör få pension utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Avgiftsbestämd ålderspension kan utbetalas som engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 % av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

§ 9 Uppgiftsskyldighet

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning till pensionsbehållning. Lämnas inte sådana uppgifter kan pensionsmyndigheten besluta att avsättningen ska minskas i skälig omfattning.

Om förtroendevald genom att lämna oriktiga uppgifter inte fullgör sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt orsakar att för hög pensionsavgift avsätts, kan detta belopp återkrävas eller avräknas på kommande avsättningar av pensionsavgift.

Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 10 Sjukpension

Sjukpension betalas ut till förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid med sammanlagt minst 40 procent av heltid och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång.

Sjukpensionen grundas och beräknas på det genomsnittliga månadsarvodet som den förtroendevalde hade kalenderåret före insjuknandetidpunkten gånger tolv. Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om annat beräkningsunderlag.

Sjukpensionens nivå motsvarar nivån för den månadsersättning som utgår till anställda enligt AGS-KL.

Sjukpension utges under tid som den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör också rätten till sjukpension.

Anmärkningar

1. Sjukpensionen utges i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen).
2. Sjukpensionen ska värdesäkras på motsvarande sätt som i de bestämmelser som gäller för utbetalning av månadsersättning enligt AGS-KL.

Förtroendevald som befrias/frånträder sitt uppdrag p g a sjukdom har rätt till efterskydd under 270 kalenderdagar. Efterskyddet innebär att rätt till sjukpension föreligger om förtroendevald under efterskyddstid beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning.

Den förtroendevaldes rätt till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller annat uppdrag, förenat med pensionsrätt.

Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om förlängd efterskyddstid.

§ 11 Efterlevandeskydd

Efterlevandeskydd enligt § 6 innebär att den förtroendevaldes pensionsbehållning betalas till efterlevande make/maka, registrerad partner, sambo eller barn vid förtroendevalds dödsfall.

Efterlevandeskydd betalas i första hand till efterlevande make/maka, registrerad partner och sambo. I andra hand betalas efterlevandeskydd till barn.

Om det finns flera barn med rätt till efterlevandeskydd ska pensionsbehållningen delas lika mellan dessa barn.

Vid dödsfall utbetalas värdet av pensionsbehållningen, enligt § 6, till förmånsberättigad efterlevande under fem år.

Efterlevandeskydd kan utbetalas som en engångsersättning till efterlevande om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 % av inkomstbasbeloppet året före utbetalning av förmånen börjar.

§ 12 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån

Angående påföljd i pensionsförmånshänseende för den som uppsåtligen framkallat förtroendevalds arbetsoförmåga eller död ska gälla vad som anges i 18, 19, 20 a och 100 a §§ lagen om försäkringsavtal.

§ 13 Finansiering

För utfästelser enligt dessa bestämmelser svarar kommun, landsting/region och kommunalförbund.

§ 14 Ansökan om och utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd

Utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd sker månadsvis.

Ansökan om sjukpension och efterlevandeskydd ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar. Den förtroendevalde eller förmånsberättigade bör få sjukpension eller efterlevandeskydd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

§ 15 Uppgiftsskyldighet m.m.

Förtroendevald eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att fastställa rätten till sjukpension och efterlevandeskydd. Förtroendevald eller efterlevande som inte fullgör de skyldigheter pensionsmyndigheten fastställt förverkar rätten till förmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp mer än sex månader tillbaka. Pensionsmyndigheten kan dock medge undantag.

Kapitel 4

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om familjeskydd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid.

Bestämmelserna om familjeskydd träder ikraft vid den tidpunkt då OPF-KL18 antas av fullmäktige, eller från den tidigare tidpunkt som fullmäktige beslutar. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Rätt till familjeskydd

En förtroendevalds efterlevande har rätt till

- Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande vuxen och
- Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande barn.

§ 3 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

En förtroendevalds efterlevande har rätt till familjeskydd om den förtroendevalde avlider:

- a) under tid då han eller hon uppfyller förutsättningarna enligt § 1,
- b) under tid då han eller hon får sjukpension enligt Pensionsbestämmelser § 10

Rätten till familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall gäller också om den förtroendevalde avlider:

- c) inom sex månader efter det att den förtroendevalde befrias/frånträder sitt uppdrag.

En förtroendevalds efterlevande har inte rätt till familjeskydd enligt punkterna

- b) – c) om den förtroendevalde vid tidpunkten för dödsfallet hade en anställning eller uppdrag med pensionsrätt och den förtroendevalde genom anställning eller uppdrag hade motsvarande skydd för efterlevande.

§ 4 Familjeskydd till efterlevande vuxen

Familjeskydd till efterlevande vuxen betalas ut till den förtroendevaldes make, maka, sambo och registrerad partner som den avlidne hade vid tidpunkten för dödsfallet.

§ 5 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen

En efterlevande vuxen, med rätt till familjeskydd till efterlevande vuxen enligt ovan, har rätt till förmån i fem års tid.

Från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år motsvarar den månatliga förmånens värde 1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Familjeskydd till efterlevande vuxen ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 6 Familjeskydd till efterlevande barn

Familjeskydd till efterlevande barn betalas ut till den förtroendevaldes arvsberättigade barn till och med månaden innan barnet fyller arton år.

Rätten till familjeskydd till efterlevande barn gäller även för den tid då barnet har rätt till barnpension enligt SFB.

Rätt till familjeskydd till efterlevande barn har även det barn som den förtroendevalde med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem för vård och fostran i adoptionssyfte.

§ 7 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande barn

Ett efterlevande barn, med rätt till familjeskydd enligt ovan, har, från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år, rätt till en månatlig förmån motsvarande 0,5 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Det sammanlagda månatliga förmånsvärdet av familjeskydd till efterlevandes samtliga barn kan dock aldrig överstiga värdet av 1,5 inkomstbasbelopp, det år dödsfallet inträffade, delat med tolv.

Vid fler än tre efterlevande barn bestäms den månatliga förmånens värde till vart och ett av de efterlevande barnen till motsvarande en tolfedel av värdet av 1,5 inkomstbasbelopp året då den förtroendevalde avled delat med antalet efterlevande barn med rätt till familjeskydd till efterlevande barn, därefter årligen uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet.

Om ett efterlevande barn till en förtroendevald framställer anspråk på familjeskydd till efterlevande barn först efter det att sådan förmån har börjat betalas ut, ska redan utbetalda förmåner inte omfördelas mellan barnen.

Familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall till efterlevande barn ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 8 Utbetalning av förmåner

Familjeskyddet betalas ut till den förtroendevaldes efterlevande månadsvis, senast tre månader efter det att kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet har tagit emot ett fullständigt underlag för utbetalningen.

Om den förtroendevalde har befriats/frånträtt sitt uppdrag och den förtroendevalde omfattas av familjeskydd, ska den som gör anspråk på förmån, anmäla dödsfall enligt anvisningar från pensionsmyndigheten.

När anmälan inkommit, anses kommun, landsting/region eller kommunalförbund ha fått kännedom om dödsfallet.

För att rätten till förmån ska kunna bedömas ska den som gör anspråk på förmån lämna de uppgifter som begärs av pensionsmyndigheten samt låta pensionsmyndigheten hämta in uppgifter om den förtroendevalde från nuvarande och tidigare arbetsgivare, uppdragsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.

Om efterlevande lämnar oriktiga uppgifter som leder till att för högt familjeskydd utbetalas, kan det för högt utbetalda beloppet avräknas från kommande utbetalningar eller helt eller delvis återkrävas. Detta gäller under förutsättning att efterlevande insett eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

Pensionsmyndigheten kan besluta att en efterlevande förlorar sin rätt till familjeskydd med anledning av att han eller hon uppsåtligen har framkallat den förtroendevaldes död. Omständigheterna ska vara sådana som anges i 12 kap. 8 § första stycket FAL.

Kommentar till Förslag till bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL18)

OPF-KL18 är utformat för att kunna tillämpas för förtroendevalda som tillträder ett (eller flera) uppdrag för första gången efter valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller i vissa delar även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte har omfattats av PBF, PRF-KL eller andra pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

OPF-KL18 är indelat i fyra kapitel, inledande bestämmelser, omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd. Till OPF-KL14 fanns en bilaga med bl. a. information om uppräknings av pensionsbehållningen samt samordning med förvärvsinkomst. Bilaga om uppräknings av pensionsbehållning gäller även OPF-KL18.

För de kommuner, landsting/regioner eller kommunalförbund som inte antagit OPF-KL18 innan valet 2018 kan det vara viktigt att vara uppmärksam på att nu framtagna införanderegler samt kommentarstext är framtaget under förutsättning att OPF-KL14 har antagits.

Allmänt om bestämmelserna

OPF-KL18 är utformat för tillämpning hos respektive kommun, landsting/region eller kommunalförbund. För att bestämmelserna ska äga giltighet krävs ett lokalt antagande av fullmäktige. Med fullmäktige avses kommunfullmäktige, landstingsfullmäktige, regionfullmäktige samt förbundsfullmäktige.

OPF-KL18 omfattar politiska förtroendeuppdrag och har sin grund i kommunallagen. Bestämmelserna ska underlätta och möjliggöra för förtroendevald att förena arbetsliv och uppdrag och därmed har bestämmelserna i möjligaste mån anpassats till de pensions- och omställningsavtal som gäller för anställda inom kommuner, landsting, regioner och kommunalförbund.

Styrelseledamöter i kommunala aktiebolag omfattas i normalfallet inte i någon del av bestämmelserna i OPF-KL18. Beslut kan fattas om en konstruktion med OPF-KL18-liknande förmåner/nivåer för kommunala aktiebolag, men om sådant beslut fattas ska beaktas att aktiebolagslagen och kommunallagen utgör två helt separata regelverk. Konsekvenser utifrån aktiebolagslagens krav är inte utredda gällande OPF-KL18.

Omställningsbestämmelserna tar sikte på aktiv omställning, aktiva omställningsinsatser och tidsbegränsade ekonomiska omställningsstöd. Detta i syfte att öka möjligheterna för personer att kunna gå vidare i sin karriär, vilket följer arbetslinjen. Modellen blir också mer lik vad som gäller för anställda i kommuner, landsting, regioner och kommunalförbund.

Förmånerna i pensionsbestämmelserna motsvarar i stora delar pensionsavtalet AKAP-KL. "Ålderspensionsintjänandet" (kategoriserad som en sparförsäkring, skatteklass K, vilket skiljer sig från ett ordinarie ålderspensionsintjänande skattemässigt) bygger på livsinkomstprincipen. Strukturen i regelverket följer av AKAP-KL.

Någon nedre åldersgräns för att omfattas av bestämmelserna finns inte. Vad gäller ålderspension finns inte heller någon övre åldersgräns, men något intjänande av ålderspension påbörjas i normalfallet inte om den förtroendevalde tillträder ett uppdrag efter motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

I och med OPF-KL18 tillförs bestämmelser om Familjeskydd. Familjeskyddet syftar till att de förtroendevalda ska i huvudsak ha samma skydd för efterlevande som anställda.

Övergångsbestämmelser samt tillämpningsområde

PBF respektive OPF-KL14/18 är två i grunden olika system, förmånsbestämt respektive avgiftsbestämt. Ett förmånsbestämt system och ett avgiftsbestämt system har få gemensamma beröringspunkter och beräknar pensionen på olika sätt. Det medför bland annat att det är mycket osäkert och komplicerat att kunna omhänderta tidigare intjänande i PBF (eller tidigare pensionssystem) och föra över intjänandet till OPF-KL. Att avbryta ett intjänande i enlighet med PBF och påbörja ett intjänande i OPF-KL medför en risk att den redan intjänade förmånens värde urholkas.

Rekommendationen är således att inte införa en tillämpning som innebär en retroaktiv förändring av de förtroendevaldas intjänande pension. Följaktligen bör den som har påbörjat ett intjänande i PBF inte omfattas av OPF-KL.

Det saknas övergångsregler mellan de olika pensionssystemen. Några generella beräkningar är inte möjliga att göra och en lokal avvikelse i denna del innebär att den enskilda kommunen, landstinget, regionen eller kommunalförbundet får utarbeta egna bestämmelser utan möjlighet till stöd från SKL eller möjlighet till att jämföra tillämpningen av OPF-KL med andra organisationers.

OPF-KL utgår från den enskilda kommunen eller landstinget. Med "tidigare uppdrag" menas tidigare uppdrag hos uppdragsgivaren. Varje rätt till ersättning bedöms normalt utan hänsyn till uppdrag hos annan kommun eller landsting. OPF-KL samordnar inte med PBF, men däremot kan PBF samordna med OPF-KL (PBF § 2 mom. 3).

Den förtroendevaldes intjänande i PRF-KL, PBF samt OPF-KL är kopplat till den organisation där uppdraget utförs. Det innebär att om man tidigare exempelvis intjänat PBF/PRF-KL i en annan kommun så finns det inget som hindrar att man hos ny uppdragsgivare har ett intjänande enligt OPF-KL.

PBF upphör att gälla för förtroendevald då denna frånträder sitt uppdrag, utan att bli berättigad till pensionsförmån enligt PBF. Har förtroendevald rätt till pensionsförmån fortsätter dock PBF att gälla (PBF § 1 mom. 3).

Bestämmelserna bör inte ge effekten att det är mer förmånligt att helt avstå från fortsatta politiska uppdrag än att fortsätta som förtroendevald i mindre omfattning. Av den anledningen bör inte uppbärandet av avgångsersättning förhindra att den förtroendevalde omfattas av OPF-KL och tjänar in förmåner parallellt.

En förtroendevald som före införandet av OPF-KL omfattades av PBF, och om uppdraget omfattade minst 40 % av en heltid, kommer således alltid att fortsätta att omfattas av PBF så länge som han eller hon fortfarande innehar ett uppdrag som omfattar minst 40 % av en heltid. Om uppdraget efter införandet av OPF-KL minskar till mindre än 40 % av en heltid och den förtroendevalde saknar rätt till visstidspension, sjukpension eller ålderspension i enlighet med PBF, så kan han eller hon omfattas av OPF-KL.

Om rätt att uppbära egenpension enligt PBF eller annat regelverk finns på grund av uppdrag hos annan kommun, landsting eller region, så bör frågan om denna rätt ska anses förhindra ett intjänande av förmån enligt OPF-KL eller inte regleras i tillämpningsanvisningar.

Kapitel 1 Inledande bestämmelser

Det förutsätts att fullmäktige, enligt inledande bestämmelser § 1, utser en särskild ”pensionsmyndighet”, dvs. den nämnd som ska ha till uppgift att tolka och tillämpa pensions- och omställningsbestämmelserna.

Gällande ändringar och tillägg till bestämmelserna så är den förtroendevald som tillträtt vid valet 2014 eller senare skyldig att följa de ändringar som följer av OPF-KL18 samt de ändringar och tillägg till bestämmelserna som fullmäktige beslutar.

Kapitel 2 Omställningsstöd

Bestämmelserna om omställningsstöd syftar till att öka möjligheterna för en förtroendevald att röra sig mellan arbetsliv och uppdragstid. Huvudprincipen är att samtliga omställningsstöd ska ses som tidsbegränsade stöd.

Omställningsfonden kan uppdras att mot en kostnad hantera den förtroendevaldes omställning.

Varje kommun och landsting/region och kommunalförbund svarar för sin del av kostnaden för de olika omställningsstöden. I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till landsting/region, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskomms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning.

Bestämmelser om de olika omställningsstöden gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommun eller landsting/region,

på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid. Att betydande del anges till 40 procent är en uttolkning av kommunallagen. Olika kommuner och landsting/regioner har olika förutsättningar, exempelvis beroende på storlek, för omfattningen av de politiska uppdragen vilket kan beaktas i samband med fastställandet av det lokala regelverket.

Omställningsersättningarna ska samordnas/minskas med andra förvärvsinkomster om inte annat anges. För att få rätt till de olika omställningsstöden enligt §§ 3 - 5 krävs skriftlig ansökan, enligt de anvisningar som den lokala pensionsmyndigheten tagit fram.

Omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde själv aktivt verkar för att få ett nytt arbete. Det innebär att den förtroendevalde *anstränger sig* för att han eller hon så snabbt som möjligt ska kunna skaffa ett nytt lämpligt arbete. Pensionsmyndigheten kan fatta beslut om att dra in eller sänka omställningsstödet om myndigheten anser att den förtroendevalde inte medverkar i omställningsarbetet.

Aktiva omställningsinsatser (§ 3)

Bestämmelserna om aktiva omställningsinsatser gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent och som lämnat sitt uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid hos (samma) kommun eller landsting/region om som inte uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder. I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till landsting/region, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskomms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning.

Vid eventuell bedömning av sammanhängande uppdragstid är föräldraledighet, sjukdom och liknande inte att bedöma som att det bryter uppdragstiden.

Det finns inte fastställt vilka aktiva insatser en förtroendevald kan få eller hur mycket en insats får kosta. Det är upp till respektive fullmäktige att fastställa eventuell kostnadsram och vad som ska gälla utifrån den förtroendevaldes förutsättningar. Ledning kan hämtas från Omställningsfonden eller andra system för omställning på arbetsmarknaden avseende exempelvis typ av insatser och kostnadsram.

Ekonomiskt omställningsstöd (§ 4)

Bestämmelser om ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid hos (samma) kommun eller landsting/region eller kommunalförbund. I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till landsting/region, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskomms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning.

Vid eventuell bedömning av sammanhängande uppdragstid är föräldraledighet, sjukdom och liknande inte att bedöma som att det bryter uppdragstiden.

Ekonomiskt omställningsstöd kan utbetalas som längst under tre år och ska samordnas med förvärvsinkomster från och med år två, från samordning undantas dock ett prisbasbelopp.

Ekonomiskt omställningsstöd är att jämställa med inkomst av tjänst och är pensionsgrundande till allmän pension.

Det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode gånger tolv under det senaste året. Om det inte finns månadsarvode för 12 månader bakåt så kan pensionsmyndigheten fatta beslut om beräkning baserad på det genomsnittliga månadsarvodet under uppdragstiden eller det månadsarvode som den förtroendevalde hade haft om denne inte hade varit ledig pga. sjukdom eller föräldraledighet.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd (§ 5)

Bestämmelser om förlängt ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid hos (samma) kommun eller landsting/region. Det innebär att förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan sökas av och utges till förtroendevald:

- a. som fyllt motsvarande lägsta ålder för uttag av allmän pension,
- b. lämnat sitt (sina) uppdrag och
- c. i direkt anslutning fått ekonomiskt omställningsstöd utbetalt från avgångstidpunkten.

I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till landsting/region, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskomms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning.

Vid eventuell bedömning av sammanhängande uppdragstid är föräldraledighet, sjukdom och liknande inte att bedöma som att det bryter uppdragstiden.

För att få rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd krävs att den förtroendevalde årligen inkommer med ansökan och kan styrka att han eller hon har försökt att hitta annan försörjning.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd är pensionsgrundande till allmän pension.

Samordning (§ 6)

Omställningsersättningarna ska samordnas/minskas med andra förvärvsinkomster om inte annat anges.

Med förvärvsinkomst avses dels sådana inkomstslag som anges i 59 kap. socialförsäkringsbalken och enligt Skatteförvaltningens definition (från år 2012)

All annan inkomst än kapitalinkomst är förvärvsinkomst. De vanligaste förvärvsinkomsterna är en på basis av ett arbetsförhållande erhållen lön och en inkomst som ska jämföras med denna samt pension. Även en i stället för denna inkomst erhållen inkomst, förmån eller ersättning, t.ex. arbetslöshetsdagpenning och dagtraktamente av olycksfallsförsäkring, är förvärvsinkomst. Även det värde av leveransarbete som hänförs till handel med virke är förvärvsinkomst.

Förvärvsinkomsten ansluter sig dock inte alltid till utförande av arbete, eftersom även t.ex. en förtäckt dividend är förvärvsinkomst. Förvärvsinkomst är enligt rättspraxisen också en garantiprovision (HFD 1994/2895).

Av resultatet av näringsverksamhet och jordbruk kan även en del vara förvärvsinkomst. Av dessa inkomster avskiljs först kapitalinkomstandelen och resten beskattas som förvärvsinkomst. Även inkomstandelen för en delägare i en sammanslutning och den dividend som ett annat bolag än ett börsbolag har utbetalat, indelas i en kapital- och förvärvsinkomstandel.

Inkomst av sådant slag som är pensionsgrundande enligt 59 kap. socialförsäkringsbalken, t ex sjukpenning, föräldrapenningsförmåner, inkomstrealiserad sjuk- och aktivitetsersättning.

Uppgiftsskyldighet (§ 7)

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd, enligt §§ 4 och 5.

Kapitel 3 Pensionsbestämmelser

Pensionsbestämmelserna kännetecknas av följande principer:

Avgiftsbestämd ålderspension innebär att pensionen grundar sig på årliga ”pensionsavgifter” och att dessa avgifter uttrycks som en procentuell andel av den förtroendevaldes pensionsgrundande årsinkomst, d v s årsarvoden och sammanträdesersättning mm.

Livsinkomstprincipen och arbetslinjen är utgångspunkter för pensionen. Exempelvis beräknas pensionsavgifterna på årsarvode och sammanträdesersättning oavsett uppdragets/uppdragens omfattning.

Ingen samordning görs med andra pensionssystem avseende ålderspension.

Avgiftsbestämd ålderspension intjänas utan krav på minsta tid i uppdraget eller krav på minsta omfattning av uppdraget.

Pensionsförmånerna är avgiftsbestämd ålderspension, sjukpension samt efterlevandeskydd (§ 2).

Pensionsbestämmelserna gäller inte för förtroendevald som vid tillträdet av sitt (sina) uppdrag har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Avgiftsbestämd ålderspension (§ 4)

Pensionsgrundande inkomst (§ 4) begränsas på samma sätt som i pensionsavtalet AKAP-KL till 30 inkomstbasbelopp. I den pensionsgrundande inkomsten ingår den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar och vissa andra ersättningar.

Det finns inget hinder för att förtroendevald kan avstå en del av arvodet och i stället få motsvarande belopp tillgodoräknat i sin pensionsbehållning (s.k. arvodesväxling).

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid om minst 40 %, som fått avdrag från sitt arvode på grund av ledighet för t ex sjukdom, ska den pensionsgrundande inkomsten omräknas/höjas med vad som avdragits.

Utbetald ersättning för förlorad arbetsförtjänst är inte en pensionsgrundande inkomst. Det är dock inte ovanligt att denna ersättning schablonmässigt räknas upp för att kompensera den enskildes pensionsförlust i hans eller hennes ordinarie anställning (se arbetsgivarnytt nr 28/12). Detta procentuella påslag ska inte förväxlas med en pensionsavsättning som görs i enlighet med OPF-KL18.

Pensionsavgifter (§ 5)

Pensionsavgiften är 4,5 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp. På den pensionsgrundande inkomst som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp är pensionsavgiften 30 procent. Avgiften avsätts till en pensionsbehållning.

Någon nedre åldersgräns för tillgodoräknande av pensionsavgift finns inte.

Pensionsavgiften om 30 % på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp avsätts intill dess att den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 4,5 % på hela den pensionsgrundande inkomsten.

Pensionsavgiften beräknas varje kalenderårsskifte och ska avsättas till en pensionsbehållning (§ 6) som förvaltas hos kommunen och landstinget/regionen.

På grund av de begränsningar som finns enligt inkomstskattelagen kan förtroendevald inte välja en placering av pensionsavgiften till en tjänstepensionsförsäkring. Med tjänstepensionsförsäkring avses en pensionsförsäkring som har samband med tjänst och som den försäkrades arbetsgivare åtagit sig att betala samtliga premier för. Förtroendevalda har således inte samma möjligheter som anställda att kunna påverka sitt kapital.

Det är dock möjligt att göra bruttoavdrag på arvodet i syfte att göra en större avsättning till pensionsbehållningen. Vid avsättning till pensionsbehållning kostnadsförs den särskilda löneskatten, men betalas först när pensionen betalas ut.

En förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid ska tillgodoräknas pensionsavgift om han eller hon får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken. Avgift avsätts proportionellt till graden av arbetsoförmåga. Formuleringen ”nedsatt arbetsförmåga i uppdraget” ska inte anses vara en begränsning av denna princip.

För förtroendevald som får rätt till partiell sjuk- eller aktivitetsersättning, och på grund av detta måste lämna ett uppdrag vars omfattning överstiger den grad av sjuk- eller aktivitetsersättning som beviljats, är det möjligt att genom lokalt beslut avsätta pensionsavgift i förhållande till det inkomstbortfall som frånträdandet orsakar. Det bör beaktas att en avsättning som inte grundar sig på graden till arbetsoförmåga kan, om den förtroendevalde påbörjar en anställning i vilken han eller hon får pensionsavsättning, resultera i avsättningar som överstiger vad som skulle intjänats vid heltidsarbete. Av den anledningen rekommenderas att beslut om avsättning i förhållande till inkomstbortfallet tidsbegränsas till att omfatta enbart mandatperioden.

Pensionsbehållningen räknas upp årligen (indexeras) med förändringen av inkomstbasbeloppet. Regleringen utgör en värdesäkring och är inte avsedd att ge en relativ utveckling. Således ska beloppet endast räknas upp, inte ned om förändringen är negativ. Detsamma gäller i de fall då den pensionsgrundande inkomsten ska indexeras med prisbasbeloppet året före sjuk- eller aktivitetsersättningstidpunkten. Även här avses även endast en uppräknings.

För tid innan den förtroendevaldes pensionsbehållning enligt OPF-KL18 börjar betalas ut ska pensionsbehållningen räknas upp för ett kalenderår (t) genom att multipliceras med kvoten av inkomstbasbeloppet (IBB) för kalenderåret (t+1) dividerat med inkomstbasbeloppet för kalenderåret (T). Uppräkning sker vid utgången av kalenderåret (t+1).

Under utbetalning ska pensionsbehållningen räknas upp med hela förändringen av inkomstbasbeloppet varefter 1,6 % ska avräknas. Denna avräkning beror på att det i delningstalet har beaktats en förskottsrenta på 1,6 %.

Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension (§ 8)

Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension kan göras tidigast från den tidpunkt då allmän pension kan utbetalas. Utbetalningstidpunkt av avgiftsbestämd ålderspension, pensionsbehållningen enligt § 6, kommer på så sätt att följa de eventuella ändringar som sker i lagstiftning om tidigaste uttagstidpunkt av allmän pension. Avgiftsbestämd ålderspension utbetalas livsvarigt.

Ålderspensionen utbetalas efter skriftlig ansökan enligt de anvisningar som den lokala pensionsmyndigheten tagit fram.

Börjar pensionsbehållningen betalas ut under kalenderåret (t+1) ska pensionsbehållningen istället räknas upp genom att multipliceras med en tolfedel av det enligt ovan beräknade värdet multiplicerat med antalet kalendermånader under kalenderåret (t+1) innan pensionsbehållningen börjar betalas ut. Uppräkningen sker vid utgången av den kalendermånad som närmast föregår den då pensionsbehållningen börjar betalas ut.

Pensionsbehållning enligt OPF-KL18 ska därefter räknas om i samma grad som gällande IBB ändrats i förhållande till IBB för det kalenderår då pensionen började betalas ut.

Sjukpension (§ 10)

För rätt till sjukpension gäller att avgången ska vara en följd av beviljad sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Sjukpensionen gäller endast för förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid om 40 %. För att ha rätt till sjukpension krävs att den förtroendevalde befrias från uppdraget.

Sjukpensionen grundas och beräknas på det genomsnittliga månadsarvodet som den förtroendevalde hade kalenderåret före insjuknandetidpunkten gånger tolv. Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om annat beräkningsunderlag. Om det inte finns månadsarvode för 12 månader bakåt så kan pensionsmyndigheten fatta beslut om beräkning baserad på det genomsnittliga månadsarvodet under uppdragstiden eller det månadsarvode som den förtroendevalde hade haft om denne inte hade varit ledig pga. sjukdom eller föräldraledighet.

Sjukpensionen motsvarar den månadsersättning som utbetalas till anställda enligt AGS-KL.

Sjukpension bör utges i proportion till den tidigare uppdragsgraden med hänsyn till sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning. Vid beslut om sjuk- eller aktivitetsersättning måste således även ursprunglig och eventuellt kvarvarande omfattning på uppdraget fastställas.

Om en förtroendevald har ett uppdrag på 100 % och sedan avgår p.g.a. att sjuk- eller aktivitetsersättning beviljats med 50 % så ska sjukpensionen baseras på halva årsarvodet.

Om sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning är mindre än uppdragets omfattning så bör sjukpension beräknas i relation till sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning dividerat med uppdragets omfattning.

Om sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning är högre än uppdragets omfattning så kan sjukpensionen inte överstiga uppdragets omfattning.

Efterlevandeskydd (§ 11)

Pensionsbehållningen innehåller ett obligatoriskt efterlevandeskydd som kan väljas bort vid utbetalning, men inte dessförinnan. Med ”efterlevandeskydd” avses att vid dödsfall så får den förtroendevaldas efterlevande värdet av intjänad pensionsbehållning utbetalt. Efterlevandeskyddet liknar det återbetalningsskydd som anställda kan välja för det kapital som är inbetalt i en tjänstepensionsförsäkring. På grund av de begränsningar som finns enligt Inkomstskattelagen kan dock efterlevandeskyddet inte tecknas i en faktisk tjänstepensionsförsäkring.

Vid förtroendevalds dödsfall betalas det sparade kapital som finns i pensionsbehållningen ut till i första hand make/maka, registrerad partner, sambo och i andra hand till barn. Avseende definitionen av sambo hänvisas till sambolagen.

Beloppets storlek bestäms av hur stor pensionsbehållningen är innan dödsfallet och om den avgiftsbestämda pensionen har börjat betalas ut till den förtroendevalde eller inte.

Kapitel 4 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall syftar till att de förtroendevalda har samma skydd som de anställda inom kommuner, landsting/regioner och kommunalförbund vid dennes dödsfall. Med ”familjeskydd” avses en fastställd förmån som vid dödsfall utbetalas till den förtroendevaldas efterlevande.

Familjeskydd gäller för förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid om 40 %.

Bestämmelserna om familjeskydd träder ikraft i samband med valet 2018 eller vid den senare tidpunkt då OPF-KL18 antas av fullmäktige. Bestämmelserna gäller från

samma tidpunkt, även förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

Familjeskydd består av två delar, dels familjeskydd till efterlevande vuxen och dels familjeskydd till efterlevande barn. Med barn avses arvsberättigat barn eller det barn som den förtroendevalde tagit emot i sitt hem i adoptionssyfte.

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall bör ses som en försäkringsliknande konstruktion. Annan kan uppdras att administrera familjeskyddet.

Om den förtroendevalde har en samtidig anställning med rätt till annat motsvarande skydd ska rätten till familjeskydd bedömas av pensionsmyndigheten.

§75

Bestämmelser om omställningsstöd, pension samt familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KL18) (RS/1658/2018)

Sammanfattning

Landstingsfullmäktige beslutade 2003-06-18, § 115 om pensionsbestämmelse för förtroendevalda (PBF). Bestämmelserna var framtagna av dåvarande Landstingsförbundet. Sveriges Kommuner och Landsting tog år 2013 fram förslag till nya bestämmelser för omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL14). Landstingsfullmäktige fastställde dessa bestämmelser 2014-06-17—18 § 145. Sveriges Kommuner och Landstings styrelse har den 14 september 2018 antagit förslag till reviderade bestämmelser om omställningsstöd och pension till förtroendevalda (OPF-KL18). OPF-KL18 gäller för förtroendevalda som tidigare omfattats av OPF-KL14 eller som tillträder vid valet 2018 och inte tidigare omfattats av PBF eller PRF-KL i kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet.

OPF-KL18 är utformat för tillämpning hos respektive kommun och landsting/region. För att bestämmelserna ska gälla krävs ett lokalt antagande av regionfullmäktige.

OPF-KL18 omfattar reviderade bestämmelser för förtroendevalda gällande omställning, pension och familjeskydd. Utgångspunkten för OPF-KL18 har varit det nu gällande OPF-KL (nedan kallat OPF-KL14), som antogs av SKLs styrelse 2013-10-20.

I OPF-KL14 har delar om familjeskydd, samt till viss del möjlighet till aktiva omställningsinsatser saknats. Förslaget om OPF-KL18 är indelat i fyra kapitel, inledande bestämmelser, bestämmelser om omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd. Omställningsbestämmelserna tar sikte på aktiv omställning, med aktiva omställningsinsatser och tidsbegränsade ekonomiska omställningsstöd. Ändringarna innebär att Omställningsfondens roll i omställningsarbetet har förtydligats.

Förslag till beslut

Fullmäktiges presidium förslår regionstyrelsen

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

1. Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda OPF-KL18 med tillhörande bilaga antas.
2. Regionstyrelsen är pensionsmyndighet för omställningsstöd och pension för förtroendevalda OPF-KL18.

Fullmäktiges presidium

2018-11-27

3. Den förtroendevalde ska för att komma i fråga för aktiva omställningsinsatser vara anmäld till arbetsförmedlingen och aktivt söka annan försörjning.

4. De omställningsåtgärder som erbjuds de förtroendevalda motsvarar de åtgärder som kan erbjudas till anställda i Region Jämtland Härjedalen vid uppsägning på grund av arbetsbrist.

5. Regionstyrelsen får i uppdrag att utarbeta förslag till lokalt regelverk för omställningsstöd.

Beslut

1. Fullmäktiges presidium förslår regionstyrelsen

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

a.. Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda OPF-KL18 med tillhörande bilaga antas.

b. Regionstyrelsen är pensionsmyndighet för omställningsstöd och pension för förtroendevalda OPF-KL18.

c. Den förtroendevalde ska för att komma i fråga för aktiva omställningsinsatser vara anmäld till arbetsförmedlingen och aktivt söka annan försörjning.

d. De omställningsåtgärder som erbjuds de förtroendevalda motsvarar de åtgärder som kan erbjudas till anställda i Region Jämtland Härjedalen vid uppsägning på grund av arbetsbrist.

e. Regionstyrelsen får i uppdrag att utarbeta förslag till lokalt regelverk för omställningsstöd.

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras till

Personaldirektör

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL18)
- Förslag till bestämmelser om omställningsstöd, pension samt familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KL18) Cirkulär 18:31
- Bifogad fil: Cirkulär 18:31 Bilaga 1 Förslag till bestämmelser om omställningsstöd, pension samt familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KL18)
- Bifogad fil: Cirkulär 18:31 Bilaga 2 Kommentar till Förslag till bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL18)



23

Revidering av Arbetsordning för
regionfullmäktige, Reglemente för
regionstyrelsen och nämnderna och
Arvodesregler för förtroendevalda

RS/2343/2016

§79

Revidering av Arbetsordning för regionfullmäktige, Reglemente för regionstyrelsen och nämnderna och Arvodesregler för förtroendevalda (RS/2343/2016)

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade på sitt sammanträde den 14 februari 2018, § 27, om ny politisk organisation från 1 januari 2019 samt arbetsordning, regler och reglementen för de politiska organen. Det finns nu anledning att göra vissa tillägg och revideringar i vissa av styrdokumenterna.

I reglementen för regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden har det förtydligats vilket ansvar nämnderna respektive regionstyrelsen har för personal. Regionstyrelsen har arbetsgivaransvar för regionens personal med undantag för personal på patientnämndens kansli och revisionskontoret. Nämnderna har verksamhetsansvar och personalansvar med därtill hörande arbetsmiljöansvar för personal inom respektive förvaltningsområde.

I Arbetsordningen för regionfullmäktige och i Arvodesreglerna har det tillförts tillägg om rätt till sjukledighet och föräldraledighet för regionråd och oppositionsråd. Det utifrån den nya kommunallagens (2017:725) bestämmelser om att fullmäktige kan anta lokala regler för att hantera den situation som uppstår när en ledande förtroendevald önskar vara föräldraledig eller drabbas av sjukdom. Bestämmelsen finns i 4 kap. 18 § KL. Ett huvudsakligt skäl till att bestämmelsen infördes i den nya lagen var att möjliggöra en bred politisk representation.

I Arbetsordningen för regionfullmäktige har det under punkt 2.2 Presidiets uppgifter lagts till att fullmäktiges presidium har som uppgift att besluta om vilka förtroendevalda som ska ha tillgång till tekniskt stöd enligt reglementet Verktyg till stöd för förtroendevaldas arbete i regionuppdraget. Detta ansvar låg tidigare på regionstyrelsen.

I samband med att regionstyrelsen besvarade revisorernas granskning av folkhälsoarbetet 2018-08-28 § 202 fick regiondirektören i uppdrag att revidera de politiska organens reglementen så att det politiska ansvaret för folkhälsofrågorna tydliggörs när den politiska organisationen förändras 1 januari 2019. I reglementet för regionstyrelsen har det därför under rubriken styrelsens uppgifter, 2.1, lagts till att regionstyrelsen ska arbeta med övergripande frågor om folkhälsa. Det för att förtydliga att folkhälsoansvaret delas mellan regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden. I den nya förvaltningsorganisationen från 1 januari 2019 verkställs den politiska organisationens mål om folkhälsa genom flera verksamheter. Förvaltningsområde Regional utveckling som ska stödja kommunerna i folkhälsofrågor och arbetar utifrån regionala utvecklingsnämndens mål. Folkhälsoenheten finns inom Hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhetsområde och är

förlagd till primärvården och har ett tydligt ansvar mot hälso- och sjukvårdsrelaterad folkhälsa. Hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen och Utvecklingsavdelningen har ett övergripande ansvar utifrån Regionstyrelsens mål.

I Arvodesreglerna har ytterligare en punkt lagts till, punkt 7.3 Ordförandeträffar. Fullmäktiges presidium beslutade den 12 februari 2015, §18, att "Ordföranden och vice ordföranden i regionfullmäktige, regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden, vårdvalsnämnden, nämndutskott samt ledamöter i regionstyrelsen för partier som ingår i majoriteten får ersättning för högst 11 träffar per år." För oppositionen gäller högst sex träffar per år. Arvode för träffarna skulle ingå i årsarvodet.

I och med den nya politiska organisationen försvinner vårdvalsnämnden och utskotten och istället inrättas en hälso- och sjukvårdsnämnd. Årsarvodet för ledamöter i regionstyrelsen tas bort. Om regionstyrelsens ledamöter ska få ersättning för ordförandeträffar kommer det innebära en ökad kostnad som ska rymmas inom budget för 2019. Då det inte finns utrymme i den politiska budgeten för ökade kostnader, föreslås att ordförandeträffar ska gälla ordföranden och vice ordföranden i regionfullmäktige, regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden. För majoriteten gäller fortsättningsvis 11 träffar per år och för oppositionen sex träffar per år. Arvode för träffarna ska liksom tidigare ingå i årsarvode för uppdragen i respektive organ.

I övrigt har en del mindre redaktionella ändringar gjorts i dokumenten.

När ärendet behandlades av regionfullmäktige 2018-11-20 § 150 återremitterades ärendet med följande motivering:

- Ärendet behöver omarbetas med anledning av den nya politiska ledningen och vissa förändringar inom den.
- Partiernas gruppledare kallas till ett gemensamt möte för möjlighet till inspel för ytterligare förändringar.

Fullmäktiges presidium diskuterade behov av förändringar vid sitt sammanträde 2018-11-27 § 74 och gav då sekretariatet i uppdrag att upprätta förslag på nya reglementen. Förslaget diskuterades med gruppledarna vid en träff den 6 december.

I Arbetsordningen för regionfullmäktige har det under punkt 2.2 Presidiets uppgifter lagts till att fullmäktiges presidium har övergripande ansvar för demokratifrågor i tillägg till ansvaret för jämställdhet, jämlikhet och integration.

I regionstyrelsens och regionala utvecklingsnämndens reglementen har det lagts till att de ska delta i samverkansarenor för kommuner-region i frågor inom respektive organs verksamhetsområde i tillägg till att delta i Regionens samverkansråd. Samma uppgift har också lagts till i hälso- och sjukvårdsnämndens reglemente.

I Krisledningsnämndens reglemente har det lagts till att nämndens ledamöter och ersättare ska bestå av regionstyrelsens ordförande samt ledamöter från styrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden. Vid extraordinära händelser där det finns behov av att krisledningsnämnden sammankallas är det viktigt att ledamöterna är väl insatta i regionens olika verksamheter. I nämndens reglemente har det också lagts till att ledamöterna kan komma att genomgå säkerhetsprovning och registerkontroll för det specifika uppdraget.

I Arvodesreglerna har det lagts till en begränsning av gruppledarnas rätt till ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Begränsningen innebär att ersättning endast kan tas ut i samband med sammanträden och förrättningar.

Dessutom föreslås vissa ändringar i den politiska organisationen och dess arvodering. Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden föreslås få en tredje vice ordförande och i regionstyrelsen föreslås att en ledamot får ett utökat ansvarsområde. Ändringarna är kostnadsneutrala eftersom det görs en omfördelning av arvodet från ordförandena. Dessa ändringar har förts in i regionstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens reglementen samt i arvodesreglerna.

En uppföljning och utvärdering av den nya politiska organisationen och dess kostnader bör göras efter mandatperiodens första år.

Förslag till beslut

1. Fullmäktiges presidium föreslår regionfullmäktige

a. Reviderad Arbetsordning för regionfullmäktige i Region Jämtland Härjedalen 2019 – 2022 fastställs.

b. Reviderat Reglemente för Regionstyrelsen i Region Jämtland Härjedalen 2019 -2022 fastställs.

c. Reviderat Reglemente för hälso- och sjukvårdsnämnd i Region Jämtland Härjedalen 2019 - 2022 fastställs.

d. Reviderat Reglemente för regional utvecklingsnämnd i Region Jämtland Härjedalen 2019 – 2022 fastställs.

e. Reviderat Reglemente för krisledningsnämnden i Region Jämtland Härjedalen 2019-2022 fastställs.

f. Reviderade Arvodesregler för förtroendevalda i Region Jämtland Härjedalen fastställs.

Fullmäktiges presidium

2018-12-07

g. Regionfullmäktiges presidium får i uppdrag att utvärdera den nya politiska organisationen efter mandatperiodens första år.

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Beslut

1. Fullmäktiges presidium föreslår regionfullmäktige

a. Reviderad Arbetsordning för regionfullmäktige i Region Jämtland Härjedalen 2019 – 2022 fastställs.

b. Reviderat Reglemente för Regionstyrelsen i Region Jämtland Härjedalen 2019 -2022 fastställs.

c. Reviderat Reglemente för hälso- och sjukvårdsnämnd i Region Jämtland Härjedalen 2019 - 2022 fastställs.

d. Reviderat Reglemente för regional utvecklingsnämnd i Region Jämtland Härjedalen 2019 – 2022 fastställs.

e. Reviderat Reglemente för krisledningsnämnden i Region Jämtland Härjedalen 2019-2022 fastställs.

f. Reviderade Arvodesregler för förtroendevalda i Region Jämtland Härjedalen fastställs.

g. Regionfullmäktiges presidium får i uppdrag att utvärdera den nya politiska organisationen efter mandatperiodens första år.

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras till

Sekretariatet

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse om revidering av Arbetsordning för regionfullmäktige, Reglemente för regionstyrelsen och Arvodesregler för förtroendevalda
- Arbetsordning för regionfullmäktige i Region Jämtland Härjedalen 2019 - 2022
- Reglemente för Regionstyrelsen i Region Jämtland Härjedalen 2019 -2022
- Reglemente för hälso- och sjukvårdsnämnd i Region Jämtland Härjedalen 2019 -2022
- Reglemente för regional utvecklingsnämnd i Region Jämtland Härjedalen 2019 - 2022
- Reglemente för krisledningsnämnd i Region Jämtland Härjedalen 2019 - 2022
- Arvodesregler för förtroendevalda i Region Jämtland Härjedalen

Fullmäktiges presidium

2018-12-07

- Bilaga om möjlighet till föräldraledighet och sjukledighet

§283

Revidering av Arbetsordning för regionfullmäktige, Reglemente för regionstyrelsen och nämnderna och Arvodesregler för förtroendevalda (RS/2343/2016)

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade på sitt sammanträde den 14 februari 2018, § 27, om ny politisk organisation från 1 januari 2019 samt arbetsordning, regler och reglementen för de politiska organen. Det finns nu anledning att göra vissa tillägg och revideringar i vissa av styrdokumenterna.

I reglementen för regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden har det förtydligats vilket ansvar nämnderna respektive regionstyrelsen har för personal. Regionstyrelsen har arbetsgivaransvar för regionens personal med undantag för personal på patientnämndens kansli och revisionskontoret. Nämnderna har verksamhetsansvar och personalansvar med därtill hörande arbetsmiljöansvar för personal inom respektive förvaltningsområde.

I Arbetsordningen för regionfullmäktige och i Arvodesreglerna har det tillförts tillägg om rätt till sjukledighet och föräldraledighet för regionråd och oppositionsråd. Det utifrån den nya kommunallagens (2017:725) bestämmelser om att fullmäktige kan anta lokala regler för att hantera den situation som uppstår när en ledande förtroendevald önskar vara föräldraledig eller drabbas av sjukdom. Bestämmelsen finns i 4 kap. 18 § KL. Ett huvudsakligt skäl till att bestämmelsen infördes i den nya lagen var att möjliggöra en bred politisk representation.

I Arbetsordningen för regionfullmäktige har det under punkt 2.2 Presidiets uppgifter lagts till att fullmäktiges presidium har som uppgift att besluta om vilka förtroendevalda som ska ha tillgång till tekniskt stöd enligt reglementet Verktyg till stöd för förtroendevaldas arbete i regionuppdraget. Detta ansvar låg tidigare på regionstyrelsen.

I samband med att regionstyrelsen besvarade revisorernas granskning av folkhälsoarbetet 2018-08-28 § 202 fick regiondirektören i uppdrag att revidera de politiska organens reglementen så att det politiska ansvaret för folkhälsofrågorna tydliggörs när den politiska organisationen förändras 1 januari 2019. I reglementet för regionstyrelsen har det därför under rubriken styrelsens uppgifter, 2.1, lagts till att regionstyrelsen ska arbeta med övergripande frågor om folkhälsa. Det för att förtydliga att folkhälsoansvaret delas mellan regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden. I den nya förvaltningsorganisationen från 1 januari 2019 verkställs den politiska organisationens mål om folkhälsa genom flera verksamheter. Förvaltningsområde Regional utveckling som ska stödja kommunerna i folkhälsofrågor och arbetar utifrån regionala utvecklingsnämndens mål. Folkhälsoenheten finns inom Hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhetsområde och är

förlagd till primärvården och har ett tydligt ansvar mot hälso- och sjukvårdsrelaterad folkhälsa. Hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen och Utvecklingsavdelningen har ett övergripande ansvar utifrån Regionstyrelsens mål.

I Arvodesreglerna har ytterligare en punkt lagts till, punkt 7.3 Ordförandeträffar. Fullmäktiges presidium beslutade den 12 februari 2015, §18, att "Ordföranden och vice ordföranden i regionfullmäktige, regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden, vårdvalsnämnden, nämndutskott samt ledamöter i regionstyrelsen för partier som ingår i majoriteten får ersättning för högst 11 träffar per år." För oppositionen gäller högst sex träffar per år. Arvode för träffarna skulle ingå i årsarvode.

I och med den nya politiska organisationen försvinner vårdvalsnämnden och utskotten och istället inrättas en hälso- och sjukvårdsnämnd. Årsarvode för ledamöter i regionstyrelsen tas bort. Om regionstyrelsens ledamöter ska få ersättning för ordförandeträffar kommer det innebära en ökad kostnad som ska rymmas inom budget för 2019. Då det inte finns utrymme i den politiska budgeten för ökade kostnader, föreslås att ordförandeträffar ska gälla ordföranden och vice ordföranden i regionfullmäktige, regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden. För majoriteten gäller fortsättningsvis 11 träffar per år och för oppositionen sex träffar per år. Arvode för träffarna ska liksom tidigare ingå i årsarvode för uppdragen i respektive organ.

I övrigt har en del mindre redaktionella ändringar gjorts i dokumenten.

När ärendet behandlades av regionfullmäktige 2018-11-20 § 150 återremitterades ärendet med följande motivering:

- Ärendet behöver omarbetas med anledning av den nya politiska ledningen och vissa förändringar inom den.
- Partiernas gruppledare kallas till ett gemensamt möte för möjlighet till inspel för ytterligare förändringar

Fullmäktiges presidium diskuterade behov av förändringar vid sitt sammanträde 2018-11-27 § 74 och gav då sekretariatet i uppdrag att upprätta förslag på nya reglementen. Förslaget diskuterades med gruppledarna vid en träff den 6 december.

I Arbetsordningen för regionfullmäktige har det under punkt 2.2 Presidiets uppgifter lagts till att fullmäktiges presidium har övergripande ansvar för demokratifrågor i tillägg till ansvaret för jämställdhet, jämlikhet och integration.

I regionstyrelsens och regionala utvecklingsnämndens reglementen har det lagts till att de ska delta i samverkansarenor för kommuner-region i frågor inom respektive organs verksamhetsområde i tillägg till att delta i Regionens samverkansråd. Samma uppgift har också lagts till i hälso- och sjukvårdsnämndens reglemente.

I Krisledningsnämndens reglemente har det lagts till att nämndens ledamöter och ersättare ska bestå av regionstyrelsens ordförande samt ledamöter från styrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden. Vid extraordinära händelser där det finns behov av att krisledningsnämnden sammankallas är det viktigt att ledamöterna är väl insatta i regionens olika verksamheter. I nämndens reglemente har det också lagts till att ledamöterna kan komma att genomgå säkerhetsprovning och registerkontroll för det specifika uppdraget.

I Arvodesreglerna har det lagts till en begränsning av gruppledarnas rätt till ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Begränsningen innebär att ersättning endast kan tas ut i samband med sammanträden och förrättningar.

Dessutom föreslås vissa ändringar i den politiska organisationen och dess arvodering. Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden föreslås få en tredje vice ordförande och i regionstyrelsen föreslås att en ledamot får ett utökat ansvarsområde. Ändringarna är kostnadsneutrala eftersom det görs en omfördelning av arvodet från ordförandena. Dessa ändringar har förts in i regionstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens reglementen samt i arvodesreglerna.

En uppföljning och utvärdering av den nya politiska organisationen och dess kostnader bör göras efter mandatperiodens första år.

Fullmäktiges presidium behandlade ärendet 2018-12-07 § 79 och föreslår regionfullmäktige:

1. Reviderad Arbetsordning för regionfullmäktige i Region Jämtland Härjedalen 2019 – 2022 fastställs.
2. Reviderat Reglemente för Regionstyrelsen i Region Jämtland Härjedalen 2019 -2022 fastställs.
3. Reviderat Reglemente för hälso- och sjukvårdsnämnd i Region Jämtland Härjedalen 2019 - 2022 fastställs.
4. Reviderat Reglemente för regional utvecklingsnämnd i Region Jämtland Härjedalen 2019 – 2022 fastställs.
5. Reviderat Reglemente för krisledningsnämnden i Region Jämtland Härjedalen 2019-2022 fastställs.
6. Reviderade Arvodesregler för förtroendevalda i Region Jämtland Härjedalen fastställs.
7. Regionfullmäktiges presidium får i uppdrag att utvärdera den nya politiska organisationen efter mandatperiodens första år.

Förslag till beslut

1. Regionstyrelsen tillstyrker fullmäktiges presidiums förslag.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Regionstyrelsen

2018-12-10

Yrkande

Elin Hoffner (V) yrkar att en ny punkt 2.5 läggs till i arbetsordningen om att politisk sekreterare har närvarorätt till möten i Region Jämtland Härjedalens interna politiska organisation där partierna inte tar plats av egen kraft och där sekretess inte råder.

Martine Eng (S) yrkar bifall till Elin Hoffners yrkande.

Thomas Andersson (C) och Anton Nordqvist (MP) yttrar sig.

Ajournering

Ärendet ajourneras kl. 15.45- 15.50.

Proposition

Ordförande ställer proposition på regiondirektörens förslag och finner det antaget.

Ordförande ställer proposition på Elin Hoffners tilläggsyrkande och finner det antaget.

Beslut

1. Regionstyrelsen tillstyrker fullmäktiges presidiums förslag samt föreslår regionfullmäktige att en ny punkt 2.5 läggs till i arbetsordningen om att politiska sekreterare har närvarorätt till möten i Region Jämtland Härjedalens interna politiska organisation där partierna inte tar plats av egen kraft och där sekretess inte råder.

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras till

Regionfullmäktige

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse om revidering av Arbetsordning för regionfullmäktige, Reglemente för regionstyrelsen och Arvodesregler för förtroendevalda
- Arbetsordning för regionfullmäktige i Region Jämtland Härjedalen 2019 - 2022
- Reglemente för Regionstyrelsen i Region Jämtland Härjedalen 2019 -2022
- Reglemente för hälso- och sjukvårdsnämnd i Region Jämtland Härjedalen 2019 -2022
- Reglemente för regional utvecklingsnämnd i Region Jämtland Härjedalen 2019 - 2022
- Reglemente för krisledningsnämnd i Region Jämtland Härjedalen 2019 - 2022
- Arvodesregler för förtroendevalda i Region Jämtland Härjedalen
- Bilaga om möjlighet till föräldraledighet och sjukledighet
- §79 RF pres Revidering av Arbetsordning för regionfullmäktige, Reglemente för regionstyrelsen och nämnderna och Arvodesregler för förtroendevalda



ARBETSORDNING FÖR REGIONFULLMÄKTIGE I REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN 2019 - 2022

VERSION: 1.2

BESLUTSINSTANS: REGIONFULLMÄKTIGE

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-11-27

Dnr: RS/2343/2016

ÄNDRINGSFÖRTECKNING

Version	Datum	Ändring	Beslutat av	Datum
1	2017-12-20	Nyutgåva	Regionfullmäktige	2018-02-14, § 27
1.1	2018-09-26	Tillägg i punkt 2.2 Presidiets uppgifter om beslut om verktyg och i frågor om sjuk- eller föräldraledighet. Ny punkt 2.5 om möjlighet till föräldraledighet och sjukledighet. Samt redaktionella ändringar.	Regionfullmäktige	2018-11-20, § XX
1.2	2018-11-27	Tillägg i punkt 2.2 Presidiets uppgifter om ansvar för demokrati samt i punkt 7.6 Talarordning om överenskommelse om talartider.	Regionfullmäktige	2018-12-11, § XX

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-11-27

Dnr: RS/2343/2016

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ÄNDRINGSFÖRTECKNING	2
1 ALLMÄNNA BESTÄMMELSER	5
2 REGIONFULLMÄKTIGES PRESIDIUM	5
2.1 Val av presidium	5
2.2 Presidiets uppgifter	5
2.3 Deltagande i sammanträde på distans	7
2.4 Möjlighet till föräldraledighet och sjukledighet	7
3 SEKRETERARE	7
4 TID OCH PLATS FÖR SAMMANTRÄDE	7
5 TILLKÄNNAGIVANDE AV SAMMANTRÄDE	8
6 KALLELSE TILL SAMMANTRÄDE	8
7 SAMMANTRÄDEN	9
7.1 Hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare	9
7.2 Upprop	9
7.3 Protokollsjusterare och röstsammanräknare	10
7.4 Turordning för ärendenas handläggning	10
7.5 Yttranderätt	10
7.6 Talarordning	11
7.7 Yrkanden	11
7.8 Deltagande i beslut	12
7.9 Omröstning	12
7.10 Reservation	12
7.11 Ordning vid sammanträdena	13

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-11-27

Dnr: RS/2343/2016

8	MOTIONER	13
9	INTERPELLATIONER	13
10	FRÅGOR	14
11	BEREDNING AV ÄRENDENA	15
12	ANMÄRKNING OCH ANSVARSFRIHET	15
13	MEDBORGARFÖRSLAG	15
14	FRÅGOR FRÅN ALLMÄNHETEN OCH ALLMÄNHETENS FRÅGESTUND	16
14.1	Frågor om årsredovisningen	16
14.2	Allmänhetens frågestund	16
15	FRÅGOR FRÅN FULLMÄKTIGELEDAMÖTER (FULLMÄKTIGES FRÅGESTUND) ..	16
16	FÖRLÄNGNING AV SAMMANTRÄDE OCH FORTSATT SAMMANTRÄDE	17
17	VALBEREDNING	17
18	PROTOKOLL	17
19	EXPEDIERING	18
20	IKRAFTTRÄDANDE	18

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-11-27

Dnr: RS/2343/2016

1 Allmänna bestämmelser

Utöver det som föreskrivs om regionfullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning.

Regionfullmäktige har 55 ledamöter. För ledamöterna finns de ersättare som utsetts enligt bestämmelserna i vallagen.

Ledamöternas placering i sammanträdeslokalen sker partivis utifrån mandatfördelningen. Inbördes placering sker genom respektive partis försorg.

Varje ledamot och ersättare ska få arbetsordning och kommunallag. Arbetsordning och kommunallag ska också finnas tillgängliga vid varje sammanträde med fullmäktige.

2 Regionfullmäktiges presidium

2.1 Val av presidium

Det är då val av regionfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande (presidium) för den tid de är valda till ledamöter i fullmäktige. Presidievalen genomförs på ett sammanträde som hålls före utgången av november månad **då nyvalda fullmäktige sammanträder första gången.**

Till dess valen har genomförts utövas ordförandeskapet av den som varit ledamot i fullmäktige längst tid (ålderspresident). Om två eller flera varit ledamöter lika länge, ska den äldste av dem vara ålderspresident.

Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamöter eller från sin presidiepost, väljer fullmäktige för resterande del av tjänstgöringstiden, en annan ledamot i stället för den som har avgått. Valet ska genomföras så snart det kan ske.

Om ordföranden är hindrad att fullgöra uppdraget, fullgör förste vice ordföranden det. Om också förste vice ordföranden är hindrad, fullgör andre vice ordföranden uppdraget.

Om samtliga i presidiet är hindrade att delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde, utser fullmäktige en annan ledamot att vara ordförande tillfälligt under frånvaron. Ålderspresidenten tjänstgör som ordförande tills den tillfällige ordföranden har utsetts.

2.2 Presidiets uppgifter

Fullmäktiges presidium har som uppgifter att:

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-11-27

Dnr: RS/2343/2016

- planera och genomföra regionfullmäktiges sammanträden,
- bereda ärenden om anmärkning och om ansvarsfrihet,
- ansvara för att fullmäktiges arbetsformer utvecklas,
- ansvarar för det tekniska stöd såsom datorer, läsplattor mm som regionfullmäktiges ledamöter behöver för att fullfölja sitt uppdrag. Den tekniska utrustningen ska stimulera distansoberoende möten,
- besluta om vilka förtroendevalda som har behov av och ska ha tillgång till tekniskt stöd såsom datorer, mobiltelefoner och tillhörande abonnemang till stöd för sitt arbete i regionuppdraget
- ansvara för en kontinuerlig översyn och utveckling samt ta initiativ till förändringar av regionens politiska organisation,
- ansvara för dialog och utveckling av regionens råd, ~~länshandikapp~~ **tillgänglighetsråd** och pensionärsråd,
- ansvara för frågor som handlar om de förtroendevaldas förutsättningar att fullgöra sina uppgifter,
- besluta i frågor om sjuk-, eller föräldraledighet för förtroendevalda,
- utbilda förtroendevalda,
- ta initiativ till frågor som ska beredas i fullmäktiges särskilda beredningar. Presidiet får lägga förslag till fullmäktige om vad som ska beredas och förslag till direktiv,
- besluta om deltagande i sammanträden och förrättning för ordförande och vice ordföranden i regionfullmäktige, i de uppdrag där de deltar på uppdrag av regionfullmäktige,
- bevaka frågor om säkerhet för förtroendevalda,
- ha övergripande ansvar för **demokrati**, jämställdhet, jämlikhet och integration,
- svara för regionfullmäktiges representation,
- ansvara för att regionens policys är aktuella,
- upprätta förslag till budget för revisorerna och patientnämnden,
- granska revisorernas och patientnämndens räkenskaper och förvaltning,
- upprätta årsredovisning och eventuell delårsrapport för revisorerna och patientnämnden,
- bereda ärenden till fullmäktige som revisorerna väcker i fullmäktige där styrelsen av beroendeskäl inte är lämplig som beredningsorgan,
- till regionstyrelsen föreslå samlad budget för den politiska organisationen för fullmäktige, fullmäktiges beredningar, styrelsen och nämnder samt
- inom den budgetram som regionfullmäktige fastställer för den politiska organisationen fullmäktige, fullmäktiges beredningar, styrelsen och nämnder, fördela och vid behov omfördela budget till respektive politiskt organ.

Presidiet har rätt att väcka ärenden i fullmäktige i frågor som ligger inom presidiets ansvarsområde.

Presidiet eller fullmäktiges ordförande representerar regionen i frågor där regionfullmäktige har beslutat att regionfullmäktige ska vara engagerat.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-11-27

Dnr: RS/2343/2016

2.3 Deltagande i sammanträde på distans

Ledamot får delta i sammanträde på distans. Vid sammanträde med deltagare på distans gäller reglerna för deltagande på distans i sammanträden i politiska organ.

Ledamot som önskar delta i sammanträde på distans ska senast fem dagar före sammanträdet anmäla detta till ordföranden och sekreterare. Ordföranden avgör om deltagande på distans får ske.

2.4 Möjlighet till föräldraledighet och sjukledighet

Förtroendevald enligt KL 4 kap 2 § har rätt till sjukledighet och föräldraledighet. Regionfullmäktige beslutar om att utse ersättare för förtroendevald som av regionfullmäktiges presidium beviljats ledighet. Beslutet om att utse en sådan ersättare avser en ersättare för en viss förtroendevald under en viss tid. (Se bilaga 1)

3 Sekreterare

Regiondirektören utser, efter samråd med fullmäktiges presidium, sekreteraren i fullmäktige.

Sekreteraren för fullmäktiges protokoll, ansvarar för expediering av fullmäktiges beslut och fulgör i övrigt de arbetsuppgifter som framgår av denna arbetsordning eller särskilt beslutas av fullmäktige.

4 Tid och plats för sammanträde

I 5 kap 12 § kommunallagen finns bestämmelser om fullmäktiges sammanträden.

Regionfullmäktige sammanträder minst fem gånger varje år.

Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena plats för fullmäktiges sammanträde.

De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, sammanträder nyvalda fullmäktige första gången i oktober senast vid utgången av november månad.

Fullmäktigesammanträde för val till uppdrag inom regionen, som blir lediga vid årets slut ska hållas senast andra veckan i december.

Fullmäktige ska årligen bestämma när ordinarie sammanträden ska hållas. Avgående fullmäktige bestämmer när första sammanträde med nyvalda fullmäktige ska hållas.

Extra sammanträde ska hållas med fullmäktige om regionstyrelsen eller minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. Begäran om

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-11-27

Dnr: RS/2343/2016

extra sammanträde ska göras skriftligen, ställas till ordföranden och inges till sekreteraren med uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlade på det extra sammanträdet.

Extra sammanträde hålls på den tid som ordförande bestämmer efter samråd med vice ordförandena.

Regionstyrelsen kan sammankalla fullmäktiges ledamöter och ersättare för information utan att sammanträde hålls.

Om det finns särskilda skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för ett sammanträde.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Om sammanträdet har tillkännagetts, ska beslutet tillkännas på regionens anslagstavla.

5 Tillkännagivande av sammanträde

Regler om tillkännagivande av fullmäktiges sammanträde finns i 5 kap 13 - 14 §§ kommunallagen.

I brådskande ärende som avses i 5 kap 14 § KL ska uppgift om ärendet tillkännas på regionens anslagstavla senast vardagen närmast före sammanträdesdagen.

6 Kallelse till sammanträde

Regler om kallelse till sammanträde finns i 5 kap 15 § kommunallagen.

Kallelse av ledamot och ersättare ska ske på ett lämpligt sätt senast en vecka före sammanträdet. Kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträde och om uppgift om de ärenden som ska behandlas.

Handlingar i de ärenden som har tagits upp i kallelsen ska minst en vecka före sammanträdesdagen göras tillgängliga för varje ledamot och tjänstgörande ersättare. Vill ledamot eller ersättare även fortsättningsvis ha handlingarna i pappersform måste det särskilt begäras.

Handlingar i ärenden som tillkännagetts enligt 5 kap 14 § ska göras tillgängliga för varje ledamot och ersättare så snart det kan ske, dock senast vardagen närmast före sammanträdesdagen.

Fullständiga handlingar i varje ärende ska i tillräckligt antal finnas tillgängliga i sammanträdeslokalen under hela det sammanträde vid vilket fullmäktige avses behandla ärendet.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-11-27

Dnr: RS/2343/2016

Interpellationer och frågor ska lämnas till **ska göras tillgängliga för** samtliga ledamöter och tjänstgörande ersättare före det sammanträde vid vilket de avses bli ställda. Frågor som ställs först sedan kungörelse om fullmäktigesammanträde lämnats till ledamöter och ersättare ~~delas ut endast~~ **görs tillgängliga för** till tjänstgörande ledamöter och ersättare vid detta sammanträde.

Fullmäktiges handlingar till sammanträden ska inför sammanträdet göras tillgängliga på regionens webbplats.

7 Sammanträden

7.1 Hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare

Kan fullmäktigeledamot inte delta i sammanträde ska denne underrätta respektive politiskt parti som kallar den ersättare till tjänstgöring som står närmast i tur. Meddelande om ersättares tjänstgöring ska lämnas till fullmäktiges sekreterare senast dag före sammanträde med fullmäktige.

Om en ledamot eller ersättare utan föregående anmälan uteblir från ett sammanträde, eller hinder uppkommer sedan ledamot inställt sig till sammanträdet, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig och som står i tur att tjänstgöra.

Om någon annan ersättare som är behörig att tjänstgöra finns närvarande vid sammanträdet, får ordföranden dock i stället kalla in den ersättaren.

Om begränsning i ersättares tjänstgöringsrätt finns bestämmelser i 5 kap 17 - 20 §§ kommunallagen.

Ordföranden bestämmer när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl bör inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

7.2 Upprop

Vid sammanträdes början hålls upprop av samtliga tjänstgörande fullmäktigeledamöter och tjänstgörande ersättare. Upprop förrättas också i början av varje ny sammanträdesdag och när ordföranden anser att det behövs.

En förteckning över tjänstgörande ledamöter och ersättare ska finnas tillgänglig vid varje sammanträde med fullmäktige.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-11-27

Dnr: RS/2343/2016

7.3 Protokollsjusterare och röstsammanräknare

Sedan upprop förrättats väljer fullmäktige två ledamöter att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet samt att i förekommande fall biträda ordföranden och sekreteraren vid röstsammanräkningarna.

Ordföranden tillkännager därefter tiden och platsen för justering. Alla justerare ska vara närvarande vid denna tidpunkt.

7.4 Turordning för ärendenas handläggning

Fullmäktige behandlar ärendena i den turordning som de har tagits upp i den fullständiga föredragningslistan. Fullmäktige kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden.

Om det finns särskilda skäl, kan fullmäktige besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta den senare under sammanträdet.

Ärende som av särskilt skäl inte kunnat tas upp i den fullständiga föredragningslistan behandlas i den ordning ordföranden bestämmer. Handlingar i sådana ärenden ska göras tillgängliga för fullmäktiges ledamöter före ärendets behandling.

7.5 Yttranderätt

Regionens revisorer får delta i överläggningen när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen samt ärenden som berör revisorernas egen förvaltning.

Ordföranden kallar efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs revisorerna, anställda hos regionen eller utomstående sakkunniga för att lämna upplysningar vid sammanträdena.

Om fullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden efter samråd med vice ordförandena i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

Ledamöter i regionstyrelsen får delta i överläggningarna men inte i besluten även om de inte är ledamöter i fullmäktige.

Regiondirektören får lämna upplysningar i samtliga ärenden samt yttra sig om lagligheten av allt som förekommer vid sammanträdena.

Fullmäktiges sekreterare får yttra sig om handläggningen av ärenden.

Rätt att delta i fullmäktiges överläggningar men inte i besluten har även sådan av fullmäktige utsedd ledamot i styrelse för företag, som avses i 10 kap 2 och 6 §§

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-11-27

Dnr: RS/2343/2016

kommunallagen vid besvarande av interpellation eller fråga som rör respektive företag som enligt avsnitt 9 eller 10 har överlämnats för att besvaras av denne.

~~Om någon talare avlägsnar sig från ämnet för överläggningen och efter tillsägelse inte rättar sig, får ordföranden ta ifrån talaren ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under ett anförande.~~

7.6 Talarordning

Ledamöterna får ordet för anföranden i den ordning de anmäler sig. Turordningen för anförandena bryts dock, när någon ledamot får ordet för replik.

En ledamot som redan yttrat sig under en överläggning har rätt att få ordet för replik med anledning av en efterföljande talares anförande.

En ledamot som inte har yttrat sig under en överläggning har rätt att få ordet för replik om någon talare riktar sig direkt till ledamoten. En talare får avge två repliker på samma huvudanförande.

Den som har ordet för replik får tala i högst två minuter. En ledamot vars anförande föranleder en replik har rätt att med anledning av detta få ordet för egna repliker.

Om två eller flera ledamöter avger repliker med anledning av ledamotens anförande, får ordföranden ge ledamoten ordet för fler än två repliker.

Ordföranden bestämmer i vilken ordning de som enligt denna arbetsordning tillkallats eller de som utöver ledamöterna har rätt att delta i överläggningarna ska få ordet.

~~Om någon talare avlägsnar sig från ämnet för överläggningen och efter tillsägelse inte rättar sig, får ordföranden ta ifrån talaren ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under ett anförande.~~

Talare ska tala från den plats som särskilt anvisats.

Fullmäktige kan göra frivilliga begränsningar i talartiden genom särskild överenskommelse mellan ledamöterna.

7.7 Yrkanden

Ledamot som framställer ett yrkande ska i samband med yrkandet inlämna det skriftligt till presidiet.

När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkande som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats rätt.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-11-27

Dnr: RS/2343/2016

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller återtas, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

7.8 Deltagande i beslut

En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden, innan ordföranden lägger fram förslag till beslut.

7.9 Omröstning

Begärs omröstning, som avses i 5 kap 54 - 56 §§ kommunallagen ska den genast verkställas.

Om inte omröstningssystem används görs upprop för omröstning efter den förteckning över tjänstgörande ledamöter och ersättare som upprättats enligt avsnitt 7.2 i arbetsordningen. Ordföranden avger alltid sin röst sist.

Sedan omröstningen har avslutats befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Leder omröstningen vid öppen omröstning till oenighet med avseende på omröstningsresultatet ska ny omröstning genast verkställas.

Om en omröstning begärs, när fullmäktige förrättar ett val eller behandlar ett ärende som rör anställning av personal, tillämpas bestämmelserna i tredje och fjärde styckena på motsvarande sätt.

Valsedlar ska alltid finnas tillgängliga under sammanträdena i tillräckligt antal. En valsedel ska uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.

En valsedel är ogiltig om den upptar

- namnet på någon som inte är valbar,
- flera eller färre namn än det antal personer som ska väljas,
- ett namn som inte klart utvisar vem som avses eller
- i övrigt inte uppfyller det som har föreskrivits om valsedel i föregående stycke.

Det som sagts nu gäller inte vid val som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

Anteckningslistor från öppen omröstning och avlämnade valsedlar ska förvaras på betryggande sätt till dess protokollförda beslut vunnit laga kraft.

7.10 Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-11-27

Dnr: RS/2343/2016

Om fullmäktige beslutar att omedelbart justera den paragraf i protokollet som reservationen avser, ska motiveringen dock lämnas så snart det kan ske och senast under den sammanträdesdag då beslutet fattades.

7.11 Ordning vid sammanträdena

Ordföranden vakar över ordningen vid sammanträdena. Om någon uppträder störande och efter tillsägelse inte rättar sig, får ordföranden visa ut vederbörande.

Om sådan oordning uppstår att ordföranden inte kan avstyra den, får ordföranden upplösa sammanträdet.

8 Motioner

En motion ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter.

Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma motion.

En motion väcks genom att den ges in till regionen. Motionen ska anmälas vid nästa fullmäktigesammanträde. Motion får också ges in vid ett sammanträde med fullmäktige.

Ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett sammanträde.

Fullmäktiges presidium ska två gånger varje år (juni och november) redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Om någon fullmäktigeledamot eller tjänstgörande ersättare begär det, ska vid sådan anmälan även redovisas hur motionen dittills beretts.

Motion ska beredas så att fullmäktige kan fatta beslut med anledning av motionen vid sammanträde som hålls inom ett år från det att motionen väcktes.

9 Interpellationer

Interpellationer ska avse ämnen som hör till fullmäktiges, en nämnds eller en fullmäktigeberednings handläggning. De får dock inte avse ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

Interpellationen ska vara skriftlig, ha ett bestämt innehåll och vara försedd med motivering. En interpellation bör ställas endast i angelägenheter av större intresse för regionen.

Interpellationen ska ges in till sekretariatet senast tio (10) kalenderdagar innan det sammanträde som ledamoten avser att ställa den. Exempel: Om ett sammanträde infaller på tisdagen en vecka ska motionen vara inlämnad senast fredagen andra veckan före sammanträdet.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-11-27

Dnr: RS/2343/2016

En ersättare får lämna in en interpellation under ett sammanträde, om ersättaren tjänstgör som ledamot under sammanträdet. Sekreteraren ser till att interpellationen blir registrerad i regionens diarium.

Interpellation får ställas till ordföranden i regionstyrelsen eller nämnd, till övriga ledamöter i regionstyrelsen eller nämnd, till ordföranden i fullmäktigeberedning och till regionfullmäktiges ordförande, vice ordförande och andre vice ordförande.

Interpellation som getts in inom föreskriven tid bör besvaras under det sammanträde vid vilken den har ställts.

Ordföranden och övriga ledamöter i regionstyrelsen eller nämnd får överlämna till annan styrelse- eller nämndledamot att besvara interpellationen.

Svar på interpellation ska vara skriftligt. Det ska tillhandahållas ledamöterna dagen före den sammanträdesdag då interpellationen ska tas upp till behandling.

Den ledamot som har ställt interpellationen bör om möjligt få del av svaret före det fullmäktigesammanträde då svaret ska lämnas.

Om interpellationen avser förhållanden i ett företag som avses i 10 kap, 2 eller 6 §§ KL (kommunalt företag), får den ordföranden som fått interpellationen överlämna till en ledamot i företagets styrelse, som ha valts av fullmäktige, att besvara interpellationen.

En ersättare som har ställt en interpellation får delta i överläggningen då svaret på interpellationen behandlas bara om ersättaren tjänstgör som ledamot också vid det tillfället.

10 Frågor

För att få upplysningar får ledamöterna ställa frågor. Frågor ska avse ämnen som hör till fullmäktiges, en nämnds eller en fullmäktigeberednings handläggning. De får dock inte avse ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

En fråga ska vara skriftlig och ha ett bestämt ämne. Den får vara försedd med en kort inledande förklaring. När en fråga besvaras, får bara den som ställer frågan och den som svarar delta i överläggningen.

Frågan ska ges in till sekretariatet senast tredje vardagen före det fullmäktigesammanträde som ledamoten avser att ställa den.

Vad som sägs i avsnitt 9 tillämpas också på fråga med undantag av tidpunkten för inlämnandet, formen för svaret och tidpunkten för lämnande av svaret.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-11-27

Dnr: RS/2343/2016

11 Beredning av ärendena

Om beredning av ärende till fullmäktige finns bestämmelser i 5 kap 26-36 §§ kommunallagen.

Ärenden som ska behandlas i fullmäktige bereds av en fullmäktigeberedning, regionstyrelsen eller en nämnd som har ansvaret för ärendet.

Fullmäktiges presidium bestämmer när fullmäktige ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag.

12 Anmärkning och ansvarsfrihet

Om prövning av frågan om anmärkning och om ansvarsfrihet finns bestämmelser i 5 kap 24 – 25 §§ kommunallagen. Om inhämtande av förklaring över anmärkning som har framställts i revisionsberättelsen och om revisorernas uttalande att ansvarsfrihet inte tillstyrks finns bestämmelser i 5 kap 32 § kommunallagen.

Överväger fullmäktige att från fullmäktiges sida framställa en anmärkning mot styrelsen, en nämnd, en fullmäktigeberedning eller mot enskilda förtroendevalda ska den som berörs av anmärkningen ges möjlighet att yttra sig.

13 Medborgarförslag

Alla som är folkbokförda i länet har rätt att inlämna förslag till regionfullmäktige. Ett sådant förslag kallas medborgarförslag.

Medborgarförslag ska handla om frågor inom regionens ansvarsområde, bara innehålla ett ämne och minst ett tydligt förslag på en åtgärd som regionen ska genomföra. Vid tveksamhet avgör fullmäktiges presidium om medborgarförslaget ska behandlas.

Medborgarförslag ska vara skriftligt och undertecknat av en eller flera enskilda personer.

Ett medborgarförslag väcks genom att det ges in till regionen. Sekretariatet ska se till att det anmäls vid nästa fullmäktigesammanträde.

Medborgarförslag ska beredas som motioner enligt kommunallagen och arbetsordningens regler för behandling av motion ska tillämpas.

Allmänheten ska på regionens hemsida informeras om medborgarförslaget och beredas möjlighet att lämna synpunkter på detta under handläggningens gång.

Ett berett medborgarförslag ska behandlas av fullmäktige i anslutning till punkten Allmänhetens frågor.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-11-27

Dnr: RS/2343/2016

Förslagsställaren ska bjudas in till det fullmäktige som ska behandla förslaget och har rätt att yttra sig under behandlingen av medborgarförslaget.

Svaret på medborgarförslaget ska vara skriftligt och lättläst.

14 Frågor från allmänheten och allmänhetens frågestund

14.1 Frågor om årsredovisningen

Allmänheten får ställa frågor om årsredovisningen under det sammanträde då fullmäktige behandlar årsredovisningen.

I tillkännagivandet till sammanträdet ska anges tid och plats för behandlingen av frågor. Frågorna ska behandlas innan fullmäktige behandlar årsredovisningen. Under behandlingen av frågor får någon överläggning (förslag eller yrkanden) inte förekomma.

14.2 Allmänhetens frågestund

Vid varje fullmäktigesammanträde har allmänheten tillfälle att ställa frågor till en namngiven fullmäktigeledamot eller ett visst parti som finns representerat i regionfullmäktige, Allmänhetens frågestund.

Frågor ska vara skriftliga och undertecknade av frågeställaren och lämnas in till regionen minst en dag före sammanträdet. Frågorna ska besvaras vid en särskilt angiven tidpunkt under sammanträdet.

Respektive fullmäktigeledamot eller parti ansvarar för att frågeställaren samt övriga partier i fullmäktige får skriftliga svar vid eller efter sammanträdet.

Regionfullmäktiges presidium bestämmer hur frågestunden ska genomföras och bestämmer vilka förtroendevalda eller anställda som behöver kallas för att lämna upplysningar.

15 Frågor från fullmäktigeledamöter (fullmäktiges frågestund)

Vid varje fullmäktigesammanträde ska ledamot eller tjänstgörande ersättare få tillfälle att ställa frågor i dagsaktuella ämnen som berör regionens verksamhet eller roll i samhället till någon ledamot i regionstyrelsen. Frågorna ska vara korta och muntliga liksom svaren. Frågor och svar begränsas till två minuter vardera. En följdfråga får ställas och besvaras.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-11-27

Dnr: RS/2343/2016

Fullmäktiges frågestund, som inte ska användas till debatt, ska genomföras vid varje fullmäktigesammanträde. Frågestunden får vara högst 30 minuter. Tiden får utökas om det behövs.

16 Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast när och var sammanträdet ska fortsätta.

17 Valberedning

På det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för mandatperioden.

Valberedningen består av en ledamot från varje i fullmäktige invalt parti och lika många ersättare.

Fullmäktige utser bland ledamöterna i valberedningen en ordförande och en vice ordförande.

Valberedningen ska lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige ska behandla med undantag av valen av fullmäktiges presidium.

Fullmäktige kan dock besluta att förrätta ett visst val utan föregående beredning.

I fråga om sammanträden, beslutsförfarande, jäv, beslutsförhet, protokoll och justering av protokoll tillämpas på valberedningen det som föreskrivs om nämnd i kommunallagen.

Regiondirektören utser sekreterare åt valberedningen.

18 Protokoll

Om protokoll och reservation till protokollet finns bestämmelser i 5 kap 65 - 70 §§ och 8 kap 12 § kommunallagen. Beträffande särskilt yttrande till protokollet gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs om reservation i avsnitt 7.10 arbetsordningen.

Protokollet justeras av ordföranden och de särskilda ~~justeringsmän~~ **justerare** som valts enligt avsnitt 7.3 i arbetsordningen.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-11-27

Dnr: RS/2343/2016

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som ordföranden lett.

Justering sker, förutom genom namnteckning på därför avsedd plats, genom signum på varje sida av protokollet.

Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Justering som verkställs av fullmäktige sker genom godkännande sedan protokollstexten uppläses eller på annat sätt hållits tillgänglig för fullmäktiges ledamöter och tjänstgörande ersättare.

19 Expediering

Sekreteraren ansvarar för att utdrag ur protokollet lämnas till dem som är berörda av i protokollet intagna beslut.

Om fullmäktige inte beslutar något annat, undertecknar ordföranden och kontrasignerar regiondirektören fullmäktiges skrivelser och de andra handlingar som upprättas i fullmäktiges namn.

20 Ikraftträdande

Denna arbetsordning träder i kraft den 1 januari 2019.

Arbetsordningen är fastställt av regionfullmäktige 2018-02-14, § 27 och reviderad 2018-12-11 § XX.



REGLEMENTE FÖR REGIONSTYRELSEN I REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN 2019 -2022

VERSION: 1.3

BESLUTSINSTANS: REGIONFULLMÄKTIGE

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

ÄNDRINGSFÖRTECKNING

Version	Datum	Ändring	Beslutat av	Datum
1	2017-12-18	Nyutgåva	Regionfullmäktige	2018-02-14, § 27
1.1	2018-06-20	Tillägg under rubriken Delegering från fullmäktige punkt 3.1 Ekonomi - Omdisponering mellan objekt inom investeringsbudgetens totalram	Regionfullmäktige	2018-06-20 § 88
1.2	2018-09-27	Tillägg under punkten 2.1.1 Ledning och styrning - ansvara för och arbeta med övergripande frågor om folkhälsa ur ett befolkningsperspektiv, samt redaktionella ändringar Ny formulering under punkten 2.4 Personal	Regionfullmäktige	2018-11-20, § XX
1.3	2018-12-07	Tillägg i punkt 1 Ledamöter och presidium om 3:e vice ordförande samt tillägg i punkt 2.1.1 Uppgifter om samverkansarenor	Regionfullmäktige	2018-12-11, § XX

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ÄNDRINGSFÖRTECKNING	2
1 LEDAMÖTER OCH PRESIDIUM	5
2 UPPGIFTER	5
2.1 Uppgifter	5
2.1.1 <i>Ledning och styrning</i>	5
2.1.2 <i>Hälsa- och sjukvård</i>	6
2.2 Kontroll och uppföljning	6
2.3 Personalorgan	7
2.4 Personal	7
2.5 Stöd- och servicefunktioner	7
2.6 Regler och riktlinjer	8
2.7 Personuppgiftsansvar	8
3 DELEGERING FRÅN FULLMÄKTIGE	8
3.1 Ekonomi	8
3.2 Tvister om fordringar	9
3.3 Fastigheter	9
3.4 Yttranden	9
3.5 Hälsa- och sjukvård	9
3.6 Organisation	10
3.7 Övrigt	10
4 SAMMANTRÄDEN	10
4.1 Ersättare	10
4.2 Deltagande på distans	10

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

4.3	Sekreterare.....	10
4.4	Sammanträdesplan	11
4.5	Kallelser och handlingar	11
4.6	Föredragande	11
4.7	Yttranderätt.....	11
4.8	Särskilt tillkallade	11
4.9	Offentliga sammanträden	11
4.10	Hur ärendena avgörs.....	11
4.11	Justering av protokoll	11
4.12	Delgivning av protokoll	12
5	UTSKOTT.....	12
6	ÖVRIGT.....	12
6.1	Underskrifter	12
6.2	Delgivning.....	12
6.3	Arkiv.....	13
7	ARKIVMYNDIGHET	13
8	IKRAFTTRÄDANDE.....	13

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

1 Ledamöter och presidium

Regionstyrelsen har 15 ledamöter och 15 ersättare, som väljs för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter det år då val av fullmäktige har skett i hela landet (6 kap 19 § kommunallagen).

Regionstyrelsen har en ordförande, en 1:e vice ordförande, en 2:e vice ordförande **samt en 3:e vice ordförande** (presidiet), som väljs av fullmäktige för den tid de valts som ledamöter i regionstyrelsen. I **regionstyrelsen ska det också finnas en ledamot med utökat ansvarsområde.**

Ordföranden och vice ordförandena benämns regionråd/oppositionsråd.

Om ordföranden är hindrad att fullgöra uppdraget, fullgör förste vice ordföranden det. Om också förste vice ordföranden är hindrad, fullgör andre vice ordföranden uppdraget.

Vid samtidigt hinder för ordföranden och vice ordförandena samt vid längre hinder för ordföranden under tjänstgöringsperioden (>30 dagar) utser regionstyrelsen annan ledamot att för tillfället föra ordet. Till dess valen har gjorts utövas ordförandeskapet av den som varit ledamot längst tid. Om två eller flera har varit ledamöter lika länge har den äldste av dem företräde.

2 Uppgifter

2.1 Uppgifter

2.1.1 Ledning och styrning

Regionstyrelsen är regionens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela regionens utveckling och ekonomiska ställning.

Regionstyrelsen ska

- leda och samordna planering och uppföljning av regionens verksamheter och ekonomi,
- ha uppsikt över den verksamhet som bedrivs i nämnder, kommunala bolag, föreningar eller stiftelser som anges i 10 kap 2 § och 6 § kommunallagen, kommunalförbund som regionen är medlem i, finansiella samordningsförbund och företag som utför verksamhet åt regionens på entreprenad,
- uppmärksamhet följa de frågor som kan inverka på regionens utveckling och ekonomiska ställning och göra de framställningar som behövs,
- ansvara för den ekonomiska förvaltningen,

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

- ansvara för förvaltningen av regionens fastigheter och anskaffning av lokaler för regionens behov,
- ansvara för forskning och utveckling,
- **ansvara för och arbeta med övergripande frågor om folkhälsa,**
- ansvara för förvaltningen av regionens förvaltningsfonder såvida det inte görs av annan nämnd,
- ansvara för regionens försäkringsskydd,
- arbeta med frågor om jämställdhet, mångfald och integration,
- **Delta i Regionens samverkansråd och samverkansarenor för kommuner och region i frågor inom sitt verksamhetsområde,**
- bevaka och tillvarata regionens intresse vid bolags- och föreningsstämmor i de företag som regionen helt eller delvis äger eller på annat sätt har intresse i såvida det inte görs av annan nämnd,
- bereda ärenden som ska handläggas av fullmäktige såvida beredning inte görs av en fullmäktigeberedning eller nämnd samt yttra sig över ärenden som ska handläggas av fullmäktige och som beretts av en fullmäktigeberedning eller nämnd med de begränsningar som framgår av 5 kap 29 - 33 §§ kommunallagen.
- verkställa fullmäktiges beslut inom sitt förvaltningsområde och
- i övrigt fullgöra de uppdrag som fullmäktige har lämnat över till regionstyrelsen.

2.1.2 Hälso- och sjukvård

Regionstyrelsen har utöver uppgiften som regionens styrelse även uppgift att

- leda hälso- och sjukvården inom regionen enligt 11 kap 1 § hälso- och sjukvårdslagen vad avser beställning av hälso- och sjukvård enligt valfrihetssystem för primärvård eller annan vård och frågor som rör lagen om läkarvårdsersättning och lagen om ersättning för sjukgymnastik,
- leda folk tandvården inom regionen enligt 11 § tandvårdslagen vad avser beställning av barn- och ungdomstandvård enligt valfrihetssystem för barn- och ungdomstandvård och tandvård enligt 8a § tandvårdslagen,
- ansvara för ledningen av den civila hälso- och sjukvården samt den övriga verksamhet för det civila försvaret som regionen ska bedriva enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

2.2 Kontroll och uppföljning

Regionstyrelsen ska

- se till att den interna kontrollen är tillräcklig dels för sin egen verksamhet, dels uppmärksammat följa att motsvarande planer görs inom regionens nämnder samt att nämndernas verksamhet bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Regionstyrelsen ska årligen fastställa en plan och följa upp den interna kontrollen,
- vid varje fullmäktigesammanträde redovisa uppdrag som fullgjorts enligt delegation från fullmäktige,

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

- snarast möjligt och senast den 15 april till fullmäktige och revisorerna överlämna årsredovisningen för föregående år (11 kap 20 § kommunallagen),
- informera från verksamheten om ärenden som har betydelse för fullmäktiges utövning av sin verksamhetsstyrning (regionstyrelsens rapport).

Regionstyrelsen får

- begära in de yttranden och upplysningar som behövs från beredningar, nämnder, de företag där regionen har ett betydande inflytande och anställda för att regionstyrelsen ska kunna fullgöra sina uppgifter.

2.3 Personalorgan

Regionstyrelsen ska ha hand om regionövergripande frågor (frågor där regionen uppträder som en part och som personalpolitiskt behöver hållas ihop) som rör förhållande mellan regionen som arbetsgivare och dess arbetstagare (inklusive hälso- och sjukvårdsnämndens, regionala utvecklingsnämndens, patientnämndens och revisorernas personal) och ska därför

- träffa kollektivavtal med undantag av lokala kollektivavtal i frågor som rör endast patientnämndens förvaltning och revisorernas förvaltning. Undantaget gäller dock inte i frågor om undantag från arbetstidslagen eller som är föremål för tviste-förhandlingar,
- informera enligt § 19 lagen om medbestämmande i arbetslivet och förhandla på regionens vägnar enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt mellan regionen som arbetsgivare och dess arbetstagare med undantag av information enligt 19 § och förhandlingar enligt 11 – 14 och 38 §§ lagen om medbestämmande i arbetslivet i frågor som rör personal vid, patientnämndens förvaltning och revisorernas förvaltning,
- avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan regionen som arbetsgivare och dess arbetstagare,
- lämna uppdrag som avses i kommunala delegationslagen,
- besluta om stridsåtgärder,
- teckna avtalsförsäkringar,
- besluta om samordning av utgående pensionsförmåner från regionen och löneförmåner i samband med anställning efter pensionsavgång,

2.4 Personal

Regionstyrelsen har arbetsgivaransvar för regionens personal med undantag för personal på patientnämndens kansli och revisionskontoret. Styrelsen ska därför inom sitt verksamhetsområde ha hand om frågor som rör förhållandet mellan styrelsen som arbetsgivare och dess arbetstagare. Styrelsen har verksamhetsansvar och personalansvar med därtill hörande arbetsmiljöansvar för förvaltningsområde regionstaben.

2.5 Stöd- och servicefunktioner

Regionstyrelsen ska svara för regionens

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

- administrativa stödsystem för ärendehantering och diarium samt nämndadministration, med undantag för patientnämnden och regionens revisorer,
- IT-infrastruktur och regionövergripande IT-system,
- löne- och personaladministrativa stödsystem,
- ekonomisystem,
- kommunikationsverksamhet och
- stöd- och servicefunktioner inklusive administrativt stöd till Regionens samverkansråd.

2.6 Regler och riktlinjer

Regionstyrelsen ska utfärda de regler och riktlinjer till nämnderna som behövs med anledning av styrelsens ansvar för den ekonomiska förvaltningen och förvaltningen av fastigheter, administrationen samt för stöd- och servicefunktioner.

2.7 Personuppgiftsansvar

Regionstyrelsen har ansvar för de behandlingar av personuppgifter som sker inom nämndens verksamhetsområde.

3 Delegering från fullmäktige

Regionstyrelsen beslutar enligt 6 kap 3 § kommunallagen i frågor som rör förvaltningen och i frågor som den enligt lag eller annan författning ska handha.

Styrelsen ska besluta i följande grupper av ärenden. Är ett enskilt ärende som omfattas av dessa bestämmelser av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för regionen ska det avgöras av fullmäktige.

3.1 Ekonomi

Besluta i ärenden som rör

- upplåning, placering och förvaltning av likvida medel gällande stiftelser och donationsfonder enligt reglemente avseende finansiering och skuldförvaltning samt förvaltning av likviditet och pensionsmedel i Region Jämtland Härjedalen,
- avskrivning av fordran som uppgår till mindre än 8 basbelopp,
- om disponering mellan objekt inom investeringsbudgetens totalram
- användning av pott till regionstyrelsens förfogande och pott för akuta investeringar i investeringsbudget,
- godkännande av bankgarantier eller försäkringsgarantier i samband med entreprenader,
- utdelning från regionens förvaltade fonder som styrelsen har hand om,
- vilka förtroendevalda som ska ha rätt att inneha betalkort utfärdade på regionen och regionabonnemang för telefoni och datatrafik med tillhörande utrustning.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

3.2 Tvister om fordringar

- På regionens vägnar träffa överenskommelse i mål eller ärenden om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal.

3.3 Fastigheter

Besluta om

- köp, försäljning, byte och fastighetsreglering av fastighet eller del av fastighet till ett värde <100 basbelopp i varje enskilt ärende och inom av fullmäktige fastställd kostnadsram och andra riktlinjer beträffande villkor i övrigt,
- att arrendera ut eller annars upplåta fastighet eller del av fastighet som ägs av regionen,
- att hyra ut eller annars upplåta nyttjanderätt i fastighet eller del av fastighet som ägs av regionen,
- arrende av mark och byggnader för verksamhetens behov,
- rivning av byggnader på regionens fastigheter,
- att ingå avtal om servitut, ledningsrätt, rätt till väg eller nyttjanderätt i annan tillhörig fastighet,
- att belasta regionens fastigheter med servitut, ledningsrätt eller nyttjanderätt för ledning, rätt till väg eller rätt till anläggning enligt fastställd detaljplan genom avtal eller med tillämpning av bestämmelserna i fastighetsbildningslagen, anläggningslagen, ledningsrättslagen eller väglagen.

3.4 Yttranden

Besluta om att

- lämna yttranden som ankommer på fullmäktige om inte yttrandet är av principiell betydelse samt avge yttrande om remisstiden inte medger att yttrandet kan behandlas vid ordinarie sammanträde med fullmäktige om det inte ankommer på någon annan nämnd,
- lämna yttrande över planer, utredningar och remisser om det inte ankommer på någon annan nämnd och att
- i övrigt besluta om framställningar och skrivelser som omständigheterna kan föranleda.

3.5 Hälso- och sjukvård

Besluta i ärenden som rör

- beställning av hälso- och sjukvård enligt valfrihetssystem i primärvården eller annan vård,
- besluta i ärenden enligt lagen om läkarvårdsersättning och lagen om ersättning för sjuk-gymnastik,
- besluta i ärenden som rör beställning av tandvård enligt valfrihetssystem för barn- och ungdomstandvård och
- besluta i ärenden som rör tandvård enligt 8a § tandvårdslagen.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

3.6 Organisation

Besluta om

- regionens förvaltningsorganisation med undantag av patientnämndens förvaltning och revisorernas förvaltning inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt.

3.7 Övrigt

Besluta om

- att ta emot gåvor av lös egendom i enlighet med regler för gåvor och donationer,
- att ta emot eller avstå från att ta emot en donation bestående av lös egendom (förvaltningsuppdrag) vars kapital upp till högst 500 tkr i enlighet med regler för gåvor och donationer,

4 Sammanträden

4.1 Ersättare

Kan ledamot inte delta i sammanträde med regionstyrelsen ska ledamoten utan dröjsmål inkalla den ersättare till tjänstgöring vid sammanträdet, som står närmast i tur.

Reglerna i 5 kap 17 -19 § § kommunallagen om ersättares tjänstgöringsrätt ska gälla för ersättare i styrelsen. Infinner sig ordinarie ledamot under pågående sammanträde, till vilket han förut anmält förhinder, upphör ersättarens tjänstgöringsrätt i regel när beslut fattats i det ärende som behandlades när den ordinarie ledamoten kom till sammanträdeslokalen.

Ersättare som är närvarande vid styrelsens sammanträde utan att tjänstgöra har rätt att delta i överläggningarna samt att få sin mening antecknad till protokollet.

4.2 Deltagande på distans

Ledamot får delta i sammanträde på distans. Vid sammanträde med deltagare på distans gäller reglerna för deltagande på distans i sammanträden i politiska organ.

Ledamot som önskar delta i sammanträde på distans ska senast fem dagar före sammanträdet anmäla detta till ordföranden och sekreterare. Ordföranden avgör om deltagande på distans får ske.

4.3 Sekreterare

Sekreterare åt regionstyrelsen utses av regiondirektör.

Sekreteraren för styrelsens protokoll, ombesörjer expedieringen av styrelsens beslut och fullgör i övrigt de uppgifter som framgår av detta reglemente eller särskilt beslutas av styrelsen.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

4.4 Sammanträdesplan

Regionstyrelsen ska för varje kalenderår upprätta en plan över sina sammanträden.

4.5 Kallelser och handlingar

Kallelse och en preliminär föredragningslista över de ärenden som avses bli behandlade vid sammanträdet ska göras tillgängliga för styrelsens ledamöter och ersättare i god tid (minst 7 dagar) före varje sammanträde med regionstyrelsen.

Slutlig föredragningslista fastställs vid varje sammanträdes början.

Fullständiga handlingar i de ärenden som har satts upp på föredragningslistan ska före sammanträdet göras tillgängliga för varje ledamot och tjänstgörande ersättare. Handlingarna ska också göras tillgängliga på regionens webbplats om det inte strider mot lag eller annan författning.

4.6 Föredragande

Regiondirektören eller den som direktören utser är föredragande vid regionstyrelsens sammanträden och har rätt att delta i överläggningarna.

4.7 Yttranderätt

Regionstyrelsens sekreterare får yttra sig i formella frågor som uppkommer under sammanträde med regionstyrelsen och lämna upplysningar med anknytning till sammanträdeshandlingarna.

4.8 Särskilt tillkallade

Förtroendevald eller tjänsteman hos regionen eller särskilt sakkunnig som avses i 6 kap 26 § andra stycket kommunallagen kallas av regionstyrelsens ordförande. Den som har kallats får meddela de upplysningar som begärs och har i övrigt endast yttranderätt som direkt avser upplysningarna.

4.9 Offentliga sammanträden

Regionstyrelsen får besluta att dess sammanträden ska vara offentliga med de undantag som framgår av kommunallagen.

4.10 Hur ärendena avgörs

Regler om omröstning finns i 6 kap 33 § och 5 kap 53 - 56 § § kommunallagen.

4.11 Justering av protokoll

Regler om protokoll och reservation till protokollet finns i 6 kap 35 § och 5 kap 65 - 67 och 69 §§ samt 8 kap 12 § kommunallagen. Beträffande särskilt yttrande till protokollet gäller i

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

tillämpliga delar vad som föreskrivs om reservation i avsnitt 7.10 i regionfullmäktiges arbetsordning.

Regionstyrelsen utser för varje sammanträde en ledamot eller tjänstgörande ersättare att tillsammans med ordföranden justera regionstyrelsens protokoll.

Har flera ordföranden fungerat vid sammanträdet, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som avser de delar av sammanträdet som denne lett förhandlingarna.

Justering sker, förutom genom namnteckning på därför avsedd plats, genom signering på varje sida av protokollet.

4.12 Delgivning av protokoll

Regionstyrelsens sekreterare ska se till att utdrag ur styrelsens protokoll lämnas till dem som är berörda av i protokollet intagna beslut, såvida vederbörande inte får ett fullständigt protokoll.

5 Utskott

Regionstyrelsen ska inte ha utskott.

6 Övrigt

6.1 Underskrifter

Avtal, andra handlingar och liknande samt skrivelser i regionstyrelsens namn skrivs under av ordföranden eller vid förfall för denne, av vice ordföranden, i båda fallen med kontrasignation av regiondirektören.

Avtal, andra handlingar samt skrivelser i ärenden som beslutas av delegat skrivs under av delegaten.

Skrivelser till följd av verkställighet av beslut undertecknas av tjänsteman som verkställer beslut.

Regionstyrelsen får besluta att underskrift i vissa fall ska ske i annan ordning.

6.2 Delgivning

Delgivning med regionstyrelsen sker med ordföranden, dess sekreterare eller den som enligt särskilt beslut är behörig att ta emot delgivning.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

6.3 Arkiv

Regionstyrelsen ansvarar för sina allmänna handlingar. För vården av handlingarna gäller tryckfrihetsförordningen, offentlighets- och sekretesslagen, arkivlagen och arkivreglemente för Region Jämtland Härjedalen.

7 Arkivmyndighet

Regionstyrelsen är arkivmyndighet för regionarkivet.

För vården av arkivet gäller bestämmelserna i arkivlagen och arkivreglemente för Region Jämtland Härjedalen.

8 Ikraftträdande

Detta reglemente träder i kraft den 1 januari 2019.

Reglementet är fastställt av regionfullmäktige den 14 februari 2018, § 27. Ändrat av regionfullmäktige den 20 juni 2018 § 88 och **den 11 december 2018 § XX.**



REGLEMENTE FÖR HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMND I REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN 2019 -2022

VERSION: 1.2

BESLUTSINSTANS: REGIONFULLMÄKTIGE

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

ÄNDRINGSFÖRTECKNING

Version	Datum	Ändring	Beslutat av	Datum
1	2017-12-20	Nyutgåva	Regionfullmäktige	2018-02-14, § 27
1.1	2018-10-03	Ny formulering under punkten 2.3 Personal	Regionfullmäktige	2018-11-20, § XX
1.2	2018-12-07	Tillägg i punkt 1 Ledamöter och presidium om 3:e vice ordförande samt tillägg i punkt 2.1 Uppgifter om samverkansarenor	Regionfullmäktige	2018-12-11, § XX

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ÄNDRINGSFÖRTECKNING	2
1 LEDAMÖTER OCH PRESIDIUM	5
2 UPPGIFTER	5
2.1 Uppgifter	5
2.2 Kontroll och uppföljning	6
2.3 Personal	6
2.4 Personuppgiftsansvar	6
2.5 Övrigt	6
3 DELEGERING FRÅN FULLMÄKTIGE	7
3.1 Yttranden	7
4 SAMMANTRÄDE	7
4.1 Ersättare	7
4.2 Deltagande på distans	7
4.3 Sekreterare	8
4.4 Sammanträdesplan	8
4.5 Kallelse och handlingar	8
4.6 Föredragande	8
4.7 Yttranderätt	8
4.8 Särskilt tillkallade	8
4.9 Offentliga sammanträden	9
4.10 Hur ärendena avgörs	9
4.11 Justering av protokoll	9
4.12 Delgivning av protokoll	9

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

5	UTSKOTT	9
6	ÖVRIGT	9
6.1	Underskrifter	9
6.2	Delgivning.....	10
6.3	Arkiv.....	10
7	IKRAFTTRÄDANDE	10

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

1 Ledamöter och presidium

Hälso- och sjukvårdsnämnden har 13 ledamöter och 13 ersättare, som väljs för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter det år då val av fullmäktige har skett i hela landet (6 kap 19 § kommunallagen).

Hälso- och sjukvårdsnämnden har en ordförande och en 1:e vice ordförande, en 2:e vice ordförande **samt en 3:e vice ordförande** (presidiet), som väljs av fullmäktige för den tid de valts som ledamöter i nämnden.

Ordföranden och vice ordförandena benämns regionråd/oppositionsråd.

Om ordföranden är hindrad att fullgöra uppdraget, fullgör vice ordföranden det.

Vid samtidigt hinder för ordföranden och vice ordförandena samt vid längre hinder för ordföranden under tjänstgöringsperioden (>30 dagar) utser hälso- och sjukvårdsnämnden annan ledamot att för tillfället föra ordet. Till dess valen har gjorts utövas ordförandeskapet av den som varit ledamot längst tid. Om två eller flera har varit ledamöter lika länge har den äldste av dem företräde.

2 Uppgifter

2.1 Uppgifter

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska

- leda hälso- och sjukvården inom regionen enligt 11 kap 1 § hälso- och sjukvårdslagen utom vad avser beställning av hälso- och sjukvård enligt valfrihetssystem för primärvård eller annan vård och frågor som berör lagen om läkarvårdsersättning och lagen om ersättning för sjukgymnastik,
- leda folktandvården inom regionen enligt 11 § tandvårdslagen med undantag av beställning av barn och ungdomstandvård enligt valfrihetssystem för barn- och ungdomstandvård och tandvård enligt 8a § tandvårdslagen
- leda verksamheten inom regionen enligt 22 § lagen om stöd och service till funktionshindrade
- vara utbildningssamordnare inom hälso- och sjukvården såsom regional läkarutbildning och utbildning av andra yrkesgrupper,
- ansvara för sjukresor,
- ansvara för internationella frågor inom sitt verksamhetsområde,
- arbeta med frågor om hälso- och sjukvårdsrelaterad folkhälsa inom sitt verksamhetsområde,
- arbeta med frågor om forskning och utveckling inom sitt verksamhetsområde,

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

- arbeta med frågor om jämställdhet, mångfald och integration inom sitt verksamhetsområde,
- Delta i Regionens samverkansråd och samverkansarenor för kommuner och region i frågor inom sitt verksamhetsområde,
- bereda ärenden som ska handläggas av fullmäktige såvida beredning inte görs av en fullmäktigeberedning eller nämnd samt yttra sig över ärenden som ska handläggas av fullmäktige och som beretts av en fullmäktigeberedning eller nämnd med de begränsningar som framgår av 5 kap 29 - 33 §§ kommunallagen,
- verkställa fullmäktiges beslut inom sitt förvaltningsområde och
- i övrigt fullgöra de uppdrag som fullmäktige har lämnat över till hälso- och sjukvårdsnämnden.

2.2 Kontroll och uppföljning

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska

- se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Nämnden ska årligen fastställa och följa upp en plan för den interna kontrollen,
- vid varje fullmäktigesammanträde redovisa uppdrag som fullgjorts enligt delegation från fullmäktige,
- informera från verksamheten om ärenden som har betydelse för fullmäktiges utövning av sin verksamhetsstyrning (hälso- och sjukvårdsnämndens rapport).

2.3 Personal

Hälso- och sjukvårdsnämnden har ingen egen personal. Förvaltning och verkställighet av nämndens verksamhet ombesörjs av regionstyrelsens förvaltning.

Hälso- och sjukvårdsnämndens personal är anställda inom regionstyrelsen förvaltning, förvaltningsområde hälso- och sjukvård. Nämnden har verksamhetsansvar och personalansvar med därtill hörande arbetsmiljöansvar för förvaltningsområdet.

2.4 Personuppgiftsansvar

Hälso- och sjukvårdsnämnden har ansvar för de behandlingar av personuppgifter som sker inom nämndens verksamhetsområde.

2.5 Övrigt

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska följa de regler och riktlinjer som regionstyrelsen fastställer för den ekonomiska förvaltningen och förvaltningen av fastigheter samt för stöd- och servicefunktioner.

Nämnden ska använda sig av de stöd- och servicefunktioner, den IT-infrastruktur och de regionövergripande IT-system och de administrativa system som regionstyrelsen har ansvar för.



Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

3 Delegering från fullmäktige

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt kommunallagen 6 kap, 3 § kommunallagen i frågor som rör förvaltningen och i frågor som den enligt lag eller annan författning ska handha.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden. Är ett enskilt ärende som omfattas av dessa bestämmelser av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för regionen ska det avgöras av fullmäktige.

3.1 Yttranden

Besluta om att

- lämna yttranden som ankommer på fullmäktige om inte yttrandet är av principiell betydelse samt avge yttrande om remisstiden inte medger att yttrandet kan behandlas vid ordinarie sammanträde med fullmäktige inom nämndens verksamhetsområde och att
- lämna yttrande över planer, utredningar och remisser inom nämndens verksamhetsområde.

4 Sammanträde

4.1 Ersättare

Kan ledamot inte delta i sammanträde med hälso- och sjukvårdsnämnden ska ledamoten utan dröjsmål inkalla den ersättare till tjänstgöring vid sammanträdet, som står närmast i tur att tjänstgöra.

Reglerna i 5 kap 17–19 § § KL om ersättares tjänstgöringsrätt ska gälla för ersättare i nämnden.

Infinnen sig ordinarie ledamot under pågående sammanträde, till vilket han förut anmält förhinder, upphör ersättarens tjänstgöringsrätt i regel när beslut fattats i det ärende som behandlades när den ordinarie ledamoten kom till sammanträdeslokalen.

Ersättare som är närvarande vid nämndens sammanträde utan att tjänstgöra har rätt att delta i överläggningarna samt att få sin mening antecknad till protokollet.

4.2 Deltagande på distans

Ledamot får delta i sammanträde på distans. Vid sammanträde med deltagare på distans gäller reglerna för deltagande på distans i sammanträden i politiska organ.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

Ledamot som önskar delta i sammanträde på distans ska senast fem dagar före sammanträdet anmäla detta till ordföranden och sekreterare. Ordföranden avgör om deltagande på distans får ske.

4.3 Sekreterare

Sekreterare åt hälso- och sjukvårdsnämnden utses av regiondirektören.

Sekreteraren för nämndens protokoll, ombesörjer expedieringen av nämndens beslut och fullgör i övrigt de uppgifter som framgår av detta reglemente eller särskilt beslutas av nämnden.

4.4 Sammanträdesplan

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska för varje kalenderår upprätta en plan över sina sammanträden.

4.5 Kallelse och handlingar

Kallelse och en preliminär föredragningslista över de ärenden som avses bli behandlade vid sammanträdet ska göras tillgängliga för nämndens ledamöter och ersättare i god tid (minst 7 dagar) före varje sammanträde med hälso- och sjukvårdsnämnden.

Slutlig föredragningslista fastställs vid varje sammanträdes början.

Fullständiga handlingar i de ärenden som har satts upp på föredragningslistan ska före sammanträdet göras tillgängliga för varje ledamot och tjänstgörande ersättare. Handlingarna ska också göras tillgängliga på regionens webbplats om det inte strider mot lag eller annan författning.

4.6 Föredragande

Regiondirektören eller den som direktören utser är föredragande vid hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträden och har rätt att delta i överläggningarna.

4.7 Yttranderätt

Hälso- och sjukvårdsnämndens sekreterare får yttra sig i formella frågor som uppkommer under sammanträde med nämnden och lämna upplysningar med anknytning till sammanträdeshandlingarna.

4.8 Särskilt tillkallade

Förtroendevald eller tjänsteman hos regionen eller särskilt sakkunnig som avses i 6 kap 26 § andra stycket kommunallagen kallas av hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande. Den

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

som kallats får meddela de upplysningar som begärs och har i övrigt endast yttranderätt som direkt avser upplysningarna.

4.9 Offentliga sammanträden

Hälso- och sjukvårdsnämnden får besluta att dess sammanträden ska vara offentliga med de undantag som framgår av kommunallagen.

4.10 Hur ärendena avgörs

Regler om omröstning finns i 6 kap 33 § och 5 kap 53 - 56 § § kommunallagen.

4.11 Justering av protokoll

Regler om protokoll och reservation till protokollet finns i 6 kap 35 § och 5 kap 65 - 67 och 69 § § och 8 kap 12 § kommunallagen. Beträffande särskilt yttrande till protokollet gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs om reservation i avsnitt 7.10 i regionfullmäktiges arbetsordning.

Hälso- och sjukvårdsnämnden utser för varje sammanträde en ledamot eller tjänstgörande ersättare att tillsammans med ordföranden justera hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll.

Har flera ordföranden fungerat vid sammanträdet, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som avser de delar av sammanträdet som denne lett förhandlingarna.

Justering sker, förutom genom namnteckning på därför avsedd plats, genom signering på varje sida av protokollet.

4.12 Delgivning av protokoll

Hälso- och sjukvårdsnämndens sekreterare ska se till att utdrag ur nämndens protokoll lämnas till dem som är berörda av i protokollet intagna beslut, såvida vederbörande inte får ett fullständigt protokoll.

5 Utskott

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska inte ha utskott.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-07

Dnr: RS/2343/2016

6 Övrigt

6.1 Underskrifter

Avtal, andra handlingar och liknande samt skrivelser i hälso- och sjukvårdsnämndens namn skrivs under av ordföranden eller vid förfall för denne, av vice ordföranden, i båda fallen med kontrasignation av regiondirektören eller den direktören sätter i sitt ställe.

Avtal, andra handlingar samt skrivelser i ärenden som beslutas av delegat skrivs under av delegaten.

Skrivelser till följd av verkställighet av beslut undertecknas av tjänsteman som verkställer beslut.

Hälso- och sjukvårdsnämnden får besluta att underskrift i vissa fall ska ske i annan ordning.

6.2 Delgivning

Delgivning med hälso- och sjukvårdsnämnden sker med ordföranden, dess sekreterare eller den som enligt särskilt beslut är behörig att ta emot delgivning.

6.3 Arkiv

Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för sina allmänna handlingar. För vården av handlingarna gäller tryckfrihetsförordningen, offentlighets- och sekretesslagen, arkivlagen och arkivreglemente för Region Jämtland Härjedalen.

7 Ikraftträdande

Detta reglemente träder i kraft den 1 januari 2019.

Reglementet är fastställt av regionfullmäktige den 14 februari 2018, § 27. **Ändrat av regionfullmäktige den 11 december 2018, § XX.**



REGLEMENTE FÖR REGIONAL UTVECKLINGSNÄMND I REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN 2019 - 2022

VERSION: 1.1

BESLUTSINSTANS: REGIONFULLMÄKTIGE

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06

Dnr: RS/2343/2016

ÄNDRINGSFÖRTECKNING

Version	Datum	Ändring	Beslutat av	Datum
1	2017-12-07	Nyutgåva	Regionfullmäktige	2018-02-14, § 27
1.1	2018-10-03	Ny formulering under punkten 2.3 Personal	Regionfullmäktige	2018-11-20, § XX
1.2	2018-12-06	Tillägg i punkt 2.1 Uppgifter om samverkansarenor	Regionfullmäktige	2018-12-11, § XX

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06

Dnr: RS/2343/2016

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ÄNDRINGSFÖRTECKNING	2
1 LEDAMÖTER OCH PRESIDIUM	5
2 UPPGIFTER	5
2.1 Uppgifter	5
2.2 Kontroll och uppföljning	6
2.3 Personal	6
2.4 Personuppgiftsansvar	6
2.5 Övrigt	7
3 DELEGERING FRÅN FULLMÄKTIGE	7
3.1 Regional utveckling och kultur	7
3.2 Yttranden	7
4 SAMMANTRÄDEN	8
4.1 Ersättare	8
4.2 Deltagande på distans	8
4.3 Sekreterare	8
4.4 Sammanträdesplan	8
4.5 Kallelser och handlingar	8
4.6 Föredragande	9
4.7 Yttranderätt	9
4.8 Särskilt tillkallade	9
4.9 Offentliga sammanträden	9
4.10 Hur ärendena avgörs	9
4.11 Justering av protokoll	9

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06

Dnr: RS/2343/2016

4.12	Delgivning av protokoll	10
5	UTSKOTT	10
6	ÖVRIGT	10
6.1	Underskrifter	10
6.2	Delgivning	10
6.3	Arkiv	10
7	IKRAFTTRÄDANDE	11

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06

Dnr: RS/2343/2016

1 Ledamöter och presidium

Regionala utvecklingsnämnden har 13 ledamöter och 13 ersättare, som väljs för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter det år då val av fullmäktige har skett i hela landet (6 kap 19 § kommunallagen).

Regionala utvecklingsnämnden har en ordförande, en 1:e vice ordförande samt en 2:e vice ordförande (presidiet), som väljs av fullmäktige för den tid de valts som ledamöter i regionala utvecklingsnämnden.

Ordföranden och vice ordföranden benämns regionråd/oppositionsråd.

Om ordföranden är hindrad att fullgöra uppdraget, fullgör vice ordföranden det.

Vid samtidigt hinder för ordföranden och vice ordföranden samt vid längre hinder för ordföranden under tjänstgöringsperioden (>30 dagar) utser regionala utvecklingsnämnden annan ledamot att för tillfället föra ordet. Till dess valen har gjorts utövas ordförandeskapet av den som varit ledamot längst tid. Om två eller flera har varit ledamöter lika länge har den äldste av dem företräde.

2 Uppgifter

2.1 Uppgifter

Regionala utvecklingsnämnden ska

- ansvara för de regionala utvecklingsfrågorna i regionen,
- ansvara för de regionala utvecklingsuppgifter som följer av lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar,
- ansvara för regionens kulturverksamhet i regionen,
- ansvara för fördelning av statsbidrag och regionala bidrag till de regionala kulturinstitutionerna i regionen,
- ansvara för bidrag till regionala ideella organisationer och föreningar,
- förvalta regionens konstsamling och svara för konstinköp,
- ansvara för internationella frågor inom sitt verksamhetsområde,
- vara styrelse för folkhögskolorna Birka och Bäckedal,
- fullgöra regionens uppgift som kollektivtrafikmyndighet,
- arbeta med frågor om folkhälsa inom sitt verksamhetsområde,
- arbeta med frågor om klimat, energi och miljö, ur ett regionalt perspektiv
- arbeta med frågor om jämställdhet, mångfald och integration ur ett regionalt perspektiv,
- arbeta med frågor om forskning och utveckling inom sitt verksamhetsområde,
- Delta i Regionens samverkansråd och samverkansarenor för kommuner och region i frågor inom sitt verksamhetsområde,

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06

Dnr: RS/2343/2016

- bevaka och tillvarata regionens intresse vid bolags- och föreningsstämmor i följande företag: Almi Företagspartner Mitt AB, Peak Region AB, Vattenbrukscentrum Norr AB, Jämtlandsgården AB, Naboer AB, Torsta AB, Länstrafiken i Jämtlands Län AB, Norrtåg AB, AB Transitio, Jämtland Härjedalen Resor AB, Stiftelsen Jamtli, Jämtland Härjedalen Turism ekonomisk förening, Coompanion kooperativ utveckling i Jämtlands län ekonomisk förening, Folkets Hus ekonomisk förening, Valgamaa – Jämtlands läns ekonomisk förening samt kommunalförbundet Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans,
- bereda ärenden som ska handläggas av fullmäktige inom sitt verksamhetsområde såvida beredning inte görs av en fullmäktigeberedning samt yttra sig över ärenden som ska handläggas av fullmäktige och som beretts av en fullmäktigeberedning med de begränsningar som framgår av 5 kap 29-33 §§ kommunallagen. Vid beredning av viktigare ärenden om regionala utvecklingsfrågor och fördelning av medel inom regional utveckling och projektmedel ska nämnden se till att regionens samverkansorgan får möjlighet att yttra sig,
- verkställa fullmäktiges beslut inom sitt verksamhetsområde,
- i övrigt fullgöra de uppdrag som fullmäktige har lämnat över till nämnden.

2.2 Kontroll och uppföljning

Regionala utvecklingsnämnden ska

- se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Nämnden ska årligen fastställa en plan för och följa upp den interna kontrollen,
- vid varje fullmäktigesammanträde redovisa uppdrag som fullgjorts enligt delegation från fullmäktige,
- informera från verksamheten om ärenden som har betydelse för fullmäktiges utövning av sin verksamhetsstyrning (regionala utvecklingsnämndens rapport).

2.3 Personal

Regionala utvecklingsnämnden har ingen egen personal. Förvaltning och verkställighet av nämndens verksamhet ombesörjs av regionstyrelsens förvaltning.

Regionala utvecklingsnämndens personal är anställda inom regionstyrelsen förvaltning, förvaltningsområde regional utveckling. Nämnden har verksamhetsansvar och personalansvar med därtill hörande arbetsmiljöansvar för förvaltningsområdet.

2.4 Personuppgiftsansvar

Regionala utvecklingsnämnden har ansvar för de behandlingar av personuppgifter som sker inom nämndens verksamhetsområde.



Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06

Dnr: RS/2343/2016

2.5 Övrigt

Regionala utvecklingsnämnden ska följa de regler och riktlinjer som regionstyrelsen fastställer för den ekonomiska förvaltningen och förvaltningen av fastigheter, administrationen samt för stöd- och servicefunktioner.

Nämnden ska använda sig av de stöd- och servicefunktioner, den IT-infrastruktur och de regionövergripande IT-system och de administrativa system som regionstyrelsen har ansvar för.

3 Delegering från fullmäktige

Regionala utvecklingsnämnden beslutar enligt 6 kap 3 § kommunallagen i frågor som rör förvaltningen och i frågor som den enligt lag eller annan författning ska handha.

Nämnden ska besluta i följande grupper av ärenden. Är ett enskilt ärende som omfattas av dessa bestämmelser av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för regionen ska det avgöras av fullmäktige.

3.1 Regional utveckling och kultur

Besluta om

- fördelning av statliga regionalpolitiska utvecklingsmedel och övriga tillväxtmedel,
- årsavtal mellan regionen och Stiftelsen Jamtli för kommande verksamhetsår,
- fördelning av statsbidrag och regionala bidrag inom ramen för kultursamverkan till de regionala kulturinstitutionerna i länet,
- bidrag till regionala ideella organisationer och föreningar i enlighet med riktlinjer fastställda av fullmäktige,
- utdelning från regionens förvaltade fonder som regionala utvecklingsnämnden har hand om,
- konstinköp.

3.2 Yttranden

Besluta om att

- lämna yttranden som ankommer på fullmäktige om inte yttrandet är av principiell betydelse samt avge yttrande om remisstiden inte medger att yttrandet kan behandlas vid ordinarie sammanträde med fullmäktige inom nämndens verksamhetsområde och att
- utarbeta planer och lämna yttrande över planer, utredningar och remisser inom nämndens verksamhetsområde.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06

Dnr: RS/2343/2016

4 Sammanträden

4.1 Ersättare

Kan ledamot inte delta i sammanträde med regionala utvecklingsnämnden ska ledamoten utan dröjsmål inkalla den ersättare till tjänstgöring vid sammanträdet, som står närmast i tur att tjänstgöra.

Reglerna i 5 kap 17–19 § § kommunallagen om ersättares tjänstgöringsrätt ska gälla för ersättare i nämnden. Infinner sig ordinarie ledamot under pågående sammanträde, till vilket han förut anmält förhinder, upphör ersättarens tjänstgöringsrätt i regel när beslut fattats i det ärende som behandlades när den ordinarie ledamoten kom till sammanträdeslokalen.

Ersättare som är närvarande vid nämndens sammanträde utan att tjänstgöra har rätt att delta i överläggningarna samt att få sin mening antecknad till protokollet.

4.2 Deltagande på distans

Ledamot får delta i sammanträde på distans. Vid sammanträde med deltagare på distans gäller reglerna för deltagande på distans i sammanträden i politiska organ.

Ledamot som önskar delta i sammanträde på distans ska senast fem dagar före sammanträdet anmäla detta till ordföranden och sekreterare. Ordföranden avgör om deltagande på distans får ske.

4.3 Sekreterare

Sekreterare åt regionala utvecklingsnämnden utses av regiondirektören.

Sekreteraren för nämndens protokoll, ombesörjer expedieringen av nämndens beslut och fullgör i övrigt de uppgifter som framgår av detta reglemente eller särskilt beslutas av nämnden.

4.4 Sammanträdesplan

Regionala utvecklingsnämnden ska för varje kalenderår upprätta en plan över sina sammanträden.

4.5 Kallelser och handlingar

Kallelse och en preliminär föredragningslista över de ärenden som avses bli behandlade vid sammanträdet ska göras tillgängliga för nämndens ledamöter och ersättare i god tid (minst 7 dagar) före varje sammanträde med regionala utvecklingsnämnden.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06

Dnr: RS/2343/2016

Slutlig föredragningslista fastställs vid varje sammanträdes början.

Fullständiga handlingar i de ärenden som har satts upp på föredragningslistan ska före sammanträdet göras tillgängliga för varje ledamot och tjänstgörande ersättare. Handlingarna ska också göras tillgängliga på regionens webbplats om det inte strider mot lag eller annan författning.

4.6 Föredragande

Regiondirektören eller den som direktören utser är föredragande vid regionala utvecklingsnämndens sammanträden och har rätt att delta i överläggningarna.

4.7 Yttranderätt

Regionala utvecklingsnämndens sekreterare får yttra sig i formella frågor som uppkommer under sammanträde med nämnden och lämna upplysningar med anknytning till sammanträdeshandlingarna.

4.8 Särskilt tillkallade

Förtroendevald eller tjänsteman hos regionen eller särskilt sakkunnig som avses i 6 kap 26 § andra stycket kommunallagen kallas av regionala utvecklingsnämndens ordförande. Den som har kallats får meddela de upplysningar som begärs och har i övrigt endast yttranderätt som direkt avser upplysningarna.

4.9 Offentliga sammanträden

Nämnden får besluta att dess sammanträden ska vara offentliga med de undantag som framgår av kommunallagen.

4.10 Hur ärendena avgörs

Regler om omröstning finns i 6 kap 33 § och 5 kap 53 - 56 § § kommunallagen.

4.11 Justering av protokoll

Regler om protokoll och reservation till protokollet finns 6 kap 35 § och 5 kap 65 - 67 och 69 § § och 8 kap 12 § kommunallagen. Beträffande särskilt yttrande till protokollet gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs om reservation i avsnitt 7.10 i regionfullmäktiges arbetsordning.

Regionala utvecklingsnämnden utser för varje sammanträde en ledamot eller tjänstgörande ersättare att tillsammans med ordföranden justera nämndens protokoll.

Har flera ordföranden fungerat vid sammanträdet, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som avser de delar av sammanträdet som denne lett förhandlingarna.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06

Dnr: RS/2343/2016

Justering sker, förutom genom namnteckning på därför avsedd plats, genom signering på varje sida av protokollet.

4.12 Delgivning av protokoll

Regionala utvecklingsnämndens sekreterare ska se till att utdrag ur nämndens protokoll lämnas till dem som är berörda av i protokollet intagna beslut, såvida vederbörande inte får ett fullständigt protokoll.

5 Utskott

Regionala utvecklingsnämnden ska inte ha utskott.

6 Övrigt

6.1 Underskrifter

Avtal, andra handlingar och liknande samt skrivelser i regionala utvecklingsnämndens namn skrivs under av ordföranden eller vid förfall för denne, av vice ordföranden, i båda fallen med kontrasignation av regiondirektören eller den direktören sätter i sitt ställe.

Avtal, andra handlingar samt skrivelser i ärenden som beslutas av delegat skrivs under av delegaten.

Skrivelser till följd av verkställighet av beslut undertecknas av tjänsteman som verkställer beslut.

Regionala utvecklingsnämnden får besluta att underskrift i vissa fall ska ske i annan ordning.

6.2 Delgivning

Delgivning med regionala utvecklingsnämnden sker med ordföranden, dess sekreterare eller den som enligt särskilt beslut är behörig att ta emot delgivning.

6.3 Arkiv

Regionala utvecklingsnämnden ansvarar för sina allmänna handlingar. För vården av handlingarna gäller tryckfrihetsförordningen, offentlighets- och sekretesslagen, arkivlagen och arkivreglemente för Region Jämtland Härjedalen.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06

Dnr: RS/2343/2016

7 Ikraftträdande

Detta reglemente träder i kraft den 1 januari 2019.

Reglementet är fastställt av regionfullmäktige den 14 februari 2018, § 27. Ändrat av regionfullmäktige den 11 december 2018, § XX.



REGLEMENTE FÖR KRISLEDNINGSNÄMND I REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN 2019 - 2022

VERSION: 1.1

BESLUTSINSTANS: REGIONFULLMÄKTIGE

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06

Dnr: RS/2343/2016

ÄNDRINGSFÖRTECKNING

Version	Datum	Ändring	Beslutat av	Datum
1	2017-12-20	Nyutgåva	Regionfullmäktige	2018-02-14, § 27
1.1	2018-12-06	Tillägg om säkerhetsklassning och att ledamöterna bör sitta i styrelsen och nämnderna	Regionfullmäktige	2018-12-11, § XX

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06

Dnr: RS/2343/2016

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ÄNDRINGSFÖRTECKNING	2
1 LEDAMÖTER OCH PRESIDIUM	5
1.1 Allmänt.....	5
1.2 Beslutanderätt	5
2 UPPGIFTER	6
2.1 Personal	6
2.2 Personuppgiftsansvar.....	6
2.3 Övrigt.....	6
3 DELEGERING FRÅN FULLMÄKTIGE	6
4 SAMMANTRÄDEN	6
4.1 Ersättare	6
4.2 Sekreterare.....	7
4.3 Sammanträdesplan	7
4.4 Kallelser.....	7
4.5 Föredragande	7
4.6 Yttranderätt.....	7
4.7 Särskilt tillkallade	8
4.8 Hur ärendena avgörs.....	8
4.9 Justering av protokoll	8
4.10 Delgivning av protokoll	8
5 UTSKOTT	8
6 ÖVRIGT	8
6.1 Underskrifter	8

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06

Dnr: RS/2343/2016

6.2	Delgivning.....	9
6.3	Arkiv.....	9
6.4	Tillämpning	9



Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06

Dnr: RS/2343/2016

1 Ledamöter och presidium

1.1 Allmänt

Krisledningsnämnden har 5 ledamöter och 5 ersättare, som väljs för fyra år, räknat från och med den 1 januari efter år då val av fullmäktige har skett i hela landet (6 kap 19 § kommunallagen). **Nämndens ledamöter och ersättare ska bestå av regionstyrelsens ordförande samt ledamöter från styrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden.**

Ledamöterna i krisledningsnämnden kan komma att genomgå säkerhetsprövning och registerkontroll för det specifika uppdraget.

Krisledningsnämnden har en ordförande, en 1:e vice ordförande och en 2:e vice ordförande (presidiet), som väljs av fullmäktige för den tid de valts som ledamöter i krisledningsnämnden. **Ordförande i regionstyrelsen bör även vara ordförande i krisledningsnämnden.**

Om ordföranden är hindrad att fullgöra uppdraget, fullgör förste vice ordföranden det. Om också förste vice ordföranden är hindrad, fullgör andre vice ordföranden uppdraget.

Vid samtidigt hinder för ordföranden och vice ordförandena samt vid längre hinder för ordföranden under tjänstgöringsperioden (>30 dagar) utser krisledningsnämnden annan ledamot att för tillfället föra ordet. Till dess valen har gjorts utövas ordförandeskapet av den som varit ledamot längst tid. Om två eller flera har varit ledamöter lika länge har den äldste av dem företräde.

1.2 Beslutanderätt

Krisledningsnämnden får fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i regionen i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning.

När förhållandena medger det ska krisledningsnämnden besluta att de uppgifter som nämnden har övertagit från andra nämnder ska återgå till ordinarie nämnd.

Ordföranden för krisledningsnämnden bedömer när en extraordinär händelse medför att nämnden ska träda i funktion och beslutar i sådana fall att så ska ske.

Ordföranden får besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut ska därefter snarast anmälas till nämnden. Krisledningsnämndens beslut ska anmälas vid närmast följande fullmäktigesammanträde.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06

Dnr: RS/2343/2016

2 Uppgifter

Krisledningsnämnden ska fullgöra uppgifter under extraordinära händelser i fredstid och i övrigt fullgöra de uppdrag som fullmäktige har lämnat över till krisledningsnämnden.

2.1 Personal

Krisledningsnämnden har ingen egen personal. Förvaltning och verkställighet av nämndens verksamhet ombesörjs av regionstyrelsens förvaltning.

2.2 Personuppgiftsansvar

Krisledningsnämnden har ansvar för de behandlingar av personuppgifter som sker inom nämndens verksamhetsområde.

2.3 Övrigt

Krisledningsnämnden ska följa de regler och riktlinjer som regionstyrelsen fastställer för den ekonomiska förvaltningen och förvaltningen av fastigheter samt för stöd- och servicefunktioner.

Nämnden ska använda sig av de stöd- och servicefunktioner och de administrativa system som regionstyrelsen har ansvar för.

3 Delegering från fullmäktige

Krisledningsnämnden beslutar enligt kommunallagen 3 kap 13 § i frågor som rör förvaltningen och i frågor som den enligt lag eller annan författning skall handha.

Krisledningsnämnden får besluta i ärenden som är så brådskande att fullmäktiges avgörande inte kan avvaktas.

4 Sammanträden

4.1 Ersättare

Kan ledamot inte delta i sammanträde med krisledningsnämnden ska denne utan dröjsmål underrätta nämndens ordförande, som inkallar den ersättare till tjänstgöring vid sammanträdet, som står närmast i tur.

Reglerna i 5 kap 17–19 § § kommunallagen om ersättares tjänstgöringsrätt skall gälla för ersättare i nämnden.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06

Dnr: RS/2343/2016

Infinner sig ordinarie ledamot under pågående sammanträde, till vilket han förut anmält förhinder, upphör ersättarens tjänstgöringsrätt i regel när beslut fattats i det ärende som behandlades när den ordinarie ledamoten kom till sammanträdeslokalen.

Ersättare som är närvarande vid nämndens sammanträde utan att tjänstgöra har rätt att delta i överläggningarna samt att få sin mening antecknad till protokollet.

4.2 Sekreterare

Sekreterare åt krisledningsnämnden utses av regiondirektören.

Sekreteraren för nämndens protokoll, ombesörjer expedieringen av nämndens beslut och fullgör i övrigt de uppgifter som framgår av detta reglemente eller särskilt beslutas av nämnden.

4.3 Sammanträdesplan

Krisledningsnämnden ska, när den trätt i funktion, vid behov upprätta en plan över sina sammanträden.

4.4 Kallelser

Kallelse och en preliminär föredragningslista över de ärenden som avses bli behandlade vid sammanträdet ska göras tillgänglig för krisledningsnämndens ledamöter och ersättare i så god tid som möjligt före varje sammanträde med krisledningsnämnden.

Slutlig föredragningslista fastställs vid varje sammanträdes början.

Fullständiga handlingar i de ärenden som har satts upp på föredragningslistan ska i möjligaste mån göras tillgängliga för varje ledamot och tjänstgörande ersättare samt för regionens revisorer före sammanträdet. Handlingarna ska också i möjligaste mån göras tillgängliga på regionens webbplats.

4.5 Föredragande

Regiondirektören eller den som denne utser är föredragande vid krisledningsnämndens sammanträden och har rätt att delta i överläggningarna.

4.6 Yttranderätt

Krisledningsnämndens sekreterare får yttra sig i formella frågor som uppkommer under sammanträde med krisledningsnämnden och lämna upplysningar med anknytning till sammanträdeshandlingarna.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06

Dnr: RS/2343/2016

4.7 Särskilt tillkallade

Förtroendevald eller tjänsteman hos regionen eller särskilt sakkunnig som avses i 6 kap 26 § andra stycket kommunallagen tillkallas av krisledningsnämndens ordförande. Den som tillkallats får meddela de upplysningar som begärs och har i övrigt endast yttranderätt som direkt avser upplysningarna.

4.8 Hur ärendena avgörs

Regler om omröstning finns i 6 kap 33 § och 5 kap 53–56 § § kommunallagen.

4.9 Justering av protokoll

Regler om protokoll och reservation till protokollet finns i 6 kap 35 § och 5 kap 65–67 § § och 69 § samt 8 kap 12 § kommunallagen. Beträffande särskilt yttrande till protokollet gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs om reservation i avsnitt 7.10 i regionfullmäktiges arbetsordning.

Krisledningsnämnden utser för varje sammanträde en ledamot eller tjänstgörande ersättare att tillsammans med ordföranden justera nämndens protokoll.

Har flera ordförande fungerat vid sammanträdet, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som avser de delar av sammanträdet som denne lett förhandlingarna.

Justering sker, förutom genom namnteckning på därför avsedd plats, genom signum på varje sida av protokollet.

4.10 Delgivning av protokoll

Krisledningsnämndens sekreterare ska se till att utdrag ur nämndens protokoll lämnas till dem som är berörda av i protokollet intagna beslut, såvida vederbörande inte får ett fullständigt protokoll.

5 Utskott

Krisledningsnämnden ska inte ha utskott.

6 Övrigt

6.1 Underskrifter

Avtal, andra handlingar och liknande samt skrivelser i krisledningsnämndens namn skrivs under av ordföranden eller vid förfall för denne, av vice ordföranden, i båda fallen med kontrasignation av regiondirektören.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06

Dnr: RS/2343/2016

Avtal, andra handlingar samt skrivelser i ärenden som beslutas av delegat skrivs under av delegaten.

Skrivelser till följd av verkställighet av beslut undertecknas av tjänsteman som verkställer beslut.

Krisledningsnämnden får besluta att underskrift i vissa fall skall ske i annan ordning.

6.2 Delgivning

Delgivning med krisledningsnämnden sker med ordföranden eller den som enligt särskilt beslut är behörig att ta emot delgivning.

6.3 Arkiv

Krisledningsnämnden ansvarar för sina allmänna handlingar. För vården av handlingarna gäller tryckfrihetsförordningen, offentlighets- och sekretesslagen, arkivlagen och arkivreglemente för Region Jämtland Härjedalen.

6.4 Tillämpning

Detta reglemente träder i kraft den 1 januari 2019.

Reglementet är fastställt av regionfullmäktige den 14 februari 2018, § 27 och reviderat den 11 december 2018, § xx .



ARVODESREGLER FÖR FÖRTROENDEVALDA I REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

VERSION: 1.2

BESLUTSINSTANS: REGIONFULLMÄKTIGE

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06
Reviderade 2018-12-11

Dnr: RS/2343/2016

ÄNDRINGSFÖRTECKNING

Version	Datum	Ändring	Beslutat av	Datum
1	2017-12-18	Nyutgåva	Regionfullmäktige	2018-02-14, § 27
1.1	2018-10-04	Ny punkt 2.5 om rätten till ersättning vid föräldraledighet och sjukledighet. Ny punkt 7.3 om ordförandeträffar.		
1.2	2018-12-06	Tillägg i punkt 7.2 Gruppledare om ersättning för förlorad arbetsförtjänst samt förtydligande i punkt 5.1. Tillägg i punkt 8 Tolkning av bestämmelserna om tillämpningsanvisningar. Ändring i punkt 9 Tabell över fasta arvoden för regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden.	Regionfullmäktige	2018-12-11 § xx

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06
Reviderade 2018-12-11

Dnr: RS/2343/2016

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ÄNDRINGSFÖRTECKNING	2
1 ALLMÄNT	5
2 FAST ARVODE	5
2.1 Fast arvode	5
2.2 Särskilda bestämmelser för ordförande och vice ordföranden i regionstyrelsen och nämnder 5	
2.3 Särskilda bestämmelser för förtroendevald med heltidsuppdrag	6
2.4 Avdrag från fast arvode	6
2.5 Ersättning vid föräldraledighet och sjukledighet	6
3 SAMMANTRÄDESARVODE	7
4 PENSIONSFORMÅNER	7
5 ERSÄTTNING FÖR FÖRLORAD ARBETSFÖRTJÄNST MED MERA.....	8
5.1 Ersättning för förlorad arbetsförtjänst	8
5.2 Ersättning för förlorad semesterförmån	8
5.3 Ersättning för förlorad pensionsförmån	9
6 ANDRA ERSÄTTNINGAR.....	9
6.1 Ersättning för kostnad för barntillsyn	9
6.2 Ersättning för kostnader för person med funktionshinder.....	9
6.3 Ersättning till förtroendevald med funktionshinder	9
6.4 RESE- OCH TRAKTAMENTSBESTÄMMELSER	9
7 ÖVRIGA BESTÄMMELSER.....	10
7.1 Egna dagar	10
7.2 Gruppledare	10
7.3 Ordförandeträffar	11

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06
Reviderade 2018-12-11

Dnr: RS/2343/2016

7.4	Planering av sammanträden med mera	11
7.5	Regionens revisorer	11
7.6	Intyg mm.....	11
8	TOLKNING AV BESTÄMMELSERNA.....	11
9	TABELL ÖVER FASTA ARVODEN	12
10	IKRAFTTRÄDANDE.....	13

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06
Reviderade 2018-12-11

Dnr: RS/2343/2016

1 Allmänt

Ersättning utgår till förtroendevalda i Region Jämtland Härjedalen enligt dessa regler för uppdrag i regionens organ i form av bland annat fast arvode, sammanträdesarvode, kostnadsersättningar (restids-, traktaments- och reseersättning) eller ersättning för förlorad arbetsförtjänst.

I vissa fall har förtroendevald rätt till omställningsstöd eller pension baserad på sina uppdrag, enligt bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevald, PBF, bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL) eller rätt till särskild ersättning i de fall tjänstepensionen i anställning konstateras ha minskat på grund av uppdraget som förtroendevald.

Arvodena utgår från ett basarvode, som vid varje tidpunkt är 90 procent av riksdagens arvodeskommitté fastställt arvode till riksdagsledamot. Från och med den 1 november 2017 är arvodet till riksdagsledamot 65 400 kr per månad.

2 Fast arvode

2.1 Fast arvode

Fast arvode utgår dels till förtroendevald med heltidsuppdrag dels till förtroendevald med deltidsuppdrag som ordförande och vice ordförande i andra politiska organ i regionen. Fast arvode utgår med den % -sats av basarvode som anges i tabell över fasta arvoden. Fast arvode utbetalas varje månad.

Fast arvodet inkluderar ersättning för deltagande i sammanträde med respektive organ samt övriga åtaganden eller uppgifter, som är förenade med uppdraget, till exempel ledning och organisation av organet, protokollsjustering och liknande.

Heltidsuppdrag har ordföranden i regionstyrelsen samt förtroendevald som har fast arvode som sammanlagt uppgår till 90 % av basarvode.

2.2 Särskilda bestämmelser för ordförande och vice ordföranden i regionstyrelsen och nämnder

Arvodet till ordföranden och vice ordföranden i regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden avser alla uppdrag inom regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden respektive regionala utvecklingsnämnden.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06
Reviderade 2018-12-11

Dnr: RS/2343/2016

2.3 Särskilda bestämmelser för förtroendevald med heltidsuppdrag

Arvodet till förtroendevald med heltidsuppdrag inkluderar samtliga regionuppdrag samt ersättning som gruppleddare och för Egna dagar.

Förtroendevald med heltidsuppdrag ska inte i något fall uppbära arvode för sådana uppdrag, som regionen utsett denne till och där regionen normalt utger arvode.

Förtroendevald med heltidsuppdrag får utan minskning av arvodet från regionen ha offentliga uppdrag inom Sveriges Kommuner och Landsting. För innehav av andra tidskrävande uppdrag ska regionstyrelsens medgivande inhämtas.

2.4 Avdrag från fast arvode

Förtroendevald med fast arvode som är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag ska anmäla detta till politisk sekreterare eller gruppleddare som samråder med chefen för samordningskansliet om avdrag från det fasta arvodet ska ske.

Avdrag ska inte göras för frånvaroperioder som är kortare än 14 dagar i följd eller vid semester.

2.5 Ersättning vid föräldraledighet och sjukledighet

Förtroendevald som avses i KL 4 kap 2 § har rätt till sjukledighet och föräldraledighet. Förtroendevald har rätt att vara föräldraledig från sitt förtroendeuppdrag upp till högst 12 månaders sammanhängande tid, dock längst till innevarande mandatperiods slut.

2.5.1 Sjukledighet

För förtroendevald som inte kan fullgöra sitt uppdrag, helt eller delvis till följd av sjukdom gäller Allmänna bestämmelser § 28.

Förtroendevald ska snarast anmäla sin sjukfrånvaro till regionfullmäktiges presidium.

Förtroendevald som inte har rätt till sjukpenninggrundande inkomst (SGI) och på grund därav inte får ersättning från Försäkringskassan, har rätt till ersättning från regionen under sin sjukledighet. Ersättning ska utgå enligt Försäkringskassans ersättningsnivåer och beräkningsgrunder.

2.5.2 Föräldraledighet

Förtroendevald som helt eller delvis till följd av ledighet med föräldrapenning inte fullgör sitt uppdrag har rätt till föräldrapenningtillägg enligt Allmänna bestämmelser § 29.

Förtroendevald med årsarvode överstigande tio prisbasbelopp, som inte har rätt till sjukpenninggrundande inkomst (SGI) och på grund därav är ledig med föräldrapenning endast på grund- eller lägstanivå, har utöver vad som framgår av första stycket även rätt till

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06
Reviderade 2018-12-11

Dnr: RS/2343/2016

ersättning från regionen med ett årsbelopp motsvarande 80 procent av tio prisbasbelopp enligt socialförsäkringsbalken (2010:110).

Förtroendevald med årsarvodesnivå understigande tio prisbasbelopp har, utöver vad som framgår av första stycket, rätt till ersättning motsvarande 80 procent av SGI.

Från ersättning som ska betalas av regionen ska avräkning ske från den föräldrapenning den förtroendevalde får från Försäkringskassan.

Förtroendevald ska styrka sina ersättningsnivåer och ersättningsperioder från Försäkringskassan.

Förtroendevald som avser att vara föräldraledig ska minst 3 månader innan ledighetens början anmäla det till regionfullmäktiges presidium.

3 Sammanträdesarvode

Sammanträdesarvode utgår till ordinarie förtroendevald och till tjänstgörande ersättare per sammanträde med 1 % eller 1,55 % av basarvodet. Det lägre arvodet utbetalas då sammanträdetes längd uppgår till högst 4 timmar. Det högre arvodet utbetalas för sammanträde som pågår längre tid.

Det lägre arvodet utgår till ersättare som är närvarande vid sammanträde men inte tjänstgör.

Med sammanträde jämställs förrättningar såsom kongress (inte partiernas årliga kongresser), konferens, informationsmöte, kursverksamhet, studiebesök och förrättningar under förutsättning att deltagandet har beslutats av respektive organ eller dess ordförande.

Sammanträde eller förrättning som försiggår samma dag berättigar endast till ett sammanträdesarvode.

Sammanträdesarvode utgår också till förtroendevald i organ som inte finns med i tabell och som beslutats av fullmäktige, styrelse eller nämnd.

4 Pensionsförmåner

Förtroendevald med fast arvode på minst 40 % av heltid ersätts enligt bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevald, PBF eller bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL). Regleringen av ersättningen bestäms när den förtroendevalde slutar sitt uppdrag inom regionen.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06
Reviderade 2018-12-11

Dnr: RS/2343/2016

5 Ersättning för förlorad arbetsförtjänst med mera

5.1 Ersättning för förlorad arbetsförtjänst

Förtroendevald som får inkomstbortfall från sitt ordinarie arbete vid fullgörande av sina uppdrag har rätt till ersättning för förlorad arbetsförtjänst. **Rätten till ersättning utgår från att den förtroendevalda har ett faktiskt löneavdrag kopplat till ledigheten.** Ersättning utgår för inkomstbortfall för den tid som den förtroendevalde har ledighet från arbetet. Ledigheten kan infalla på annan tid än sammanträdestiden eller tiden för resa till och från sammanträdet om det behövs för att den förtroendevalde ska kunna fullgöra uppdraget på ett bra sätt. Till exempel om den förtroendevalde har nattarbete kan ledigheten infalla natten före eller efter den dag sammanträdet infaller. Inställda möten och förrättningar där den förtroendevalde tagit ledigt men inte har möjlighet att återgå till arbete är att jämställa med fullgörande av uppdrag. Sådan arvoderad tid bör användas till verksamhetsbesök eller annat som berör uppdraget som förtroendevald i regionen.

För förtroendevald som bedriver aktiv verksamhet i enskild firma eller handelsbolag är underlaget för förlorad arbetsförtjänst genomsnittet av de tre senaste årens fastställda inkomst av näringsverksamhet från företaget. I de fall ledighet från verksamheten för att utföra förtroendeuppdrag leder till produktionsbortfall som medför en minskning av inkomsten av näringsverksamheten får det ovan angivna underlaget ökas med den ersättning för förlorad arbetsinkomst som avser det år då inkomstminskningen uppkom. Ökningen får inte föranleda högre underlag än vad som gällde när uppdraget började. Vid beräkning av timersättningen används schablonen att varje år har 1980 timmar heltidsarbete.

Ersättning för förlorad arbetsförtjänst utgår till ersättare som är närvarande vid sammanträde men inte tjänstgör.

Ersättning för förlorad arbetsförtjänst utgår inte till förtroendevald som har fast arvode som sammanlagt uppgår till mer än 60 % av heltid.

Ersättningen utgår per förlorad timme. Timersättningen utgår med högst 70 % av basarvodet (. I beräkningen används schablonen om att varje månad har i genomsnitt 165 timmars heltidsarbete.

För de fall arbetsförtjänsten baseras på flera olika inkomstkällor får förtroendevald dock inte uppbära högre ersättning för förlorad arbetsförtjänst än den som motsvarar den verkliga inkomstförlusten.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06
Reviderade 2018-12-11

Dnr: RS/2343/2016

5.2 Ersättning för förlorad semesterförmån

Förtroendevald med rätt till ersättning för förlorad arbetsförtjänst ersätts för förlorad semesterförmån med ett belopp som motsvarar 12 % av ersättningen för förlorad arbetsförtjänst.

5.3 Ersättning för förlorad pensionsförmån

Förtroendevald med rätt till ersättning för förlorad arbetsförtjänst ersätts för förlorad pensionsförmån med en uppräknings av ersättningen för förlorad arbetsförtjänst och semesterförmån med den normala pensionsavgiften för anställdas tjänstepensioner i regionen.

6 Andra ersättningar

6.1 Ersättning för kostnad för barntillsyn

Ersättning utgår för skäligen kostnader som föranletts av uppdraget vid vård och tillsyn av barn som vårdas i den förtroendevaldes familj och som under kalenderåret inte fyllt tolv år.

Om särskilda skäl föreligger, kan ersättning utgå även för äldre barn.

Ersättning utgår inte för tillsyn som utförs av egen familjemedlem eller av sammanboende och inte heller för tid då barnet är inskrivet i barnomsorg.

6.2 Ersättning för kostnader för person med funktionshinder

Ersättning utgår för skäligen kostnader som föranletts av uppdraget vid vård och tillsyn av person med funktionshinder, som vistas i den förtroendevaldes bostad.

Ersättning utgår inte för tillsyn som utförs av egen familjemedlem eller av sammanboende.

6.3 Ersättning till förtroendevald med funktionshinder

Ersättning utgår till förtroendevald med funktionshinder för de särskilda kostnader som föranletts av uppdraget. Här ingår utgifter för resor, ledsagare, tolk, hjälp med inläsning av handlingar och liknande. Ersättning ska, för att utgå, anses skälig med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

6.4 RESE- OCH TRAKTAMENTSBESTÄMMELSER

Till förtroendevalda utgår rese- och traktamentsersättning enligt regiongemensamma regler för resor gällande medarbetare och förtroendevalda inom Region Jämtland Härjedalen.

Heltidsarvoderad förtroendevald har rätt till ersättning för faktiska resor mellan bostaden och arbetsplatsen. Reguljära färdmedel ska användas när så är möjligt.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06
Reviderade 2018-12-11

Dnr: RS/2343/2016

Vid behov av övernattningsutgång ersättning motsvarande nattaktamenten enligt regiongemensamma regler för resor gällande medarbetare och förtroendevalda inom Region Jämtland Härjedalen. Därför kan nattaktamenten utgå om ledamoten har lång väg mellan hemmet och förrättningsstället och ska ha förrättning antingen sent på dagen eller tidigt på morgonen dagen efter.

Till förtroendevald - utom heltidsarvoderad förtroendevald - utgår restidsersättning i samband med sammanträden, förrättningar, kurser och konferenser inom länet om restiden till och från förrättningsstället sammanlagt uppgår till minst en timme. Ersättningen utgår med samma ersättning som gäller vid färdtid för regionens anställda.

Färdtidsersättning utgår inte för tid mellan kl. 08.00-17.00 måndag-fredag, såvida tiden inte infaller under helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton.

7 Övriga bestämmelser

7.1 Egna dagar

Förutom för planerade sammanträden, kongresser, konferenser, informationsmöten, kursverksamhet och studiebesök där deltagandet har beslutats av respektive organ eller dess ordförande, har ordinarie förtroendevald i fullmäktige, ordinarie ledamöter i patientnämnden och regionens revisorer rätt till förrättningsarvode, ersättning för förlorad arbetsförtjänst, restids-, traktaments- och reseersättning för ytterligare 16 dagar under mandatperioden för dels att av den förtroendevalde fritt disponeras för fullgörandet av förtroendeuppdraget och dels för deltagande i partigruppsammanträden med fullmäktigegrupp. Kostnader för konferenser omfattas inte av detta reglemente.

Högst fyra av dessa tillfällen får förläggas utanför länet. Rese- och traktamentsersättning för resor utanför Sverige, Norge, Finland och Danmark utgår inte. Partigruppsammanträden med fullmäktigegrupp bör hållas inom länet.

Politiska sekreteraren och respektive gruppleddare ansvarar för att uttaget av egna dagar och deltagande i partigruppsammanträden inte överstiger det tillåtna. Politiska sekreterarna ansvarar för attest av ersättningar för dessa dagar. För patientnämnden ansvarar förvaltningschefen och för regionens revisorer ansvarar revisionsdirektören.

7.2 Gruppleddare

Gruppleddare för de olika partierna i fullmäktige har rätt till ersättning för tid för sin roll som gruppleddare. Tiden ska användas till att förbereda möten och aktiviteter med respektive partis grupp i regionfullmäktige, samordna och förbereda politiska frågor i regionen, samordna frågor som berör både nämnderna och regionstyrelsen, tillsammans med fullmäktiges presidium samordna frågor kring hot och våld mot förtroendevalda, ansvara för information till sin politiska regiongrupp samt leda gruppens arbete.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06
Reviderade 2018-12-11

Dnr: RS/2343/2016

För gruppleddare utgår fast arvode med 7,5 % av basarvodet samt 2 % av basarvodet per mandat och månad. Ersättning för förlorad arbetsförtjänst och resor utgår enbart i samband med sammanträde eller förrättning som beslutats av respektive organ eller dess ordförande.

7.3 Ordförandeträffar

Ordföranden och vice ordföranden i regionfullmäktige, regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden, hälso- och sjukvårdsnämnden för partier som ingår i majoriteten får ersättning för högst 11 träffar per år.

Vice ordföranden i regionfullmäktige, regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden, hälso- och sjukvårdsnämnden för partier som är i opposition får ersättning för högst sex träffar per år.

Arvode för träffarna ingår i årsarvode för uppdragen i de organ som man har uppdrag i.

Ersättning för förlorad arbetsförtjänst och reseersättning utgår enligt arvodesreglerna för förtroendevalda.

7.4 Planering av sammanträden med mera

För att underlätta arbetssituationen för förtroendevalda bör planering av sammanträden och sammankomster av olika slag ske så att spridning till flera dagar än absolut nödvändigt undviks. Regionstyrelsen, nämnder och beredningar uppmanas att utnyttja tid som står till förfogande i anslutning till sammanträden för till exempel utbildning, information och studiebesök.

7.5 Regionens revisorer

Revisorernas ordförande och vice ordförande har rätt till förrättningsarvode för deltagande i förrättningar som har samband med revisorsuppdraget men inte har samband med revisorernas förvaltning.

För revisorer som fullgör uppdrag efter mandatperiodens slut utgår förrättningsarvode, ersättning för förlorad arbetsförtjänst, restids-, traktaments- och reseersättning för sammanträden fram till och med att revisionsberättelse är behandlad av fullmäktige.

7.6 Intyg mm

Den förtroendevalde ska med intyg, till exempel från arbetsgivare, eller på annat godtagbart sätt kunna visa att förutsättningar för att rätt till ersättning enligt dessa regler föreligger.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06
Reviderade 2018-12-11

Dnr: RS/2343/2016

8 Tolkning av bestämmelserna

Om tveksamhet uppkommer om tolkningen av dessa bestämmelser ska frågan hänskjutas till regionfullmäktiges presidium för avgörande. Fullmäktiges presidium ansvarar också för att upprätta tillämpningsanvisningar för arvodesreglerna.

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06
Reviderade 2018-12-11

Dnr: RS/2343/2016

9 Tabell över fasta arvoden

Arvoden utgår med den procentsats som anges nedan av basarvodet.

Uppdrag Regionfullmäktige

Ordförande	20 %
1:e vice och 2:e vice ordförande	13,3 %

Tillfälliga fullmäktigeberedningar

Arvode utgår från den särskilda beredningens första till dess sista sammanträde.

Ordförande	7,5 %.
Vice ordförande	5 %.

Revisorer

Ordförande	15 %
Vice ordförande	10 %

Patientnämnd

Ordförande	10 %
Vice ordförande	6,7 %

Regionstyrelse

Ordförande	80 %
1:e vice ordförande	76,7 %
2:e vice ordförande	90 %
3:e vice ordförande	13,3 %
Ledamot med utökat ansvarsområde	20 %

Charlotte Funseth
Samordningskansliet

2018-12-06
Reviderade 2018-12-11

Dnr: RS/2343/2016

Hälso- och sjukvårdsnämnd

Ordförande	50 90 %
1:e vice ordförande	70 %
2:e vice ordförande	70 %
3:e vice ordförande	40 %

Regional utvecklingsnämnd

Ordförande	90 %
1:e vice ordförande	70 %
2:e vice ordförande	70 %

Gemensam nämnd för Närvård i Frostviken

Ordförande	25 %
Vice ordförande	16,7 %

10 Ikraftträdande

Reglerna för arvode till fullmäktiges presidium träder i kraft den 15 oktober 2018. Övriga regler träder i kraft den 1 januari 2019.

Arvodesreglerna är fastställda av regionfullmäktige 2018-02-14, § 27. Reviderade av regionfullmäktige den 11 december 2018, § XX.

Bilaga till ärende om ändring av reglemente, arbetsordning
och arvodesregler
Dnr: RS/2343/2016

Utdrag från SKL Cirkulär 17:57 - Möjlighet till föräldraledighet och sjukledighet

Av 4 kap. 14 § KL följer att fullmäktige får besluta om särskilda arvodesregler för råden. Sådant arvode kan avse kostnadsersättning, pension och andra ekonomiska förmåner

En nyhet i 2017 års kommunallag är att fullmäktige kan anta lokala regler för att hantera den situation som uppstår när en ledande förtroendevald önskar vara föräldraledig eller drabbas av sjukdom.

Det sker i så fall genom ett generellt fullmäktigebeslut som anger på vilka villkor och för hur lång tid ett råd kan få vara borta från sitt uppdrag. Fullmäktigebeslutet ska också ange vilket organ som ska utse ersättare. Bestämmelsen finns i 4 kap. 18 § KL, som har följande lydelse:

”Fullmäktige får besluta att en sådan förtroendevald som anges i 2 § första stycket för sina uppdrag ska få ekonomiska och andra förmåner som svarar mot de löne- och anställningsvillkor som gäller för dem som är anställda hos kommunen eller landstinget.

Fullmäktige får bestämma hur ersättare ska utses för förtroendevalda som beviljas ledighet till följd av bestämmelsen i första stycket. ”

Av lagtexten följer att compensationen som högst kan motsvara de löne- och anställningsvillkor som skulle gälla för kommunens eller landstingets anställda i motsvarande situation (4 kap. 18 § KL). Inget hindrar att fullmäktige beslutar att det generella utrymmet för frånvaro ska vara kortare respektive att nivån för ersättning ska vara lägre än vad som skulle gälla för anställda.

I förarbetena (prop. 2016/17:171 s. 182-183) har regeringen i denna fråga anfört följande:

”Regeringen anser inledningsvis att en ordning för att möjliggöra för ett kommunal- och landstingsråd att vara föräldraledig eller sjukskriven är viktig för att underlätta en bred representation och goda villkor för de förtroendevalda. Att vara förtroendevald varken kan eller bör dock jämföras med att inneha en anställning, enligt regeringens mening. Detta innebär att kommunal- och landstingsråd inte i lag ska ges sådana rättigheter till ledighet som gäller för anställda. Det finns inte heller skäl att inordna regleringen för ledighet för förtroendevalda i socialförsäkringssystemet, enligt regeringens mening. Regeringen anser vidare att en reglering, i likhet med vad som tidigare gällt för re-gleringen av kommunal- och landstingsråd, ska ge ett stort utrymme för lokal anpassning. Fullmäktige i Stockholms kommun får ge borgarråden ekono-

miska och andra förmåner i deras uppdrag, som svarar mot de löne- och anställningsvillkor som gäller för kommunens anställda (4 kap. 27 § KL). Med stöd av denna bestämmelse har borgarråden möjlighet att genom fullmäktiges beslut få förmåner som motsvarar anställdas villkor om föräldraledighet, sjuk-lön vid sjukdom och tjänstledighet. Mot bakgrund av att regleringen av kommunal- och landstingsråd fortsatt ska ge stort utrymme för lokal anpassning anser regeringen, att denna bestämmelse, med ett tillägg, bör göras allmänt tillämplig. Kommuner och landsting kommer då ha möjlighet att ge kommunal- och landstingsråd ledigheter som motsvarar vad som gäller för kommunens anställda. Detta innebär inte att uppdragen som kommunal- och landstingsråd i sig ska jämföras med en anställning. Att förmånerna svarar mot vad som gäller för de anställda innebär inte heller något krav på att kommunal- och landstingsråds villkor ska överensstämma med någon utpekad anställd eller grupp av anställda. Regeringens förslag innebär att varje kommun och landsting får möjlighet att utforma ett system som är lokalt anpassat, utan att någon omfattande reglering i kommunallagen krävs. Eftersom frågan om ledighet ska behandlas av kommunerna och landstingen själva så finns det inte skäl att i lag uppställa några krav på vilka krav som ska ställas för att ledighet ska kunna beviljas. Detta får regleras i t.ex. ett reglemente för kommunal- och landstingsråd eller annat styrdokument. Det ankommer vidare på fullmäktige att avgöra vilket organ eller vilka organ som ska behandla och besluta om ledighet. Även frågan om vilka förmåner som ska utgå under ledigheten får regleras i reglemente eller något annat styrdokument. Den ledighet som kommuner och landsting kan bevilja är från uppdrag som kommunal- och landstingsråd. Det är dock viktigt att påpeka att ledigheten inte kan avse en förtroende-valds plats i fullmäktige ...

Regeringen anser att det framstår som orimligt att ledighet beviljas för längre tid än vad som återstår av den innevarande mandattiden. Regeringen kan också instämma i vad demokratiutredningen anför om att dessa förtroende-uppdrag är speciella till sin karaktär och kräver förankring i den kommunala organisationen, i partiet samt bland kommun- eller landstingsmedlemmarna. Denna förankring riskerar att gå förlorad vid en för lång ledighet vilket talar för att kommuner och landsting inför någon form av tidsgräns av eventuella möjligheter till ledighet.”

Underlag som rör dessa frågor kommer att inarbetas i de riktlinjer för OPF-KL som SKL avser att se över inför nästa mandatperiod.

Ersättare för den som beviljats ledighet

Vid en ledande politikers längre frånvaro fungerar inte de generella reglerna om ersättares tjänstgöring. Förarbetena lyfter också fram behovet av att aktivt kunna utse en ersättare när ett råd är frånvarande en längre tid.

Det har därför gjorts möjligt att besluta om en personlig ersättare för den ledande politiker som beviljas ledighet för viss tid. Ersättaren är förtroendevald i kommunallagens mening och omfattas av samma regler som övriga förtroendevalda, t.ex. vad gäller valbarhet. Den som utses till sådan personlig ersättare tjänstgör under hela frånvaron och övertar alla funktioner som den som beviljats ledighet innehar. Däremot kan en sådan ersättare inte överta en plats i fullmäktige eftersom det är ett direktvalt uppdrag.

Det är fullmäktige som ska bestämma *hur* en ersättare i sådana här situationer ska utses. Det kan ske genom att ersättare väljs av fullmäktige eller att fullmäktige överlåter till styrelsen eller annan nämnd att utse en sådan ersättare. Det är även tänkbart att t.ex. styrelsen utser ersättare vid kortare ledigheter medan en ersättare som ska tjänst-göra under en längre tid i stället utses av fullmäktige. Däremot är det inte lämpligt att fullmäktige direkt lägger ansvaret att utse en ersättare på ett utskott – det blir i så fall en fråga för styrelsen eller den nämnd som fått ansvaret för uppgiften att delegera uppgiften till utskott.

Lagen (1992:339) om proportionellt valsätt kan inte tillämpas vid beslut om att utse en ersättare för ett råd som beviljats ledighet. Ett beslut om att utse en sådan ersättare är inte ett fyllnadsval – det är enbart ett beslut om att just utse en ersättare för ett visst råd under en viss tid.

Skulle ett råd avgå under den beviljade ledigheten eller skulle uppdraget upphöra av annan anledning, upphör också ersättarens uppdrag. Vem som ska utses i ett sådant fall behandlas som ett vanligt valärende.



24

Tandvårdstaxa 2019

RS/2039/2018

§284

Tandvårdstaxa 2019 (RS/2039/2018)

Sammanfattning

Landstingsfullmäktige beslutade i juni 2008, § 128, att tandvårdstaxan för Folktandvården i Jämtlands län skulle sättas i enlighet med den referensprislista som fastställs av TLV, Tandvård och Läkemedelsverket.

Vuxentandvård finansieras av patientavgifter och ersättning från det statliga tandvårdsstödet. Taxan skall vara utformad så att konkurrensneutralitet gentemot privat tandvård och en balanserad egen ekonomi uppnås. Den ska också ge utrymme för verksamhetsutveckling och en patientsäker vård av god kvalitet. För att fortsatt vara konkurrensneutrala behöver tandvårdstaxan ligga på en sådan nivå att de intäkter den genererar motsvarar produktionskostnaderna.

De senaste 5 åren har referensprislistorna för allmän- och specialisttandvård höjts i varierande grad av TLV. Från att vissa år bara ha höjts 0,3 % till en höjning med 3 procent. Höjningarna har också varierat mellan olika åtgärdsgrupper i tandvårdstaxan.

Detta har inneburit att de ökade intäkterna från tandvårdstaxan flera år inte har motsvarat ökningen av produktionskostnaderna. Folktandvården finansieras till mera än hälften av vuxenintäkter från tandvårdstaxan och sammanlagt till 73 % av den produktion som utförs på patienter. Kostnader som uppkommer vid produktion är bl.a. medarbetarnas löner, lokaler och utrustning, material som används vid behandling, licenser för IT mm.

Detta har också inneburit att Folktandvården i Region Jämtland Härjedalen föreslagit ett antal undantag från referensprislistan.

- Beslut om undantag från referensprislistan har fattats enligt nedan;
- Beslut LF 2009 taxa avseende implantatkomponenter, åtgärd 420, 3 400 kronor.
- Beslut LF 2011 taxa avseende fyllningsåtgärderna nr 701, 702, 703, 704, 705, 706 och 707 referenspris enligt TLV+ 7 %.
- 2013-01-01 införde TLV referenspriser även för specialisttandvården. Beslut LF 2013 att införa denna referensprislista + 5 %.
- 2014-09-01 referenspriserna för åtgärdsgrupp 8 (800-890 protetiska åtgärder) sänkts. Beslut LF att den generella prishöjningen av åtgärdsgrupp 8 inte överstiger referensprisets nivå med mer än 7 % för allmäntandvården och 12 % för specialisttandvården.
- 2018-01-15 beslut RF att prissättningen för åtgärdsgrupp 4, kirurgiska åtgärder, höjs och att inte priset överstiger referensprisets nivå med mer än 7 % för allmäntandvården och 12 % för specialisttandvården.
- 2018-01-15 beslut RF att höja prissättningen i Frisktandvårdstaxan med samma procentuella höjning som referenspriserna ökar, samtidigt varje gång som TLV justerar referensprislistorna för allmän- och specialisttandvård.

Folktandvården i Region Jämtland Härjedalen föreslår att som utgångsvärde för justering av tandvårdstaxan 2019-01-15, är den nuvarande tandvårdstaxan för 2018, inkluderande tidigare beslutade undantag.

Folktandvården i Region Jämtland Härjedalen föreslår också att justering av tandvårdstaxan i fortsättningen ska göras i enlighet med LPIK istället för att sättas i enlighet med referensprislistan som fastställs av TLV.

Vad är LPIK

Prisindex med kvalitetsjusterade löner för landsting (LPIK) tas fram av Sveriges kommuner och Landsting (SKL) och uppdateras vid varje ny skatteunderlags-prognos. LPIK används som underlag vid beräkning av kostnadsutveckling av fasta löner och priser.

LPIK tas fram genom att priset för löner, material och tjänster och köpt verksamhet viktas till ett genomsnittligt pris.

SKL:s prognos för LPIK exklusive läkemedel för de kommande åren ser för närvarande ut så här;

2018	2019	2020	2021
4,0%	2,8%	3,4%	3,1%

Folktandvården i Region Jämtland Härjedalen förslår att fr o m år 2019 övergå till att beräkna justeringar av tandvårds- och friskvårdstaxan med hjälp av LPIK därför att;

- Den årliga förändringen av tandvårdstaxan i högre grad motsvarar ökningen av produktionskostnaden.
- Av Norrlands landsting/regioner har redan Västernorrland övergått till LPIK. Norrbotten och Västerbotten avser att gå över till LPIK 2019 respektive 2020. Norrlands landsting/regioner har ej exakt samma utgångsläge vad gäller nivå på olika åtgärder inom tandvårdstaxan men ligger generellt nära varandra. Detta pga. att respektive fullmäktige beslutar om taxeförändringar.
- Även ett antal andra landsting/regioner har övergått till LPIK som beräkningsgrund för förändring av tandvårdstaxan.
- Undantag för olika åtgärdsgrupper inte behöver göras alls i samma utsträckning som tidigare, vid en justering av taxan.
- Den grupp som utgör grunden för folktandvårdens intäkter är de vuxna patienterna. Då gruppen barn, som har fri tandvård, har utökats med flera åldersgrupper, till att gälla upp t.o.m. 22 år 2018 och t.o.m. 23 år 2019, innebär det att vuxengruppen har minskat. Det i sin tur innebär att underlaget för patientintäkter har minskat.

Som beräkningspunkt föreslås, för kommande års tandvårds- och frisktandvårdstaxa, användas det LPIK-index som publiceras i augusti månad föregående år.

Som utgångsvärde för justering med LPIK föreslås dagens, (föregående års) prislista.

Den justerade taxan föreslås även i fortsättningen gälla från den 15 januari varje nytt år samtidigt som TLV förändrar sin referensprislista.

Förslag till beslut

1. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

a. Som beräkningspunkt för kommande års tandvårds- och frisktandvårdstaxa, används det LPIK-index som publiceras i augusti månad föregående år.

b. Tandvårds- och frisktandvårdstaxan ska från 15 januari 2019 följa LPIK index exklusive läkemedel med en årlig prisjustering (för 2019 är det 2,8 %).

c. Utgångsvärde för justering med LPIK är dagens (föregående års) prislista.

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Yrkande

Elin Hoffner (V) yrkar avslag på förslaget som helhet. Regler för tandvårdstaxan ska följa nuvarande regler även fortsättningsvis.

Robert Uitto (S) yrkar bifall till Elin Hoffners avslagsyrkande.

Anton Nordqvist (MP), Lennart Ledin (L), Thomas Andersson (C), Bengt Bergqvist (S) yttrar sig.

Ajournering

Ärendet ajourneras kl. 16.00-16.15

Yrkande

Robert Uitto (S) yrkar bifall till Elin Hoffners yrkande samt yrkar "att årliga justeringar av tandvårdstaxan ska beslutas av regionfullmäktige".

Lennart Ledin (L) yrkar att "efter beslut i fullmäktige" ska läggas till i punkt 1b.

Proposition

Ordförande ställer proposition på regiondirektörens förslag och Elin Hoffners avslagsyrkande och finner Elin Hoffners yrkande antaget.

Omröstning

Omröstning begärs och följande propositionsordning fastställs:

Den som bifaller Elin Hoffners yrkande röstar "ja".

Den som bifaller regiondirektörens förslag röstar "nej".

Med 7 nej-röster mot 6 ja-röster finner ordförande regiondirektörens förslag antaget.

Proposition

Ordförande ställer proposition på Lennart Ledins tilläggsyrkande och finner det antaget.
Ordförande ställer proposition på om paragrafen kan justeras omedelbart och finner det antaget.

Beslut

1. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

a. Som beräkningspunkt för kommande års tandvårds- och frisktandvårdstaxa, används det LPIK-index som publiceras i augusti månad föregående år.

b. Tandvårds- och frisktandvårdstaxan ska från 15 januari 2019 följa LPIK index exklusive läkemedel med en årlig prisjustering (för 2019 är det 2,8 %) efter beslut i fullmäktige.

c. Utgångsvärde för justering med LPIK är dagens (föregående års) prislista.

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras till

Områdeschef Folktandvård

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Tandvårdstaxa 2019
- Jämförelse tandvårdspriser och utfall vid följsamhet TLV respektive prishöjning enligt LPIK 2019 Region Jämtland Härjedalen

Voteringslista: §284

Ärende: Tandvårdstaxa 2019, RS/2039/2018

Voteringslist(or)

Omröstning mellan Regiondirektörens förslag och Elin Hoffners (V) yrkande

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Ann-Marie Johansson (S), Ordförande	X		
Bengt Bergqvist (S), 3:e vice ordförande	X		
Robert Uitto (S), Ledamot	X		
Martine Eng (S), Ledamot	X		
Jenny Sellsve (S), Ledamot	X		
Thomas Andersson (C), Ledamot		X	
Elin Lemon (C), 2:e vice ordförande		X	
Anton Nordqvist (MP), Ledamot		X	
Elin Hoffner (V), Ledamot	X		
Elise Ryder Wikén (M), Ersättare		X	
Thomas Gutke (M), Ersättare		X	
Eva Hellstrand (C), Ersättare		X	
Lennart Ledin (L), Ersättare		X	
Resultat	6	7	0

Åtgärder med högst intäkter januari-oktober 2018 (53 % av totala vuxenintäkterna)	Antal 201801- 201810	Pris RJH 2018	Intäkter 201801- 201810	Pris 2019 enligt gamla reglerna	Intäkter 201901- 201910 vid samma produktion gamla reglerna	Pris 2019 vid prishöjning enligt LPIK	Intäkter 201901- 201910 vid samma produktion och prishöjning enligt LPIK	Skillnad enligt gamla regler och LPIK
101 - Basundersökning och diagnostik, utförd av ta	3353	845 kr	2 833 285 kr	845 kr	2 833 285 kr	869 kr	2 912 617 kr	kr24
103 - Kompletterande eller akut undersökning, utfö	7605	370 kr	2 813 850 kr	370 kr	2 813 850 kr	380 kr	2 892 638 kr	kr10
112 - Basundersökning med fullständig parodontal u	3805	805 kr	3 063 025 kr	825 kr	3 139 125 kr	828 kr	3 148 790 kr	kr3
341 - Behandling av parodontal sjukdom eller perii	3215	475 kr	1 527 125 kr	500 kr	1 607 500 kr	488 kr	1 569 885 kr	kr12
342 - Sjukdomsbehandlande åtgärder av parodontal s	1660	960 kr	1 593 600 kr	1 015 kr	1 684 900 kr	987 kr	1 638 221 kr	kr28
401 - Tanduttagning, en tand	2381	1 005 kr	2 392 905 kr	1 025 kr	2 440 525 kr	1 033 kr	2 459 906 kr	kr8
402 - Tanduttagning, när separation eller friläggn	608	1 660 kr	1 009 280 kr	1 690 kr	1 027 520 kr	1 706 kr	1 037 540 kr	kr16
704 - Fyllning av en yta på molar	1499	813 kr	1 218 987 kr	829 kr	1 243 046 kr	836 kr	1 253 118 kr	kr7
705 - Fyllning av två ytor på molar	3540	1 193 kr	4 223 397 kr	1 220 kr	4 318 092 kr	1 226 kr	4 341 652 kr	kr6
706 - Fyllning av tre eller flera ytor på molar	2136	1 594 kr	3 405 425 kr	1 621 kr	3 462 563 kr	1 639 kr	3 500 777 kr	kr18
800 B - Permanent tandstödd krona, en per käke	215	6 320 kr	1 358 800 kr	6 370 kr	1 369 471 kr	6 497 kr	1 396 846 kr	kr127
801B - Permanent tandstödd krona, flera i samma kä	423	4 980 kr	2 106 540 kr	5 065 kr	2 142 288 kr	5 119 kr	2 165 523 kr	kr54
Summa intäkter januari - oktober			27 546 219 kr		28 082 165 kr		28 317 513 kr	kr273



25

Revidering av mål i Regionalt
trafikförsörjningsprogram 2016-2020

RS/102/2016

§180

Revidering av mål i Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020 (RUN/1082/2015)

Sammanfattning

Det nu gällande trafikförsörjningsprogrammet antogs av regionfullmäktige 2016-04-11—12, §59. Programmet utarbetades under 2015, och mål för trafikens utveckling är satta för åren 2016, 2018 och 2020.

I kollektivtrafiklagen (SFS 2010:1065) 2 kap 8 § framgår att *Den regionala kollektivtrafikmyndigheten ska regelbundet i ett trafikförsörjningsprogram fastställa mål för den regionala kollektivtrafiken. Programmet ska vid behov uppdateras.*

Målen och utfallet för 2016 följdes upp vid regionala utvecklingsnämndens sammanträde i september 2017, § 126. Utifrån utfallet för såväl 2016 som 2017 föreslås att ett antal av målen i det regionala trafikförsörjningsprogrammet revideras. Anledning till att målen behöver revideras är flera. Mål om självfinansieringsgrad är satt innan den felaktiga fördelningen mellan Norrlandslänen upptäcktes, vilket innebär att självfinansieringsgraden är lägre än vad som angivits och antagits. Mål som är satta utifrån värden i kundbarometern KOLBAR har fått förändrade värden på grund av att mätmetoden har förändrats. Miljömålet formulerat som minskade nettoutsläpp av CO2 har med råge uppfyllts, tack vare att fordonen körs på HVO i större utsträckning än vad som tidigare antagits.

Ärendet behandlades av regionala utvecklingsnämnden den 16 oktober 2018, § 161, nämnden beslutade då att återremittera ärendet med följande motivering:

”Regionen måste ha en målsättning att Länstrafiken ska ha så hög självfinansieringsgrad som möjligt. Om de mål som finns i det regionala trafikförsörjningsprogrammet inte nås kan inte lösningen vara att ta bort målet. Målet bör istället revideras.”

Trafikförsörjningsprogram ska ha mål för verksamheten – den regionala kollektivtrafiken. Självfinansieringsgraden är ett mått på hur bolaget bedriver verksamheten. Förslaget är att målet utgår ur Trafikförsörjningsprogrammet och läggs till i ägardirektivet.

Utskottet för infrastruktur behandlade ärendet den 26 oktober 2018, § 41, och utifrån utskottets beslut har justeringar gjorts i beslutsunderlaget. Reviderade mål sätts för år 2020.

Förslag till beslut

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Reviderat *Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020* antas.

Regionala utvecklingsnämnden

2018-11-13

Beslut

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Reviderat *Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020* antas.

Expedieras till

Länstrafiken i Jämtlands län AB

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Revidering av mål i Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020
- PM Reviderade mål i Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020
- Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020 (med förslag till reviderade mål 2020)
- §41 Utskottet för infrastruktur Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020
- §161 Regionala utvecklingsnämnden Revidering av mål i Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020

§285

Revidering av mål i Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020 (RS/102/2016)

Sammanfattning

Det nu gällande trafikförsörjningsprogrammet antogs av regionfullmäktige 2016-04-11—12, §59. Programmet utarbetades under 2015, och mål för trafikens utveckling är satta för åren 2016, 2018 och 2020.

I kollektivtrafiklagen (SFS 2010:1065) 2 kap 8 § framgår att Den regionala kollektivtrafikmyndigheten ska regelbundet i ett trafikförsörjningsprogram fastställa mål för den regionala kollektivtrafiken. Programmet ska vid behov uppdateras.

Målen och utfallet för 2016 följdes upp vid regionala utvecklingsnämndens sammanträde i september 2017, § 126. Utifrån utfallet för såväl 2016 som 2017 föreslås att ett antal av målen i det regionala trafikförsörjningsprogrammet revideras. Anledning till att målen behöver revideras är flera. Mål om självfinansieringsgrad är satt innan den felaktiga fördelningen mellan Norrlandslänen upptäcktes, vilket innebär att självfinansieringsgraden är lägre än vad som angivits och antagits. Mål som är satta utifrån värden i kundbarometern KOLBAR har fått förändrade värden på grund av att mätmetoden har förändrats. Miljömålet formulerat som minskade nettoutsläpp av CO2 har med råge uppfyllts, tack vare att fordonen körs på HVO i större utsträckning än vad som tidigare antagits.

Ärendet behandlades av regionala utvecklingsnämnden den 16 oktober 2018, § 161, nämnden beslutade då att återremittera ärendet med följande motivering: ”Regionen måste ha en målsättning att Länstrafiken ska ha så hög självfinansieringsgrad som möjligt. Om de mål som finns i det regionala trafikförsörjningsprogrammet inte nås kan inte lösningen vara att ta bort målet. Målet bör istället revideras.”

Trafikförsörjningsprogram ska ha mål för verksamheten – den regionala kollektivtrafiken. Självfinansieringsgraden är ett mått på hur bolaget bedriver verksamheten. Förslaget är att målet utgår ur Trafikförsörjningsprogrammet och läggs till i ägardirektivet.

Utskottet för infrastruktur behandlade ärendet den 26 oktober 2018, § 41, och utifrån utskottets beslut har justeringar gjorts i beslutsunderlaget. Reviderade mål sätts för år 2020.

Regionala utvecklingsnämnden behandlade ärendet 2018-11-13 § 180 och föreslår regionfullmäktige att Reviderat Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020 antas.

Regionstyrelsen

2018-12-10

Förslag till beslut

1. Regionstyrelsen tillstyrker regionala utvecklingsnämndens förslag.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Yrkande

Elise Ryder Wikén yrkar att stycket om Bussgods på sidan 25 i Regionalt Trafikförsörjningsprogram 2016-2020 stryks.

Elin Hoffner (V) yttrar sig

Proposition

Ordförande ställer proposition på Elise Ryder Wikéns ändringsyrkande och regiondirektörens förslag och finner Elise Ryder Wikéns ändringsyrkande antaget.

Beslut

1. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Stycket om Bussgods på sidan 25 i Regionalt Trafikförsörjningsprogram 2016-2020 stryks.

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras till

Regionfullmäktige

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Trafikförsörjningsprogram 2016-2020
- §180 Regionala utvecklingsnämnden Revidering av mål i Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020
- Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020 (med förslag till reviderade mål 2020)
- PM Reviderade mål i Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020

Regionalt trafikförsörjningsprogram 2016 – 2020

Med reviderade mål för 2020

Beslutad av: Regionfullmäktige 2016-04-11—12, § 59
Reviderad av regionfullmäktige 2018-xx-xx, § xx

Förord

Sedan lagen om kollektivtrafik (SFS 2010:1065) trädde i kraft 2012 ska det i varje region finnas ett regionalt trafikförsörjningsprogram. Programmet är det strategiska styrdokumentet som beskriver hur kollektivtrafiken ska utvecklas, det ska omfatta vardagsresandet inom regionen samt till angränsande län.

Trafikförsörjningsprogrammet för Region Jämtland Härjedalen har utarbetats under 2015. Av remissvaren framgår att kollektivtrafik både intresserar och engagerar många. Det är viktigt att trafiken får utvecklas enligt programmet för att motsvara de behov och förväntningar finns. Det gäller såväl trafikutbud, som miljöprestanda och tillgänglighet för personer med funktionshinder och andra faktorer.

I arbetet med det regionala trafikförsörjningsprogrammet framkommer också ett stort engagemang för mer lågväga resor. Det är en viktig fråga i ett län där turismen är en basnäring. Arbetet med dessa frågor ligger utanför det regionala trafikförsörjningsprogrammet men behöver intensifieras.

Östersund 12 april 2016



Robert Uitto (S)
Regionråd

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning.....	7
Förutsättningar och ramverk.....	8
Kollektivtrafiklagen	8
Trafikförsörjningsprogrammet	8
Samhällsplanering.....	8
Begrepp.....	9
Nuläge	10
Befolkning	10
Sysselsättning	11
Regionförstoring	12
Bilnehav	12
Trafikutbud och resande	12
Trafikutbud.....	12
Tågtrafik	15
Länstrafik.....	16
Tätortstrafik.....	17
Närtrafik.....	17
Särskild kollektivtrafik	17
Taxor och produkter	20
Tillgänglighet för personer med funktionshinder.....	21
Miljö.....	21
Kostnads- och intäktsutveckling.....	24
Kommersiell trafik.....	24
Bussgods.....	25
Mål och strategier	25
Övergripande mål för kollektivtrafiken	25
Regional utvecklingsstrategi (RUS).....	25
Avgränsningar och strategiska val.....	26
Realistiska och mätbara mål	26
Kollektivtrafikens utveckling	28
Norrländssamarbetet.....	28
Tågtrafik	29
Länstrafik och tätortstrafik	29

Närtrafik.....	30
Tillgänglighet och särskild kollektivtrafik.....	30
Taxor och produkter	30
Miljö.....	30
Kostnads- och intäktsutveckling.....	31
Kommersiell trafik.....	31
Samband mellan regionaltrafik och fjärtrafik	31
Genomförande och ekonomi.....	32
Samråd och dialog	32
Ekonomi	34
Uppföljning av trafikförsörjningsprogrammet.....	35
Bilaga 1 – Trafikavtal.....	36
Bilaga 2 – Trafikutbud	38
Bilaga 3 - Tillgänglighet i prioriterade stråk	66
Bilaga 5 – Remissvar	74

Sammanfattning

Region Jämtland Härjedalen är regional kollektivtrafikmyndighet, med politiskt och ekonomiskt ansvar för den samhällsfinansierade, allmänna kollektivtrafiken i länet. Den regionala kollektivtrafikmyndigheten har ansvar för att upprätta ett trafikförsörjningsprogram. I programmet ska mål fastställas, inriktning och strategier för trafiken beskrivas. Tillsammans är budget och trafikförsörjningsprogram de viktigaste styrdokumenterna för den regionala kollektivtrafiken. Trafiken ska svara mot den önskade utvecklingen av länet som beskrivs i regional utvecklingsstrategi - Jämtland/Härjedalen 2030 Innovativt och Attraktivt. Visionen är att *Jämtlands län är en region att längta till och växa i*. En viktig förutsättning för det är goda kommunikationer och en god service.

Länet är förhållandevis stort och har en liten befolkning, trafikförsörjningen är därför en utmaning i sig. Trafikutbudet har de senaste åren förändrats genom att tågtrafik i Norrtågs regi har etablerats i länet. Det har medfört att busstrafik i stråket Duved-Östersund-Bräcke minskat. Norrtågstrafiken ersätter vissa turer, antalet resor med Norrtåg ökar och resenärerna har fått ett snabbare och bekvämare resalternativ, något som bidrar till en regionförstoring. Norrtågstrafiken innebär också fler och bekvämare förbindelser till Sundsvall och vidare därifrån. I Östersund finns en tätortstrafik med förhållandevis bra trafikutbud och resande. Linjenätet behöver förändras, så att det bättre svarar mot resenärernas behov.

Får att nå Region Jämtland Härjedalens vision och övergripande mål bedömer RKM att följande frågor är strategiska för kollektivtrafiken i länet.

- Det regionala tågsystemet i Norrland, Norrtåg, utgör grunden för det interregionala trafikutbudet i Norrlandslänen (Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten)
- Prioriterade stråk – stomlinjetrafik mellan kommuncentra och Östersund
- Tätortstrafiken i Östersund, trafikutbud i närområdet ca 3-mil runt Östersund och Åredalen
- En yttäckande närtrafik ska värnas, initiativ för utveckling av otraditionella och kostnadseffektiva lösningar för kollektivtrafik i glesbygd uppmuntras.

Delmål - en ekonomiskt hållbar utveckling

Restideskvoten tåg-bil ska högst uppgå till 0,8

Länstrafikens självfinansieringsgrad skall öka

Antal resor med länstrafikens och tätortstrafikens färdbevis ska öka

Delmål - en socialt hållbar utveckling

Länstrafiken erbjuder resealternativ som passar mina behov

Tillgänglighet för rörelsehindrade i den allmänna kollektivtrafiken skall öka, så att fler kan använda den. Det mäts genom andel fordon med låggolv eller hiss skall öka

Nöjdhet med färdtjänstresa skall uppgå till minst 90 % nöjdhet.

Delmål - en miljömässigt hållbar utveckling

Kollektivtrafikens marknadsandel skall öka

Minskade nettoutsläpp av CO₂

Förutsättningar och ramverk

Kollektivtrafiklagen

2012 trädde en ny lagstiftning för kollektivtrafiken (SFS 2010:1065) i landet i kraft. Enligt lagen skall det finnas en regional kollektivtrafikmyndighet (RKM) i varje län. I Jämtlands län är Region Jämtland Härjedalen RKM och har det politiska och ekonomiska ansvaret för den samhällsfinansierade kollektivtrafiken i länet.

RKM skall upprätta ett regionalt trafikförsörjningsprogram, i programmet ska mål för den regionala trafiken fastställas. Med regional kollektivtrafik avses all allmän kollektivtrafik inom ett län samt trafik som sträcker sig över fler län men avser att tillgodose allmänhetens behov av arbetspendling eller annat vardagsresande. Programmet skall vara strategiskt och långsiktigt. Det skall vara trafikslagsövergripande, utgå från ett resenärsperspektiv samt föregås av samråd. Trafikförsörjningsprogrammet ska ta sin utgångspunkt i de transportpolitiska målen och vara samordnat med den regionala utvecklingsplaneringen och annan planering som kan vara av betydelse för kollektivtrafiken.

Trafikförsörjningsprogrammet utgör utgångspunkt för RKM:s beslut om allmän trafikplikt. Med allmän trafikplikt avses det trafikutbud som samhället garanterar sina medborgare genom avtal.

I och med kollektivtrafiklagen från 2012 är marknaden avreglerad och kommersiell trafik kan etableras inom eller genom samma område som den allmänna trafiken. För att bedriva kommersiell trafik krävs en anmälan till RKM.

Trafikförsörjningsprogrammet

Beslut om Trafikförsörjningsprogram för Jämtlands län och beslut om allmän trafikplikt fattas av Region Jämtland Härjedalen. Region Jämtland Härjedalen äger Länstrafiken i Jämtlands län AB, som har uppdraget att verkställa den trafik som RKM beslutat om i regionalt trafikförsörjningsprogram och i beslut om allmän trafikplikt. Utredning pågår om verksamheten i länstrafikbolaget ska organiseras som en förvaltning inom Region Jämtland Härjedalen.

I kollektivtrafiklagen betonas vikten av samråd när ett trafikförsörjningsprogram tas fram. Samråd ska ske med motsvarande myndigheter i angränsande län, berörda myndigheter, kollektivtrafikföretag, företrädare för näringsliv och resenärer. Det viktigaste samråden sker med kommunerna. De ska företräda sina invånare, näringslivets och den egna verksamhetens intressen. I bilaga 4 redovisas vilka samråd som har skett. Trafikförsörjningsprogrammet har remissbehandlats och i bilaga 5 redovisas vilka som har svarat på remissen.

Kollektivtrafiken ingår i Regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde. Utskottet för infrastruktur och kommunikationer har varit styrgrupp för framtagandet av trafikförsörjningsprogrammet. Slutligen ska programmet antas av Regionfullmäktige.

Samhällsplanering

1 januari 2015 bildades Region Jämtland Härjedalen av Regionförbundet Jämtlands län och Jämtlands läns landsting. Syftet är att både utveckla länet och att samordna insatserna för att göra detta. Tanken är att arbetet ska göras effektivare och med större kompetens i en mer samlad organisation. Region Jämtland Härjedalen får en tydlig roll som en samlande regional aktör.

Resande över kommungränserna i länet och även över länsgränsen är omfattande. Det ökar kraven på samarbete med grannlänerna för kollektivtrafiken. I det arbetet har Region Jämtland Härjedalen en tydlig roll som samlande aktör.

Region Jämtland Härjedalen svarar för andra regionala planer och strategier som Regional utvecklingsstrategi (RUS) och Länstransportplanen som omfattat det regionala vägnätet. RUS anger de övergripande målen som ska kunna uppnås genom att olika verksamheter strävar mot samma mål. Kollektivtrafiken är ett medel att nå de övergripande samhällsmålen. Länstransportplanen har en nära koppling till kollektivtrafikens infrastruktur och villkor. Där avsätts medel för kollektivtrafik och trafiksäkerhet, exempelvis hållplatser och åtgärder på kommunala gator, vägar och terminaler.

Kommunerna har planmonopol, men ska samråda med Region Jämtland Härjedalen när förslag till översiktsplaner upprättas eller när ändringar i planen görs. Region Jämtland Härjedalen granskar planerna med utgångspunkt från det regionala utvecklingsansvaret. Kommunernas ansvar för gator och terminaler påverkar kollektivtrafikens utvecklingsmöjligheter. Kommunerna har stort inflytande på investeringar och utformning av den fysiska miljön. Varje kommun ska värna sin egen utveckling men också i samspel med andra bidra till en stärkt regional utveckling. Länets utveckling skapas lokalt, men stärks av en regional samverkan.

Ett exempel på hur planering och samverkan över kommungränsen kan göras är projektet Jämtlandsstråket som syftar till en hållbar näringslivsutveckling i stråket Östersund-Krokom-Åre. Centrala frågor är arbetspendling, bostadsförsörjning, frågor kring näringslivsutveckling och att utveckla former för samverkan mellan kommunerna kring service och tjänster för boende utmed stråket. I projektarbetet ingår Åre, Krokoms och Östersunds kommuner, Region Jämtland Härjedalen och Länsstyrelsen i Jämtlands län.

Staten ansvarar genom Trafikverket för långsiktig planering i transportsystemet i form av byggande, drift och underhåll av statliga vägar och järnvägar. Trafikverket tar fram den nationella planen för transportinfrastruktur i samverkan med landets regionala aktörer, i vårt län E14 och E45 och järnvägen. Den nationella infrastrukturplanen innehåller insatser av stor betydelse för kollektivtrafikens genomförande och utveckling. Insatser i infrastruktur utanför länets gränser kan ibland vara av avgörande betydelse för kollektivtrafikens förutsättningar och utveckling inom länet. Region Jämtland Härjedalen är planupprättare och utarbetar, i nära samarbete med Trafikverket, Länstransportplanen. Det är den långsiktiga planen för länets vägar. Här ingår även åtgärder som hållplatser, trafiksäkerhetshöjande åtgärder och gång- och cykelbanor. Trafikverket har inrättat Persontransportråd på regional nivå. Persontransportråden är en arena för kunskaps- och erfarenhetsutbyte på strategisk nivå.

Begrepp

Med lagstiftningen följer en del begrepp. Dessa och några andra centrala begrepp förklaras nedan.

Allmän kollektivtrafik – trafik som är öppen för alla, har en bestämd taxa, utförs enligt tidtabell mellan bestämda orter. Trafiken kan utföras med tåg, buss eller bil. **Linjelagd trafik** utförs regelbundet, **anropsstyrd linjetrafik** och **närtrafik** utförs när någon har beställt den. Närtrafik är ofta begränsad till några dagar per vecka och har karaktären av serviceresor. Den allmänna trafiken finansieras delvis av skattemedel.

Allmän trafikplikt – krav på den trafiktjänst som RKM fastställer (trafikutbud, tillgänglighet, miljöprestanda et c), ett offentligt serviceåtagande gentemot invånarna.

Kommersiell trafik – trafik som bedrivs av ett trafikföretag på marknadsmässiga grunder utan inblandning från det offentliga. Trafikföretaget beslutar helt på egen hand om trafikutbud, linjesträckning, prissättning och när trafiken ska etableras eller upphöra.

Länstrafiken i Jämtlands län AB – är det bolag som verkställer RKM:s beslut om allmän och särskild kollektivtrafik. Länstrafiken tecknar avtal, planerar, informerar, sköter biljetthantering et c. Länstrafiken ägs av Region Jämtland Härjedalen.

Norrtåg AB – Norrtåg bildades 2008 av norrlandslänen Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland för att etablera och driva dagtagstrafik på linjer norr om Sundsvall-Ånge-Storlien. Trafiken drivs av en upphandlad operatör, statlig medfinansiering ingår. Norrtåg AB ägs av Region Jämtland Härjedalen i Jämtlands län.

Regional kollektivtrafik – all kollektivtrafik inom länet (både allmän och kommersiell) samt trafik över länsgräns där det huvudsakliga resandet utgörs av vardagsresor. För den allmänna trafiken i Jämtlands län delas begreppet upp i

- **Interregional trafik** = trafik över länsgräns med buss och tåg.
- **Stomlinjetrafik** = trafik mellan kommuncentra/större tätorter och Östersund, trafik som ”binder samman länet” trafiken har förhållandevis gena linjedragningar och hög turtäthet.
- **Lokal trafik** = Tätortstrafiken i Östersund och annan inomkommunaltrafik där linjelagda skolskjutsar ofta utgör basen, närtrafik anropsstyrd linjetrafik.

Regional kollektivtrafikmyndighet (RKM) – är den strategiska beslutsnivån för frågor som rör den allmänna kollektivtrafiken, ex vis trafikförsörjningsprogram, allmän trafikplikt, besluta om färdtjänst och ta emot anmälan om kommersiell trafik. Fr o m 1 januari 2015 är Region Jämtland Härjedalen, regionala utvecklingsnämnden, RKM i Jämtlands län.

Särskild kollektivtrafik – Trafik som är avsedd för särskild person eller grupp, d v s ej öppen för allmänheten ex vis sjukresor, färdtjänst och kommunala skolskjutsar.

Trafikföretag – ett företag som bedriver kollektivtrafik på kommersiell grund, eller genom avtal kör allmän kollektivtrafik.

Nuläge

Befolkning

Jämtlands län är till ytan Sveriges tredje största län och motsvarar 12 % av Sveriges yta. 1,3 % av landets befolkning är bosatt i länets åtta kommuner. I Jämtlands län bodde 34 % av befolkningen utanför tätort, i riket som helhet bodde 15 % utanför tätort 2010. Denna förutsättning är en stor utmaning för ett kollektivt resande i länet.

Befolkningen i länet minskar och blir äldre. Länets befolkning uppgick 2014-12-31 till 126 765 invånare, varav 60 500 i Östersunds kommun. På en 25-års period 1989-2014 är minskningen 8 024 personer, eller 6,0 %. Krokom, Åre och Östersunds kommuner har under denna period ökat sin befolkning med 4-7 %. Andelen personer 65 år och äldre är över riksgenomsnittet 19,6 % i alla kommuner utom Åre.

Den mest påtagliga förändring av befolkningen som skett de senaste åren är en ökad inflyttning av personer från utlandet. Det s k flyttningsnettot mot utlandet var 1 120 personer 2014. Inflyttning från Syrien dominerar. Betydelsen av ett mycket aktivt arbete med attityd, välkomnande, mångkulturellt inkluderande och mottagligare arbetsmarknad är centralt för att länets folkmängd inte ska minska. Att få så många som möjligt att långsiktigt etablera sig i länet är viktigt ur ett flertal aspekter. Kollektivtrafiken är en viktig faktor för att möjliggöra detta.

Sysselsättning

Länet har delats in i tre Lokala Arbetsmarknadsregioner (LA-regioner) 2013. SCB definierar en lokal arbetsmarknad utifrån pendling över kommungräns. I en LA-region får utpendlingen vara högst 20 % och utpendlingen till en enskild kommun får högst vara 7,5 % av det totala antalet förvärvsarbetande i det lokala centret.

LA-region	landyta	befolkning	inv./km ²
Strömsund	10 465	11 873	1,1
Härjedalen	11 248	10 224	0,9
Östersund	27 187	104 668	3,8
Östersunds LA-region uppdelad på kommun nivå			
Berg	5 710	7 067	1,2
Bräcke	3 408	6 463	1,9
Krokom	6 154	14 648	2,4
Ragunda	2 511	5 440	2,2
Åre	7 195	10 555	1,5
Östersund	2 208	60 495	27,4

Källa: SCB, 2015

Förkortade tidsavstånd stimulerar arbetspendling, vilket bidrar till regionförstoring. Regionförstoring medför att större marknader ger förutsättningar för att nyttja skalekonomier, ökad tillgänglighet och ökad urbanisering driver tillväxt, människor får fler alternativ i sina val av bostadsort och arbetsort. Regionförstoring kan motverka kompetensbortfall, stagnation och utflyttning.

Inom en region finns, naturligtvis, flera arbetsmarknader. Män pendlar inom större områden än kvinnor, vilket innebär att det finns fler LA-regioner för kvinnor än för män. Tendensen är att antalet LA-regioner har minskat, indelningen har varierat över tid.

Arbetspendling inom länet 2013

Bostads-kommun	Kvinnor och män, Arbetsställekommun							
	Ragunda	Bräcke	Krokom	Strömsund	Åre	Berg	Härjedalen	Östersund
Ragunda	1958	44	9	17	4	8	2	240
Bräcke	140	2058	23	11	9	10	6	517
Krokom	14	16	3794	82	184	19	8	2851
Strömsund	11	2	28	4780	8	2	5	358
Åre	0	3	131	10	4198	42	13	552
Berg	1	11	29	7	21	2507	86	689
Härjedalen	1	4	5	1	2	44	4429	122
Östersund	114	207	930	171	260	294	68	26334

Källa: SCB RAMS

Av arbetspendling över kommungräns dominerar inpendlingen till Östersund. Över tid är det utpendlingen från Östersund som ökar mest. Den största arbetspendlingen från Östersund sker till Krokoms kommun.

Förvärvsfrekvensen (andelen förvärvsarbetande i en åldersgrupp) är högre i länet 79,9 % jämfört med riket 77,1 % (uppgift från 2013). I de yngre åldersgrupperna kan det bero på att färre läser vidare i länet än i riket. I åldersgruppen 55-64 år är förvärvsfrekvensen lägre i Bräcke och Ragunda kommuner än för riket.

Till turismberoende branscher räknas detaljhandel, hotell och restaurang, museer, kulturminnen, djurparker, nöjesparker och skidanläggningar. I riket är 9,3 % sysselsatta i sk turismberoende branscher, i Åre kommun 27,0 %, Härjedalens kommun 18,3 % och i Bergs kommun 10,3 %, för övriga kommuner är andelen under riksgenomsnittet 9,3 %. De senaste åren har stora investeringar gjorts i besöksnäringen i främst Klövsjö-Vemdalen och Funäsdalen. Kapaciteten i dessa destinationer och Lofsdalen har därmed utökats betydligt, vilket även märks i det ökade antalet besökare.

Regionförstoring

Begreppet regionförstoring innebär att funktionella arbetsmarknadsregioner utvidgas geografiskt. Det sker genom att mindre regioner knyts samman genom förbättrade kommunikationer och förkortade restider. Regionförstoring blir härigenom i viss grad ett alternativ till urbanisering. Regionförstoring innebär att flyttning kan undvikas, att befintligt realkapital kan nyttjas bättre och att strukturella förändringar blir mer lättöverkomliga. Förbättrade kommunikationer kan möjliggöra pendling till arbetsmarknader, kulturutbud, föreningsliv m m.

Det är viktigt att kollektivtrafiken upplevs som konkurrenskraftig mot bilen. Tiden det tar att resa kan vara av avgörande betydelse, andra viktiga faktorer är om trafiken är tillförlitlig, avstånd till och standard på hållplats/resecentrum, behov av att byta färdmedel. Restidskvot är det mått som används för att mäta skillnaden i restid mellan bil och kollektivtrafik. Restidskvoten beräknas genom att bussens eller tågets färdtid divideras med bilens färdtid. Vid en kvot på 1,0 går det lika fort. För tåg bör restidskvoten understiga 1,0, för express och stomlinjetrafik med buss bör kvoten uppgå till högst 1,2-1,3. I stomlinjetrafiken uppnås ofta en restidskvot under 1,3, Norrtågs trafik mätt mellan ändstationer på Mittbanan ligger under 1,0.

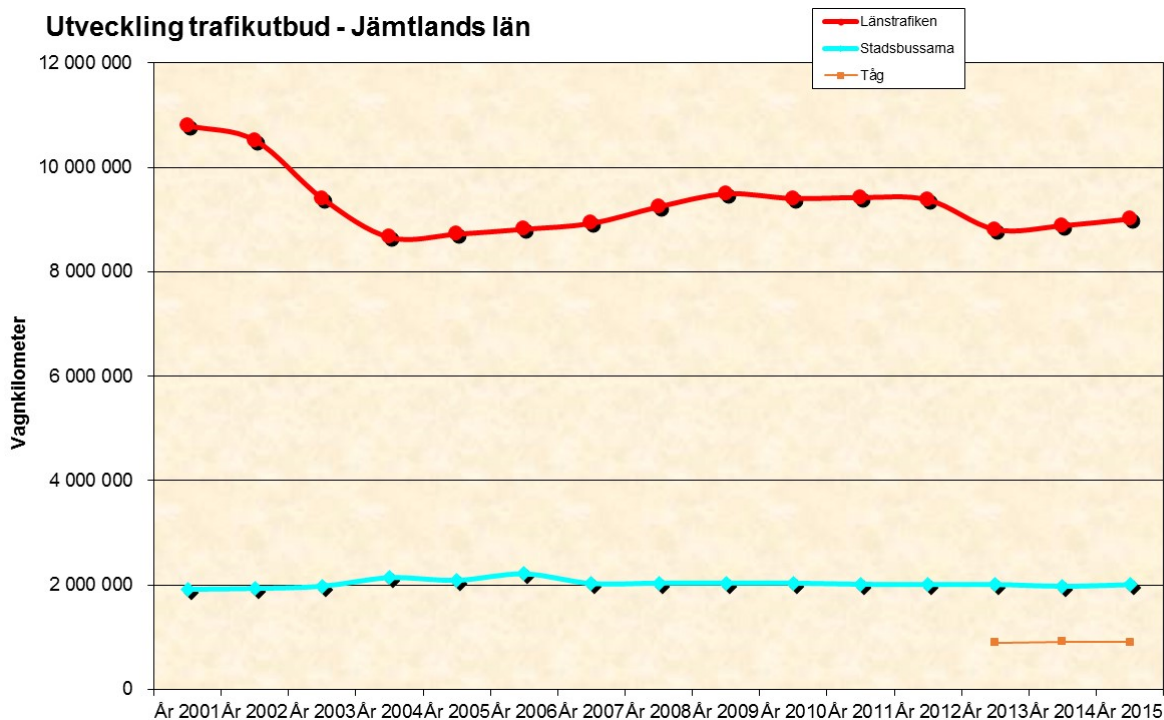
Bilnehav

Bilnehavet är stort i länet och fortsätter att öka, trots att befolkningen minskar. 2013 fanns 70 611 personbilar i trafik. Det motsvarar 558 bilar per 1000 inv. i länet, att jämföra med 471 för riket. Klimatpåverkande utsläpp för transporter uppgår till 3 826 kg CO₂/inv. i Jämtlands län (högst i landet) att jämföra med riksgenomsnittet 2 186 kg CO₂/inv. Uppgift från 2010.

Trafikutbud och resande

Trafikutbud

Trafikutbudet mätt i km har varit förhållandevis stabilt under lång tid. Noteras kan att det minskade trafikutbudet i Länstrafiken från 2013 beror på att regional tågtrafik i Norrtåg AB:s regi har ersatt viss linjetrafik med buss.



Trafikutbudet kan beskrivas enligt nedanstående.

Interregional trafik

- Norrtågstrafiken, Sundsvall en viktig nod
- Busstrafik över länsgräns

Stomlinje trafik

- Stomlinjetrafiken kommuncentra – Östersund

Lokal trafik

- Tätortstrafiken i Östersund
- 3-milsraden runt Östersunds tätort
- Trafik i Åredalen
- Inomkommunal trafik där linjelagda skolskjutsar utgör basen
- Närtrafik

Särskild kollektivtrafik

- Färdtjänst

Interregional-, stomlinjetrafik har stor betydelse för arbets- och studieresor, resor till region- och länssjukvård, service-, besöks- och anslutningsresor. Den **lokala trafiken** är anpassad för arbets- och skolpendling, service- och anslutningsresor till stomlinje- och interregionaltrafik, trafiken kan vara anropsstyrd. Närtrafiken är anropsstyrd och yt-täckande, den erbjuder sällanresor från orter med liten eller ingen linjelagd trafik. **Färdtjänst**, är särskild kollektivtrafik, och avsedd för den som på sitt funktionshinder inte kan åka med allmänna kommunikationer, avsaknad av kollektivtrafik är inte grund för att få färdtjänst.

Stomlinjetrafiken är mycket viktig med Östersund som är den enskilt största målpunkten. Från kommuncentra Strömsund, Hammarstrand, Bräcke, Svenstavik, Krokom, Järpen till Östersund finns ett trafikutbud som minst medger arbetspendling till Östersund i tidslägen 7-16, 8-17 och 9-18, minst 3 senare ankomster under dagen och sen återresa ca kl. 22.00 M-F. Lördagar erbjuds serviceresor med uppehåll i Östersund minst 4 timmar och söndagar trafik på kvällen för veckopendling i båda riktningarna. I andra riktningen finns trafik M-F för uppehåll i respektive kommuncentra minst 8-17. För Bräcke, Svenstavik, Krokom och Järpen finns fler turer i vardera riktningen med ankomst 6.30 – 9.15 och från kommuncentra mot

Östersund finns fler turer i tidsintervallet 15.15 – 18.15. Från Sveg finns förbindelser till Östersund som medger hel- eller halvdagsvistelse i Östersund M-F, serviceresor och veckopendlingsresor lördagar och söndagar.

I Åre, Krokoms och Östersunds kommuner finns ett trafikutbud i något eller några stråk som erbjuder ett bra trafikutbud för bl. a. arbetspendling sju dagar i veckan 14-30 dubbelturer M-F, 7-15 dubbelturer L och 5-10 dubbelturer S. I Åre kommun i stråket Duved-Åre-Undersåker-Järpen-Mörsil, i Krokoms kommun i stråket Näliden-Krokoms-Dvärsätt-Ås-Östersund, i Östersunds kommun i stråken Häggenås-Lit-Östersund, Brunflo-Ope/Odenskog-Östersund samt tätortstrafiken. I stråken Brunflo-Marieby-Östersund och Hackås-Orrviken-Östersund finns ett bra trafikutbud för arbetspendling måndag-fredag 7-10 dubbelturer M-F. I övriga delar av dessa kommuner finns ett mer begränsat trafikutbud. Den trafikutökning som gjorts i Härjedalens kommun, med trafikstart hösten 2014 är en ökad samordning av skol- och arbetstider. Det innebär att arbetspendling är möjligt i högre utsträckning.

Den lokala trafiken i Härjedalen, Berg, Strömsund, Bräcke och Ragunda kommuner är främst planerad för resor måndag - fredag, trafikutbudet är mycket litet lördagar och söndagar. Trafikutbudet som är linjelagt eller anropsstyrt, kan beskrivas enligt nedan

- Linjelagda skolskjutsar utgör basen i trafiknätet
- Serviceresor till närmaste tätort (linjetrafik eller närtrafik)
- Resor för besöksnäringens behov eller hela resan (anslutningsresor)
- Arbetspendling

De senaste åren har inga kvalitetsmätningar gjorts i den allmänna kollektivtrafiken. Orsaken är inbesparingar. Generellt kan sägas att "relevans" d v s trafiken passar mina behov är den viktigaste faktorn för att människor ska resa. Prisdärdhet, kvalitet, bemötande och trafikens popularitet är viktiga faktorer men har mindre betydelse för hur människor gör sina val.

Linjenätskarta



Tågtrafik

Riksdagen godkände 2006 ett försök med gemensam trafikeringsrätt för dåvarande trafikhuvudmännen i norrlandslänen (Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten) att driva dagtågtrafik på linjer norr om Sundsvall-Ånge-Storlien. Det sk Norrtågsförsöket, som har organiserats i bolaget Norrtåg AB. Regeringen beslutade om en försöksperiod från augusti 2011, den är förlängd till 2021.

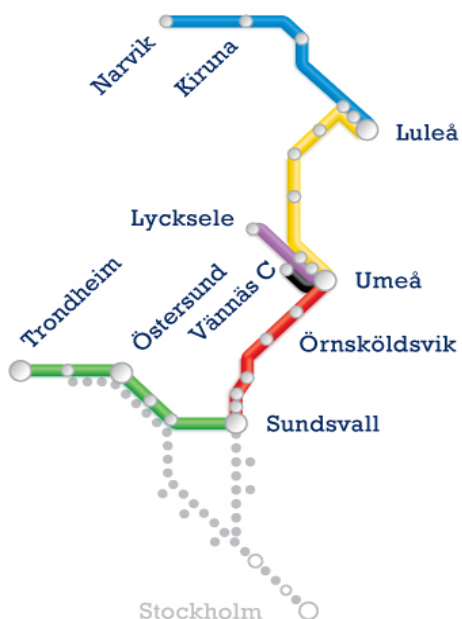
Vision

- Visionen för Norrtåg AB:s verksamhet är att när det regionala tågssystemet i Norrland förverkligas under de närmaste 15 åren kommer resenärerna att välja tåget framför andra sätt att resa beroende på dess unika kombination av komfort och snabbhet.
- Tåget kommer att vara en del av ett väl koordinerat och väl sammanhållet kollektivtrafiksystem. Vid alla viktiga knutpunkter kommer resenärerna att kunna byta mellan tåg och buss. Hela resan kommer att kunna göras på en och samma biljett oavsett vart den börjar eller slutar inom Norrtågs verksamhetsområde.

Mål

- Målet är att trafiken ska på affärsmässiga grunder erbjuda snabba, effektiva och långsiktigt hållbara resmöjligheter för de som bor i, verkar eller besöker regionen.
- Samarbetet mellan operatören och Norrtåg AB ska präglas av ett aktivt samarbete där båda parter gemensamt ska bidra till en positiv resandeutveckling och en allmän utveckling av trafiksystemet i sig.

Norrtågs linjer



Förutsättningar är

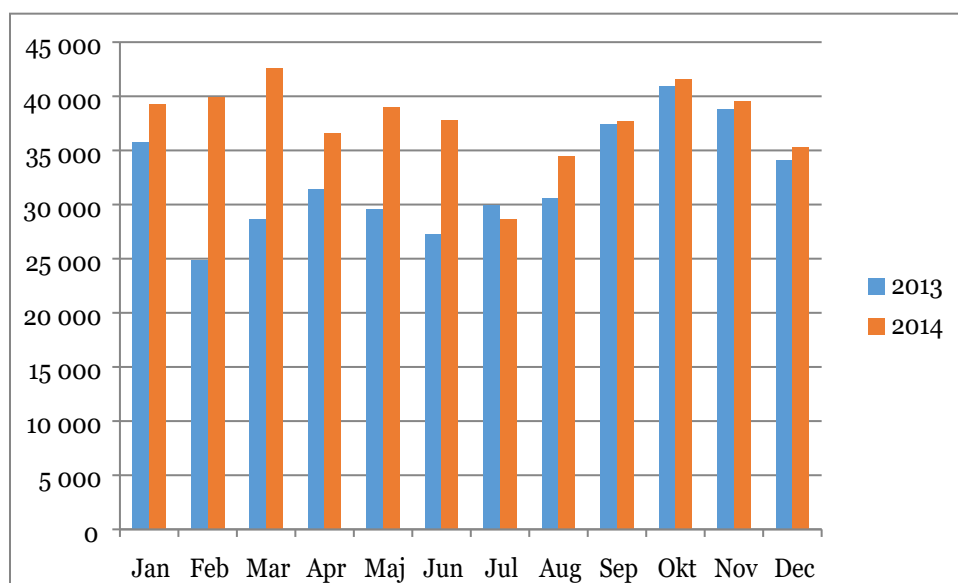
- nya, moderna snabbtåg med låga driftskostnader
- ett enkelt, gemensamt taxesystem för såväl pendlare som sällanresenärer, gällande över hela trafikeringsområdet samt
- att trafiken upphandlas i fri konkurrens mellan operatörer

Norrtåg AB hyr fordon via vagnsbolaget Transitio AB. Vagnparken utgörs av 11 nya fordon av typ Coradia Lirex X62. Samtliga fordonstyper har möjlighet att ta ombord rullstolar. Trafiken på delen Örnsköldsvik-Umeå startade i augusti 2010. Sträckan Storlien-Östersund-Sundsvall trafikeras i planerad omfattning sedan december 2012.

Operatören får sätta taxan för resor med tåget. Inom varje län är länstrafikens kort (elevkort, periodkort, Bestprice-kort eller motsvarande pendlarkort) giltiga färdbevis.

Resandet i stråket Sundsvall-Östersund-Storlien har utvecklats mycket positivt under de två första åren. Tågresor är snabbare och bekvämare och möjliggör arbets- och studiependling över längre avstånd än motsvarande resor med buss. Tågtrafiken har ersatt viss busstrafik i stråken Bräcke-Östersund och Duved-Östersund. Trafikutbud se bilaga 2.

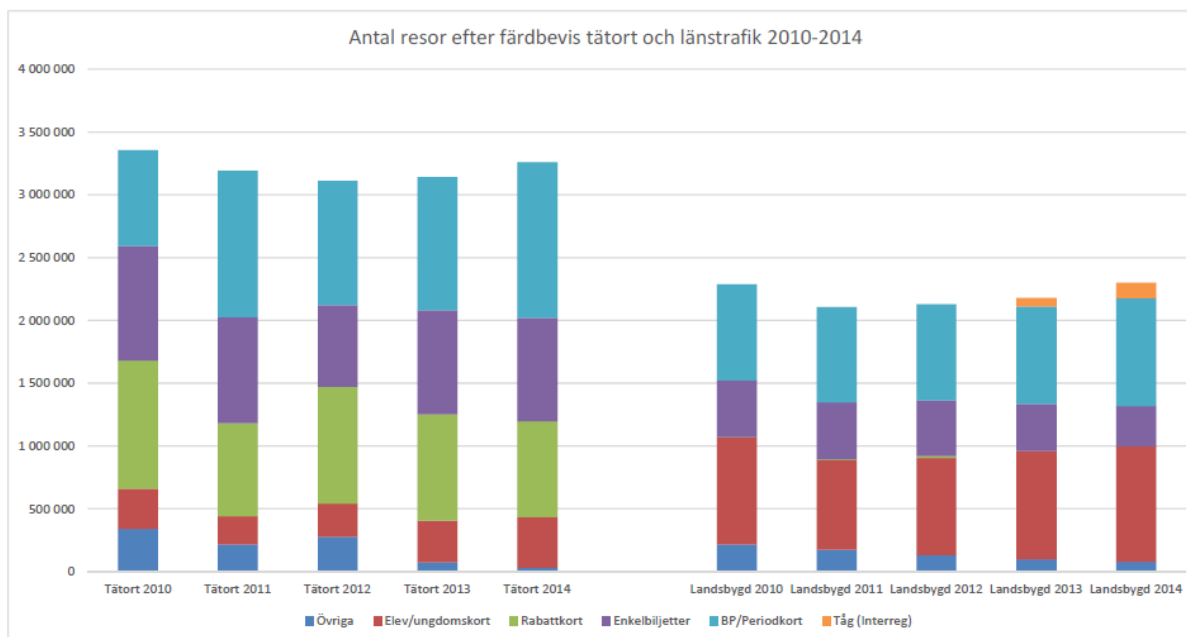
Resandeutveckling 2013-2014 Norrtåg Sundsvall-Östersund-Storlien



2014 gjordes 450 000 resor på sträckan Sundsvall –Östersund-Storlien.

Länstrafik

Av nedanstående diagram framgår att resandet i landsbygdstrafiken (staplarna till höger) har ökat de senaste åren. 2014 gjordes ca 2 300 000 resor på tåg och buss med länstrafikens färdbevis. I tätortstrafiken i Östersund (staplarna till vänster) ökade resandet 2014 och uppgick till ca 3 260 000 resor. Sedan 2013 kan kommunerna byta ut elevkort, med giltighet 2 resor/skoldag mot Ungdomskort. Ungdomskort ger rätt till obegränsat antal resor i hela länet under hela året och ges till ungdomar 6-19 år. Resor med elevkort/ungdomskort har ökat. Den positiva resandeutvecklingen beror på att fler kommuner övergår till ungdomskort, inflyttning och att tågpendling lockar allt fler. En redovisning av trafikutbud och resande på linjenivå finns i bilaga 2.



Tätortstrafik

Sedan årsskiftet 2001 är tätortstrafiken i Östersund upphandlad med sk tjänstekoncession. Det innebär att trafikutövaren bedriver trafiken självständigt. Trafikutövarens åtaganden bl. a trafikvolym, turtäthet, kvalitet, miljö och taxa regleras i trafikeringsavtalet. Trafikutbudet i tätorten är bra med trafik från ca 6.00-23.00 M-L ca 11-23 S, till det kommer till den särskilda sön- och helgdagstrafiken, industri- och nattbusstrafiken. Linjenätet behöver ses över för att bättre täcka in målpunkter som kommit till de senaste åren. Flygbusstrafiken Åre Östersund airport - Östersund bedrivs av trafikutövaren i egen regi och med stor kommersiell frihet.

Närtrafik

Närtrafiken är det trafikutbud som finns på orter med liten eller ingen annan allmän trafik. Trafikutbudet, vanligen 1-3 dagar/vecka, trafiken går till närmaste större ort med affär och annan service.

Särskild kollektivtrafik

Särskild kollektivtrafik är ett samlingsbegrepp för den typ av resor som är riktad till särskild grupp eller kräver särskilt tillstånd att resa med. Resorna kan samordnas på olika sätt.

Gemensam upphandling – en trafikutövare får alla uppdrag (färdtjänst, sjukresor, skolskjutsar, närtrafik, linjetrafik) i det geografiska området. Det ger trafikutövaren trygghet under avtalstiden, samt är en förutsättning för samordning av olika transporter.

En beställningscentral (BC) – samma telefonnummer gör det enklare för resenären. Beställningscentralen är en garant för att endast berättigade resor utföres. Här fördelas kostnaden för en resa mellan olika trafikansvariga.

Samordning av olika resor – resbehov samordnas i beställningscentralen så att ex vis färdtjänstresenärer och sjukresenärer kan samåka. Det ger färre transporter, vilket sänker samhällets kostnad samt gynnar trafiksäkerhet och miljö.

Harmonisering av taxan – i de kommuner (Berg, Bräcke, Ragunda, Åre, Härjedalen och Krokom) som har samordnat sina samhällsbetalda resor är taxan gemensam.

Länstrafiken har getts i uppdrag att verkställa regionens och kommunernas uppgifter som ansvariga för särskild kollektivtrafik i nedanstående omfattning:

- Sjukresor i hela länet, inklusive handläggning av sjukreseersättning till enskilda.
- Utredda färdtjänst och riksfärdtjänst för boende i Berg, Bräcke, Härjedalen, Ragunda, Krokom och Åre kommuner, myndighetsutövningen (beslut om färdtjänstillstånd, yttranden m m) sker av RKM.
- Upphandling och planering av skolskjutsar i Berg, Bräcke, Härjedalen, Ragunda, Strömsund Krokom och Åre kommuner.

Det sker genom att Länstrafiken bedriver:

- Beställnings- och samordningsfunktion (BC) för samhällsbetalda resor
- Transporttjänster avseende särskild kollektivtrafik, trafikuppdragen är upphandlade i konkurrens.

Verksamheten skall bedrivas så att:

- Samordning och planering av resor minimerar kostnaden för verksamheten
- Överenskommen kvalitet på resor och tjänster upprätthålls.

Länstrafiken skall vidare aktivt arbeta med utveckling av resmöjligheter för att minska behovet av särskild kollektivtrafik. Det kan ske genom att fler kan nyttja den allmänna kollektivtrafiken.

För att följa upp och utveckla den särskilda kollektivtrafiken görs

- kontroll av att kvalitet på resor och tjänster upprätthålls, undersöks via resenärsintervjuer.
- följa utvecklingen av resmöjligheter i den allmänna trafiken, för att minska behovet av särskild kollektivtrafik.
- ansvara för regler och taxa för färdtjänst, prissättning och ändringar

Färdtjänst

De kommuner som så väljer kan överlåta samtliga uppgifter för handläggningen av färdtjänst respektive riksfärdtjänst även myndighetsutövningen till RKM. Från 2015 ingår kommunerna Åre, Krokom, Ragunda, Bräcke, Berg och Härjedalen i samordningen av samhällsbetalda resor.

Myndighetsutövningen fungerar väl. Under 2014 har handläggningstiden varierat mellan 1-5 veckor.

Myndighetsutövningen har varit föremål för prövning (överklaganden) av Förvaltningsrätten i 26 fall under 2014, varav 24 ärenden avgjordes till Länstrafikens förmån. De två ärenden som gick till den klagandes favör gällde i bägge fallen vilket färdmedel som skall användas.

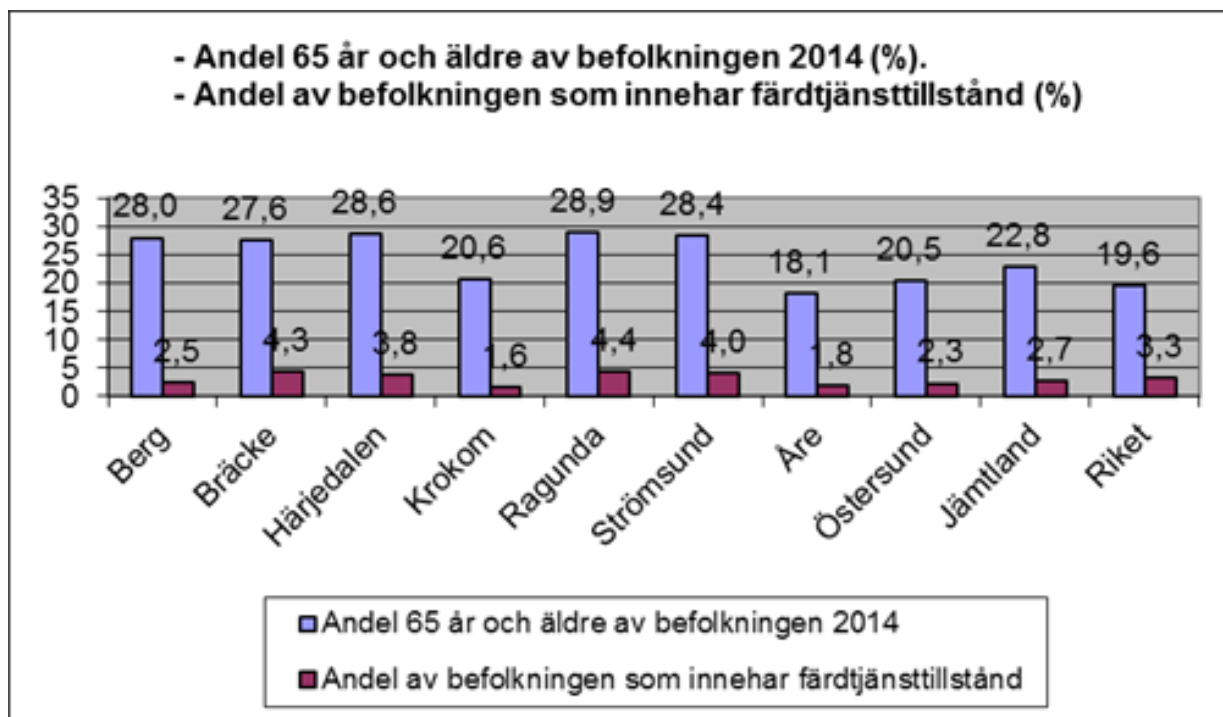
I uppdraget till Länstrafiken ingår att aktivt arbeta med utveckling av resmöjligheter för att minska behovet av särskild kollektivtrafik, genom att fler ska kunna nyttja den allmänna kollektivtrafiken.

Det kan ske genom att både fordon och den fysiska miljön (hållplatser etc.) är tillgänglighetsanpassad. Jämtland ligger ej i framkant beträffande fysisk anpassning/tillgänglighetsanpassning av hållplatser eller information om vilka hållplatser som är tillgänglighetsanpassade.

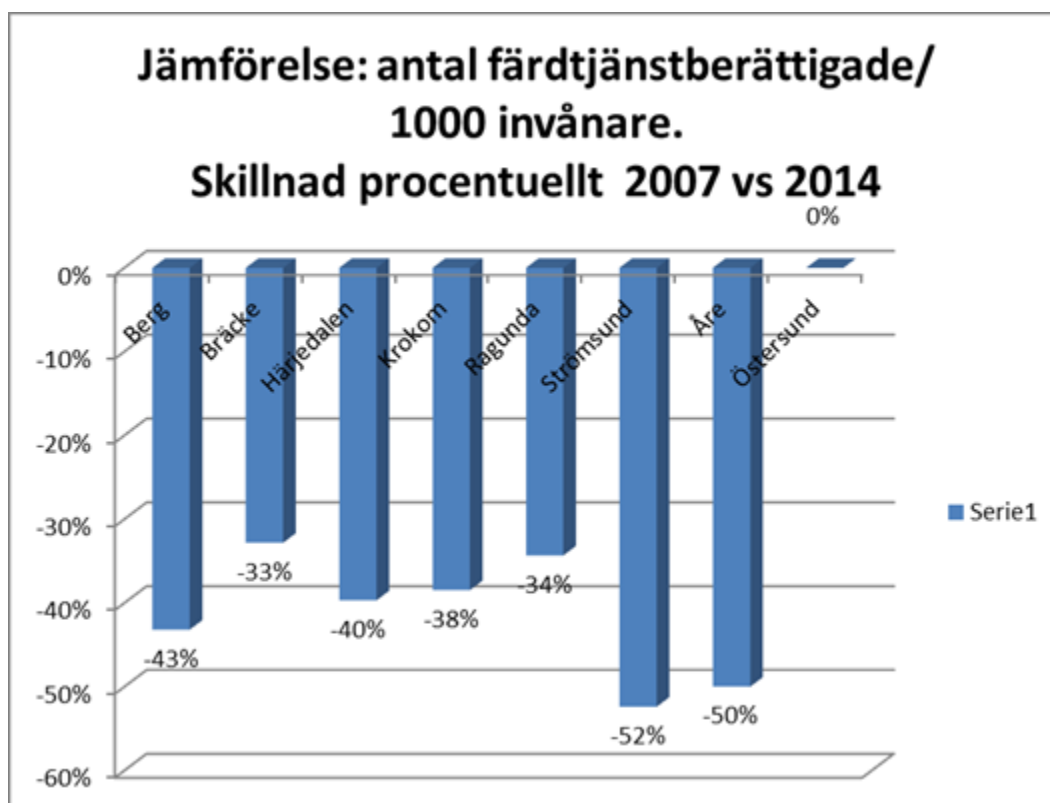
Målsättningen för SÄK:s del i denna fråga får sänkas betydligt, till: -att när det är möjligt, dvs. det finns ett antal anpassade hållplatser samt ett fungerande betalsystem (särskild/allmän), påbörja viss styrning av färdtjänstresenärer till den allmänna kollektivtrafiken. För att det överhuvudtaget skall vara möjligt måste det finnas en vilja hos alla parter.

Utvecklingen av antalet färdtjänstillstånd i de ingående kommunerna (hela länet utom Östersund kommun) fanns 1978 personer med färdtjänstillstånd i slutet av 2014, att jämföra med 2159 vid ingången av året. Fr o m 2015 lämnar Strömsunds kommun samarbetet, och bedriver sin färdtjänst i egen regi. Ca 2/3 av färdtjänstillstånden innehas av kvinnor.

Av nedanstående diagram framgår förhållandet mellan ålder och beviljade färdtjänstillstånd i länet.



Nedanstående diagram visar utvecklingen av antalet färdtjänstberättigade över tid.



För att mäta hur effektiv samordningen är jämförs den faktiska kostnaden för resorna med hur stor kostnaden skulle ha varit om resorna gjordes utan samordning. Differensen däremellan benämns samordningsvinst och blir då ett mått över hur effektiv samordningen varit. Kravet är 25 % samordningsvinst på det totala antalet resor sett över ett år. Samordningsvinsten under 2014 var 25,17 %, i pengar motsvarar det knappt 20 miljoner kr.

Ett instrument för att mäta nöjdheten hos resenärerna (sjuk- och färdtjänstresenärer) är Svensk kollektivtrafiks kvalitetsbarometer. Där jämförs Jämtland med resten av riket. Jämtland har innehaft topplaceringar alltsedan starten 2008, 2014 har länet en andraplats. Under 2014 var det 94 % av resenärerna som gav bästa betyg, 4 eller 5 på en 5-gradig skala. Den siffran skall genomföras med riksgenomsnittet 90 %, på den sammanfattande frågan: totalt sett, vilket betyg vill du ge hela resan, dvs. om du tänker på både beställningen och resan sammantaget?

Egenavgiften är kopplad mot Länstrafiktaxan och motsvarar ca 150 % av biljettpriset för en kontantbetalande vuxen i respektive avståndsintervall. Egenfinansieringsgraden för samhällsbetalda resor är låg, huvuddelen av kostnaden är skattefinansierad. (ex på självfinansieringsgrad: färdtjänst 12 %, sjukresor med taxi 6 %).

Riksfärdtjänst

Riksfärd är avsedd för personer med ett stort och varaktigt funktionshinder och som inte till normala resekostnader kan resa med allmänna kommunikationer, eller personer som inte kan resa utan ledsagare. Riksfärdtjänst gäller för resor inom landet utanför Jämtlands län. Antalet färdtjänstresor var drygt 100 stycken 2014.

Kostnad för riksfärdtjänstresor är kopplat till resans längd och resenärens ålder. Taxan är den som regeringen beslutade 1997. Den har sedan dess inte ändrats. Egenavgiften för vuxna är 105 kr vid en resa upp till 100 km, den högsta egenavgifter tas ut för resor längre än 1500 km för närvarande 755 kr .

Sjukresor

I uppdraget till Länstrafiken ingår även att verkställa landstingets ansvar för sjukresor i hela länet, inklusive handläggning av sjukreseersättning. Denna uppgift ingår inte i RKM:s ansvarsområde.

Ett arbete bedrivs kontinuerligt för att minska kostnaden för sjukresor, bl a utbildning av vårdpersonal.

För mer information om särskild kollektivtrafik se SÄK årsrapport 2014, Länstrafiken i Jämtlands län AB.

Taxor och produkter

Länstrafikens produkter ska kunna erbjuda bra alternativ för olika kundgrupper. Kontantbiljett passar för sällanresenärer, Bestprice- eller länskort för pendlare, elevkort för skolelever i grund- och gymnasieskolan. Bestprice, länskort och elevkort gäller även för resor med Norrtågs trafik inom länet. Flera kommuner har valt att köpa ungdomskort till alla ungdomar 6-19 år. Ungdomskortet erbjuder obegränsat resande i hela länet under hela året, men är inte giltigt på Norrtåg. Ett seniorkort med obegränsat resande finns med låg månatlig kostnad, villkoret är att kunden har det i minst 12 månader. En översyn görs f n av vilka produkter som ska erbjudas. Bestpricekortet ska fasas ut av tekniska skäl. I den utredning som Norrlandslänet gjort framgår att det är önskvärt att priserna på kort och biljetter i länstrafiken i Jämtlands län sänks för resor på korta avstånd och att priset för resor på långa avstånd kan höjas, detta jämfört med bilkostnad för motsvarande resor.

I tätortstrafiken finns förutom enkelbiljett, skolkort och 30-dagarskort även ett tankkort som kan lösas för 7 - 30 resor, med ett lägre å-pris per resa ju fler resor som köps vid samma tillfälle. Taxan får justeras av trafikutövaren utifrån ett givet index. Alla färdbevis i länstrafiken medger övergång till tätortstrafiken.

Närtrafiken som definieras som sällaresor, tillämpas endast enkelbiljettstaxa.

För resor med buss över länsgräns tillämpas Norrlandresan. Den har enkelbiljetter och periodkort.

Länstrafiken och tätortstrafiken i Östersund arbetar för att det ombord på fordonen ska vara kontantfritt senast juni 2016.

Biljettintäkterna utgör i budget 2015 ca 127 mkr, vilket motsvarar ca 38 % av Länstrafikens kostnader.

Tillgänglighet för personer med funktionshinder

Arbetet med att göra kollektivtrafiken tillgänglig för personer med funktionsnedsättning är komplex. Det finns olika typer av funktionsnedsättning och en fungerande kollektivtrafik inbegriper hela resan. De vanligaste funktionshindren är nedsatt hörsel därefter rörelsehinder, nedsatt syn och svårt rörelsehinder. En person kan ha fler funktionsnedsättningar.

Funktionshinder är ofta åldersrelaterat. För att trafiken ska betraktas som tillgänglig ställs krav på hållplatsen/väntsalen/bytespunkter, fordon, trafikinformation samt förare och tågvärdar. Vintertid förutsätts dessutom bra snöröjning.

För tågresor är fordonen och perrongerna anpassade så att rullstolsburna enkelt kan komma ombord. Ombord på tågen är tillgängligheten god, det gäller även toaletterna. Sedan något år tillhandahålls kostnadsfri ledsagning vid alla bemannade järnvägsstationer och tjänsten ska utökas till busstationer i länets kommuncentra.

Den interregionala busstrafiken utförs med tillgänglighetsanpassade fordon. I busstrafiken inom länet finns fordon med låggolv eller hiss mellan länets kommuncentra och Östersund, trafiken i Östersunds närområde Krokom-Dvärsätt-Ås/Häggenås-Lit/Orrviken/Brunflo-Ope respektive Brunflo-Marieby utförs med huvudsakligen låggolvsfordon. Alla fordon i tätortstrafiken i Östersund är av typen lågentréfordon och har nigningsfunktion.

RTI realtidsinformation finns i stomlinjetrafiken och tätortstrafiken det ger audiovisuell hållplatsinformation ombord på fordonen. För att utveckla informationen ytterligare krävs att hållplatsernas tillgänglighet beskrivs och att den informationen redovisas i trafikens söksystem.

För rullstolar finns angivet på Länstrafikens webbplats (www.ltr.se) vilka typer av rullstolar som kan rymmas i en buss. Vilka turer som trafikeras med tillgänglighetsanpassade fordon framgår av tidtabell. På längre turer (restid över 1,5 h) skall bussar vara utrustade med toalett.

Väghållaren har ansvar för hållplatser, d v s markyta och stolpe. För hållplatser på det statliga vägnätet är det Trafikverket och på kommunala vägar kommunen. I tätorten Östersund är en stor andel av alla hållplatser tillgänglighetsanpassade med refuger och anslutande gångväg. På det statliga vägnätet är en mindre andel av alla hållplatser är tillgänglighetsanpassade. För väderskydd ansvarar kommunerna och för hållplatstoppar ansvarar Länstrafiken.

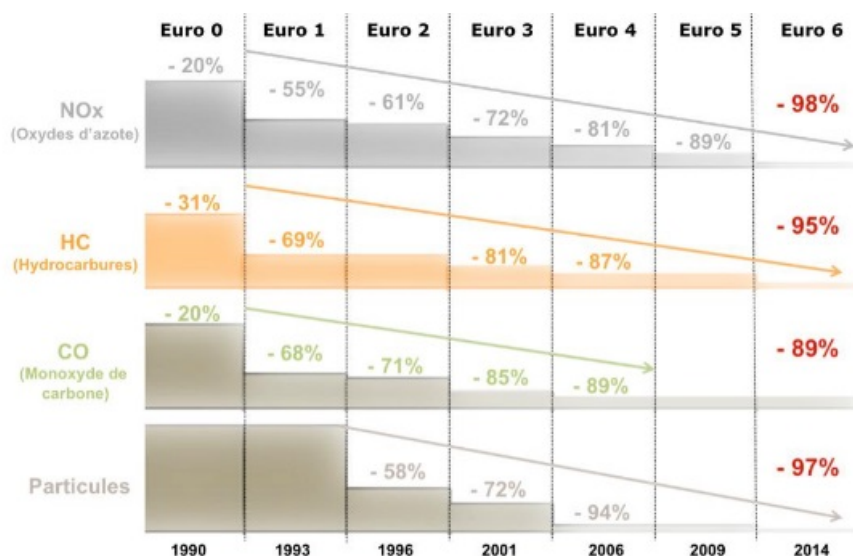
Att öka tillgängligheten koncentreras till trafik med stort resande tågtrafik, tätortstrafik, och regional busstrafik. En stor brist är tillgänglighetsanpassning av hållplatser och till viss del väntsalar. Utbyggnad av hållplatser sker, men i långsam takt och främst i samband med ombyggnad av väg eller hållplats. Hållplatser med mer än 20 påstigande/dag prioriteras. I bilaga 3 redovisas tillgänglighet i fordon och strategiska hållplatser i de prioriterade stråken, kommuncentra-Östersund.

Det är önskvärt att öka tillgängligheten i länets väntsalar, de finns på större bytespunkter och är strategiska. Kommunerna ansvarar för väntsalarerna.

Miljö

I Regional utvecklingsstrategi 2014-2030 finns mål för smart tillväxt – resurssnålare och effektivare. De övergripande målen för 2030 är

- Hög energieffektivitet inom boende/byggnad, kommunikationer och industri
- Transporter, industri och värme i länet oberoende av fossil energi



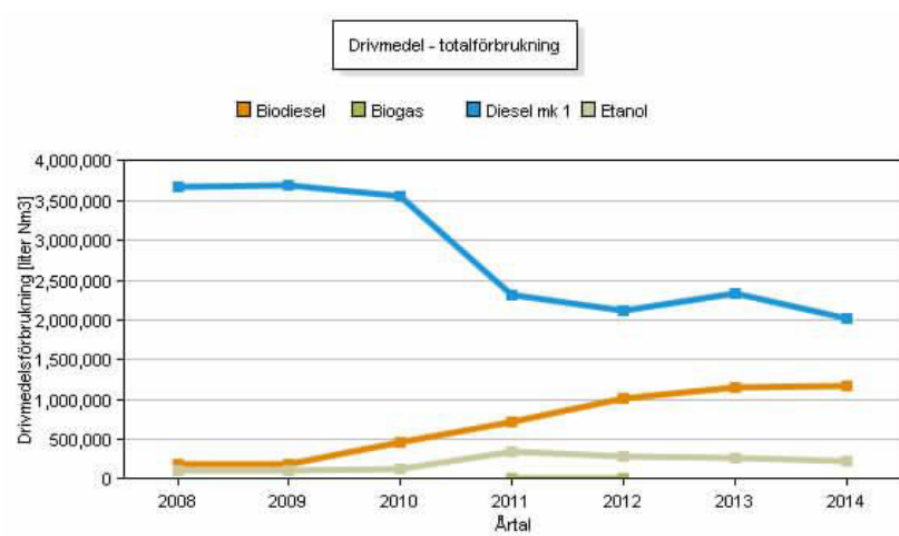
Av tabellen ovan framgår den utveckling som sker av bussmotorer för att de ska släppa ut mindre miljöskadliga ämnen. Dagens bussflotta drivs med diesel eller biodiesel, ett mindre antal bussar i tätorten drivs med etanol.

I samtliga trafikavtal finns miljö- och trafiksäkerhetkrav ställda. Miljökraven skärps kontinuerligt. Buss 2010, det trafikavtal som började gälla i juni 2010 och omfattar Härjedalen, Berg, Bräcke, Krokom, Strömsund och Östersunds landsbygd är miljökraven.

- För trafikområdena Berg, Strömsund, Krokom skall 30 % av vagnkilometerproduktionen, utföras med förnyelsebara drivmedel från och med utgången av 2012 och 50 % av vagnkilometerproduktionen utföras med förnyelsebara drivmedel från och med utgången av 2014.
- För trafikområdena Härjedalen och Bräcke skall 20 % av vagnkilometerproduktionen utföras med förnyelsebara drivmedel från och med utgången av 2012 och 30 % av vagnkilometerproduktionen utföras med förnyelsebara drivmedel från och med utgången av 2014.

RME är det förnyelsebara drivmedel som används.

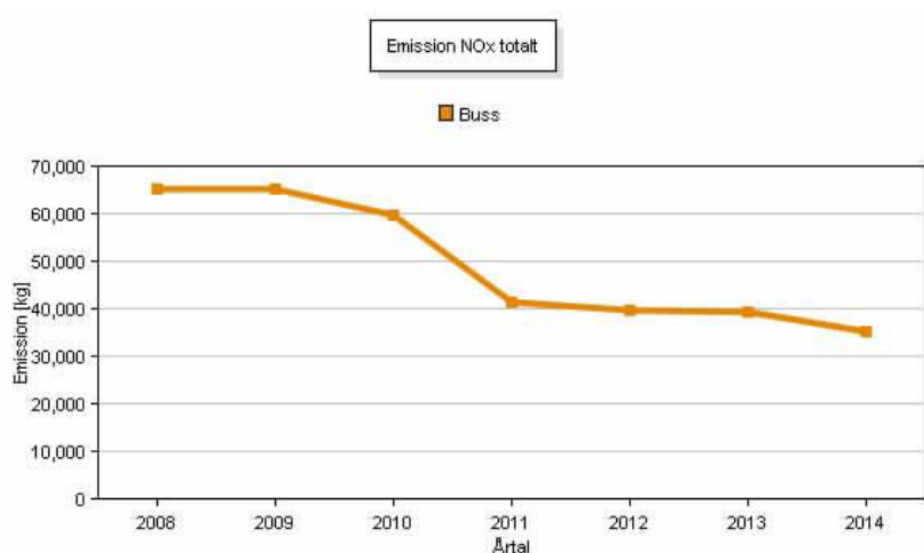
Drivmedelsförbrukning totalt



Källa: fordonsdatabasen FRIDA

I länet minskar förbrukningen av fossildiesel, den ersätts främst av biodiesel RME. Etanolförbrukningen är stabil och kopplad till de etanolfordon som finns i tätortstrafiken.

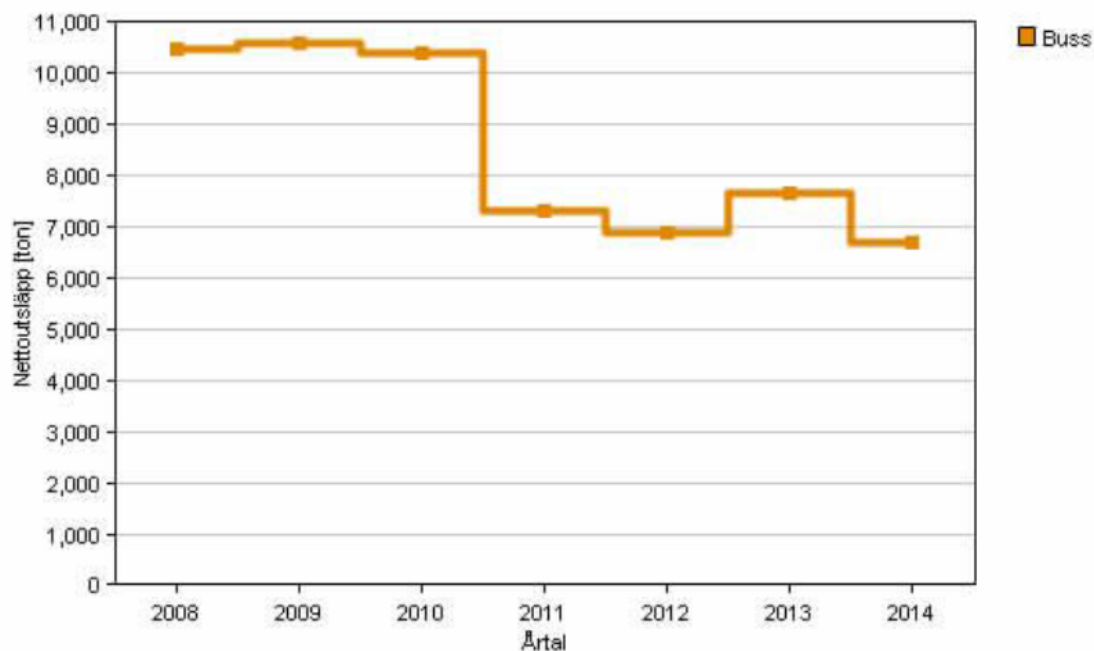
Emission NOx totalt



Källa: fordonsdatabasen FRIDA

NOx, kväveoxider minskningen är kopplad till ålder på fordonen. Sedan 2011 dominerar fordon med Euro 5 motorer.

Nettoutsläpp CO2



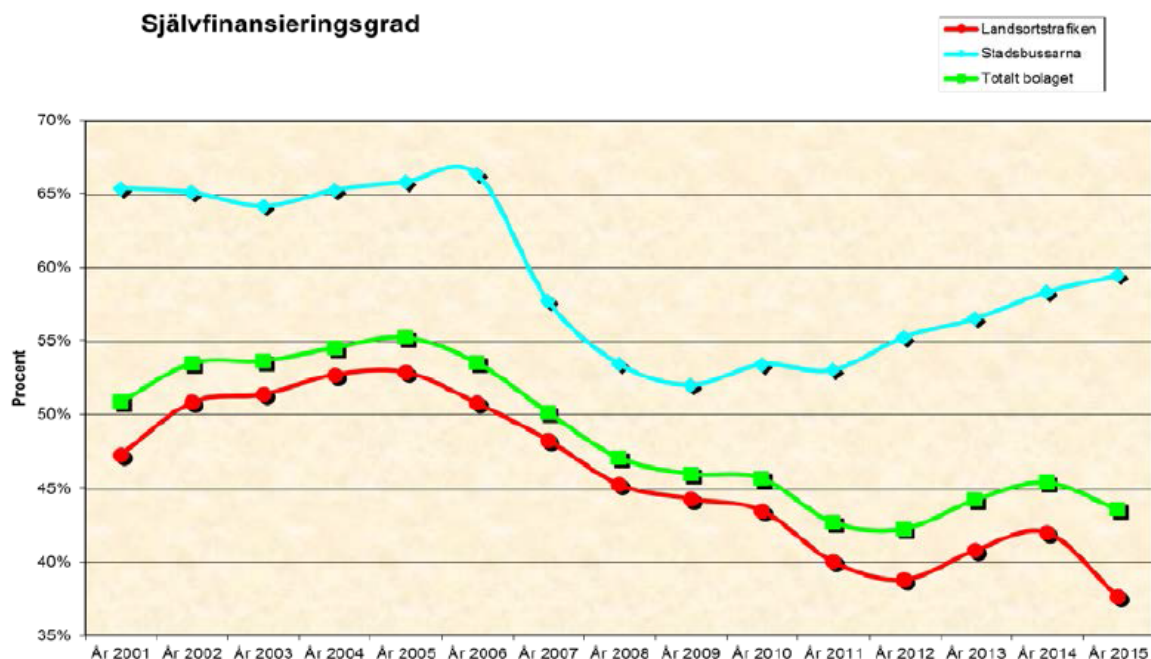
Källa: fordonsdatabasen FRIDA

Nettoutsläppen av koldioxid (CO2) minskar tack vare användning av biodiesel.

Trafiksäkerhetskrav som är högre än lagstadgade krav är brandsläckare i motorrummet, och alkoholås.

Kostnads- och intäktsutveckling

Självfinansieringsgraden visar hur stor andel av intäkten som kommer från biljettintäkterna.



Självfinansieringsgraden är ett mått som speglar verksamhetens ekonomi. Den visar hur stor del av verksamheten som finansieras med intäkter från kunder i den allmänna kollektivtrafiken. Om resandet minskar sjunker biljettintäkterna, trafikkostnaden påverkas av trafikutbudet och regleras årligen av ett index som är kopplat till kostnadsutvecklingen för arbetskraft, bränsle och kapitalkostnad för fordon. 2007 började ett nytt trafikavtal för tätortstrafiken i Östersund, trafikkostnaden ökade markant, vilket framgår av diagrammet ovan. Självfinansieringsgraden har ökat de senaste åren.

Kommersiell trafik

En nyhet med nuvarande lag lagstiftning för kollektivtrafiken (SFS 2010:1065) är att den öppnar för kommersiell kollektivtrafik. Det är enkelt att etablera kommersiell trafik, endast en anmälan behöver göras. Det allmänna kollektivtrafiken är skattefinansierad till ca 50 %, vilket gör att kommersiella initiativ har blivit få och väl anpassade för särskilda ändamål ex vis arbetspendling där arbetsgivaren kan medfinansiera eller flygbusstrafik. Det är önskvärt att den kommersiella trafiken kan utvecklas i större omfattning.

Inlandsbanan

Järnvägen Mora - Gällivare ägs och förvaltas av Inlandsbanan AB. Inlandståget AB bedriver trafik på banan. Den huvudsakliga verksamheten är godsbefordran, under sommaren bedrivs turistrafik och under skidsäsongen Snötåget Mora-Röjan (Klövsjö-Vemdalen)-Östersund på kommersiell basis.

Buss- och taxitrafik

I länet bedrivs regional kommersiell trafik sedan många år. Det är skidbusstrafik i Åre, Funäsdalen och Vemdalen under vintersäsongen jul-påsk.

Härjedalingen bedriver interregional trafik Funäsdalen/Lofsåsen/Östersund-Stockholm. Ett biljettsamarbete finns etablerat som innebär att resor inom Härjedalens kommun kan göras till länstrafikens enkelpris på Härjedalingen. Via Tour bedriver chartertrafik Stockholm-Åre under säsong lokalt resande är möjligt på dessa turer.

Flygtransfer – Flygtaxi - bedrivs av Taxi Östersund mellan Åre/Östersund flygplats och Åre under vintersäsong och från och med 2015 även sommarsäsong.

Kommersiell trafik skall ha tillgång till offentligt ägd infrastruktur som hållplatser, väntsalar, resecentra och informationssystem på konkurrensneutrala och icke-diskriminerande villkor. I Jämtlands län finns kapacitetsproblem vid busstationer under mycket korta perioder morgon och eftermiddag skoldagar, i övrigt finns god kapacitet.

Bussgods

I Länstrafikens regi bedrivs godshantering med linjetrafik i länet, till grannlänen samt övriga landet. I länet finns tre godsterminaler, Östersund, Sveg och Strömsund, samt ett stort antal godsombud på olika orter i länet.

Bussgodsverksamheten ska bära sina egna kostnader, för att konkurrera med andra godstransportörer på lika villkor. Detta sker genom att Bussgods betalar för de faktiska kostnaderna ex vis personal, lokalhyra, ombuden samt för de särskilda kostnader som Bussgods genererar i form av godsrumsfordon, extra tid för godshantering och extra körning till godsombud samt kostnad för viss förstärkningskostnad som uppkommer p g a att godsrumsfordon har mindre plats för resenärer.

De senaste åren har verksamhet inte burit sina egna kostnader varför en översyn av verksamheten pågår.

Mål och strategier

Övergripande mål för kollektivtrafiken

Ytterst skall kollektivtrafiken svara mot riksdagens transportpolitiska mål. Det övergripande målet är

- att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet.

Funktionsmålet för tillgänglighet slår fast att transportsystemets utformning, funktion och användning ska medverka till

- att ge alla en grundläggande tillgänglighet med god kvalitet och användbarhet samt bidra till utvecklingskraft för hela landet.

Transportsystemet ska vara jämställt, d v s likvärdigt mot kvinnors och mäns transportbehov.

Hänsynsmålet innebär att transportsystemets utformning, funktion och användning ska anpassas till

- att ingen ska dödas eller skadas allvarligt samt bidra till att miljökvalitetsmålen uppnås och till ökad hälsa.

Regional utvecklingsstrategi (RUS)

I regionen finns en utvecklingsstrategi 2014-2030 ”Jämtland/Härjedalen 2030 Innovativt och attraktivt”. Strategin är ett gemensamt dokument för de organisationer och aktörer som driver länsutvecklingsfrågor. Visionen är att

- ***Jämtlands län är en region att längta till och växa i.***

Strategin ska leda till att länet har en offensiv, modern basindustri där besöksnäringen, energiproduktion, skog och trä, handel och IT dominerar. Länet ska vara fossilbränslefritt. Inflyttning till länet innebär en föryngring och ett mera mångkulturellt samhälle. En viktig förutsättning för detta är **goda kommunikationer**, attraktiva boendemiljöer, god offentlig och kommersiell service och en livaktig ideell sektor. I strategin ingår att underlätta ungdomars övergång till vuxenlivet, god integration och bra utbildningssystem och att den sociala välfärden är jämlik och jämställd i hela länet. Sammantaget ska det ge goda förutsättningar för en bra arbetsmarknad och en aktiv fritid.

Målbilden för utvecklingsområdet tillväxt för alla – infrastruktur och samhällsservice

- Förbättrade kommunikationer överbryggar de långa avstånden
- En god service kan erbjudas alla invånare

Kollektivtrafiken är ett medel för att nå de övergripande samhällsmålen för länet.

Avgränsningar och strategiska val

De avgränsningar som görs för programmet är

- Geografiskt – länet samt relationer över länsgräns som är dagligt resande
- Kollektivtrafik som RKM har att hantera och eventuell kommersiell trafik
- Särskild kollektivtrafik (sjukresor, färdtjänst, skolskjutsar) som en kommun och regionen har uppdragit åt RKM att ansvara för.

Får att nå Region Jämtland Härjedalens vision och övergripande mål bedömer RKM att följande frågor är strategiska för kollektivtrafiken i länet.

- Det regionala tågssystemet i Norrland, Norrtåg, utgör grunden för det interregionala trafikutbudet i Norrlandslänen (Jämtland, Västerbotten och Norrbotten)
- Prioriterade stråk – stomlinjetrafik mellan kommuncentra och Östersund
- Tätortstrafiken i Östersund, trafikutbud i närområdet ca 3-mil runt Östersund och Åredalen
- En yttäckande närtrafik ska värnas, initiativ för utveckling av otraditionella och kostnadseffektiva lösningar för kollektivtrafik i glesbygd uppmuntras.

Realistiska och mätbara mål

Utifrån de övergripande målen för länet och strategierna för kollektivtrafiken har följande mål formulerats. För att uppnå målen krävs många åtgärder som kan ta olika lång tid att genomföra, flera olika aktörer har ansvaret.

Målen delas in i tre områden.

- En ekonomiskt hållbar utveckling – trafikutbudet erbjuder goda förbindelser inom länet och över länsgräns och för arbetspendling inom arbetsmarknadsregionerna
- En socialt hållbar utveckling – resmöjligheter som skapar valfrihet och är säkra, trygga och tillgängliga
- En miljömässigt hållbar utveckling – trafiken skall ge en begränsad påverkan på miljön

Delmål - en ekonomiskt hållbar utveckling

Mål - **Restideskvoten tåg-bil ska högst uppgå till 0,8**

Reserelation		Avstånd km	Restid, min bil enl Eniro	Restid tåg, min	Restids kvot tåg/bil 2015
Storlien	Östersund	160	132	116	0,88
Duved	Östersund	108	90	80	0,89
Sundsvall	Östersund	188	154	147	0,95

Målet uppfylls f n inte.

Mål – Länstrafikens självfinansieringsgrad skall öka

År	2014	2016	2018	2020
Självfinansieringsgrad	42 %	46 %	47 %	48 %

Anm

Självfinansieringsgraden påverkas av upphandlingar, resandeutveckling organisationsform, hur Norrtåg AB redovisas m m. Norrtåg kommer att redovisas skild från Länstrafikens redovisning fr om 2016. Länstrafikens självfinansieringsgrad exklusive Norrtåg skulle 2014 ha varit 45 %, varför det får utgöra grund för målserien.

Mål - Antal resor med länstrafikens färdbevis (tåg och buss) ska öka med 1 % per år och antal resor med tätortstrafikens färdbevis ska öka med 2 % per år med 2017 som startvärde

	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2020
Länstrafiken	2 412 900	2 619 300	2 582 000	2 658 900
Tätortstrafiken	3 420 900	3 704 100	3 820 000	4 049 200

Anm

2014 är basår för beräkning av resandeutvecklingen för 2016. Ungdomskorten, som finns i de flesta kommuner från hösten 2015, påverkar resandet 2014-2016 därefter antas en långsammare ökningstakt. Nya måltal är satta för 2020 med utgångspunkt från utfallet 2017.

Delmål - en socialt hållbar utveckling

Mål - Länstrafiken erbjuder resealternativ som passar mina behov

Andelen av alla tillfrågade som instämmer helt eller delvis skall öka, mäts i kundenkät. Frågan är formulerad ”avgångstider passar mina behov”

	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2020
Länstrafiken	21,5 %	17 %	35 %	36,5 %
Tätortstrafik	45,5 %	43 %	57 %	58,5 %

Anm

Länstrafiken har anslutit sig till kundbarometern KOLBAR under 2015, startvärde är satt i januari 2016. Ökningstakt 0,5 procentenhet per år. Med nöjdhet menas den andel av de tillfrågade som ger bästa betyg, 4 eller 5 på en 5-gradig skala. En ny mätmetod infördes 2016. Nya måltal är satta för 2020 med utgångspunkt från utfallet 2017.

Mål - Tillgänglighet för rörelsehindrade i den allmänna kollektivtrafiken skall öka, så att fler kan använda den.

Andel fordon med låggolv eller hiss skall öka

	2014	2016	2018	2020
Tågtrafik, Norrtåg	100 %	100 %	100 %	100 %
Interregional trafik	100 %	100 %	100 %	100 %
Tätortstrafik Östersund	100 %	100 %	100 %	100 %
Stomlinjetrafik	49 %	49 %	49 %	60 %

F n finns 25 stomlinjefordon med låggolv/hiss, dessa fordon beräknas vara i trafik till slutet av 2018 då en ny avtalsperiod börjar.

Mål - Nöjdhet med färdtjänstresa ska uppgå till minst 95 % nöjdhet, under hela programperioden.

Mäts genom ANBARO Svensk Kollektivtrafiks barometer för anropsstyrd trafik.

	Utfall 2014	Utfall 2016	Utfall 2017	2018	2020
Uppföljning Jämtlands län*	94 %	97%	96 %		

* Avser de kommuner som har överlåtit sitt ansvar för färdtjänsten till RKM. 2014 är det alla kommuner utom Östersunds kommun, fr o m 2015 alla kommuner utom Östersund och Strömsunds kommuner. Med nöjdhet menas den andel av de tillfrågade som ger bästa betyg, 4 eller 5 på en 5-gradig skala. Målet nationellt är satt till 90 %. Det anses vara en rimlig avvägning mellan resurs och kvalitet. Värdet tendrar att sjunka med att nytillkommande grupper ställer allt högre krav.

Målet omformuleras

Nöjdhet med färdtjänstresa ska uppgå till minst 95 % nöjdhet, under hela programperioden.

Delmål - en miljömässigt hållbar utveckling

Mål - Kollektivtrafikens marknadsandel skall öka

En ökad marknadsandel, där ökningen tas från privatbilismen ger en positiv miljöeffekt.

	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2020
Länstrafik	8,5 %	7 %	12 %	13,5 %
Tätortstrafik	15,5 %	16 %	29 %	30,5 %

Anm

Länstrafiken har anslutit sig till kundbarometern KOLBAR under 2015 startvärde är satt i januari 2016. Ökningstakt 0,5 procentenhet per år. I marknadsandel ingår även resa med taxi, här ingår flygtaxi och taxi till tåget som vanligen är delade resor. Det är uppgift om dagens första resa som ingår. **Nya måltal är satta för 2020 med utgångspunkt från utfallet 2017.**

Mål - Minskade nettoutsläpp av CO₂

I den allmänna kollektivtrafiken ska utsläppen minska. 2014 uppgick utsläppen av CO₂ till 6 633 ton i busstrafiken, vilket motsvarar 0,67 kg/km.

	Mål 2016	Utfall 2016	Utfall 2017	Mål 2020
CO ₂ utsläpp kg per km, busstrafik	0,66	0,46	0,32	0,25

Anm

CO₂-utsläppen är ett globalt problem, förändring sker främst vid upphandlingstillfället. **Från 2018 finns tre elbussar i trafik i tätortstrafiken, de ersätter etanoldrivna fordon. Andelen förnybara drivmedel har ökat från 30 % 2014 till 45 % 2016. Nya måltal är satta för 2020 med utgångspunkt från utfallet 2017.**

Kollektivtrafikens utveckling

Kollektivtrafiken är viktig för länets medborgare och för länets utveckling. Region Jämtland Härjedalens ambition är att trafikutbudet ska anpassas i den takt som bedöms nödvändigt för att tillgodose befintliga kunders behov och att attrahera nya kunder och därigenom bidra till att kollektivtrafikresandet ökar.

Viktiga förutsättningar för en positiv utveckling av kollektivtrafiken är, förutom trafikutbudet, stödfunktioner, samverkan och en fungerande och utvecklad infrastruktur. Bättre vägar och järnvägar är grundläggande.

Norrandssamarbetet

Norrandssamarbetet omfattar Norrtåg, den interregionala busstrafiken, IT, biljettmaskiner, marknad, upphandling m m. Syftet är att hitta kostnadseffektiva lösningar och upprätthålla kompetens. Samarbetet kring biljettsystemen har bl a

inneburit att fyra parter ställer gemensamma krav på biljetmaskinsleverantören. Det ger en starkare och bättre förutsättning vid förhandlingar och billigare lösningar för respektive län.

- Konkreta resultat av samarbetet kan vara ökad samsyn i trafikfrågor, gemensamma marknadskampanjer, IT-strategier, upphandlingskompetens, samordning av tjänster, jour- och beredskapstjänstgöring.

Den interregionala tåg och busstrafiken är gemensamt upphandlad och har statlig medfinansiering. Trafikverkets krav på utförandet regleras i avtal mellan parterna.

Tågtrafik

Norrtågtrafiken utförs i Jämtlands län i planerad omfattning från december 2012. Resandeutvecklingen från 2013 till 2014 har varit 16 % till 452 000 resor för hela stråket Sundsvall-Östersund-Storlien, för resor inom länet på länstrafikens färdbevis var ökningen hela 74 %, till 122 000 resor. Tågresor är snabba och bekväma. Resandeökningen beror dels på att busstrafiken har minskats ner för att undvika parallell tåg- och busstrafik samt att trafiken har varit stabil, utan stora driftstörningar. Resandeökning förväntas plana ut. Målet är att erbjuda snabba, effektiva och långsiktigt hållbara resmöjligheter för de som bor i, verkar eller besöker regionen.

- En förutsättning för att nå målet restidskvot 0,8 är ett fortsatt arbete med infrastrukturen. Det pågår planering för åtgärder inom projekt Funktionella Mittstråket. Där ingår bland annat att minska antalet plankorsningar på banas västra del och att rusta delen Stöde-Sundsvall.

- En strategisk fråga är antalet stopp, från 2018 planeras ett tågstopp i Näliden. Utöver det ska antalet tågstopp inte utökas om det innebär förlängd restid.

- En vision är en tredje dubbeltur Sundsvall-Östersund-Trondheim. Ett ökat trafikutbud ger ett ökat resande. Det förutsätter en positiv syn på utökad trafik i Norge. Frågan aktualiseras av att det ska hållas två VM i länet 2019, men påverkas även av arbetet med elektrifieringen av Meråkerbanan.

Inlandsbanans vision är att den interregionala trafiken längs linje 45 Gällivare-Östersund-Mora upphandlas så att den kan utföras med tåg i stället för buss, åtminstone vissa turer. Det skulle innebära stora förändringar ex vis är linjestäckningen inte helt parallell, förutsättningar för godsbefordran är olika, kostnaden för tågtrafik är ca tre gånger så stor som för busstrafik. Trafiken har i dag statlig medfinansiering.

Länstrafik och tätortstrafik

De allra flesta resor i kollektivtrafiken görs med buss, närmare 5 450 000 resor 2014.

Planering av trafikutbudet utgår från vilken trafik som är strategiskt viktig och hur den ska kunna utvecklas. Övergång till ungdomskort från elevkort i länets kommuner kommer att betyda ett ökat resande. Åre kommun införde ungdomskort 2013, Bräcke och Berg kommuner 2014, Ragunda, Östersund, Härjedalen och Krokoms kommuner inför kortet från höstterminen 2015. Trafik för arbets- och skolpendling har hög prioritet, serviceresor är också viktiga, särskilt i relationen kommuncentra-Östersund.

- Trafikutbudet i prioriterade stråk förändras utifrån tågtrafiken, samt förändringar i resmönster och efterfrågan. Buss- och tågtrafik i parallella tidslägen ska undvikas. Busstrafiken kan bli snabbare, ex vis när det blir ett tågstopp i Näliden. Alla bussturer behöver då inte angöra Näliden, utan kan trafikera E14 och således bli snabbare.

- I tätortstrafiken behöver en linjenätsöversyn genomföras. Fler områden ska trafikeras. Det ska bidra till att trafiken blir mer relevant för flera och att resandet därmed ökar.

- Pendlarparkeringar behöver utvecklas och förbättras.

- Ett ökat resande uppnås om trafiken är relevant för boende och besökare i länet, kunderna är nöjda med information om trafikutbudet och upplevelsen av sina resor. För att uppnå detta ska servicen och fordonen vara bra och tidtabellerna anpassas utifrån efterfrågan.

- Marknadsaktiviteter är betydelsefulla för att behålla och få nya kunder.

Närtrafik

Närtrafiken är yttäckande och anpassas kontinuerligt i utbud och tid utifrån efterfrågan och behov som uppstår, ex vis vid nedläggning av en lanthandel. Anropsstyrd linjetrafik, närtrafik och särskild kollektivtrafik beställs och samordnas i den beställningscentral som länstrafiken upphandlat. Samordning, behörighetskontroll et c sker där.

- Alternativa sätt att bedriva närtrafik som kan ge ett bättre utbud till en oförändrad kostnad ska uppmuntras, exempel Byabussen i Kölsillre, Ånge kommun och projekt i Kalmar län som med teknikstöd höjer kvalitén i anropsstyrd trafik.

Tillgänglighet och särskild kollektivtrafik

Tillgänglighet till kollektivtrafiken är beroende av fler faktorer fordonens utformning, hållplatsernas och busstationernas tillgänglighet samt information om detta. Ledsagning finns vid bemannade järnvägsstationer, och ska utökas till resecentra/busstationer i samtliga kommuncentra.

Fordonens utformning bestäms vid upphandlingstillfället. I tidtabell/digital reseplanerare anges vilka turer som utföres med tillgänglighetsanpassade fordon.

RTI realtidsinformation installeras i stomlinjefordon. Det ska förbättra trafikantinformationen genom att information kan erhållas i mobiltelefonen. Ombord på fordonen ges hållplatsinformation audiovisuellt.

Information om hållplatsens tillgänglighet kräver att uppgifter om kantstenshöjd, taktila plattor m m kartläggs och dokumenteras i länstrafikens planeringsprogram samt att de kan redovisas i reseplaneraren.

- Åtgärderna kräver resurser i form av kartläggning, uppdatering i databaser och programvaruuppdatering.
- Resultatet i form av information om fordon, hållplatser och busstationers tillgänglighet kan ge stöd för att överföra resenärer från särskild kollektivtrafik till allmän kollektivtrafik.
- Arbetet med förbättrad tillgänglighet måste göras systematiskt och utgå från den standard som gäller i varje sammanhang.

För personer med färdtjänst mäts nöjdheten med resa i enkäten ANBARO. Tendensen är att nöjdheten sjunker utan att det går att belägga att kvalitén i tjänsten som helhet d v s i telefonsamtalet till beställningscentralen, punktlighet, bemötandet och service under resan, fordonets komfort har sjunkit. Resenärernas förväntning och krav ökar, varför en fortsatt nöjdhet på minst 90 % är en utmaning.

- Information till resenärer och utbildning av personal i beställningscentral och taxibolag måste fortgå kontinuerligt för att klara det uppsatta målet.

Taxor och produkter

En översyn görs f n av vilka produkter och priser och regler i övrigt som ska gälla vid resor med den allmänna kollektivtrafiken. Under 2015 upphör kontanthantering ombord på fordonen i tätortstrafiken i Östersund och under 2016 kommer kontanthantering att upphöra ombord på fordonen i länstrafiken.

- Priser på kort och biljetter ska uppfattas som prisvärda
- Kort och biljetter ska vara lätta att förstå
- Fler sätt att köpa biljett ska erbjudas internet, mobil et c.

Miljö

En fossilbränslefri kollektivtrafik 2030 är ett övergripande mål, formulerat bl a i RUS. Förutsättningarna för detta ökar tack vare att mer kollektivtrafik bedrivs med tåg och den utveckling som sker av fordon och drivmedel. Biodiesel, framställt av vegetabiliska eller animaliska oljor och fetter, har i allt högre grad blandats i fossil diesel och kommer att helt kunna ersätta den fossila dieseln. Andra alternativ som el- eller elhybridfordon kan vara möjliga i tätortstrafiken. En annan viktig förutsättning är att motorerna blir mer energieffektiva, även där är utvecklingen mycket positiv.

- Vid upphandlingar ställs krav på fordonens miljöprestanda.

Kostnads- och intäktsutveckling

Region Jämtland Härjedalen står inför utmaningar om målen för kollektivtrafiken skall kunna infrias, verksamheten har stor betydelse för länets önskade utveckling så som den beskrivs i den regionala utvecklingsstrategin (RUS 2014-2030). Länets svaga/negativa befolkningsutveckling och trafik kostnadens utveckling är några exempel på detta. Ambitionen är att självfinansieringsgraden skall öka från nuvarande 42 %. Kostnadsutvecklingen för trafikavtal tenderar att vara högre än den allmänna kostnadsutvecklingen (KPI), det index som används är förutom KPI, bränsleprisindex och arbetskraftsindex. Det är därför viktigt att även intäkterna ökar. Det sker genom att fler reser, att intäkten/resa ökar eller att trafikomkostnaden blir lägre. Aktörerna i regionen ansvarar tillsammans för att kollektivtrafiken kan utvecklas positivt, ex vis genom en samhällsplanering som underlättar för ett kollektivt resande.

- Val av drivmedel, trafikutbud, indexutveckling m m påverkar kostnaden. Förändringen sker främst vid ny upphandling.
- Länstrafiken ska genomföra en utredning om att bedriva trafik i egen regi. Den ska ge svar på var kostnadsnivån ligger, vad som driver kostnaden, rimlighet i anbudet och om det skulle gå att bedriva verksamheten till en lägre kostnad.
- Intäkterna påverkas främst av att ökat konsumentresande samt val av färdbevis.

Kollektivtrafiken skall utgöra ett strategiskt verktyg för att bidra till en positiv och hållbar samhällsutveckling.

Sedan 2015 är kollektivtrafiken en regional angelägenhet. RKM finns i Region Jämtland Härjedalen som också har det ekonomiska ansvaret, genom att verksamheten är skatteväxlad.

Kommersiell trafik

Upphandlingar förannonseras och trafikföretagen bjuds in till samråd inför upphandling (SIU). Vid SIU:n ges grundlig information om trafiken och dess förutsättningar. Trafikutövare får möjlighet att ta ställning till om trafiken är av intresse för att drivas kommersiellt. Det kan avse hela trafiken eller delar av den.

Inför varje upphandling av trafik fattar Region Jämtland Härjedalen beslut om allmän trafikplikt, dvs en beskrivning av verksamheten som utgör grund för upphandling och information till allmänheten om vilken allmän kollektivtrafik som kommer att erbjudas i det geografiska området.

Generellt sett är allmän kollektivtrafik till ca 50 % finansierad med offentliga medel. Förutsättningen för att bedriva verksamheten, helt på kommersiella grunder, begränsas därmed väsentligt. Kommersiell trafik har bedrivits på sträckan Duved-Ytterån, trafikföretaget fick då tillgång till den infrastruktur de efterfrågade på ett kostnadsneutralt och transparent sätt.

Samband mellan regionaltrafik och fjärrtrafik

Den regionala kollektivtrafiken har stor betydelse för tillgängligheten i ett nationellt och internationellt perspektiv. För en resenär är uppdelningen av trafiken teoretisk, det intressanta är hela resan.

Trafikförsörjningsprogrammet omfattar fyra år men trafikens utveckling bör ses i ett betydligt längre perspektiv.

Kollektivtrafiken är ett medel för att nå de övergripande samhällsmålen för länet, de finns formulerade i regional utvecklingsstrategi 2014-2030 ”Jämtland/Härjedalen innovativt och attraktivt 2030”.

För infrastruktur och samhällsservice finns följande övergripande mål formulerade.

- Förbättrade kommunikationer överbryggar de långa avstånden
- Fler cykel- och gångvägar gagnar miljö och trafiksäkerhet
- Bredbandsnät med hög kapacitet når hela länet
- En god service kan erbjudas alla invånare

För att uppnå dessa mål pekas på både nationella och regionala insatsområden. Här nämns länets beroende av en ändamålsenlig infrastruktur och att det måste avspeglas i nationella prioriteringar inom området. Dagliga tågförbindelser med restider under 4,5 timmar Östersund-Stockholm dagtid samt bibehållna nattåg. Tågtrafiken Trondheim-Östersund-

Sundsvall ska utvecklas både avseende turtäthet och restider. Elektrifieringen av Meråkerbanan är en viktig angelägenhet för Jämtland.

Förutom tågförbindelser behövs flygförbindelser som ger uppehåll över dagen i Stockholm, anslutning till andra destinationer och är attraktiva för besökare till länet. Konkurrens mellan flygbolag är önskvärd. Daglig flygförbindelse till Umeå/Luleå med rimliga priser är nödvändigt.

Interregional busstrafik kompletterar tåg- och flygförbindelserna samt ger tillgänglighet till orter utan tåg- och flygförbindelser.

Bra standard på länets vägar betonas, de ska hålla hög standard för framkomlighet och trafiksäkerhet även under tjällossningsperioder. Det gäller såväl de nationella stamvägarna E14 och E45 som länsvägnätet. För att nollvisionen, att inga personer ska skadas svårt eller dödas i trafiken, ska kunna uppnås behöver trafikmiljön utvecklas med bland annat gång- och cykelbanor, planfria korsningar, mitträcken och en god vinterväghållning. Vägarnas standard är viktig även för kollektivtrafikens utveckling. Jämvägen behöver också underhållas väl för att korta restider och underlätta för godstransporter.

Länets IT-struktur och mobiltelefon-täckning byggs ut och användningen av digital kommunikation ökar. Mobiltäckning i hela länet är viktig för bl a skogsnäringen, rennäringen, turismen och kollektivtrafiken. Det är också viktigt för säkerhet och trygghet.

Genomförande och ekonomi

Samråd och dialog

RKM ingick i de verksamheter som flyttades över från Regionförbundet Jämtlands län till Region Jämtland Härjedalen 2015. Region Jämtland Härjedalen har därmed ansvaret för trafiken och dess finansiering. I den utredning som låg till grund för beslut om att överföra ansvaret för kollektivtrafiken till regionen finns angivet möjlighet till tilläggsöverenskommelser om en kommun vill ha en högre standard i trafiken än regionen finner motiverat eller rabatterade priser för sina kommuninvånare. Infrastruktur kopplad till kollektivtrafiken hållplatser på kommunala vägar, busstationer etc är en kommunal angelägenhet. Samverkan mellan regionen och kommunerna är viktig för att skapa en attraktiv kollektivtrafik med ett resenärsfokus. Samverkan krävs på såväl strategisk nivå som i operativa frågor.

Samrådsorganisationen finns formaliserad till tre nivåer

- **Regionens samverkansråd (RSR)** där för regionen och kommunerna gemensamma frågor ska diskuteras.
- **Trafiksamråd** ett årligt informations- och diskussionsmöte med respektive kommun. Löpande samråd på tjänstemanna nivå hålls flera gånger per år, kallat Samråd RKM.
- **Dialoger** inrättas utifrån de behov som uppstår löpande om hållplatser, trafikförändringar och upphandlingar.

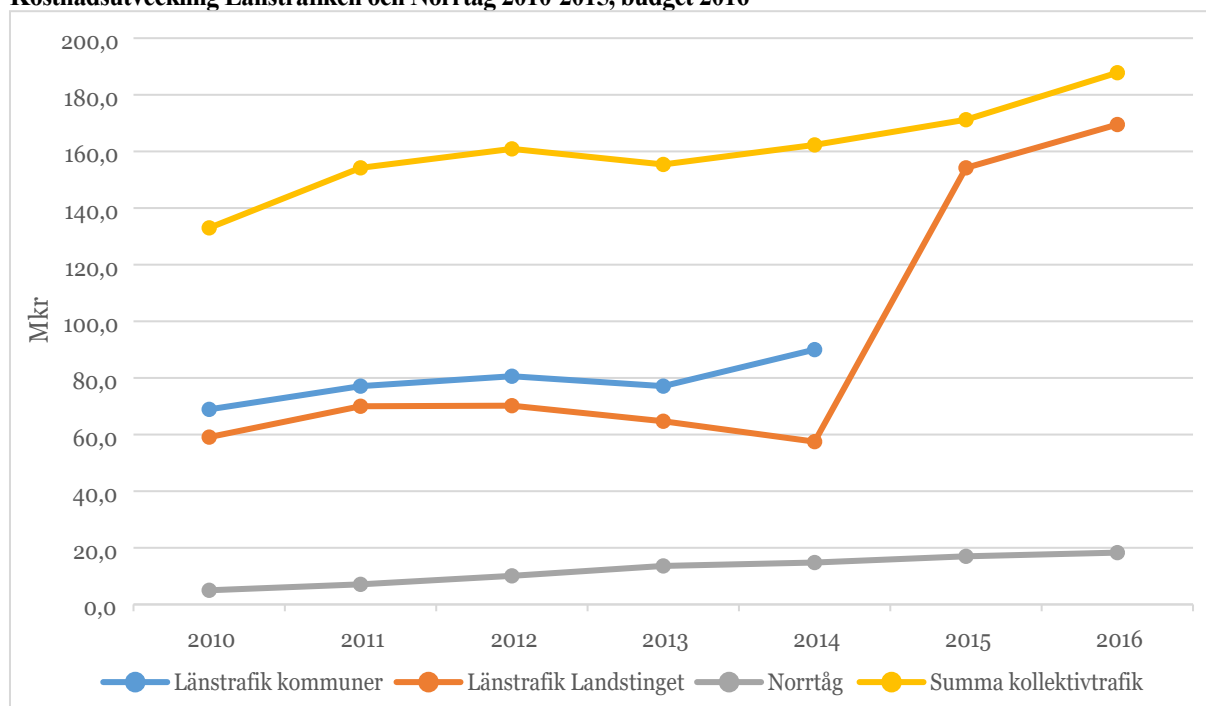
Regionens pensionärsråd, handikappråd och ungdomsråd utgör även råd för RKM och Länstrafiken. RKM är också part i Trafikverkets RTAF-råd (Rådet för Tillgänglighet och Användbarhet för personer med Funktionsnedsättning).

Trafikverket är en viktig part för en fungerande kollektivtrafik på både väg och järnväg. På det allmänna vägnätet ansvarar Trafikverket för hållplatser, placering och utformning och annat som kan påverka kollektivtrafikens framkomlighet. Region Jämtland Härjedalen är planupprättare och har kontinuerlig kontakt med Trafikverket.

Kommersiell kollektivtrafik har inte utvecklats i någon nämnvärd omfattning, vare sig i Jämtland eller nationellt, sedan 2012 då den nya lagen om kollektivtrafik (SFS 2010:1065) trädde i kraft. Utvecklingen kan ändras och då behöver regler för tillgång till busstationer och informationssystem utarbetas.

Ekonomi

Kostnadsutveckling Länstrafiken och Norrtåg 2010-2015, budget 2016



Den ökande kostnaden 2011 i landstingets kostnadsansvar fick landstinget att agera. Landstinget ville sänka sin kostnad. Istället för att minska det regionala trafikutbudet förändrades kostnadsfördelningen från 2014 så att kommunerna tog ett större kostnadsansvar. Det framgår av kommunernas kostnadsökning och landstingets kostnadsminskning för 2014. De trafikutökningar som kommunerna gjorde till 2015 ingår i skatteväxlingen. För 2015 är dryga 103 mkr skatteväxlat från kommunerna. För Norrtåg startade trafiken i planerad omfattning från december 2012.

De upphandlingar som genomförts under 2015 har visat på en måttlig kostnadsökning. Ökade kostnader ska balanseras med att kunna erbjuda resenärer en attraktiv och hållbar trafik och en bra prisbild för resor i Jämtlands län.

Trafikutbudet kommer de närmaste åren att utredas och utvärderas inför den upphandling alternativt egen regiverksamhet som ska starta när det nuvarande trafikavtalet Buss 2010 löper ut i december 2018. Samhällsnyttan, invånarnas behov och förväntningar på trafiken och utveckling av pendling är viktiga faktorer i utformning av det kommande trafikutbudet.

Den regionala kollektivtrafiken bör som helhet fungera som ett sammanhållet system med så smidiga gränser som möjligt mellan aktörer och trafikslag. För att trafiken skall vara attraktiv krävs ett utbud som ger valfrihet i tid för resan, restider som är konkurrenskraftiga och en standard och kvalitet i trafiken som motsvarar resenärens förväntningar. Detta kan erbjudas i reserelationer där resandet är tillräckligt omfattande. Det innebär att stråk och tider med stort resande bör prioriteras. Utvecklingen mot en förstärkt trafik i starka stråk kan kompletteras med pendlarparkeringar. Trafikutbudet på andra relationer måste å andra sidan minska ner till det mest outhållbara, ofta linjelagda skolskjutsar och närtrafik för en basal service.

Uppföljning av trafikförsörjningsprogrammet

Enligt lagen skall de regionala trafikförsörjningsprogrammen uppdateras vid behov, en mandatperiod kan vara en lämplig tid.

Fortsatta utredningsbehov finns bl. a

- Väntsalar och bytespunkters tillgänglighet, kommunerna har ansvaret, frågan har stor betydelse för kollektivtrafiksystemets helhet och tillgänglighet.
- Prioriteringsgrunder för ett konkurrensneutralt tillträde till busstationer, vid kapacitetsbrist.
- Tågtrafikens utveckling, vad händer med den långväga tågtrafiken när Norrtågstrafiken har etablerats och utvecklas.
- Trafikutbud och finansiering i samband med beslut om allmän trafikplikt inför varje upphandling.

Programmet bör följas upp under programperioden. Uppföljningen skall även omfatta kommersiell trafik, om sådan etableras.

Uppföljning, samt förslag till ändringar ska diskuteras vid regionens samverkansråd, trafiksamråd och i dialog med berörd kommun. Kommunerna ges därigenom kontinuerlig möjlighet att påverka utvecklingen av kollektivtrafiken i länet. Andra aktörer kan komma att involveras, särskilt de regionala kollektivtrafikmyndigheterna i angränsade län.

Bilaga 1 – Trafikavtal

Trafikavtal

Tåg

Norrtågtrafiken aug 2011 – augusti 2016, Botnietåg AB, augusti 2016 – december 2025 Svenska Tågkompaniet AB

Buss

Åre dec 2014 – dec 2022, option 2 år, Centrala Buss i Jämtland Härjedalen AB

Ragunda juni 2008 – dec 2015, KR Trafik AB, nytt avtal dec 2015 – dec 2023, option 2 år, Centrala Buss i Jämtland Härjedalen AB

Östersund tätort - juni 2007 – juni 2016, Nettbuss Stadsbussarna AB, juni 2016 – juni 2021, option 3 år, Nettbuss Stadsbussarna AB

Buss 2010 Lit-Strömsund, Brunflo-Bräcke, Fåker-Berg, Krokom, Härjedalen juni 2010 - dec 2018, Centrala Buss i Jämtland Härjedalen AB

Inlandstrafiken, Linje 45, dec 2011 – dec 2017, option 2 år, KR-trafik AB

Linje 40 – Tvärflojten juni 2012 – dec 2018, KR-trafik AB

Bil

Östersund S+N juni 2013 – juni 2018 option 2 år, Östersunds taxi 199 000 AB.

Strömsund juni 2013 – juni 2018 option 2 år, Norra Jämtlands Taxi AB*)

Bräcke juni 2013 – juni 2018 option 2 år, V.A.Trafik och utbildning AB*)

Berg juni 2013 – juni 2018 option 2 år, Taxiservice i Bergs kommun AB*)

Krokom juni 2013 – juni 2018 option 2 år, Taxi Glesbygd Krokom AB *)

Härjedalen juni 2013 – juni 2018 option 2 år, Centrala Buss i Jämtland Härjedalen AB *)

Ragunda juni 2013 – juni 2018 option 2 år, Taxi Ragunda AB*)

Åre juni 2013 – juni 2018 option 2 år, Taxi Västjämtland AB*)

I samtliga bilupphandlingar ingår sjukresor, närtrafik, anropsstyrd linjetrafik och smågods.

*) färdtjänst, riksfärdtjänst och kommunala skolskjutsar ingår i upphandlingen.

All anropsstyrd trafik beställs och samordnas genom den av Länstrafiken upphandlade beställningscentralen BC Jämtland.

Bilaga 2 – Trafikutbud

Nedan redovisas all linjelagd trafik, den utföres med buss eller bil, viss trafik är anropsstyrd. Registrerat resande avser resande redovisat i biljettmaskinssystemet. För anropsstyrd linjetrafik (A-linje) hämtas antalet resenärer från bokningsprogrammet hos BC Jämtland.

Interregional trafik

Norrtåg Sundsvall-Ånge-Bräcke-Östersund-Storlien/(Trondheim)

<u>År:</u>	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	133 000*)	390 000	452 000

*) avser andra halvåret då Botniatåg övertog trafikeringen.

Från juni 2012 ingår all trafik på delen Sundsvall-Östersund-Trondheim i Norrtågs avtal med Botniatåg. Trafiken utförs i planerad omfattning från december 2012 på delen Sundsvall-Östersund-Storlien. Trafiken skall bl. a ge en bra förbindelse Östersund - Umeå via Sundsvall, restid ca 5,5 timmar. Statlig medfinansiering genom Norrtågsförsöket.

Utbud

Östersund-Sundsvall

9 dubbelturer M-F

4 dubbelturer L

4 dubbelturer S

Östersund-Duved

5 dubbeltur M-F

4 dubbelturer L

4 dubbelturer S

2 dubbelturer dagligen Duved-Trondheim

Linje 26 Sveg-Ånge

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	342 st.	466	662	1940
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	540	440	734	647

Utbud

1 dubbeltur M-To

1 dubbeltur M_F

1 dubbeltur SoH

1 anropsstyrd tur M-F och S

Trafiken är anpassad till Norrtågstrafiken i Ånge, för veckopendling Umeå/Sundsvall-Sveg och de anropsstyrda turerna för anslutning till/från norrgående nattåg. Jämtlands län har 100 % trafik- och ekonomiskt ansvar för linjen. Det innebär att länstrafikens taxa tillämpas på hela linjen. Trafiken utökades i den trafikutökning som Härjedalens kommun gjorde 2014.

Linje 30 Hammarstrand-Liden-Sundsvall

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	92 679 st.	69 675 st.	94 994 st.	77 689 st.

huvuddelen av resorna avser Västernorrlands län.

Utbud fr o m 2014

1 dubbelturer M-F hela sträckan
8 dubbelturer M-F Sundsvall – Liden
1 dubbeltur skoldagar Järkvissle-Liden
1 dubbeltur F skoldagar Hammarstrand-Liden
1 enkeltur M skoldagar Hammarstrand-Liden
1 enkeltur M-F Bispgården-Hammarstrand
4 dubbelturer L Sundsvall-Liden /Järkvissle
3 dubbelturer S, Sundsvall-Liden
1 enkeltur S A-linje, Liden-Bispgården.

Länsgränsöverskridande linje mot Västernorrland. Trafikutbudet har minskats ned fr o m 2014, bl a med 2 dubbelturer M-F Liden-Hammarstrand. Trafiken upphandlas och administreras av RKM Västernorrland.

Linje 39 Sollefteå-Ramsele-Backe-Hoting

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	73 935 st	78 438 st	66 469 st	57 562 st

huvuddelen av resorna avser Västernorrlands län.

Utbud

4 dubbeltur M-F Ramsele-Sollefteåmed
1 dubbeltur M-F Sollefteå-Hoting
1 dubbeltur M-F Ramsele-Hoting
1 dubbeltur F Ramsele-Hoting
1 dubbeltur S Ramsele-Sollefteå
1 dubbeltur S Ramsele-Hoting

Länsgränsöverskridande linje mot Västernorrland. Trafikutbudet har minskats ned fr o m 2014. Trafiken är planerad för skol-, och veckopendling samt serviceresor. Trafiken upphandlas och administreras av RKM Västernorrland.

Linje 40 Örnsköldsvik-Hammarstrand-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	70 037 st	56 932 st	69 084 st	72 140 st

Utbud

4 dubbelturer M-F, varav en Sollefteå-Östersund, övriga Örnsköldsvik-Östersund
1 dubbeltur L
1 dubbeltur S.

Länsgränsöverskridande linje mot Västernorrlandslän. Linjen har stor interregional betydelse för person- och godsbefordran. Linjen ingår i det s.k. ”samverkande systemet”, trafik som medfinansieras av Trafikverket.

Linje 41 Junsele-Backe-Hoting

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal resor A-linje:</u>	25	34	45	49

Utbud

1 dubbeltur M-F, anropsstyrd trafik.

Länsgränsöverskridande linje mot Västernorrlands län. Trafiken är planerad för serviceresor och bussanslutning i Junsele. Trafiken upphandlas och administreras från Jämtlands län.

Linje 45 Östersund-Dorotea-Storuman-Gällivare (Inlandstrafiken)

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	47 334	65 384	67 227	67 052

Utbud

1 dubbeltur M-S Östersund-Gällivare

1 dubbeltur M-S Östersund-Arvidsjaur

Linjen inrättades 91/92 som ersättning för rälsbusstrafik på Inlandsbanan, trafiken bedrivs i samarbete med RKM Västerbotten och Norrbotten. Trafiken medfinansieras av Trafikverket.

Trafiken på linje 45 är upplagd för tåganslutning, främst nattåg i Östersund och för godsbefordran. Från december 2011 är trafiken inom Jämtlands län samordnad med linje 63 Dorotea-Umeå.

Linje 45 Mora-Sveg-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	72 606 st	65 563 st	65 459 st	74 662 st

Utbud

2 dubbelturer M-S, på delen Mora-Östersund

1 dubbeltur M-F Sveg-Östersund

1 enkeltur lördagar Sveg-Östersund

1 enkeltur söndagar Östersund-Sveg

Linjen inrättades 91/92 som ersättning för rälsbusstrafik på Inlandsbanan. Jämtlands län har 100 % trafik- och ekonomiskt ansvar för linjen, vilket bl. a innebär att länstrafikens taxa tillämpas på hela linjen. Linjen har stor interregional betydelse för person- och godsbefordran, den medfinansieras av Trafikverket. Trafiken är planerad för tåganslutning i Mora och Östersund, veckopendling och serviceresor Sveg-Östersund.

Linje 47 Dorotea-Hoting

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	2 664 st	4 553 st	3 320 st	4 811 st

Utbud

1 dubbelturer M-F, skoldagar

Linjen som går över länsgränsen Västerbotten-Jämtland är inrättad juni 2010 som ett komplement till linje 142 för gymnasiependling Dorotea-Hoting-Strömsund.

Linje 56 Ljusdal-Kårböle-Sveg

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	12 570 st	13 261	11 415	11 985
<u>Antal resor A-linje:</u>	630 st			

Utbud

2 dubbelturer M-F

1,5 enkelturer skoldagar på delen Vänsjö- Sveg från aug 2014

1 dubbelturer L

1 dubbeltur S

Länsgränsöverskridande linje mellan Gävleborgs och Jämtlands län. Jämtlands län har 100 % trafik- och ekonomiskt ansvar för linjen, vilket bl. a innebär att länstrafikens taxa tillämpas på hela linjen. Linjen är upplagd för tåganslutning i Ljusdal och för godstransporter. Godsflödet på linjen är betydande. Linjen ingår i det s.k. samverkande systemet, trafiken medfinansieras av Trafikverket.

Linje 63 (Östersund-) Dorotea-Umeå

<u>År:</u>	2011
<u>Antal reg resor:</u>	58 987 st

Utbud

2 dubbelturer dagligen.

Sedan dec 2011 har trafik på sträckan Östersund-Dorotea samordnats med linje 45 Östersund-Dorotea-Arvidsjaur/Gällivare. Linjen redovisas därför inte i Jämtland.

Regional- och lokal trafik i linjenummerordning

Linje 1-14 m fl. Tätortstrafiken Östersund inkl. nattbussar, sön- och helgdagstrafik, industriturer

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	3 192 823	3 109 083	3 140 456	3 258 040
<u>Flygbussen</u>	23 109	27 257	31 792	34 907

Trafik bedrivs mellan kl 6 – 23 M-F, kl 6 - 23 Lö, kl 11.30 – 23 SoH.

Nattrafik kl. 23 – 2.30 F-L

Tätortstrafiken är upphandlad i ett s.k. nettoavtal, trafikutövaren har självständigt att ajourhålla linjenätet, turutbud m m inom ramen för vad som sägs i trafikavtalet. I trafikavtalet ställs krav på att trafikutbudet skall erbjuda sena kvällsturer vardags- och söndagskvällar till alla stadsdelar, trafikutbudet i Norr förbi Arenan och Ica Maxi ska utvecklas i takt med att verksamheter utvecklas, särskilt kvällstid.

Linje 91 Östersund-Krokom-Nälden-Trångsviken NATTBUSS

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	6 406 st	5 379 st	4 429 st	4 056 st

Utbud

3 dubbelturer F, L Östersund-Krokom-Nälden.

En tur F och L fortsätter till Trångsviken om resande finns.

Linje 92 Östersund-Lit-Häggenså NATTBUSS

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	2 144 st	1 723 st	1 522 st	1 294 st

Utbud

2 dubbelturer F och L, varav 1 dubbeltur F och L till Häggenså.

Linje 93 Brunflo-Östersund NATTBUSS

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	6 154 st	5 226 st	4 306 st	3 775 st

Utbud

3 dubbelturer F och L.

Vissa turer går via Marieby.

Linje 98 Mörsil-Järpen-Åre-Duved NATTBUSS

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	951 st	767 st	526 st	538 st

Utbud

2 dubbelturer F och L under vintersäsongen.

Linje 108 Brunflo-Torvalla-Brunflo

<u>År:</u>	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	3 049 st

Utbud

7 turer M-F skoldagar

Linjen inrättad augusti 2014 för elevpendling.

Linje 109 Brunflo-Odenskog-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	78 748 st	76 437 st	61 679 st	57 523 st

Utbud

15 enkelturer M-F, 4 dt är inställda under sommarlov

4 dubbelturer L

Trafikutbudet är en del av linje 110 som fått annan färdväg, via Odenskog.

Linje 110 Brunflo-Ope-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	192 320 st	178 869	176 473	160 552

Utbud

20/22 enkelturer M-F, 3 dubbelturer är inställda under sommarlov

11 dubbelturer L

8 dubbelturer S

Trafikutbudet reducerades från 2012 och med trafik som kallas linje 109.

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, L och S

Linje 111 Brunflo-Marieby-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	40 213 st	39 300	43 986	44 424

Utbud

10 dubbelturer M-F

1 enkeltur kvällstid M-F

2 dubbelturer L

1 dubbeltur S

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, serviceresor L och S

Linje 112 Grytans Läger-Östersund

<u>År:</u>	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	1 268	27 804

Utbud

5 dubbelturer M-L

Trafiken inrättades i december 2013 till följd av att det finns permanentboende i Grytas Läger. Trafiken är uppbyggd för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, serviceresor L.

Linje 115 Loke-Tandsbyn-Brunflo

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor</u>	20 139 st	18 653	24 350	27 441

Utbud

6 dubbelturer M-F, 1 dubbeltur inställd under sommarlov.

2 av dubbelturerna angör Östersund. Skol- och linjetrafiken har samordnats därav det ökade resandet.

Linje 116 Börön-Brunflo

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	322 st	163	4 514	8 535

Utbud

4 dubbelturer M-F.

Skol- och linjetrafiken har samordnats därav det ökade resandet.

Linje 118 Bodal-Brunflo

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	uppgift saknas.	17	183	274

Utbud

2 dubbelturer M-F.

Skol- och linjetrafiken har samordnats därav det ökade resandet.

Linje 127 Bräcke-Gällö-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	119 859 st	105 790	92 752	95 453

Utbud:

5 dubbelturer M-F Bräcke-Östersund

1 enkeltur M-F Gällö-Bräcke

1 dubbeltur M-F Bräcke-Brunflo

1 dubbeltur M-F Östersund-Gällö

1 enkeltur M-F Pilgrimstad-Gällö

Linjestäckningen i huvudsak parallell med järnvägen och Norrtågstrafiken. Trafiken utgör ett komplement till tågtrafiken, och är anpassad för skol- och arbetspendling M-F.

Linje 132 Hammarstrand-Höglunda/Strömsnäs-Stugun-Östersund

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	47 401 st	46 916	46 756	43 904

Utbud

5 dubbelturer M-F, hela sträckan
 1 dubbeltur Stugun-Hammarstrand
 1 dubbeltur Stugun-Hammarstrand, skoldagar
 1 dubbeltur L
 1 enkeltur S, ej sommarlov.

Linjen är parallell med linje 40 på delen Hammarstrand-Östersund, trafiken är planerad för skol- och arbetspendling M-F, serviceresor L och veckopendling S.

Linje 140 Lit-Östersund

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	59 907 st	60 489	52 956	52 192

Utbud

10 dubbelturer M-F, varav en enkeltur inställd under sommarlov
 3 dubbelturer L
 3 dubbelturer S

Trafiken är uppbyggd för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, L och S. Linjen kompletteras främst av linje 143.

Linje 141 Storhögen-Jämtl Nyby-Lit

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	6 431 st	5 796	6 831	8 553

Utbud

5 dubbelturer M-F, 1 dubbeltur Lit-Handög är inställd under skollov.

Linje 142 Hoting-Strömsund-Hammerdal-Östersund

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor</u>	113 317 st	122 343	130 615	137 182
<u>Antal resor A-linje:</u>	35	429	407	412

Utbud

7 dubbelturer M-F varav 2 till Hoting
 1 enkeltur anropsstyrd M.O.F på delen Strömsund-Hoting
 1 dubbeltur L
 1 dubbeltur S.

Linjen är parallell med linje 45 delen Hoting-Östersund, trafiken är planerad för skol-, service- och arbetspendling M-F, serviceresor L och veckopendling S. A-trafiken ersätter minskad trafik Strömsund-Hoting med interregionala linjer.

Linje 143 Håggenås-Lit-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	44 573 st	42 704	41 038	39 560

Utbud

6,5 dubbelturer M-F

3 dubbelturer L

1 dubbeltur S

Trafiken är uppbyggd för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, och serviceresor L och S. Kompletterande linjer är 142 Hoting.-Strömsund-Östersund och 140 Lit-Östersund.

Linje 144 Munkflohögen-Norderåsen-Lit (-Östersund)

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	8 402 st	8 670	9 319	9 098
<u>Antal resor A-trafik:</u>	1 228	1 016	896	940

Utbud

2 dubbelturer M-F, till/från Munkflohögen, under sommarlov 1 dubbeltur

3 dubbelturer M-F Håggenås-Norderåsen en dubbeltur Håggenås-Munkflohögen (linjebil och delvis anropsstyrd trafik)

Linje 145 Husås-Lit-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	18 353 st	17 479	17 284	16 084

Utbud

5 dubbelturer M-F, varav 2 dubbelturer inställda under skollov.

1 enkeltur anropsstyrd trafik.

Linje 150 Krokomb-Dvörsätt-Ås-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	102 884 st	100 855	97 082	99 069

Utbud

13 dubbelturer M-F, varav 1 dubbeltur är inställd under skollov.

2/3 dubbeltur L

4/5 dubbelturer S.

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, L och S.

Linje 151 Aspås-Krokom-Östersund

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	49 503 st	50 245	51 595	49 099

Utbud

5/4 turer M-F

1 dubbeltur M-F skoldagar för skoltrafik på delen Aspås-Krokom.

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, och utgör ett komplement till linje 150.

Linje 153 Valsjöbyn-Föllinge-Östersund

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	15 614 st	15 802	27 565	34 395

Utbud

1 dubbeltur M-F hela sträckan.

2 dubbeltur M-F Föllinge – Krokom

1 dubbeltur M-F Åkersjön-Lillhomsjö, under skollov M.O.F

1 enkeltur F Föllinge – Valsjöbyn, delen Häggsjövik-Valsjöbyn är anropsstyrd

1 dubbeltur F Krokom-Föllinge

2 dubbelturer L Föllinge – Krokom

1 enkeltur S.

Trafiken är planering för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, L och veckopendling S.

Linje 154 Rönnöfors-Kaxås-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	40 143 st	41 138	49 000	51 537
<u>Antal resor A-linje:</u>	34	34	35	34

Utbud

4 dubbelturer M-F, delen Kaxås-Östersund

1 dubbeltur M-F Änge-Rönnöfors

1 enkeltur O Änge-Rönnöfors skoldagar

2 dubbeltur L Kaxås-Krokom

1 dubbeltur S Kaxås-Krokom

1 enkeltur A-linje S delen Frankrike-Kaxås.

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, L och veckopendling S. Delen Krokom-Östersund kan vara samordnad med annan trafik.

Linje 155 Årependeln Duved-Järpen-Östersund

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	30 032 st	28 895	17 053	9 495

Utbud t o m juni 2014

2 dubbelturer M-F

1 dubbeltur L, under vintersäsong

1 dubbeltur S, under vintersäsong.

Utbud fr o m december 2014

3/4 dubbelturer M-F

1 enkeltur L, under vintersäsong

1 enkeltur S, under vintersäsong.

Expresslinje, en dubbeltur för arbetspendling till Åre resp. till Östersund M-F. L och S säsongstrafik till Åre. Sträckningen är parallell med Mittbanan, men har stopp på orter utan jämvägsstation. Juni 2013 – juni 2014 har del av trafiken bedrivits i kommersiell trafik. Från juni 2014 till december 2014 har linjen inte trafikerats. Från 14 december 2014 används linje 155 för turer som är genomgående Duved-Järpen-Östersund, trafiken är inte av expresskaraktär. En tur finns Duved - Östersund efter kl 17.00 (tåg finns i andra riktningen) för att möjliggöra arbetspendling från Östersund till Åre-Duved. Trafiken är samordnad med linje 156 och 157.

Linje 156 Järpen-Trångsviken-Krokom-Östersund

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	171 624 st	170 611	175 964	178 609

Utbud från december 2014

4 dubbelturer M-F Järpen-Österund

1 dubbeltur M-F delen Mattar-Östersund

3/4 dubbelturer M-F, Trångsviken-Nälden-Krokom-Östersund

1 dubbeltur Trångsviken-Krokom

4/5 dubbelturer L, Nälden-Östersund

2 dubbelturer S, Nälden-Östersund.

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, Järpen-Östersund linjen är ett komplement till Norrtågs trafik på sträckan. På delen Nälden –Östersund även arbetspendling och serviceresor L,S.

Linje 157 Duved-Järpen-Mörsil

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	151 320 st	161 356	174 674	192 834

Utbud från december 2014

7 dubbelturer M-F Mörsil-Duved, varav 1 dubbeltur inställd under skollov

3 dubbelturer M-F Järpen-Duved

5 dubbeltur L

1 dubbeltur L Duved-Åre

5 dubbelturer S

1 dubbeltur S Duved-Åre.

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, L,S.

I dec 2007 gjorde Åre kommun en omfattande utökning av trafikutbudet för att skapa en lokaltrafik i Åredalen.

Trafikutbudet omfattar hela dagen ca kl. 6.00 – 23.00 dagligen.

Linje 159 Ås-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	110 780 st	108 602	100 947	92 429

Utbud

18/19 dubbelturer M-F, 3 dubbelturer inställda under skollov.

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F. Linjen är samordnad med linje 531 Östersund-Dille-Ås. Linje kompletteras främst av linje 150 Krokom-Östersund och linje 156 Näliden-Krokom-Östersund L och S.

Linje 161 Svenstavik-Hackås-Orrviken-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	57 850 st	55 223	56 415	57 635

Utbud

7 turer M-F, varav 2/3 dt Svenstavik-Östersund, 1 dt är inställd under skollov

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F.

Linje 162 Höglerekardalen-Hallen-Myrviken-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	29 228 st	29 576	27 044	26 528

Utbud

4/5 turer M-F, varav 3 till/från Hallen

1 dubbeltur lördagar

1 enkeltur S skoltid (samordnad med säsongstrafiken)

1 dubbeltur M-F, 1 dubbeltur L och 1 dubbeltur S till Höglerekardalen under säsong.

1 enkeltur A-linje, delen Myrviken-Hallen

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, serviceresor L och elevpendling S. Under vintersäsong trafik till Höglerekardalen M-F,L och S, sommarsäsong endast M-F.

Linje 163 Svenstavik-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	41 601 st	38 563	37 928	38 149

Utbud

6 dubbelturer M-F.

Trafiken är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor M-F, L och S samordning med linje 164.

Linje 164 Funäsdalen-Åsarna-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	38 213 st	39 059	43 117	48 671

Utbud

2 dubbelturer M-F

2 dubbelturer L

1 dubbeltur S + 1 enkeltur S under skoltid.

Linjens funktion är tåganslutnings- och serviceresor på den långa relationen och skol- och arbetspendling på delsträckor M-F, L,S. Linjen ingår i det s.k. samverkande systemet, trafiken medfinansieras av Trafikverket.

Linje 211 Våle-Bodsjöbyn-Flatnor-Gällö

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	4 425 st	2 771	4 227	4 561

Utbud

1 dubbeltur M-F, skoldagar Våle-Gällö

1 dubbeltur Finnäs-Gällö, anropsstyrd linjetrafik

Arbetspendlingen Finnäs-Gällö var tidigare varit linjelagd, men har nu mycket liten efterfrågan.

Linje 212 Gällö-Rissna-Åsgård

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	2 517 st	1 410	2 895	2 810

Utbud

2,5 dubbelturer M-F Rissna-Gällö,

Linjens funktion är att trafikförsörja delen Rissna-Fjällsta till E14/Gällö för anslutning till linje 127 Östersund-Gällö-Bräcke, samt skoltrafik till Gällö. Delen Åsgård-Holmsjö-Rissna trafikeras för elevbehov och med servicetrafik.

Linje 213 Ede-Samsta-Marsätt-Fanbyn

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal resor A-linje:</u>	87	90	111	97

Utbud

1 dubbeltur två dagar/vecka,

Linjens funktion är serviceresor.

Linje 215 Sörböle-Höviken-Bergvik-Pilgrimstad

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal resor A-linje:</u>	0	0	0	0

Utbud

1 dubbeltur två dagar/vecka,

Linjens funktion är serviceresor.

Linje 221 Ocksjön-Våle-Bräcke

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	7 483 st	7 013	6 754	5 840

Utbud

1 dubbeltur M-F, inställd trafik i juli.

Linje 222 Sörbygdén-Albacken-Bräcke

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	3 009 st	3 211	4 220	3 522

Utbud

1 dubbelturer M-F skoldagar,

1 dubbeltur M.O.F skollov.

Linje 223 Löningsberg-Bensjö-Bräcke

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	141 st	592	1 425	1 043

Utbud

1 dubbeltur M-F skoldagar

1 enkeltur M-F anropsstyrd

Linje 224 Kälarne-Gimdalen-Nyhem-Sösjö-Bräcke

<u>År:</u>	2014	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	8 956 st	6 662	6 520	4 659

Utbud

3 dubbelturer M-F Kälarne-Nyhem 1 dubbeltur är inställd under skollov och 2 dubbelturer inställda i juli

3 dubbelturer Nyhem-Bräcke 1 dubbeltur är inställd under skollov och 2 dubbelturer inställda i juli

Linjens funktion är skoltrafik till Kälarne resp. Bräcke, samt serviceresor mellan Kälarne och Bräcke.

Linje 228 Kälarne-Sörbygden-Ljungå

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	1 951 st	1 094	426	346

Utbud

1 dubbelturer M-F, skoldagar.

Linjens funktion är skoltrafik till Kälarne

Linje 231 Kälarne-Stugun-(Östersund)

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	10 153 st	9 924	9 593	9 979

Utbud

3 dubbelturer M-F, anslutning till/från Sörbygden F och S.

1 enkeltur S.

Linjen är uppbyggd för skol- och serviceresor, i Stugun ansluter linjen till linje 40 och 132 som ger anslutning till Östersund.

Linje 233 Kälarne-Hammarstrand

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	3 972 st	3 611	4 164	3 751

Utbud

2 dubbelturer M-F, inställd trafik i juli.

1 dubbeltur L

1 enkeltur söndagar, skoltid.

2 dubbelturer M, To och 1 dubbeltur Sö anropsstyrd trafik för anslutning till linje 40. Den anropsstyrda trafiken har liten efterfrågan.

Linje 311 Överammer-Färsån-Hammarstrand

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	8 389 st	8 453	7 567	7 163

Utbud

1 dubbeltur M-F skoldagar

1 dubbeltur anropsstyrd två dagar/vecka, turena har svag efterfrågan.

Trafiken är anpassad för skolpendling och serviceresor till Stugun resp. Hammarstrand.

Linje 312 Bispgården-Brännan-Ragunda-Hammarstrand

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	7 691 st	6 488	6 218	5 674

Utbud

1 dubbeltur M-F, skoldagar

2 dubbelturer anropsstyrd linjetrafik.

Linje 315 Utanede-Bispgården-Pålgård-Hammarstrand

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	14 007 st	11 882	15 465	13 485
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	36	55	33	43

Utbud

2 dubbelturer M-F skoldagar

1 dubbeltur M-To skoldagar

1 enkeltur F skoldagar Bispgården-Utanede

1 enkeltur M-F, A-linje

Turen är planerad för skolpendling och serviceresor.

Linje 321 Borgvattnet-Stugun

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	1 865 st	2 336	1 931	1 718

Utbud

1 dubbeltur dagligen.

Linje 322 Boberg/Köttsjön-Överammer-Stugun

<u>Antal reg resor:</u>	2011	2012	2013	2014
	4 663 st	5 543	5 919	5 641

Utbud

1 dubbeltur M-F, skoldagar

1 dubbeltur M-F skoldagar Köttsjön-Överammer

1 dubbelenkeltur M.O.F under skollov.

Linje 323 Stugun-Torsgård-Brynjegård

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	2 029 st	1 797	2 226	1 455

Utbud

1 dubbeltur M-F, under skollov anropsstyrd trafik. Den anropsstyrda trafiken har ingen efterfrågan.

Linje 413 Fyrås-Ede-Hammerdal

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>		75	231	209

Utbud

1 dubbelturer M-F skoldagar.

Linje 414 Strömsund-Yxskaftekälen-Gåxsjö/Kakuåsen-Sikås-Hammerdal

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	7 689 st	8 245	6 539	5 848
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	675	288	48	571

Utbud

1 dubbeltur M-F

1 enkeltur M-F skoldagar

1 enkeltur F skoldagar

1 dubbeltur M-F A-linje

1 enkeltur M-F A-linje under skollov, delen Gåxsjö-Hammerdal

Turen är planerad för skol-, arbetspendling och serviceresor.

Linje 421 Hoting-Backe-Vängel

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>		266	1 199	1 240

Utbud

1 dubbeltur M-F, under skollov M.O.F

Linje 422 Hoting-Backe-Strömsund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	9 966 st	9 861	17 229	22 037

Utbud

1 dubbeltur M-F.

Linje 425 Gäddede-Lövberga/Alavattnet-Strömsund-(Östersund)

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	7 946 st	7 555	6 908	8 481

Utbud

1 dubbelturer M-F

1 dubbeltur F

1 dubbeltur L under sommarlov

1 dubbeltur S.

Linjen är planerad för skol- och serviceresor, i Strömsund ansluter linjen till linje 45 och 142 som ger anslutning till Östersund.

Linje 427 Postviken-Äspnäs-Strömsund

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	1 659 st	895	2 110	2 283

Utbud

1 dubbeltur M-F, skoldagar.

Linje 428 Öhn-Strömsund

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	2 626 st	2 993	3 154	2 691

Utbud

1 dubbeltur M-F, skoldagar

1 dubbeltur anropsstyrd trafik 2 dagar i veckan under skollov, trafiken har inte efterfrågats.

Linje 429 (Svaningen)-Hillsand-Strömsund

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	1 446 st	948	1 535	1 078

Utbud

1 dubbeltur M-F, under skollov M.O.F.

Linje 431 Strömsund-Flykälen-Föllinge

År:	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	3 060 st	2 700	4 727	5 666
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	430	19	12	3

Utbud

2 dubbelturer M-F, skoldagar på delen Flykälen-Strömsund

2 dubbelturer M-F på delen Laxsjö-Föllinge

3 dubbelturer/vecka Laxsjö-Föllinge under skollov.

1 enkeltur F och S A-linje

Linje 444 Norråker-Kyrktåsjö-Hoting

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	11 332 st	10 976	10 235	9 759
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	568	315	220	275

Utbud

1 dubbeltur M-F

1 dubbeltur M-F skoldagar.

1 enkeltur M-F A-linje, skoldagar delen Brattbäcken-Hoting

1 enkeltur M.O.F A-linje

1 enkeltur O, F A-linje

1 dubbeltur S A-linje, omfattar även Lövvik-Norråker

Linje 445 Norråker-Lövvik-Tåsjöedet (-Hoting)

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>		282	1 217	992

Utbud

1 dubbeltur M-F, skoldagar.

1 enkeltur Anropsstyrd linjetrafik S.

Linje 472 Störviken-Stora Blåsjön-Gäddede

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	2 962 st	3 049	2 623	2 297
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	708	755	644	374

Utbud

1 dubbeltur M-F, Gäddede- St Blåsjön, under sommaren förlängs turen till Ankarede.

1 dubbeltur M.O.F, A-linje Ankarvattnet-St Blåsjön-Gäddede

1 dubbeltur M-F skoldagar A-linje, delen Ankarvattnet-Stora Blåsjön

1 dubbeltur L, A-linje, delen St Blåsjön-Gäddede

1 dubbeltur S, A-linje

Linjen är planerad för elevpendling och bussanslutning i Gäddede.

Linje 521 Änge-Landön-Rönnöfors-Änge

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	5 972 st	7 055	7 594	7 767

Utbud

1 dubbeltur M-F

1 enkeltur O skoldagar Änge-Landön för elevpendling

1 dubbeltur M-F för elevpendling Landön-Tulleråsen

Linjens funktion är arbetspendling till Skifferbrottet och elevresor.

Linje 522 Gärde-Oxböle-Änge

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	2 071 st	uppgift saknas		

Utbud

1 dubbeltur M-F skoldagar.

1 dubbeltur M.O.F A-linje, under skollov

Den anropsstyrda trafiken har liten efterfrågan.

Linje 530 Rödön-Frösön-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	2 698 st	2 804	2 395	2 243

Utbud

1 dubbeltur M-F dagligen, anropsstyrd linjetrafik under sommarlov

Linje 531 Tängtorpet-Dille-Kännåsen-Östersund

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	3 733 st	4 332	4 967	4 409

Utbud

2 dubbeltur M-F skoldagar.

1 enkeltur anropstyrd

Linjen nyinrättad från 09/10, trafiklösningen är en del av linje 159 och framförallt planerad för elevpendling.

Linje 532 Änge-Alsen-Nälden

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	11 984 st	11 969	11 124	11 108

Utbud

1 dubbeltur M-F via Valne, skoldagar

1 dubbeltur M-F via Alsen, skoldagar.

Linjen är inrättad för elevpendling Nälden-Alsen-Änge

Linje 533 Alsen-Nälden

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	5 681 st	4 697	4 892	6 144

Utbud

2 enkelturer Alsen-Nälden M-F

1 enkeltur Bleckåsen-Nälden M-F skoltid

1 enkeltur Nälden-Bleckåsen M-F

1 enkeltur Nälden-Alsen, skollov

1 dubbeltur S, skoltid.

Linje 541 Välje-Hallen-Järpen

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	4 270 st	5 859	9 373	9 610

Utbud

1 dubbeltur M-F, inställd under skollov

1 dubbeltur F, inställd under skollov

1 enkeltur anropsstyrd linjetrafik Månsåsen-Myckelåsen för bussanslutning

Linje 542 Mattmar-Offne-Mattmar

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	8 458 st	9 505	11 436	10 853

Utbud

1 enkeltur Mattmar-Offne-Mattmar M-F

1 enkeltur Mattmar-Offne-Mattmar M-F, skoldagar

Linje 543 Hammarnäs-Mattmar

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	4 481 st	4 826	5 771	5 628

Utbud

1 dubbeltur M-F skoldagar.

Linje 544 Hammarnäs-Sundsbacken-Hallen

<u>År:</u>	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	2 671	5 043	5 063

Utbud

1 dubbeltur M-F skoldagar.

Turen inrättad hösten 2012 för elevpendling

Linje 551 Kallsedet-Kall-Järpen

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	9 148 st	8 072	8 391	7 556

Utbud

2 dubbeltur M-F, under skollov M. O .F

1 dubbeltur M.O.F Kall-Järpen

Linje 553 Huså-Järpen

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	1 785 st	1 654	3 147	3 170

Utbud

2 dubbelturer M-F.

1 enkeltur M-F A-linje, turen har efterfrågats ca 30 ggr/år

A-linjen är planerad för tåganslutning i Järpen.

Linje 561 Edsåsdalen-Undersåker

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	1 682 st	2 185	1 845	1 933

Utbud

2 dubbelturer M-F skoldagar,

2 dubbelturer M-F A-linje under skollov

Linje 562 Vålådalen-Ottsjö-Undersåker

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	11 894 st	13 335	15 984	15 407
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	478	496	518	658

Utbud

1 dubbeltur M-F Järpen-Undersåker-Vålådalen skoldagar, under skollov M.O.F

1 enkeltur M-F Vålådalen-Undersåker, anropsstyrd.

2 dubbelturer L, under säsong sommar och vinter, anropsstyrd

2 dubbelturer S, under säsong sommar och vinter, anropsstyrd.

Trafiken är uppbyggd för skol-,och tåganslutningsresor M-F, L och S.

Linje 571 Storlien-Enafors-Duved

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	2 033 st	2 379	3 714	3 847

Utbud

1,5 dubbeltur M-F skoldagar

1 dubbeltur Ti,To anropsstyrd linjetrafik M-F under skollov, 50 -90 resenärer/år.

Linje 572 Skalstugan-Duved

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor</u>	1 222 st	1 811	2 917	2 627

Utbud

1 dubbeltur M-F, anropsstyrd linjetrafik M.O.F under sommarlov.

Linje 601 Fåker-Orrviken

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	9 348 st	8 606	9 759	10 615

Utbud

1 dubbeltur M-F

1 dubbeltur M-F, inställd under sommarlov

1 dubbeltur M-F skoldagar Måläng-Brunflo

Linje 602 Fåker-Lerån-Klocksåsen

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	58	1 012	937	497

Utbud

1,5 dubbeltur M-F, anropsstyrd linjetrafik

Linje 603 Norderön-Orrviken

<u>År:</u>	2013	2014
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	883	2 012

Utbud

1 dubbeltur M-F skoldagar

Linjen inrättad hösten 2013, för elevpendling.

Linje 608 Vattjom-Oviken-Myrviken

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	190	32	0	2

1 dubbeltur M-F A-linje skoldagar

Linjen funktion är gymnasiependling, efterfrågan har minskat markant.

Linje 609 Hackås-Myrviken

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	10 104 st	10 203	11 132	11 290

Utbud

1 dubbeltur M-F, skoldagar.

Linjen inrättades hösten 2007 för elevpendling Hackås-Myrviken.

610 Matnäset-Funäs-Oviken

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	1 057 st	667	986	938

Utbud

1,5 dubbeltur M-F.

Anropsstyrd linjetrafik, tureorna ansluter till linje 162 mot Östersund och linje 611 mot Svenstavik, arbets- och studiependling.

Linje 611 Oviken-Svenstavik

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	13 178 st	11 838	10 659	16 342

Utbud

5 dubbelturer M-F

1 dubbeltur Svenstavik-Myrviken, skoldagar

1 dubbeltur Vigge-Myrviken, skoldagar

1 enkeltur M-F A-linje

Arbets- och skolpendling.

Linje 612 Vigge-Dalåsen-Myrviken

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	3 867 st	2 870	5 102	4 751

Utbud

1 dubbeltur M-F, A-linje

1 dubbeltur M-F skoldagar

Arbets- och skolpendling anslutning till linje 162 i Myrviken.

Linje 613 Ljungdalen-Åsarna-Svenstavik

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor</u>	14 144 st	14 505	15 322	17 799
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	26	46	45	88

Utbud

1 dubbeltur M-F

1 dubbeltur F, A-linje

1 enkeltur Må-Ti-To skoldagar, delen Åsarna-Börtnan

1 dubbeltur S under skoltid.

Linje 614 Klövsjö-Åsarna-Svenstavik

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	106	664	649	1 569

Utbud

1 dubbeltur Åsarna-Svenstavik

1 dubbeltur Klövsjö-Åsarna, turena är inställda i juli

Arbets- och skolpendling. Linjen kompletterar linje 164 Funäsdalen-Östersund på delen Klövsjö-Åsarna, samt linje 45 och 615 på delen Åsarna-Svenstavik.

Linje 615 Handsjöbyn-Rätan-Svenstavik

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	11 218 st	13 475	13 103	17 082

Utbud

1,5 dubbelturer M-F, skoldagar.

Linje 616 Dödre-Gillhov-Svenstavik

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	6 393 st	6 457	5 538	5 371

Utbud

1 dubbelturer M-F,

1 dubbeltur M-F, inställd under skollov.

Delen Dödre-Gillhov trafikeras endast skoldagar.

Linje 620 Ljungdalen-Funäsdalen

<u>År:</u>	2012	2013	2014
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	28	9	40

Utbud

1 dubbelturer M-F, L och S under sommar- och höstsäsong

1,5 dubbelturer M.O.F A-linje

1 dubbeltur Ljungdalen-Mittådalen skoltid, i Ljugdalen anslutning till linje 621.

Linje 621 Messlingen-Mittådalen-Funäsdalen

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	2 530 st	3 520	3 365	3 106
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	307	206	134	89

Utbud

3 dubbelturer M-F inställd under sommarlov

1,5 dubbelturer M.O.F A-linje

1 enkeltur M.O.F sommarlov A-linje

1 enkeltur L sommarsäsongen A-linje

1 enkeltur S A-linje

Linje 622 Ramundberget-Bruksvallarna-Funäsdalen

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	6 753 st	6 134	6 788	6 939
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	622	378	347	329

Utbud

3 dubbelturer M-F inställd under sommarlov

1 dubbeltur M-F sommarlov.

1,5 dubbelturer M.O.F, A-linje

1 enkeltur L sommarsäsongen A-linje

1 enkeltur S A-linje

Linje 623 Fjällnäs-Tännadalen-Funäsdalen

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	3 037st	2 927	3 110	4 038
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	623	112	91	76

Utbud

3 dubbelturer M-F inställd under sommarlov

1 dubbelturer M-F, sommarlov

1,5 dubbelturer M.O.F, A-linje

1 enkeltur L sommarsäsong A-linje

1 enkeltur S A-linje

Linje 631 Funäsdalen-Vemdalen-Sveg (-Ljusdal)

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	15 797 st	16 487	15 877	16 842
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	585	733	801	683

Utbud

- 1 dubbelturer M-F Funäsdalen-Sveg
- 1 enkeltur M-F A-trafik, Sveg-Funäsdalen
- 1 dubbeltur M-F Hede-Sveg
- 1,5 dubbeltur M-F Vemdalen-Sveg
- 1,5 dubbelturer M-F A-trafik, delen Hede-Långå
- 1 dubbeltur L Vemdalen - Sveg
- 1 dubbeltur S Sveg-Funäsdalen
- 1 dubbeltur S Sveg-Vemdalen

Trafiken är upplagd för dels interregionala resor med tåganslutning i Ljusdal med linje 56 eller i Mora med linje 45, samt skol- och arbetspendling. Turen till/från Vemdalen ger anslutning till/från linje 164 Funäsdalen-Vemdalen-Åsarna-Östersund. De anropsstyrda turerna är främst planerade för att förbättra möjligheterna till anslutning till linje 56 Sveg-Ljusdal och linje 45 Östersund-Sveg-Mora.

Linje 633 Funäsdalen-Lofsdalen-Sveg

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	4 562 st	3 855	3 452	3571
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	169	180	170	70

Utbud

- 1 dubbelturer M-F delen Sveg-Lofsdalen
- 1 dubbeltur M-F delen Lofsdalen-Funäsdalen
- 1 dubbeltur Funäsdalen-Sörvattnet, skoldagar
- 1 enkeltur M-F Sveg-Linsell, delen Linsell-Lofsdalen är A-linje
- 1 enkeltur F Sveg-Lofsdalen A-linje
- 1 dubbeltur M.O.F A-linje Sörvattnet-Tännäs
- 1 dubbeltur L A-linje delen Sveg-Lofsdalen under sommar- och vintersäsong
- 1 enkeltur S A-linje Sörvattnet-Tännäs
- 2 enkelturer S A-linje Lofsdalen-Sveg.

Linje 634 Lillhärdal-Sveg

<u>År:</u>	2011	2012	2012	2014
<u>Antal reg. resor:</u>	13 946 st	11 192	9 954	23 462
<u>Antal resenärer A-linje:</u>	887	318	161	269

Utbud

3 dubbelturer M-F delen Lillhärdal-Sveg
1 dubbeltur M-F skoldagar Östansjö-Lillhärdal (-Sveg)
1,5 dubbeltur M-F skoldagar delen Herrö-Sveg
1 dubbeltur M-F A-linje, delen Sveg-Lillhärdal
1 5 dubbeltur L
1 enkeltur S, A-linje

Linje 636 Lofsdalen-Vemdalen

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	54	23	37	37

Utbud:

1 dubbeltur M-F A-linje

Trafiken är planerad för anslutning till linje 164 i Vemdalen för resor till/från Östersund.

Linje 639 Ytterhogdal-Ytterberg-Sveg

<u>År:</u>	2011	2012	2013	2014
<u>Antal reg resor:</u>	8 434 st	6 740	9 894	12 824

Utbud:

2,5 dubbelturer M-F

Ytterberg angöres på vissa turer.

Linjen är delvis parallell med linje 26 Sveg-Ånge, linje 45 Östersund-Åsarna-Sveg-Mora, linje 56 Sveg-Ytterhogdal.

Skol- och arbetspendling samt serviceresor.

Bilaga 3 - Tillgänglighet i prioriterade stråk

Nedanstående definitioner har använts för att inventera och redovisa linjer och bytespunkter ur perspektivet tillgänglighet för resenärer med funktionsnedsättning. Inventeringen utgör grund för en systematisk och utvecklad redovisning av tillgängligheten till den allmänna kollektivtrafiken i Jämtlands län.

Tillgänglighetsparametrar buss

- Lågentré med ramp eller hiss
- Inre hållplatsinformation utrop
- Inre hållplatsinformation text
- Yttre hållplatsutrop
- Toalett (gäller på turer med minst 1,5 timmar restid)

Tillgänglighetsparametrar tåg

- Insteg i nivå med perrong
- Inre hållplatsinformation utrop
- Inre hållplatsinformation text
- Rymliga toaletter, knappfunktioner med både ljus och ljud

Samtliga regionaltåg i Norrtågs trafik uppfyller kraven, varför ingen ytterligare redovisning görs.

Tillgänglighetsparameter hållplats/busstation

- Plattform längd minst 20 m
- Plattformsbredd minst 2,25 m
- Plattformshöjd minst 16 cm
- Kontrasterande kantremsa
- Taktilt och visuellt ledstråk
- Hållplatsstolpe vid eller mitt för påstigningsplatsen
- Max 5 % lutning till och från hållplatsen (i dess närhet)
- Gångbana med jämn yta till och från hållplatsen (i dess närhet)
- Belysning vid hållplatsområdet

Trafikverket inventerar Järnvägsstationer/perronger

Bytespunkter i prioriterade stråk som inventeras ur ett tillgänglighetsperspektiv

Stråk

Hammarstrand bstn – Stugun bstn – Östersund bstn och jvstn
Bräcke bstn och jvstn-Gällö bstn och jvstn -Östersund bstn och jvstn
Sveg bstn-Svenstavik bstn-Östersund bstn och jvstn
Järpen bstn och jvstn-Krokom bstn/jvstn-Östersund bstn och jvstn
150,151,153,154,155,156 Strömsund-Hammerdal-Östersund bstn och jvstn
45, 142

Linjer

40, 132
Norrtåg och 127
45, 161, 163, 164
Norrtåg,

Hållplatser längs ovanstående stråk ska inventeras och dokumenteras utifrån tillgänglighetskrav för hållplatser på landsbygd 1-20 påstigande/dag, ”Användbar kollektivtrafik för personer med funktionsnedsättning” Trafikverket 2010. Inventeringen ska göras av Länstrafiken och vara slutförd 2020.

Bilaga 3 A turer i de prioriterade stråken som utförs med tillgänglighetsanpassade fordon (hiss/låggolv).

Bilaga 3 B Tillgänglighet i busstationer och hållplatser i de prioriterade stråken

Bilaga 3A - turer i de prioriterade stråken som utförs med tillgänglighetsanpassade fordon (hiss/låggolv).

Länstrafiken i Jämtlands län AB ska komplettera bilagan med de uppgifter som saknas.

Komplettering ska göras senast 2016-12-31

Linje	Tur	Start	Busstation 1	Busstation 2	Busstation 3	Busstation 4	Busstation 5	Ändstation	Låggolv /hiss	Inre hplinfo text	Inre hplinfo utrop	Yttre hplinfo utrop	Toalett (restid > 1,5 h)	Toalett tillgänglighets anpassad
40	3	Örnsköldsvik bstn	Sollefteå	Hammarstrand bstn	Stugun	-	-	Östersund bstn	x					
40	7	Örnsköldsvik bstn	Sollefteå	Hammarstrand bstn	Stugun	Östersund bstn	-	Östersund jvst	x					
40	51	Örnsköldsvik bstn	Sollefteå	Hammarstrand bstn	Stugun	-	-	Östersund bstn	x					
40	71	Örnsköldsvik bstn	Sollefteå	Hammarstrand bstn	Stugun	Östersund bstn	-	Östersund jvst	x					
40	4	Östersund bstn	Stugun	Hammarstrand bstn	Sollefteå bstn	-	-	Örnsköldsvik bstn	x					
40	8	Östersund bstn	Stugun	Hammarstrand bstn	Sollefteå bstn	-	-	Örnsköldsvik bstn	x					
40	50	Östersund bstn	Stugun	Hammarstrand bstn	Sollefteå bstn	-	-	Örnsköldsvik bstn	x					
40	70	Östersund bstn	Stugun	Hammarstrand bstn	Sollefteå bstn	-	-	Örnsköldsvik bstn	x					
45	12	Arvidsjaur bstn	Dorotea	Strömsund bstn	Hammerdal bstn	Östersund bstn	-	Östersund jvst	x					x
45	16	Gällivare resec	Arvidsjaur bstn	Dorotea	Strömsund bstn	Hammerdal bstn	Östersund bstn	Östersund jvst	x					x
45	62	Arvidsjaur bstn	Dorotea	Strömsund bstn	Hammerdal bstn	Östersund bstn	-	Östersund jvst	x					x
45	66	Gällivare resec	Arvidsjaur bstn	Dorotea	Strömsund bstn	Hammerdal bstn	Östersund bstn	Östersund jvst	x					x
45	72	Arvidsjaur bstn	Dorotea	Strömsund bstn	Hammerdal bstn	Östersund bstn	-	Östersund jvst	x					x
45	76	Gällivare resec	Arvidsjaur bstn	Dorotea	Strömsund bstn	Hammerdal bstn	Östersund bstn	Östersund jvst	x					x
45	11	Östersund jvst	Östersund bstn	Hammerdal bstn	Strömsund bstn	Dorotea bstn	Arvidsjaur bstn	Dorotea bstn	x					x
45	15	Östersund jvst	Östersund bstn	Hammerdal bstn	Strömsund bstn	Dorotea bstn	-	Arvidsjaur bstn	x					x
45	61	Östersund jvst	Östersund bstn	Hammerdal bstn	Strömsund bstn	Dorotea bstn	Arvidsjaur bstn	Dorotea bstn	x					x
45	65	Östersund jvst	Östersund bstn	Hammerdal bstn	Strömsund bstn	Dorotea bstn	-	Arvidsjaur bstn	x					x
45	71	Östersund jvst	Östersund bstn	Hammerdal bstn	Strömsund bstn	Dorotea bstn	Arvidsjaur bstn	Dorotea bstn	x					x
45	75	Östersund jvst	Östersund bstn	Hammerdal bstn	Strömsund bstn	Dorotea bstn	-	Arvidsjaur bstn	x					x
46	1	Sveg jvstn	Svenstavik bstn	Östersund jvst	-	-	-	Östersund bstn	x					x
46	3	Mora busstation	Sveg jvstn	Svenstavik bstn	Östersund jvst	-	-	Östersund bstn	x					x
46	5	Mora busstation	Sveg jvstn	Svenstavik bstn	Östersund jvst	-	-	Östersund bstn	x					x
46	51	Mora busstation	Sveg jvstn	Svenstavik bstn	Östersund jvst	-	-	Östersund bstn	x					x
46	53	Sveg jvstn	Svenstavik bstn	Östersund jvst	-	-	-	Östersund bstn	x					x
46	55	Mora busstation	Sveg jvstn	Svenstavik bstn	Östersund jvst	-	-	Östersund bstn	x					x
46	71	Mora busstation	Sveg jvstn	Svenstavik bstn	Östersund jvst	-	-	Östersund bstn	x					x
46	73	Mora busstation	Sveg jvstn	Svenstavik bstn	Östersund jvst	-	-	Östersund bstn	x					x
127	1	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Gällö bstn	x					
127	5	Östersund bstn	Gällö bstn	-	-	-	-	Bräcke jvstn	x					
127	11	Östersund bstn	Gällö bstn	-	-	-	-	Bräcke Gyskola	x					
127	17	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Gällö bstn	x					
127	19	Östersund bstn	Gällö bstn	-	-	-	-	Bräcke Gyskola	x					
127	2	Bräcke jvstn	Gällö bstn	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
127	8	Bräcke jvstn	Gällö bstn	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
127	14	Bräcke jvstn	Gällö bstn	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
127	18	Gällö busstation	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
132	3	Hammarstrand bstn	Stugun	-	-	-	-	Östersund bstn	x					

Linje	Tur	Start	Busstation 1	Busstation 2	Busstation 3	Busstation 4	Busstation 5	Ändstation	Läggolv /hiss	Inre hplinfo text	Inre hplinfo utrop	Yttre hplinfo utrop	Toalett (restid > 1,5 h)	Toalett tillgänglig hets anpassad
132	17	Hammarstrand bstn	Stugun	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
132	10	Östersund bstn	Stugun bstn	-	-	-	-	Hammarstrand bstn	x					
132	22	Östersund bstn	Östersund jvst	Stugun bstn	-	-	-	Hammarstrand bstn	x					
150	1	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	3	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	5	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	7	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	11	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	15	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	17	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	19	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	21	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	23	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	25	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	27	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	51	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	53	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	55	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	71	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	73	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	75	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	77	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	79	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
150	4	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	6	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	8	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	16	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	18	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	20	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	22	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	24	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	26	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	30	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	32	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	34	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	52	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	54	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	70	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	72	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	74	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	76	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
150	78	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					

Linje	Tur	Start	Busstation 1	Busstation 2	Busstation 3	Busstation 4	Busstation 5	Ändstation	Låggolv /hiss	Inre hplinfo text	Inre hplinfo utrop	Yttre hplinfo utrop	Toalett (restid > 1,5 h)	Toalett tillgänglig hets anpassad
151	7	Östersund bsstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
151	11	Östersund bsstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
151	17	Östersund bsstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
151	27	Östersund bsstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
151	2	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
151	4	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
151	6	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
151	12	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
151	22	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
154	71	Österund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
154	72	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
156	25	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
156	29	Krokom C	Krokom C	-	-	-	-	Järpen bstn	x					
156	39	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
156	51	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
156	53	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
156	57	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
156	75	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Krokom C	x					
156	6	Järpen bstn	Krokom C	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
156	54	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
156	56	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
156	58	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
156	64	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
156	76	Krokom Centrum	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
161	3	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
161	9	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
161	10	Svenstavik bstn	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
164	3	Östersund bstn	-	-	-	-	-	Svenstavik bstn	x					
164	53	Östersund bstn	Östersund jvstn	-	-	-	-	Svenstavik bstn	x					
164	2	Svenstavik bstn	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
164	54	Svenstavik bstn	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					
164	56	Svenstavik bstn	-	-	-	-	-	Östersund bstn	x					

Bilaga 3 B Tillgänglighet i busstationer och hållplatser i de prioriterade stråken

Bytespunkt	Station /hpl	Plattform längd minst 20 m	Plattform bredd minst 2,25 m	Plattform höjd minst 16 cm	Konstrasterande kantrensa	Taktilt ledstråk (mellan station och hpl)	Visuellt ledstråk (mellan station och hpl)	Not avsende stråk	Hplistoipe vid eller mitt för påstignings-platsen Max 5% lutning till och från hpl (i dess närhet) Gångbana med jämn yta t/f hpl (i dess närhet)	Belysning vid hplomr	Not	Övrigt, ex hplinfo/ledsagn	
Östersund bstn	station	j	j	j	n	j	n	Från hallen till bussplattformen/ gate finns varken taktilt eller visuellt ledstråk.	j	j	j	Ingång i bussen i direkt anslutning till gate i stationsbyggnad	
Östersund bstn	hpl	j	j	j	n	n	n	Från hallen till bussplattformen/ gate finns varken taktilt eller visuellt ledstråk.	j	j	j	Ingång i bussen i direkt anslutning till gate i stationsbyggnad	hplinfo för synskadade vid utgång till gaten finns
Östersund Centrum Kyrkgatan	station	j	j	j	j	n	n	Finns inga stråk till hpl Kyrkgatan	j	j	j	j	ledsagning saknas
Östersund Centrum Kyrkgatan	hlp	j	j	j	j	n	j		j	j	j	j	
Östersund Jvst	station	j	j	j	j	j	j		j	j	j	j	
Östersund Jvst	hpl/ lokal trafik	j	j	n	n	n	n	Finns inga stråk	j	j	j	j	Hplinfo finns utanför Jvst
Östersund Jvst	hpl/ regional trafik	j	j	j	n	n	n	Finns inga stråk	j	j	j	j	Hplinfo finns utanför Jvst
Hammarstrand bstn	station	j	j	n/a	n/a	n/a	n/a		n	j	j	j	
Hammarstrand bstn	hpl	n	n	n	n	n/a	n/a		n		n	j	
Stugun bstn	station	j	j	n	n	n	n		j	j	j	j	
Stugun bstn	hpl	j	j	n	n	n	n	Finns inga stråk	j	j	n	n	Ingen info
Bräcke bstn	station	n	n	n	n	n	n		j	j	j	j	
Bräcke jvstn	station	j	j	j	n	n	n		n	j	j	j	Plats för ledsagning finns inne och utanför

Bytespunkt	Station /hpl	Plattform längd minst 20 m	Plattform bredd minst 2,25 m	Plattform höjd minst 16 cm	Konstrasterande kantrensa	Taktillt ledstråk (mellan station och hpl)	Visuellt ledstråk (mellan station och hpl)	Not avsende stråk	Hplstroipe vid eller mitt för påstigningsplatsen	Max 5% lutning till och från hpl (t/dess närhet)	Gångbana med jämn yta v/f hpl (t/dess närhet)	Belysning vid hplomr	Not	Övrigt, ex hplinfo/ledsagn
Gällö bstn	station	n	n	n	n	n	n	Finns inga stråk	j	j	j	n	Plattform saknas	
Gällö jvstn	station	j	j	j	j	j	j		j	j	j	j		
Sveg bstn	station	n	n	n	n	n	n	Finns inga stråk	j	j	n	j	Hpl finns utanför stations byggnaden inga stråk dit	
Svenstavik bstn	station	j	j	n	j	n	n		j	j	j	j	ej automatisk dörröpnare från väntsal	
Järpen jvst	station	j	j	j	j	n/a	n/a	Finns stråk från perongen till väntsal	j	j	j	j	Busstation och Jvst är åtskilda ca 500 m	Det finns info och skylt till Buss station. Mycket litet och svårt att upptäcka
Järpen bstn	station	j	j	j	n	n	n	Finns inga stråk	j	j	j	j	Biblioteket/ väntsal	info saknas
Järpen bstn	hpl	j	j	j	n	n	n	Finns inga stråk	j	j	j	j	Plattform enligt krav vid hpl mot Åre men ej mot Östersund	Buss trafikererar inte jvstn
Krokom C bstn	station	j	j	j	j	j	j	Finns stråk mellan väntsal och hpl	j	j	j	j	ledstråk mellan jvst och väntsal saknas. Ej automatisk dörröpnare	
Krokom C bstn	hpl	j	j	j	j	j	j	Finns stråk mellan väntsal och hpl	j	j	j	j	ledstråk mellan väntsal och hpl finns	
Krokom C Jvstn	station	j	j	j	n	n	n		j	j	j	j		
Strömsund bstn	station	j	j	j	j	n	j		j	j	j	j		
Hammerdal bstn	hpl	j	j	n	n	n	n	Finns inga stråk	j	n	j	j		

Förklaring j ja det finns
 n nej det finns inte
 a ej aktuellt

Tillgänglighetskraven är ställda utifrån dokumenten

"Användbar kollektivtrafik för personer med funktionsnedsättning", 2010 Trafikverket

"Hur långt har du kommit? Checklista för lokaler", 2010 Handisam (Myndigheten för delaktighet)

Bilaga 4 –Samråd 2015

Ragunda kommun

Bräcke kommun

Östersunds kommun

Åre kommun

Bergs kommun

Krokoms kommun

Strömsunds kommun

Härjedalens kommun

Seminarium om trafikutbud i länet och tätortstrafiken i Östersund, 16 mars

Bussbranschens Riksförbund

Inlandsbanan

Taxiförbundet

RKM i Västerbotten, Västernorrland, Norrbotten

Företagarna

Region Jämtland Härjedalens Pensionärsråd

Resenärsforum

Region Jämtland Härjedalens tillgänglighetsråd och ungdomsråd har inte svarat på förfrågan om samråd

Bilaga 5 – Remissvar

Samtliga remissvar finns tillgängliga i Region Jämtland Härjedalens diarium, regionala utvecklingsnämnden
RUN/1082/2015, <http://websesam.jll.se/diariet/>

Bergs kommun
Bräcke kommun
Härjedalens kommun
Krokoms kommun
Strömsunds kommun
Åre kommun
Östersunds kommun
Region Jämtland Härjedalens pensionärsråd
Region Dalarna
Region Västerbotten
Jämtland Härjedalens turism
Trafikverket
Sveriges Bussföretag
Inlandsbanan AB
Resenärsforum
Svenska Taxiförbundet

Ruth Eriksson
Regional Utveckling
Infrastruktur och kommunikationer
Tfn: 063-146561
E-post: ruth.eriksson@regionjh.se

Datum: 2018-10-29
Dnr: RUN/1082/2015

PM REVIDRERING AV MÅL I REGIONALT TRAFIKFÖRSÖRJNINGSPROGRAM 2016-2020

Inledning

Sedan 2012 gäller en ny lagstiftning (SFS 2010:1065) för den allmänna kollektivtrafiken. I varje län ska det finnas en regional kollektivtrafikmyndighet (RKM). Sedan 2015 är Region Jämtland Härjedalen RKM. Region Jämtland Härjedalen har det politiska och ekonomiska ansvaret för den allmänna kollektivtrafiken i länet och för dess framtida utveckling.

Det nu gällande trafikförsörjningsprogrammet antogs av regionfullmäktige 2016-04-11—12 §59. Programmet utarbetades under 2015, mål för trafikens utveckling är satta för åren 2016, 2018 och 2020.

Årligen genomförs trafiksamråd med länets kommuner där verksamheten och förändrade behov av kollektivtrafik diskuteras. Regelbundna samrådsmöten, på tjänstemannanivå, genomförs kvartalsvis. Där diskuteras främst frågor av gemensamt intresse ex vis ekonomi, ungdomskort, taxor och produkter, tilläggsavtal och upphandlingar.

I kollektivtrafiklagen (SFS 2010:1065) 2 kap 8 § framgår att
Den regionala kollektivtrafikmyndigheten ska regelbundet i ett trafikförsörjningsprogram fastställa mål för den regionala kollektivtrafiken. Programmet ska vid behov uppdateras.

Anledning till att målen behöver revideras är flera. Mål om självfinansieringsgrad är satt innan den felaktiga fördelningen mellan Norrlandslänen upptäcktes, vilket innebär att självfinansieringsgraden är lägre än vad som angivits och antagits. Mål som är satta utifrån värden i kundbarometern KOLBAR har fått förändrade värden p g a att mätmetoden har förändrats. Miljömålet formulerat som minskade nettoutsläpp av CO2 har med råge uppfyllts, tack vare att fordonen körs på HVO i större utsträckning än vad som tidigare antagits. Sedan mars 2018 har elbussar införts i tätortstrafiken.

Målen revideras för 2020.

Förslag till revidering av målen i regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020

Nedan redovisas målen och förslag till revidering.

Mål

Restideskvoten tåg-bil ska högst uppgå till 0,8

	2015	Utfall 2017	Utfall 2018
Östersund – Storlien	0,88	0,88	0,86
Östersund – Duved	0,89	0,89	0,90
Östersund – Sundsvall	0,95	0,95	0,93

Kommentar

Små förändringar kan noteras. De kan bero på att restid med bil enligt ENIRO eller tåg har förändrats.

Restidskvoten förbättras av de infrastrukturåtgärder som pågår inom ramen för projektet Mittstråket. Projektet pågår till och med 2019, varför effekter förvänts från 2020.

Målet restidskvot tåg-bil 0,8 har inte uppnåtts.

Förslag

Målet restidskvot tåg-bil 0,8 kvarstår.

Mål

Länstrafikens självfinansieringsgrad skall öka

	2014	2016	Utfall 2016	Utfall 2017
År				
Självfinansieringsgrad	42 %	46 %	37 %	37 %

Anm

Självfinansieringsgraden påverkas av upphandlingar, resandeutveckling, organisationsform hur Norrtåg AB redovisas m m. Länstrafikens självfinansieringsgrad exklusive Norrtåg skulle 2014 ha varit 45 %, varför det fick utgöra grund för målserien.

Kommentar

2016 och 2017 har det uppdagats att fördelningen av biljettintäkter för Norrlandsresan har varit felaktig. Biljettintäkterna för Jämtland är lägre än budgeterat. Den faktiska självfinansieringsgraden är därför lägre än vad som antogs när målserien fastställdes.

Nedläggning av Bussgods kommer att påverka självfinansieringsgraden. Länstrafikens självfinansieringsgrad. Trafikförsörjningsprogram ska ha mål för verksamheten - den regionala kollektivtrafiken. Självfinansieringsgraden är ett mått på hur bolaget bedriver verksamheten. Förslaget är att målet utgår ur Trafikförsörjningsprogrammet och läggs till i ägardirektivet. Ägardirektivet revideras i anslutning till frågan om Länstrafiken ska bedrivas i bolag eller förvaltning.

Förslag

Mål för självförsörjning utgår.

Mål

**Antal resor med länstrafikens och tätortstrafikens färdbevis ska öka med 5 %
2016 och därefter 1 % per år (tåg och buss)**

	2014	2016	Utfall 2016	2017
Länstrafiken	2 298 000	2 412 900	2 619 300	2 582 000
Tätortstrafiken	3 258 000	3 420 900	3 704 100	3 820 000

Anm

2014 är basår för beräkning av resandeutvecklingen. Ungdomskorten, som finns i de flesta kommuner från hösten 2015, påverkar resandet 2014-2016 därefter antas en långsammare ökningstakt. Mål för 2018 är 2 458 900 resor resp 3 489 000.

Kommentar

Utvecklingen från 2016 till 2017 har för Länstrafikens del varit svag resandeminskning, för första tertialet 2018 redovisas ett oförändrat resande jämfört med motsvarande period 2017. I tätortstrafiken är utvecklingen från 2016 till 2017 en ökning med ca 3 %, för första tertialet 2018 är ökningen 3,5 % jämfört med 2017. Linjenätsförändringar har gjorts linje 6 Brittsbo-Torvalla är förlängd till Sånghusvallen-Brittsbo, linje 14 Torvalla -Centrum går via Remonthagen - Fyrvalla och är förlängd till Norr och Arenaområdet och linje 2 Odensala-Solliden som trafikerar Norr och Arenaområdet vid vissa tider. Förändringarna genomfördes 10 december 2017.

Förslag

För Länstrafiken tycks effekten av ungdomskorten ha kulminerat. Det nya trafikavtal för stora delar av länet som skulle ha startat december 2018 är försenat, preliminärt blir trafikstarten i augusti 2019. Detta och borttag av bussgods kan ge en mer resenärsanpassad och mer attraktiv trafik. Ett ökat s k konsumentresande är önskvärt. Förslag till mål, resandet ska öka med 1 % per år med utgångspunkt från 2017 för Länstrafiken.

I tätortstrafiken har linjenätsutvecklingen gett en positiv resandeutveckling. Utredning och utveckling av trafiken fortsätter, nu med fokus på Frösön. Det kan därför vara rimligt att anta att den positiva resandeutvecklingen fortsätter i tätortstrafiken. Förslag till mål, resandet ska öka med 2 % per år med utgångspunkt från 2017.

Förslag

Antal resor med länstrafikens färdbevis (tåg och buss) ska öka med 1 % per år och antal resor med tätortstrafikens färdbevis ska öka med 2 % per år med 2017 som startvärde.

	2017	2020
Länstrafiken	2 582 000	2 658 900
Tätortstrafiken	3 820 000	4 049 200

Mål

Länstrafiken erbjuder resealternativ som passar mina behov

Andelen av alla tillfrågade som instämmer helt eller delvis skall öka, mäts i kundenkät. Frågan är formulerad ”avgångstider passar mina behov”.

	2015	2016	Utfall 2016	Utfall 2017
Länstrafiken	21 %	21,5 %	17 %	35 %
Tätortstrafik	45 %	45,5 %	43 %	57 %

Anm

Ökningstakt 0,5 procentenhet per år. Med nöjdhet menas den andel av de tillfrågade som ger bästa betyg, 4 eller 5 på en 5-gradig skala.

Kommentar

En ny mätmetod infördes 2016, vilket framgår då utfallet 2017 avviker från tidigare värden.

Förslag

Nya måltal sätts, med utgångspunkt från utfallet 2017 Utvecklingen ökningstakten 0,5 procentenheter per år bibehålls.

	2017	2020
Länstrafiken	35 %	36,5 %
Tätortstrafik	57 %	58,5 %

Mål

Tillgänglighet för rörelsehindrade i den allmänna kollektivtrafiken skall öka, så att fler kan använda den. Andel fordon med låggolv eller hiss skall öka.

	2014	2016	2018	2020
Tågtrafik, Norrtåg	100 %	100 %	100 %	100 %
Interregional trafik	100 %	100 %	100 %	100 %
Tätortstrafik Östersund	100 %	100 %	100 %	100 %
Stomlinjetrafik	49 %	49 %	49 %	60 %

Anm

F n finns 25 stomlinjefordon med låggolv/hiss, dessa fordon beräknas vara i trafik till slutet av 2018 då en ny avtalsperiod börjar. Det nya trafikavtal för stora delar av länet som skulle ha startat december 2018 är försenad, preliminärt blir trafikstarten i augusti 2019.

Fordonsförändringar försenas p g a detta.

Kommentar

Vid samrådsmöten med kommunerna har vikten av tillgänglighetsanpassning av busstationer diskuterats.

Ledsagning har införts 2017 <http://ltr.se/din-resa/ledsagning/> .

Förslag

Målet bibehålls.

Mål

Nöjdhet med färdtjänstresa skall uppgå till minst 90 % nöjdhet, under hela programperioden.

Mäts genom ANBARO Svensk Kollektivtrafiks barometer för anropsstyrd trafik.

	2014	2016	2018	2020
Uppföljning Jämtlands län	94 %	97 %		

Anm

Avser de kommuner som har överlåtit sitt ansvar för färdtjänsten till RKM. 2014 är det alla kommuner utom Östersunds kommun, fr o m 2015 alla kommuner utom Östersund och Strömsunds kommuner. Med nöjdhet menas den andel av de tillfrågade som ger bästa betyg, 4 eller 5 på en 5-gradig skala. Målet ställs högre, utifrån det faktiska utfallet.

Förslag

Nöjdhet med färdtjänstresa ska uppgå till minst 95 % år 2020.

Mål**Kollektivtrafikens marknadsandel skall öka**

En ökad marknadsandel, där ökningen tas från privatbilismen ger en positiv miljöeffekt.

			Utfall	
	2015	2016	2016	2017
Länstrafik	8 %	8,5 %	7 %	12 %
Tätortstrafik	15 %	15,5 %	16 %	29 %

Anm

Ökningstakt 0,5 procentenhet per år. I marknadsandel ingår även resa med taxi, här ingår flygtaxi och taxi till tåget som vanligen är delade resor. Det är uppgift om dagens första resa som mäts.

Kommentar

Ny mätmetod har införts 2017 (digital enkät i stället för telefonintervjuer).

Förslag

Nya måltal sätts, med utgångspunkt från utfallet 2017 Utvecklingen ökningstakten 0,5 procentenheter per år bibehålls.

	2017	2020
Länstrafik	12 %	13,5 %
Tätortstrafik	29 %	30,5 %

Mål**Minskade nettoutsläpp av CO₂**

I den allmänna kollektivtrafiken ska utsläppen minska. 2014 uppgick utsläppen av CO₂ till 6 633 ton i busstrafiken, vilket motsvarar 0,67 kg/km.

			Utfall	
	2014	2016	2016	2017
CO ₂ utsläpp kg per km, busstrafik	0,67	0,66	0,46	0,32

Anm

CO₂-utsläppen är ett globalt problem, förändring sker främst vid upphandlingstillfället.

Kommentar

2015-10-13 § 152 beslöt regionala utvecklingsnämnden att trafiken i högre grad ska köras på HVO. Från 2018 finns tre elbussar i trafik i tätortstrafiken, de ersätter etanoldrivna fordon.

Andelen förnybara drivmedel har ökat från 30 % 2014 till 45 % 2016. 2016 var 23 % av de förnybara drivmedlen HVO, 2014 var 0 % av de förnyelsebara drivmedlen HVO.

Tillgången på HVO kan komma att minska om reduktionsplikt införs, d v s HVO generellt ska blandas i diesel till en viss del. Det ger på totalen minskade CO₂ utsläpp, men högre utsläpp för kollektivtrafiken.

Förslag**2020**

CO₂ utsläpp kg per km,
busstrafik

0,25